Barcode : 2020120012728
Title - SUDRA KAMALAKRA SMURTHYA KTHA PURVA KARMA PRAYOGA
Author - CHALA NAGALIGEHSHRI
Language - telugu
Pages - 165
Publication Year - 1947
Barcode EAN.UCC-13
2020120012728

గ్రంథస్థవిషయాః.

విషయాః.	పుటే.
గణపతిపూజా	1
వరుణాది గంగపూజా	5
పుణ్యాహవాచనమ్	8
కర్మణః పుణ్యాహమ్	12
నాందీ ప్రయోగః	13
నందిన్యాది దేవతాహ్వానమ్	14
కుడ్యే (గోడపై) ముహూర్త లిఖితక్రమవిధిః	15
వివాహే శచీపూజా	,,
నాందీ సమారాధనమ్	,,
నాందీవిధిః	16
చతుష్పాత్రప్రయోగః	18
షట్పాత్రప్రయోగః	19
స్విష్టకృద్ధోమః	21
గర్భాధానమ్	22
పుంసవనమ్	24
షష్ఠీపూజా	25
ఇంద్రాక్షీస్తోత్రప్రారంభః	26
దత్తపుత్రవిధిః	28
పుత్రదాన ప్రయోగః	29
దత్తహోమః	30
గంగాప్రార్థనమ్	31
స్నానప్రయోగః	,,
సింహస్నానవిధిః	32
ఆచమనవిధిః	34
తర్పణవిధిః	35
అంగతిలతర్పణవిధిః	37
నిత్యదేవర్షి పితృతర్పణమ్	45
ప్రాచీనపాఠః	46
నిత్యపితృతర్పణమ్	,,
యమతర్పణమ్	47
భీష్మతర్పణం	48
విభూతిధారణమ్	49
శమీపూజా	49
నిశ్చయతాంబూల ప్రకరణమ్	49
జ్యేష్ఠకనిష్ఠవివాహలక్షణమ్	51
వివాహాధికారాః	52
గండనక్షత్ర జననవిషయమ్	53
కన్యావిక్రయం	,,
సప్తపదీవిషయః	,,
వాగ్దానమ్ (నిశ్చితార్థమ్)	54
అత్రవరలక్షణం	,,
దక్షిణదేశే కన్యా నిశ్చితార్థమ్	55
యోగ్యకన్యాలక్షణమ్	56
అయోగ్యకన్యాలక్షణమ్	57
నక్షత్రాహ్వానమ్	,,
నాళవేష్ట జననశాంతిః	60

విషయాః.	పు టే.	విషయాః.	పు టే.
సీమంతప్రయోగః	61	కేతుకవచస్తోత్రమ్	85
సీమంత ప్రక్రియతంత్రం	62	నవగ్రహజపాదికమ్	,,
జాతకర్మ ప్రయోగః	62	నవగ్రహ జపసంఖ్యానియమః	86
ముఖావలోకనమ్	65	నవగ్రహహోమతర్మణాదిః	,,
శాంతిసంకల్పః	66	నవగ్రహదానవిధిః	87
ప్రతిమానియమతంత్రమ్	67	నామకరణమ్	88
నవగ్రహారాధనమ్	68	నిష్క్రమణమ్	90
సూర్యగ్రహారాధనమ్	68	ఉపవేశనమ్	91
చంద్రగ్రహారాధనమ్	69	అన్నప్రాశనమ్	92
అంగారకగ్రహారాధనమ్	70	అబ్దపూర్త్యుత్సవ ప్రయోగః	93
బుధగ్రహారాధనమ్	71	చూడాకర్మప్రయోగః	95
బృహస్పతిగ్రహారాధనమ్	72	అక్షరాభ్యాసాదిః (విద్యారంభః)	96
శుక్రగ్రహారాధనం	,,		
శనైశ్చర గ్రహారాధనం	73	ఛురికాబంధనమ్	97
రాహుగ్రహారాధనం	74	ముద్రికారంభః	98
కేతుగ్రహారాధనం	75	లగ్నపత్రికాక్రమః	,,
ఉపగ్రహారాధనం	76	అంకురారోపణమ్.	99
అష్టదిక్పాలకారాధనం	,,	వివాహపీఠలక్షణమ్	102
కేచిత్పాఠకనవగ్రహనమస్కారః	79	వివాహస్తంభప్రతిష్ఠాపనం	,,
సూర్యస్తోత్రకవచమ్	,,	మహాసంకల్పః	,,
చంద్రస్తోత్రకవచమ్	80	చూర్ణికా	107
అంగారకస్తోత్రకవచమ్	81	మంగళాష్టకాని	,,
బుధస్తోత్రకవచమ్	,,	లగ్నాష్టకాని	108
బృహస్పతి కవచస్తోత్రమ్	82	మతిపకవిధం (లగ్నాష్టకాని)	109
శుక్రకవచస్తోత్రం	83	వివాహాదౌ పాదశుద్ధిః (కాళ్లగోళ్లుతీయుట)	110
శనైశ్చరకవచస్తోత్రమ్	,,		
రాహుకవచస్తోత్రమ్	84	వివాహప్రయోగః	111

విషయాః.	పుటు.
తండులహోమః	118
వివాహేగౌరీపూజా	,,
బ్రాహ్మణసభాపూజా సదస్యం	120
అలకనామకోత్సవః	121
కంకణ విసర్జనం	,,
బంధుకట్నములు (చదివింపు)	124
తాంబూలదానమ్	125
అప్పగింతలు	,,
ఆశీర్వచనమ్	,,
ఘనవసనలు	126
మహాదాశీర్వాదః	181
వధూగృహప్రవేశః	136
నూతనగృహప్రవేశః	,,
ఆబ్దికప్రయోగః (అమం)	137
హిరణ్యశ్రాద్ధమ్	149
మహాలయ ప్రకరణమ్	152
కృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రప్రకరణమ్	154
శ్రీరామాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్	155
శివాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్	156
మహాలక్ష్మ్యష్టక స్తోత్రమ్	157
విఘ్నేశ్వరాష్టోత్తర శత నామ స్తోత్రమ్	158
సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శత నామస్తోత్రమ్	159
శ్రీసీతారామ కళ్యాణోత్సవ ప్రకరణమ్	160

విషయములు సమాప్తమ్.

ఓం పరబ్రహ్మణే నమః.

శూద్రకమలాకరస్మృత్యుక్త పూర్వకర్మప్రయోగము.

ఆదౌ గణపతిపూజా.

శ్లో॥ కల్యాణాద్భుతగాత్రాయ కామితార్థప్రదాయినే।
శ్రీమద్వేంకటనాథాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్॥

శ్లో॥ యచ్ఛివోనామరూపాభ్యాం యాదేవీసర్వమంగళా।
తయోస్సంస్మరణాత్పుంసాం సర్వతోజయమంగళమ్॥

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరంవిష్ణుం శశివర్ణంచతుర్భుజమ్।
ప్రసన్నవదనంధ్యాయే త్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే॥

శ్లో॥ తదేవలగ్నం సుదినం తదేవ తారాబలం చంద్రబలంతదేవ। విద్యాబలందైవబలంతదేవలక్ష్మీపతే తేంఘ్రియుగంస్మరామి॥ యత్ర యోగేశ్వరఃకృష్ణో యత్రపార్థోధనుర్ధరః॥ తత్ర శ్రీర్విజయోభూతిర్ధ్రువానీతిర్మతిర్మమ। స్మృతేసకలకల్యాణ భాజనంయత్రజాయతే। పురుషం తమజంనిత్యం వ్రజామిశరణంహరిం॥ సర్వదాసర్వకార్యేషు నాస్తి తేషామమంగళం। యేషాంహృదిస్థో భగవాన్మంగళాయతనంహరిః॥ లాభస్తేషాంజయస్తేషాంకుతస్తేషాం పరాభవః। యేషామిందీవరశ్యామో హృదయస్థోజనార్దనః। ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం। లోకాభిరామంశ్రీరామం భూయోభూయో నమామ్యహం॥ సర్వమంగళమాంగల్యే శివేసర్వార్థసాధికే। శరణ్యేత్ర్యంబకేదేవి నారాయణినమోస్తుతే। శ్రీలక్ష్మీనారాయణాభ్యాంనమః॥ ఉమామహేశ్వరాభ్యాంనమః॥ వాణీహిరణ్యగర్భాభ్యాంనమః॥ శచీపురందరాభ్యాం నమః॥ అరుంధతీవసిష్ఠాభ్యాంనమః॥ సీతారామాభ్యాంనమః॥ సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యోనమః॥ ఆచమ్య, కేశవాయనమః॥ నారాయణాయనమః॥

మాధవాయనమః। గోవిందాయనమః। విష్ణవేనమః। మధుసూదనాయ
నమః। త్రివిక్రమాయనమః। వామనాయనమః శ్రీధరాయనమః। హృషీ
కేశాయనమః। పద్మనాభాయనమః । దామోదరాయనమః । సంక
ర్షణాయనమః । వాసుదేవాయనమః । ప్రద్యుమ్నాయనమః । అని
రుద్ధాయనమః । పురుషోత్తమాయనమః । అథోక్షజాయనమః । నార
సింహాయనమః । అచ్యుతాయనమః । జనార్దనాయనమః । ఉపేంద్రా
యనమః । హరయేనమః । శ్రీకృష్ణాయనమః। ప్రాణాయామ్య॥

శ్లో॥ భూతప్రేతపిశాచాది విఘ్నకర్తృనివారణం। సకృన్మంత్రం
సముచ్చార్య ఆసనంపరికల్పయేత్ । భూమ్యాదేరూర్ధ్వలోకస్య ఉపరి
ష్టాదివాకరః। దశప్రణవసంయుక్తం త్రిరావృత్త్యా పునఃపునః॥అంగుళ్యా
గ్రైర్నాసికాగ్రం సంపీడ్యపాపనాశనం। ప్రాణాయామమిదంప్రోక్తం
ఋషిభిః పరికల్పితం । శుభే శోభనే ముహూర్తే శ్రీమహావిష్ణోరాజ్ఞ
యా- ప్రవర్తమానస్య- అద్యబ్రహ్మణః, ద్వితీయపరార్థే- శ్వేతవరా
హకల్పే- వైవస్వతమన్వంతరే- కలియుగే- ప్రథమపాదే - జంబూ
ద్వీపే- భరతవర్షే- భరతఖండే- మేరోర్దక్షిణదిగ్భాగే- శ్రీశైలస్య
ఈశాన్యప్రదేశే- కృష్ణాగోదావర్యోర్మధ్యదేశే... గృహే- సమస్త
దేవతా బ్రాహ్మణసన్నిధౌ । అస్మిన్వర్తమానవ్యావహారిక చాంద్ర
మానేన...సంవత్సరే...అయనే... ఋతౌ... మాసే ... పక్షే...
తిథౌ...వాసరే । శుభనక్షత్రే శుభయోగే శుభకరణ ఏవంగుణ
విశేషణవిశిష్టాయాం శుభతిథౌ । శ్రీమాన్గోత్రః నామధేయః శ్రీమతః
గోత్రస్య నామధేయస్య మమోపాత్త దురితక్షయ ద్వారా శ్రీపర
మేశ్వర ప్రీత్యర్థం ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యంకర్మకరిష్య
మాణస్తదంగత్వేనతదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం శాంత్యర్థమభ్యు
దయార్థంచ మహాజనైస్సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి॥ఆదౌ
నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి
నమః । తదంగకలశారాధనం కరిష్యామినమః । శ్లో॥ కలశస్యముఖే
విష్ణుః కంఠేరుద్రస్సమాశ్రితః । మూలేతత్రస్థితోబ్రహ్మా మధ్యేమాతృ
గణాస్స్మృతాః॥ కుక్షౌతుసాగరాస్సర్వే సప్తద్వీపావసుంధరా।ఋగ్వే

దోథయజుర్వేద సామవేదో హ్యథర్వణః । అంగైశ్చ సహితాస్సర్వే
కలశాంబుసమాశ్రితాః । గంగేచ యమునే చైవ కృష్ణే గోదావరి సరస్వతి।
నర్మదే సింధుకావేర్యౌ జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు । ఆయాంతు శ్రీమహా
గణాధిపతి పూజార్థం మమ దురితక్షయకారకాః కలశోదకేన పూజా
ద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య॥ శ్లో॥ హే హేరంబ త్వమేహ్యేహి అంబికాత్ర్యం
బకాత్మజ । సిద్ధిబుద్ధిర్యుతత్ర్యక్ష సర్వలోకపితః పితః॥ నాగాస్య నాగహా
రత్వం గణనాథ చతుర్భుజ। భూషితస్వాయుధైర్దివ్యైః పాశాంకుశపర
శ్వధైః । ఆవాహయామి పూజార్థం రక్షార్థంచ గణాధిప। శ్రీమహా
గణాధిపతి మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥ శ్లో॥ శిరః
శ్రోత్రంతథానాసా మోష్ఠం జిహ్వాంత ఏవచ। కంఠం కుక్షించ హృదయం
కటిబాహూ తథాంగుళీః । ఊరూజానూచ పాదాంతం తత్తన్న్యాసం
వినిర్దిశేత్। స్థిరోభవ । వరదోభవ । సుముఖోభవ । సుప్రసన్నో
భవ । స్థిరాసనం కురు॥ శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః ధ్యాయామి।ఆవా
హయామి । సువర్ణరత్నఖచిత సింహాసనం సమర్పయామి। పాదయోః
పాద్యం సమర్పయామి । హస్తయోరర్ఘ్యం సమర్పయామి । శుద్ధా
చమనీయం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ గంగాదిసర్వతీర్థేషు ఆహృతైరమలై
ర్జలైః । స్నానం కురుష్వ భగవన్ గణనాథ నమోస్తుతే॥ శ్రీమహాగణా
ధిపతయేనమః॥ శుద్ధోదకస్నానం సమర్పయామి।స్నానానంతరం శుద్ధా
చమనీయం సమర్పయామి। శ్లో॥ రక్తవస్త్రద్వయంచారు దేవయో
గ్యంచ మంగళం। శుభప్రద గృహాణత్వం లంబోదర హరాత్మజ॥ శ్రీమ
హా...నమః । వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి ॥ వస్త్రయుగ్మానంతరం
శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ రాజతం బ్రహ్మసూత్రంచ కాంచ
నంచోత్తరీయకం గృహాణ సర్వధర్మజ్ఞ భక్తానామిష్టదాయక॥ శ్రీమహా
...నమః । యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి। యజ్ఞోపవీతానంతరం శుద్ధా
చమనీయం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ శ్రీగంధం చందనోన్మిశ్రం కర్పూరేణ
సుసంయుతం । విలేపనం సురశ్రేష్ఠ ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతాం । శ్రీమ
హా...నమః । శ్రీగంధం సమర్పయామి। శ్లో॥ అక్షతాన్ ధవళాన్
దివ్యాన్ శాలీయాంతండులాన్ శుభాన్ । గృహాణ పరమానంద ఈశ

పుత్రినమో స్తుతే । శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః । అలంకరణార్థం
అక్షతాన్ సమర్పయామి । పుష్పైః పూజయామి। సుముఖాయనమః।
ఏకదంతాయనమః । కపిలాయనమః । గజకర్ణకాయనమః । లంబో
దరాయనమః । వికటాయనమః । విఘ్నరాజాయనమః । గణాధిపాయ
నమః। ధూమకేతవేనమః । గణాధ్యక్షాయనమః । ఫాలచంద్రాయ
నమః। గజాననాయనమః। వక్రతుండాయనమః। శూర్పకర్ణాయనమః।
హేరంబాయనమః । స్కందపూర్వజాయనమః । సర్వసిద్ధిప్రదాయ
కాయనమః । శ్రీమహా...నమః। షోడశనామపూజాం సమర్పయామి।
శ్లో। వనస్పత్యుద్భవైర్దివ్యైర్నానాగంధైస్సుసంయుతమ్। ఆఘ్రేయ
స్సర్వదేవానాం ధూపోయంప్రతిగృహ్యతామ్।శ్రీమహాగణాధిపతయే
నమః। ధూపమాఘ్రాపయామి।శ్లో। సాజ్యమేకార్తిసంయుక్తంవహ్ని
నాయోజితంప్రియం । గృహాణమంగళందీపం త్రైలోక్యతిమిరాపహ।
భక్త్యాదీపంప్రయచ్ఛామి దేవాయపరమాత్మనే। త్రాహిమాంనరకా
ద్ఘోరా ద్దివ్యజ్యోతిర్నమో స్తుతే। శ్రీమహా...నమః।దీపందర్శయామి।
ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి । నైవేద్యం।
శ్లో। పుండరీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన। మయార్పితమిదంద్రవ్యం
పవిత్రంకురుసర్వదా । ప్రోక్ష్య, పరిషిచ్య, నమోనమశ్రీపుండరీకాక్ష
పుండరీకాక్షాయనమః । నైవేద్యంషడ్రసోపేతం ఫలలడ్డుకసంయుతం।
భక్ష్యభోజ్యసమాయుక్తం ప్రీత్యైతత్ప్రతిగృహ్యతామ్। శ్రీమహా...
నమః । మహానైవేద్యం సమర్పయామి । ప్రాణాత్మనేనమః। అపానా
త్మనేనమః । వ్యానాత్మనేనమః । ఉదానాత్మనేనమః । సమానాత్మ
నేనమః । మధ్యేమధ్యేపానీయం సమర్పయామి । హస్తౌప్రక్షాళయా
మి।పాదౌప్రక్షాళయామి। శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి।శ్లో।పూగీ
ఫలైస్సకర్పూరై ర్నాగవల్లీదళైర్యుతం। ముక్తాచూర్ణసమాయుక్తం
తాంబూలంప్రతిగృహ్యతాం। శ్రీమహా...నమః। తాంబూలంసమర్ప
యామి।శ్లో। ఘృతవర్తిసహస్రైశ్చ కర్పూరశకలైస్తథా । నీరాజనం
మయాదత్తం గృహాణవరదోభవ । శ్రీమహా...నమః । నీరాజనం
సమర్పయామి।శ్లో।సుముఖశ్చైకదంతశ్చకపిలోగజకర్ణకః।లంబోదరశ్చ

వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః । ధూమకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో
గజాననః॥ వక్రతుండశ్శూర్పకర్ణో హేరంబస్కందపూర్వజః । షోడశై
తాని నామాని యః పఠేచ్ఛృణుయాదపి విద్యారంభే వివాహే చ ప్రవేశే
నిర్గమే తథా। సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య న జాయతే। శ్రీమహా
...నమః॥ సువర్ణమంత్రపుష్పం సమర్పయామి। శ్లో॥ యానికానిచ
పాపాని జన్మాంతరకృతానిచ। తాని తాని వినశ్యంతి ప్రదక్షిణపదే పదే।
పాపోహం పాపకర్మాహం పాపాత్మా పాపసంభవః । త్రాహిమాం కృప
యా దేవ శరణాగతవత్సల। అన్యథాశరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ।
తస్మాత్కారుణ్యభావేన రక్షరక్ష గణాధిప । శ్రీమహా...నమః॥ ఆత్మ
ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి। శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరాయ వర
దాయ గణేశ్వరాయ సర్వేశ్వరాయ శుభదాయ సురేశ్వరాయ ।
విద్యాధరాయ వికటాయ చ వామనాయ భక్తప్రసన్నవరదాయ నమో
నమోస్తు । యస్యస్మృత్యా చ నామోక్త్యా తపఃపూజాక్రియాదిషు ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యో వందే గణాధిప, యత్పూజితం మయా
దేవ పరిపూర్ణం తదస్తు తే। అనయా ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార
పూజయా భగవాన్ సర్వాత్మక శ్రీ మహాగణాధిపతి స్సుప్రీతో వరదో
భూత్వా । ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు ।
ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు। శ్రీ మహాగణాధిపతిప్రసాదం శిరసా
గృహ్ణామి। శ్లో॥ వక్రతుండమహాకాయ కోటిసూర్యసమప్రభ । నిర్వి
ఘ్నం కురు మే దేవ సర్వకార్యేషు సర్వదా। శ్రీమహాగణాధిపతిం యథా
స్థానం ప్రతిష్ఠాపయామి। శ్లో॥ ఆవాహనం నజానామి, నజానామి విసర్జ
నమ్। పూజాంచైవ నజానామి క్షమ్యతాంచ గణాధిప। శ్రీ గణాధిపతిం
యథాస్థానం ప్రతిష్ఠాపయామి ।

విఘ్నేశ్వరపూజా సమాప్తా.

వరుణాదిగంగపూజా.

ఆచమ్య కర్తా స్నానానంతరం శుభవస్త్రాణిధారయేత్ । తతః
భూమిం గోమయేనవిలిప్య । రంగవల్ల్యాద్యలంకృత్య। పాత్రే తండులాం

నిధాయ। అష్టదళపద్మంవిలిఖ్య తత్రీణికలశాని ప్రతిష్ఠాప్య త్రిషు కలశేషు గంగాజలంపూరయిత్వా। తన్మధ్య కలశే నారికేళం పుష్పం తాంబూలం ఫలంనిధాయ। ఆదౌ గణపతిపూజాంసమాచరేత్।పునః ఆచమ్య ఏవం...శుభతిథౌ మమ యజమానీసహిత యజమానస్య ...గోత్రోద్భవస్య నామధేయస్య మమ గృహభూభాండ ఆత్మద్రవ్య దేహస్థలశరీరశుద్ధ్యర్థం ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం స్వస్తి పుణ్యాహవాచన సమయే వరుణపూజాంకరిష్యేనమః। తదంగ కలశారాధనం కరిష్యే నమః। శ్లో॥ కలశస్యముఖేవిష్ణుః...శ్రితాః। గంగేచయమునేకృష్ణే గోదావరిసరస్వతి। నర్మదేసింధుకావేర్యా జలేస్మిన్ సన్నిధింకురు॥ ఆయాంతు శ్రీవరుణపూజార్థం మమ దురితక్షయకారకాః-కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణిసంప్రోక్ష్య। దేవమాత్మానంచసంప్రోక్ష్య॥ శ్లో॥ పాశహస్తంచవరుణ మంభసాంపతిమీశ్వరం। ఆవాహయామి దేవేశం పూజేయంప్రతిగృహ్యతాం। కలశమధ్యే శ్రీవరుణమావాహ్య॥ శిరః శ్రోత్రం...వినిర్దిశేత్। శ్లో॥ధ్యాయామి దేవదేవేశంశరణాగతవత్సలం। సర్వశాపప్రదం దేవం సర్వసంపత్ప్రదంముదా॥ శ్రీవరుణదేవతాభ్యో నమః। ధ్యానంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఆవాహయామివిశ్వేశం జగత్రాణమవ్యయం। సర్వపాపహరందేవం కరుణాపూర్ణమానసం। శ్రీవరుణ...నమః। ఆవాహనంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఆసనంపరమందివ్యం నవరత్నసమన్వితం। సౌవర్ణ ప్రభయాయుక్తంముక్తాప్రాలంబశోభితం॥ శ్రీవరుణ...నమః॥ ఆసనంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ గంగాది సర్వతీర్థేభ్య ఆనీతైర్నిర్మలైర్జలైః। పాద్యంగృహాణ దేవేశ సర్వాభీష్టఫలప్రద॥ శ్రీవరుణ...నమః। పాద్యంసమర్పయామి। శ్లో॥ గంగాజలంసమానీతం దివ్యగంధైస్సువాసితం। అర్ఘ్యంగృహాణభగవన్ సర్వపాపంవ్యపోహతు॥ శ్రీవరుణ...నమః। అర్ఘ్యంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఆచమ్యతాం మయాదత్తం కృష్ణాగోదావరీజలం। గృహీత్వాచమనందేవ సర్వపాపనికృంతన॥ శ్రీవరుణ...నమః। ఆచమనీయంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ శర్కరాదధిసంయుక్తం మధుపర్కమిదంప్రభో। అహందాస్యామి దేవేశ గృహాణసురసత్తమ॥ శ్రీవరుణ...నమః। మధుపర్కం సమర్పయామి॥

శ్లో॥ స్నానంపంచామృతైర్దివ్యైః గంధాఢ్యైస్సలిలోదకైః॥ నారికేళో
దకై రిక్షురసైః కురుదయానిధే॥ శ్రీవరుణ...నమః॥ పంచామృతస్నా
నంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ గంగాగోదావరీకృష్ణా యమునానర్మదాజలైః॥
కావేరీసింధుజైశ్చైవ స్నానంకురు మహామతే॥ శ్రీవరుణ...నమః॥
శుద్ధోదకస్నానంసమర్పయామి॥ స్నానానంతరం శుద్ధాచమనం సమర్ప
యామి॥ శ్లో॥ వస్త్రయుగ్మం సదాశుభ్రం మనోహరమిదం శుభం॥
దదామి దేవదేవేశ త్వంప్రతిగృహ్యతాం॥ శ్రీవరుణ...నమః॥వస్త్ర
యుగ్మంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ స్వర్ణయజ్ఞోపవీతాని నానారత్నమయా
నిచ॥ ఉపవీతానిదాస్యామి గృహ్యతాం త్రిదివేశ్వర॥ శ్రీవరుణ...నమః॥
ఉపవీతంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ గంధంకర్పూరసంయుక్తం కుంకుమాగరు
సంయుతం। విలేపనంమయాదత్తం ప్రీత్యర్థంప్రతిగృహ్యతాం॥ శ్రీవరు
ణ...నమః॥ శ్రీగంధంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ అక్షతోఽసిస్వభావేనభక్తా
నామక్షతంపదం॥ దదాసినాథమద్దత్తైరక్షతైః ప్రతిగృహ్యతామ్॥ శ్రీవ
రుణ...నమః। అక్షతాన్సమర్పయామి॥ శ్లో॥ మల్లికామాలతీపుష్పైః
చంపకైర్వకుళైశ్శుభైః॥ సర్వపాపక్షయార్థాయయుష్మత్పూజాంకరో
మ్యహం॥ శ్రీవరుణ...నమః। పుష్పాణిపూజయామి॥ కేశవాయనమః
...శ్రీకృష్ణాయనమః... అష్టోత్తరశతనామపూజాం సమర్పయామి॥
శ్లో॥ వనస్పత్యుద్భవైర్దివ్యైర్నానాగంధైస్సుసంయుతం। ఆఘ్రేయ
స్సర్వదేవానాం ధూపోయం ప్రతిగృహ్యతాం॥ శ్రీవరుణ...నమః॥
ధూపమాఘ్రాపయామి॥ శ్లో॥ సాజ్యం త్రివర్తిసంయుక్తం వహ్నినాయో
జితంప్రియం। గృహాణమంగళ దీపం త్రైలోక్యతిమిరాపహ॥ భక్త్యా
దీపంప్రయచ్ఛామి దేవాయపరమాత్మనే త్రాహిమాం నరకాద్ఘోరా
ద్దివ్యజ్యోతిర్నమోస్తుతే॥ శ్రీవరు.. ..ః॥ దీపందర్శయామి॥ధూప
దీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ నైవేద్యంషడ్ర
సోపేతం మాషాపూప సమన్వితం। కదళీనారికేళైశ్చ ఫలైరిక్షుసము
ద్భవైః॥ పుండరీకాక్ష...దా॥ ప్రోక్ష్యపరిషిచ్య-నమోనమశ్రీపుండరీ
కాక్షపుండరీకాక్షాయనమః॥మహానైవేద్యంసమర్పయామి॥ ప్రాణాత్మ
నే...నమః॥మధ్యేమధ్యేపానీయంసమర్పయామి॥హస్తప్రక్షాళయామి

...యామి। శ్లో॥ తాంబూలంచూర్ణసంయుక్తం పూగీఫలసమన్వితం।
దాస్యామి దేవప్రీత్యర్థం సర్వకామార్థసిద్ధయే । శ్రీవరుణ...నమః ।
తాంబూలంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఘృతవర్తిసహస్రైశ్చ కర్పూరశకలై
స్తథా। నీరాజనంమయాదత్తం గృహాణవరదోభవ॥ శ్రీవరుణ ...నమః
నీరాజనం సమర్పయామి। శ్లో॥ చంపకైర్రాజపున్నాగైః కేతకీకర
వీరకైః కమలైః కుముదైః పుష్పైస్సదాత్వాం పూజయామ్యహమ్॥
శ్రీవరుణ...నమః । మంత్రపుష్పం సమర్పయామి॥ యానికానిచ...
పదేపదే॥ శ్రీవరుణ...నమః॥ ప్రదక్షిణనమస్కారాన్ సమర్పయామి॥
శ్లో॥ నృత్యైశ్చగీతవాద్యైశ్చ పురాణశ్రవణాదిభిః । రాజోపచారై
ర్వివిధైస్సంతుష్టా ఇహాపార్థివాః॥ శ్లో॥ యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా
తపఃపూజాక్రియాదిషు। న్యూనం సంపూర్ణతాంయాతి సద్యోవందేత
మచ్యుతం । మంత్రహీనంక్రియాహీనం భక్తిహీనందయానిధే। అన
యాధ్యానావాహనాదిషోడశోపచారపూజయాభగవాన్ సర్వాత్మకః॥
ఏతత్ఫలం శ్రీవరుణదేవతార్పణమస్తు॥

శ్లో॥ ఆవాహనంనజానామి నజానామివిసర్జనమ్ ।
పూజాంచైవనజానామి క్షమ్యతాంచమహేశ్వర॥
ఇతి వరుణాది గంగపూజా సమాప్తా.

పుణ్యాహవాచనమ్.

పుణ్యాహవాచనము సమస్తకర్మలకు ప్రాముఖ్య మగుటచే పుణ్యాహవాచనము ముందు చెప్పఁబడును.

వ్యాసః॥ శ్లో॥ సంపూజ్య గంధమాలాద్యైః బ్రాహ్మణాన్ స్వస్తి వాచయేత్ । కామ్యకర్మణిమాంగల్యే సంగ్రామేఽద్భుతదర్శనే॥

తా॥ కామ్యవ్రతాదులయందును, శుభకర్మలయందును, యుద్ధారంభమందును, ఉత్పాతములు చూచునప్పుడును గంధమాల్యాదులచేత బ్రాహ్మణులఁబూజించిస్వస్తిపుణ్యాహవాచనము చేయింపవలెను.

యమః॥ శ్లో॥ ఓంకారంబ్రాహ్మణేకుర్యాన్నిరోంకారం మహీపతౌ। ఉపాంశుచతథావైశ్యే స్వస్తిశూద్రేప్రకీర్తయేత్।

తా॥ ఓంకారయుక్తముగ బ్రాహ్మణునకును, ఓంకారహీనముగా క్షత్రియునకును, ఉపాంశువుగ మనస్సునందు సూక్తోచ్చారణతో వైశ్యునకును, ప్రణవము లేకనే శూద్రునకును, స్వస్తి పుణ్యాహవాచనము చేయవలెనని కమలాకరస్మృతి.

దంపతీస్నాత్వాచమ్య, దీపారాధనంకృత్వా॥ పుణ్యాహం దీర్ఘమాయురస్తు, శిరస్యభిమంత్ర్య॥ శివా ఆపస్సంతు, కలశేష్వభిమృశ్య. సౌమనస్యమస్తు. హృదయేఽభిమృశ్య॥ అక్షతం చారిష్టంచాస్తు, గంధాఃపాంతు, సౌమంగల్యమస్తు, అక్షతాఃపాంతు, ఆయుష్యమస్తు, పుష్పాణిపాంతు, సుమంగల్యంచాస్తు, తాంబూలానిపాంతు, ఐశ్వర్యమస్తు, దక్షిణాఃపాంతు, బహుదేయంచాఽస్తు, యంకృత్వా సర్వక్రియాకరణకర్మారంభా శ్శుభాశ్శోభనాః ప్రవర్తంతే, తమహంస్వస్తి భవద్భిరనుజ్ఞాతః, పుణ్యం పుణ్యాహం వాచయిష్యే॥ వాచ్యతామ్॥ శ్లో॥ మావిఘ్నంమాచమేపాపం మాసంతుపరిపంధినః। సౌమ్యాభవంతుసుఖిన స్సర్వేలోకాస్సుఖావహాః। ఇతికర్తావదేత్ తథాస్త్వితి విప్రాః॥ శ్లో॥ కరోతుస్వస్తితేబ్రహ్మ స్వస్తిచాపిద్విజాతయః॥ సరీసృపాశ్చయేశ్రేష్ఠా స్తేభ్యస్తేస్వస్తిసర్వదా॥ యయాతిర్నహుషశ్చైవ దుందుమారోభగీరథః। తుభ్యంరాజర్షయస్సర్వే స్వస్తికుర్వంతునిత్యశః॥ స్వస్తితేఽస్తుద్విపాదేభ్య శ్చతుష్పాదేభ్యఏవచ। స్వస్త్యస్త్వపాదకేభ్యశ్చ సర్వేభ్యస్స్వస్తిసర్వదా। స్వాహాస్స్వధాశచీచైవ స్వస్తికుర్వంతుతేసదా। లక్ష్మీరరుంధతీచైవ కురుతాంస్వస్తితేఽనఘ। అసితోదేవలశ్చైవ విశ్వామిత్రస్తథాఽంగిరాః। స్వస్తితేద్యప్రయచ్ఛంతు కార్తికేయశ్చషణ్ముఖః। వివస్వాన్ భగవాన్స్వస్తి కరోతుతవసర్వశః। దిగ్గజాశ్చైవచత్వారః క్షితిశ్చగగనంగ్రహాః॥ అధస్తాద్ధరణీంయోసౌ నాగోధారయతేసదా। శేషశ్చపన్నగశ్రేష్ఠ స్స్వస్తితుభ్యంప్రయచ్ఛతు। ఇతివిప్రాః॥ తతఃకర్తామనస్సమాధీయతాం॥ సమాహితమనసస్స్మః, ప్రసీదంతుభవంతః॥ ప్రసన్నాఽస్మః-దక్షిణంకలశమాదాయ ప్రాక్కలశే కించిత్కించి దుదకంనినయతి। శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్నమస్తు, ఆయుష్యమస్తు,

కర్మాస్తు, కర్మసమృద్ధిరస్తు, పుత్రసమృద్ధిరస్తు, ధనధాన్యసమృద్ధిరస్తు
ఇష్టసంపదస్తు, ఈశాన్యాం బహిర్దేశే ఉదకం సించేత్, అరిష్టనిరసన
మస్తు, యత్పాపం తత్ప్రతిహతమస్తు, యచ్ఛ్రేయస్తదస్తు, ఉత్తరే
శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు. ఉత్తరోత్తరం మహాఽభివృద్ధిరస్తు, ఉత్త
రోత్తరాశ్శుభాః క్రియాస్సంపద్యంతామ్ । తిథికరణముహూర్త నక్ష
త్రాస్సంపద్యంతామ్ । తిథికరణముహూర్త జన్మనక్షత్రగ్రహలగ్నాది
దేవతాః ప్రీయంతామ్. దుర్గాపాంచాల్యౌ ప్రీయేతామ్, అగ్నిపురోగా
విశ్వే దేవాః ప్రీయంతామ్, ఇంద్రపురోగాః మరుద్గణాః ప్రీయంతాం, బ్రహ్మ
పురోగాస్సర్వే దేవాః ప్రీయంతాం, వసిష్ఠపురోగాః ఋషిగణాః ప్రీయం
తాం, అరుంధతీపురోగా ఏకపత్న్యః ప్రీయంతాం । బ్రహ్మబ్రాహ్మ
ణాశ్చ ప్రీయంతాం, శ్రీసరస్వత్యౌ ప్రీయేతాం। శ్రద్ధామేధే ప్రీయేతాం
భగవతీకాత్యాయనీ ప్రీయతాం, భగవతీ మాహేశ్వరీ ప్రీయతాం, భగ
వతీపుష్టికరీ ప్రీయతాం, భగవతీ తుష్టికరీ ప్రీయతాం, భగవతీ వృద్ధికరీ
ప్రీయతాం, భగవతీ బుద్ధికరీ ప్రీయతాం. భగవాన్ విఘ్నేశ్వరః ప్రీయ
తాం, భగవాన్ స్వామీ మహాసేన స్సపత్నీకస్ససుతస్సర్వస్థానగతః
ప్రీయతాం, హరిహర హిరణ్యగర్భాః ప్రీయంతాం, సర్వాః గ్రామదేవ
తాః ప్రీయంతాం, సర్వాః కులదేవతాః ప్రీయంతాం, సర్వాః ఇష్టదేవ
తాః ప్రీయంతాం, హతాబ్రహ్మద్విషః హతాః పరిపంథినః, హతా
హస్యకర్మణో విఘ్నకర్తారః, శతశః పరాభవంయాంతు, నైరృత్యాం
దిశి, శామ్యంతుఘోరాణి, శామ్యంతుపాపాని, శామ్యంతు ఈతయః,
ప్రథమకలశే కించిత్కించిదుదకంనినయతి, శుభానివర్ధంతాం, శివా
ఆపస్సంతు, శివా ఋతవస్సంతు, శివా అగ్నయస్సంతు, శివాఓషధ
యస్సంతు, శివా వనస్పతయస్సంతు, శివా అతిథయస్సంతు, అహో
రాత్రే శివేస్యాతాం, శుక్రాంగారక బుధబృహస్పతిశనైశ్చరరాహు
కేతు సోమసహితా ఆదిత్యపురోగా స్సర్వే గ్రహాః ప్రీయంతాం, భగ
వాన్నారాయణః ప్రీయతాం. భగవాన్ పర్జన్యః ప్రీయతాం, భగవాన్
స్వామీ మహాసేనః ప్రీయతాం । ఇతివిప్రాః॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మ్యంపుణ్య
మహర్యచ్చ సృష్ట్యుత్పాదనకారకమ్ । వేదవృక్షోద్భవంనిత్యం తత్పు

ణ్యాహంబ్రువంతునః॥దీర్ఘంతేయతదానాని పూజ్యంతేచద్విజాతయః॥
ద్యస్మైతే యత్రమాంగల్యం తత్పుణ్యాహంసదాఽస్తుమే॥ ... గృహే
స్వస్తిపుణ్యాహం భవంతో బ్రువంతు ॥ పుణ్యాహమస్తు॥ శ్లో॥ స్వస్తి
వాచ్యావనాశాఖ్యా పుణ్యకల్యాణవృద్ధిదా । వినాయకప్రియానిత్యం
త్వాంస్వస్తింభో బ్రువంతునః ॥ మమగృహే స్వస్తిభవంతో బ్రువంతు।
ఆయుష్మతేస్వస్తి॥ శ్లో॥ సాగరస్యతుయాఋద్ధి ర్మహాలక్ష్మ్యాదిభిఃకృ
తా॥సంపూర్ణాపూర్ణ చంద్రేయతాంవృద్ధింభోబ్రువంతునః॥యజమాన
స్యగృహేఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు। ఋధ్యతాం॥శ్లో॥ పృథివ్యాముద్ధృ
తాయాంతు యత్కల్యాణంపురాకృతం। ఋషిభిస్సిద్ధగంధర్వై స్తత్క
ల్యాణంబ్రువంతునః॥ ...... గృహేకల్యాణం భవంతో బ్రువంతు॥
కల్యాణమస్తు॥ శ్లో॥ క్షీరోదధిసముద్భూతా మధ్యమానేమహోదధౌ।
విష్ణోశ్చైవప్రియానిత్యంతాంశ్రియంభోబ్రువంతునః॥ ...గృహేశ్రీర
స్త్వితిభవంతో బ్రువంతు॥అస్తుశ్రీః॥ వామదక్షిణహస్తాభ్యాం దక్షిణో
త్తరకలశౌ యుగపద్గృహీత్వా। ఋద్ధింభవంతో బ్రువంతు। ఋధ్యతా
మృద్ధిసమృద్ధిః॥ ముఖసముద్ధృత్య॥స్వస్తిపుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు। వర్ష
శతసంపూర్ణమస్తు॥శివమస్తు। వంశాభివృద్ధిరస్తు। గోత్రాభివృద్ధిరస్తు।
పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిరస్తు। ప్రజాపతిఃప్రీయతాం ॥ సర్వంశుభమస్తు।
సర్వసంపదస్తు। ఏవంవిప్రాః॥ అథత్రిషుకలశేషు పంచరత్నానినిధాయ॥
శ్లో॥ సురాస్త్వామభిషించంతు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః । వాసుదేవో
జగన్నాథ స్తథాసంకర్షణోవిభుః ॥ ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధశ్చ భవంతు
విజయాయతే। అఖండలోగ్నిర్భగవాన్ యమోవై నిరృతి స్తథా। వరుణః
పవనశ్చైవ ధనాధ్యక్ష స్తథాశివః। బ్రహ్మణాసహితాస్సర్వేదిక్పాలాః
కీర్తిదా స్తథా ॥ పుష్టిశ్రద్ధాక్రియాచైవ రతిర్మేధాధృతి స్తథా । బుద్ధి
ర్లజ్జావపుశ్శాంతిః కాంతిస్తుష్టిశ్చమాతరః । ఏతాస్త్వా మభిషించంతు
దేవపత్న్యస్సమాగతాః । ఆదిత్యచంద్రమాభౌమా బుధజీవసితార్క
జాః । గ్రహాస్త్వామభిషించంతు రాహుఃకేతుశ్చతర్పితాః । దేవదానవ
గంధర్వ యక్షరాక్షసపన్నగాః । ఋషయోమునయోగావో దేవ
మాతరఏవచ । దేవపత్న్యోద్రుమానాగా దైత్యాశ్చాఽప్సరసాం

గణాః । అస్త్రాణిసర్వశస్త్రాణి రాజానోవాహనానిచ । ఔషధానిచ రత్నాని కాలస్యావయవాశ్చయే । సరితస్సాగరాశ్శైలా తీర్థానిజల దానదాః । ఏతేత్వామభిషించంతు సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ అథమార్జనం । శ్రీకాశ్యాంచగయాప్రయాగహిమవత్కేదారరామేశ్వరా । శ్రీశైలాదిసమస్తపుణ్య నదీ శ్రీపావనీబిల్వంకాంచికాం । శ్రీమద్వేంకటకుంభకోణమధురాం శ్రీరంగసింహాచలా । శ్రీకూర్మంపురుషోత్తమం త్రినిధిం సత్క్షేత్రయోగ్యంఫలమ్ । ఇమేశ్రీయేపద్మహస్తేన గంధైర్వ్యతస్థలైః పుణ్యజాయమానైః ప్రమోదమానై రభిమన్యమానైః పుత్రైః పౌత్రైః శ్రీస్సంతాం దీర్ఘమాయుః ॥ ఇతి మార్జనం కృత్వా । ప్రాచ్యాం దిశిమార్జనంనమః । దక్షిణాయాందిశి మార్జనం నమః । ప్రతీచ్యాందిశిమార్జనంనమః । ఉదీచ్యాందిశి మార్జనంనమః । ఊర్ధ్వాయాందిశి మార్జనంనమః । ఏతేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో నానా గోత్రేభ్యో నానానామభ్యః శ్రీలక్ష్మీనారాయణో మాహేశ్వరాది త్యాది నవగ్రహస్వరూపేభ్యః స్వస్తిపుణ్యాహవాచన మంత్రజపకర్తృణాం మయా ప్రదత్తా దక్షిణాదిహిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమః । శ్లో॥ మంత్రే పుణ్యాహకాలేచ లక్ష్మ్యాః పుణ్యస్యసంస్థవం । పరితస్స్వస్తిభి స్తోత్రం శుభైః కర్మణివర్ధతామ్ । అగ్నిరివశుచిర్భ ... దీర్ఘమాయుః ॥ శుభంశుభంశోభనం ॥ తతఃనీరాజనమ్ ॥ ఇతి స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం.

అథ కర్మణః పుణ్యాహవాచనమ్.

ఆచమ్యఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థంతదంగకర్మణః పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః ॥ ఆదౌనిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యామినమః । పూర్వోక్త ప్రకారేణ గణపతి పూజాం సమాచరేత్ । అథ సోదకం కలశం తండుల తాంబూలంనిధాయ యావ దీషుప్రతిష్ఠాప్యబ్రాహ్మణాన్ప్రార్థయేత్ । కర్మణఃపుణ్యాహంభవంతో బ్రువంతు । పుణ్యాహంకర్మణోస్తు ఏవంత్రిః ॥ శ్లో॥ స్వస్తివాక్పావనాశాఖ్యా పుణ్యకల్యాణవృద్ధిదా । వినాయకప్రియానిత్యం తాంస్వస్తింభోబ్రువంతునః ॥ కర్మణేస్వస్తిభవంతోబ్రువంతు । స్వస్తికర్మణోస్తు ఏవంత్రిః ॥ శ్లో॥ సాగరస్యతుయాఋద్ధి ర్మహాలక్ష్మ్యాదిభిఃకృతా ।

సంపూర్ణ పూర్ణ చంద్రియా తామ్మృద్ధింభో బ్రువంతునః। కర్మణఃఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు। కర్మఋధ్యతామ్। ఏవం త్రిః ॥ శ్లో॥ పృథివ్యా ముద్ధృతాయాంతు యత్కల్యాణం పురాకృతం। ఋషిభిస్సిద్ధగంధర్వై స్తత్కల్యాణం బ్రువంతునః। యజమానగృహే కల్యాణంభవంతో బ్రువంతు। కల్యాణమస్తు। శ్లో॥ క్షీరోదధిసముద్భూతా మథ్యమానే మహోదధౌ। విష్ణోశ్చైవ ప్రియానిత్యం తాంశ్రియఃభో బ్రువంతునః। యజమానగృహే శ్రీర స్త్వితి భవంతో బ్రువంతు। అస్తు శ్రీః॥ ఋధ్యతామృద్ధిస్సమృద్ధిః। ముఖ్యసమంకలశ ముద్ధరేత్। కర్మణఃపుణ్యాహ సమృద్ధిరస్తు। వర్షశతసంపూర్ణమస్తు। గోత్రాభివృద్ధిరస్తు। శివమస్తు। వంశాభివృద్ధిరస్తు। ప్రజాపతిఃప్రియతాం॥ శ్లో॥ సురాస్త్వామభిషించంతు...సర్వకామార్థసిద్ధయే। అథమార్జనం॥ శ్రీకాశ్యాంచగయా ప్రయాగహిమవత్కేదారరామేశ్వరా। శ్రీశైలాది సమస్తపుష్కర నదీశ్చాహోబిలం కాంచికాం। శ్రీమద్వేంకటకుంభకోణ మధురాం శ్రీరంగసింహాచలా। శ్రీకూర్మంపురుషోత్తమం ప్రతినిధిం స్వక్షేత్ర యోగ్యంధనమ్। ఇమేశియే...శ్రీవర్ధతాం దీర్ఘమాయుః। ప్రాచ్యాం మార్జనంనమః......సంప్రదేవమయ। అగ్నిరివశుచిర్భ...దీర్ఘమాయుః। ఆశీర్వాదః।

ఇతి కర్మణః పుణ్యాహవాచనం సమాప్తమ్.

—o—

అథ నాందీ ప్రయోగః,

పత్నీ స్సహస్నాత్వా ఆచమ్య। ఏవంగుణే త్యాదిశుభతిథౌ అస్మాకంవృద్ధ్యర్థం...ధర్మార్థ...సిద్ధ్యర్థం సమస్తమంగళావాప్త్యర్థంమమ ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం...శుభకర్మాంగభూతం నాందీశోభన దేవతాముద్దిశ్య నాందీశోభనదేవతాప్రీత్యర్థం నాందీఆఖ్యే నాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః। గణేశపూర్వక గౌర్యాది షోడశ బ్రాహ్మణ్యాది సప్తచనామభిః మాతౄరావాహ్య। అత్రాదౌమాతృకా పూజావిధిః॥ శ్లో॥ గౌరీపద్మాశచీమేధా సావిత్రీ విజయాజయా। దేవసేనాస్వధాస్వాహా మాతరోలోకమాతరః। ధృతిః పుష్టి స్తథాతుష్టి

కాత్మనః కులదేవతాః॥ గణేశేనాధికాహ్యేతా వృద్ధాపూజ్యాస్తుషోడశ॥ బ్రాహ్మీమాహేశ్వరీచైవ కౌమారీవైష్ణవీతథా। వారాహీచతథేంద్రాణి చాముండాసప్తమాతరః॥ పాత్రేతండులాన్నిధాయః తత్రషోడశదేవతాహ్వానంకుర్యాత్॥ గౌరీమావాహయామి।పద్మామావాహయామి। శచీమావాహయామి। మేధామావాహయామి। సావిత్రీమావాహయామి। విజయామావాహయామి। జయామావాహయామి। దేవసేనామావాహయామి। స్వధామావాహయామి। స్వాహామావాహయామి। మాతౄర్దేవతామావాహయామి। లోకమాతౄర్దేవతామా...మి। ధృతీమా...మి। పుష్టీమా...మి। తుష్టీయా...మి। కులదేవతామా...మి। గణేశమా...మి। బ్రాహ్మీమా...మి। మాహేశ్వరీమా...మి। కౌమారీమా...మి। వైష్ణవీమా...మి। వారాహీమా...మి। ఇంద్రాణీమా...మి। అథ షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥

యజమానస్య కుడ్యే పంచసప్తవా ఘృతేన ధారాఃకృత్వాః వసోర్ధారా దేవతాభ్యోనమః। ఇతి షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥

(గోడలపై ఘృతముచే నైదుగాని ఏడుగాని ధారలుగానుంచి వసోర్ధారా దేవతాభ్యోనమః అని ఆహ్వానముచేసి షోడశోపచారములచే పూజచేయవలెననుట,) ఇది ప్రాచీనశిష్టాచారము,

అథ నందిన్యాది దేవతాహ్వానమ్,

నందినిఅనగ స్వర్గధేనువులలో నొకటియని చెప్పబడుచున్నది, ఆచమ్య...ఏవం గుణ...తిథౌ ... అస్యాఃకుమార్యాఃఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం నందిన్యాది పంచదేవతాహ్వానం కరిష్యామినమః॥ వంశపాత్రేతండులాన్నిధాయ॥ అత్రపంచరేఖాఃలిఖిత్వా॥ నందినిమావాహయామి। నలినిమావాహయామి। మైత్రీమావాహయామి॥ ఉమామావాహయామి। పశువర్ధనీ మావాహయామి।

ఇతి పంచశోభన దేవతాః సంస్థాప్య॥ శస్త్రీ-అనగా ఆయుధమందు భగవతీమావాహయామి॥ ఏతాశ్శోభనదేవతాః మమగృహే వసంతు। మాంరక్షంతు। యజమానగృహంరక్షంతు। షోడశోపచారై

ఇతి నంద్యాదిదేవతాహ్వానం సమాప్తమ్,

ఇతి కుడ్యే ముహూర్తలిఖితక్రమవిధిః.

యథా శ్రీగణేశాయనమః । ఇష్టదేవతాభ్యోనమః॥ స్వస్తిశ్రీ ముహూర్తకాల వర్ష మాస పక్ష తిథి వార నక్షత్ర లగ్న ఘటికా దులను గోడపై లిఖింపవలెను. పిమ్మట వధూవరులయొక్క నామములను లిఖించి తదుపరి కులదేవతలను పూజింపవలెను.

వివాహే శచీపూజా.

ఆచమ్య...ర్థం శచీపూజాంకరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ పతివ్రతే మహాభాగే దేవేంద్రప్రియభామినీ వివాహే భాగ్యమారోగ్యం శ్రియం పుత్రాంశ్చదేహిమే। ఇతిశచీప్రార్థనం అథ షోడశోపచారై రభ్యర్చ్య॥

ఈ శచీపూజా వివాహబున చేయవలెను అంకురారోపణము మొదలగు విషయములన్నియును ముందు వ్రాయుచున్నాడను.)

అథ నాందీసమారాధమ్.

అథ నాందీ వృద్ధప్రపితామహీ వృద్ధపితామహీ వృద్ధమాతరః ...గోత్రాః నాందీముఖాః నాందీ । నాందీ వృద్ధప్రపితామహ వృద్ధపితామహవృద్ధపితరః...గోత్రాః నాందీముఖాః నాందీ॥ నాందీమాతామహ మాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహాః పత్నీసమేతాః ...గోత్రాః నాందీముఖాః నాందీ॥ నాందీ ఉభాభ్యా ముఖాభ్యాం సత్యవసుసంజ్ఞకవిశ్వేదేవాంశ్చఆమద్రవ్యేణ హిరణ్యద్రవ్యేణవాఅద్య తోషయిష్యే॥ బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తి హిరణ్యందద్యాత్ అత్ర దేవతానుమోదనార్థ మిడావాచనం కరిష్యామినమః॥

శ్లో॥ ఇడాదేవీసరస్వతీ శోభనే శుభవాయినీ । బ్రాహ్మ్యాది మాతృకానాంచ మోదయేత్సర్వదేవతాః । ఏతా శ్శోభనదేవతాః మమగృహేవసంతుమాంరక్షంతు॥ వసంత్విః॥ శోభనం శోభనం శోభనం॥ అనయాపూజయా నాందీశోభనదేవతా స్సుప్రీతా స్సుప్రసన్నా వరదాభవంతు॥ శ్లో॥ పృథివ్యాం సర్వభూతాని సాగరాస్సర్వదేవతాః॥ నాందీద్రవ్యం గృహీష్యామో కరిష్యే కర్మసిద్ధయే । ఇతి నాందీ ప్రయోగ స్సమాప్తః.

—o—

అథ నాందీవిధిః

శ్లో॥ మాతాపితామహీచైవ తథైవ ప్రపితామహీ । పితాపితా
మహశ్చైవ తథైవ ప్రపితామహః॥ మాతామహస్సపత్నీకా విశ్వేదేవా
స్తదనంతరం । ఏతేభ్యస్తు సంప్రీతాః ప్రయచ్ఛంతీహ మంగళమ్ ॥
శంఖః॥ దక్షస్య దుహితా సాధ్వీ విశ్వానామ ప్రకీర్తితా । తస్యాః పుత్రా
మహావీర్యా విశ్వేదేవాస్త్రయోదశ । ఇష్టిశ్రాద్ధే క్రతూ దక్షః సంకీర్త్యా
వైశ్వదేవకా। నాందీముఖే సత్యవసూ సాపిండ్యే కాలకామకా। పురూర
వార్ద్రవా చైవ పార్వణే సముదాహృతౌ। హేమశ్రాద్ధే ధురుచీ తీర్థే
ధురిలోచనా । ఏకోద్దిష్టే రుద్రకంజ్ఞో విశ్వేదేవాస్త్రయోదశ॥ సూ
త్రార్థసంగ్రహకారః॥ వివాహే కన్యకాయాశ్చ వరస్యైవ గృహేపి చ ।
నాందీశ్రాద్ధం హి పూర్వేద్యుః కర్తవ్యం స్మృతిశాసనాత్॥ మాతుః శ్రా
ద్ధం తు పూర్వం స్యాత్ పితౄణాం తదనంతరం । తతో మాతామహాదీనాం
వృద్ధౌ శ్రాద్ధత్రయం స్మృతం॥ అత్ర కాలనియమః॥ గర్గః మాతుః శ్రాద్ధం తు
పూర్వేద్యుః కర్మాహని తు పైతృకం మాతామహ్యం చోత్తరేద్యుర్వృ
ద్ధౌ శ్రాద్ధత్రయం స్మృతం॥ ఏతచ్చ సతిసామర్థ్యే వేదితవ్యం॥ అసామర్థ్యే
త్వేకస్మిన్నేవ దివసే వృద్ధౌ కాలత్రయే శ్రాద్ధత్రయమభిహితమ్॥ కాల
చంద్రికాయాం శాతాతపః॥ పూర్వాహ్ణే మాతృకం శ్రాద్ధం మధ్యాహ్నే
పైతృకం తథా । తతో మాతామహానాంచ వృద్ధౌ శ్రాద్ధత్రయం స్మృత
మితి॥ తత్రాప్యసామర్థ్యే రవివాహః॥ శ్లో॥ పృథగ్దినేష్వశక్తశ్చేదేకస్మి
న్నేవ వాసరే । శ్రాద్ధత్రయం ప్రకుర్వీత వైశ్వదేవంతు తాంత్రికమితి॥
వామనః॥ శ్లో॥ అలాభే భిన్నకాలానాం నాందీశ్రాద్ధత్రయం బుధః। పూ
ర్వేద్యుర్వై ప్రకుర్వీత పూర్వాహ్ణే మాతృపూర్వకమితి సూత్రార్థసం
గ్రహకారః॥ నాందీముఖే వివాహే చ ప్రపితామహపూర్వకం । అపిజీవ
త్పితా నాందీశ్రాద్ధం కుర్యాచ్ఛుభాగమే॥ పితుశ్చ ప్రపితామహ్యా దుద్ది
శ్యైతే యథావిధి । ఏభ్య ఏవ పితా దద్యాత్ తేభ్యో దద్యాత్స్వయం సుతః॥
జీవమానేపి పితరి నాందీశ్రాద్ధం ప్రసజ్యతే। నాందీముఖే కర్మణి సంప్ర
వృత్తే పితర్యతో భవతి యస్య పుంసః । యేభ్యశ్చ దద్యాత్ స్వపితా స్వ
యంచ తేభ్యశ్చ దద్యాదితి శాస్త్రసిద్ధమ్॥ నాందీశ్రాద్ధం స్వయం

కుర్యాదిత్యన్నే ద్వితీయవివాహాదిషుపునః స్వయమేవ నాందీశ్రాద్ధం
కుర్యాదిత్యుక్తం భవతి । ఉక్తంచ గాంగచంద్రికాయాం । శ్లో॥ నాందీ
శ్రాద్ధంపితాకుర్యాత్సుతీపుత్రవివాహయోః । ఉత్తరేషువివాహేషు
స్వయంకుర్యాత్తునాందికమితి ॥ తత్కథంకుర్యాదిత్యపేక్షాయాంగంగా
భట్టీయేశాతాతపః । శ్లో । నాందీశ్రాద్ధంపితాకుర్యా దాద్యేపాణి
గ్రహేబుధః । అతఊర్ధ్వంసుతఃకుర్యా ద్దేభ్యవేత్యసావితి । సూత్రా
ర్థసంగ్రహకారః । సత్యాంమాతరిజీవంత్యాం శేషవర్గాన్సమర్చయేత్ ।
(మాతా)మాతామహౌసంతౌ జీవంతౌపితరంయజేత్ ॥ ప్రయోగ
పారిజాతే ॥ జీవమానేమాతృవర్గే మాతామహ్యాదివర్జయేత్ ।
షట్పిండవిధినాకుర్యా త్తీర్థశ్రాద్ధేమహాలయే ॥ పిత్రాదిజీవనేవిష్ణుః ।
పితరిజీవతి యశ్శ్రాద్ధంకుర్యాత్ । యేషాంపితాతేషాం కుర్యాత్ ।
పితరిపితామహేచజీవతి యేషాంపితామహస్తేషాం కుర్యాత్ ॥ పితరి
పితామహే ప్రపితామహేచ జీవతి నైవకుర్యాత్ । ఏకద్విత్రిజీవనే
పూర్వవదేవేత్యర్థః త్రిషుజీవత్సు నైవకుర్యా దితిపరిశిష్టే॥ సూత్రార్థ
సంగ్రహకారః॥ శ్లో॥ అసగోత్రస్సగోత్రోవా యఆచార్యఉపాయనే।
సతూపనేయపిత్రాదీ నుద్దిశ్యాఽభ్యుదయంచరేత్ ॥ కన్యకాయామ
యంమార్గో మునిభిఃపరికీర్తితః । ఇత్యుక్తం యాజ్ఞికైర్గృహ్యే విద్భి
ర్వృద్ధైః పురాతనైః ॥ తస్మాద్ధిపుత్రీకృత పుత్రికాత్మజామాతామహ
స్యాఖిలరిక్థహారిణః । తథాఽనురోద్వాహిత కన్యకాత్మజాసచ్ఛ్రాద్ధ
కృత్యేష్వధికారిణస్త్రయః॥ వృద్ధాగయాయాంచ మహాలయే కురు
క్షేత్రప్రయాగాద్యఖిలేషుకర్మసు । మాతామహశ్రాద్ధ ఇమేఽధికా
రిణో భవంత్యమాది ష్వపినేతరేసదేశి ॥ కించ॥ స్మృత్యర్థసారే॥ స్వపి
తృభ్యః పితాదద్యా త్సుతసంస్కారకర్మసు । యావద్వివాహంపుత్రస్య
తావదేవహితత్పితా। నాందీశ్రాద్ధేపితాకుర్యా దాద్యేపాణిగ్రహేబుధః
అథఊర్ధ్వంసుతః కుర్యాత్పితౄణాం తద్ధై పితుః॥ నాందీముఖేకర్మణి
సంప్రవృత్తేపితర్యతో జీవతి యస్యపుంసః । యేషాంచకుర్యా దితిశా
స్త్రసిద్ధమ్ । యథాజీవత్పితానాందీ శ్రాద్ధంకుర్యాద్విధానతః॥ పిత్రో
ర్మాతామహాదీనా మేషధర్మస్సనాతనః । హేమాద్రౌ। శ్లో। నాందీ

ముఖేవివాహేచ ప్రపితామహపూర్వకమ్। నామసంకీర్తయే ద్విద్వాన్ అన్యత్రపితృపూర్వకమ్ । కోకిలమతానుసారిణాంతు మాతృమాతామహ ప్రమాతామహ ఇతి మాతామహేన మాతృశ్రాద్ధం తదాపార్వణద్వయమేవ। తత్ప్రమాణం నిర్ణయసింధౌజ్ఞేయమ్।

ఇతి నాందీవిధి స్సమాప్తః,

—o—

అథ చతుష్పాత్ర ప్రయోగః,

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం... హోమంకరిష్యామినమః హోమార్థంఋత్విగ్వరణందద్యాత్। తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనాది ప్రయోగం ఆచార్యఃకుర్యాత్। యథా। ఆదౌభూమిం సమ్మృజ్య ।

శ్లో॥ ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్ । అథోదీచీః పురస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిఖేత్ । ఇతి స్థండిలేదర్భాభ్యాముల్లిఖ్య॥ తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామినమః।

శ్లో॥ మహాతేజంస్వర్ణవర్ణం తేజోవంతం హుతాశనమ్। ద్విశక్తిమహితందేవం మండలేశానసంస్థితమ్। ఇత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య। తదగ్నింప్రజ్వల్య॥శ్లో॥ఏహ్యగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదిక్పాలసంస్థితాః। జ్వలితంసప్తజిహ్వానాం త్వాంచోపవర్ణం హుతాశనమ్ । తతఃధ్యానమ్। శ్లో॥ సప్తహస్త్యాద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢ స్సదైవచ । శక్తిద్వయసమేతశ్చ విశ్వమూర్తిర్హుతాశనః॥ ప్రియంప్రీ. కతి దేవాశ్చ త్వన్ముఖేతృప్తిమానసాః॥ ప్రాథః నామనసావందే త్వంమేరంప్రసాదయ॥ ప్రాఙ్ముఖాఽగ్నే మమాఽభిముఖోభవ - సుముఖోభవ - సుప్రసన్నోభవ - వరదోభవ - అథ జలేనసంప్రోక్ష్య - అగ్నింపరిసమూహ్య, అలంకృత్య, అగ్నయేనమః, వహ్నయేనమః, వీతిహోత్రాయనమః, ధనంజయాయనమః, జాతవేదసేనమః, తనూనపాదేనమః, దేవప్రియాయనమః, శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః, తతః పరిస్తరణాదికం కుర్యాత్॥ పూర్వపరిస్తరణంనమః, దక్షిణ...నమః, పశ్చిమ...నమః, ఉత్తర ...నమః, అగ్నిముత్తరదేశే ఉపరిపరిస్తరణంనమః చత్వారిపాత్రాణి [illegible]యథాపూర్వమాజ్యస్థాలీం ప్రోక్షణీంస్రువమితి । దర్భా

పవిత్రీకృత్వా। హస్తేనజలముపస్పృశ్య। సపవిత్రేణాద్భిరనుమృజ్య। ప్రోక్షణపాత్రమాదాయ, ప్రోక్ష్య. తత్పవిత్రే అక్షతాన్నిక్షిప్య, జలేనా పూర్య-పాత్రే ఉత్పవనంకృత్వా। ప్రోక్షణపాత్రస్థితజలేనఇతరపాత్రాణి సంప్రోక్ష్య, పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా త్రిఃప్రోక్ష్య ఆజ్యపాత్రమా దాయ-ఆజ్యంనిధాయ-స్థండిలస్యఉత్తరభాగస్థితఅంగారాన్నిరూహ్య- అగ్నింప్రజ్వాల్య - ద్వాదర్భాగ్రేప్రచ్ఛిద్య - ప్రక్షాళ్య - ఆజ్యే ప్రత్యస్య - త్రిఃపర్యగ్నికరణంకృత్వా - ఘృతపాత్రంనీత్వా - అంగా రాన్విహాయ, ఆజ్యపాత్రే ఉత్పవనంకృత్వా ॥ పవిత్రగ్రంథింవిస్రస్య- ప్రక్షాళ్య- అగ్నౌప్రహరతి- హోమపాత్రే ప్రక్షాళ్య-అగ్నౌప్రతి తప్య- పునఃప్రతితప్య-ప్రోక్ష్య- నిధాయ-ద్వాదర్భౌ అగ్నౌప్రహరతి। పూర్వపరిషేచనంనమః । దక్షిణ...నమః, పశ్చిమ...నమః, ఉత్తర ...నమః ॥ అథ ఏతత్కార్మానుసారేణ హోమంసమాపయేత్ ।తతః ఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామినమః। షోడశోప...మి।అథప్రదక్షిణం। శ్లో॥ నమస్తేయజ్ఞ...నమోస్తుతే। శ్లో॥ భూతింభూతకరీ పవిత్రజననీ పాపంచవిధ్వంసినీ । చిత్తానందకరీ యశస్సుఖకరీ సర్వార్థసంపత్కరీ। రక్షోభూతపిశాచ రాక్షసమహారత్యైక సంత్రాసినీ। తేజోరాజ్యవిశేష పుణ్యజననీ భూతిస్సదాధార్యతామ్॥ ఇతిహోమభస్మధారణమ్।

ఇతి చతుష్పాత్రప్రయోగస్సమాప్తః.

అథ షట్పాత్రప్రయోగః.

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం...హోమంకరిష్యామినమః। హోమార్థం ఋత్విగ్వరణందద్యాత్ ॥ తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనాది ప్రయోగం ఆచార్యఃకుర్యాత్ ॥ యథా। ఆదౌభూమిసంమృజ్య॥

శ్లో। ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్ । అథోదీచీఃపురస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిఖేత్ । ఇతిస్థండిలేదర్భాభ్యా ముల్లిఖ్య। తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామినమః॥

శ్లో॥ మహాతేజస్స్వర్ణవర్ణం తేజోవంతం హుతాశనమ్। ద్విశీర్షమహితం దేవం మండలేశానసంస్థితమ్। ఇత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య॥ తదగ్నిం ప్రజ్వాల్య॥ శ్లో॥ ఏహ్యగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదిదిక్పాలసంస్థితాః। జ్వలితం సప్తజిహ్వానాం త్వచోవర్ణం హుతాశనమ్॥ తతః ధ్యానమ్॥

శ్లో॥ సప్తజిహ్వః ద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢస్త్రిపాద్వచా। శక్తిద్వయసమేతశ్చ విశ్వమూర్తిర్హుతాశనః॥ త్రయస్త్రింశతి దేవాశ్చ త్వన్ముఖే తృప్తిమానసాః। ప్రార్థనాం మనసా వందే క్షిప్రం మే సంప్రసాదయ॥ ప్రాఙ్ముఖాఽగ్నే మమాఽభిముఖోభవ, సుముఖోభవ, సుప్రసన్నోభవ, వరదోభవ, అథ జలేన సంప్రోక్ష్య, అగ్నిం పరిసమూహ్య॥ అలంకృత్య, అగ్నయే నమః, వహ్నయే నమః, వీతిహోత్రాయ నమః, ధనంజయాయ నమః, జాతవేదసే నమః, తనూనపాదే నమః, దేవప్రియాయ నమః, శ్రీయజ్ఞపురుషాయ నమః, పూర్వపరిస్తరణాం నమః, దక్షిణపరిస్తరణం నమః, పశ్చిమపరిస్తరణం నమః, ఉత్తరపరిస్తరణాం నమః, అగ్నిముత్తరదేశే ఉపరిపరిస్తరణాం నమః, తత్ర దర్భాం। ఆజ్యపాత్రం। ప్రోక్షణపాత్రం। ప్రణీతాపాత్రం। ఇధ్మం। ఇతరదర్భాం ఇతి షట్పాత్రాణి నిధాయ, ద్వాదర్భా పవిత్రే కృత్వా। హస్తేన జలముపస్పృశ్య॥ పవిత్రం అద్భిరనుమృజ్య। ప్రోక్షణపాత్రమాదాయ। ప్రోక్ష్య॥ తత్పాత్రే అక్షతాన్నిక్షిప్య॥ జలేనాపూర్య॥ పాత్రే ఉత్పవనం కృత్వా॥ ప్రోక్షణపాత్రస్థితజలేన ఇతరపాత్రాణి సంప్రోక్ష్య। పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా॥ ఇధ్మంచ విస్రస్య॥ ప్రోక్షణపాత్రం దక్షిణభాగే సంస్థాప్య॥ పూర్ణపాత్రమాదాయ, తత్పాత్రే అక్షతాన్నిక్షిప్య। జలేనాపూర్య॥ ఉత్పవనంకృత్వా॥ ప్రాగ్భాగే తండులోపరి నిధాయ। గంధాక్షతైః సహ పురోహితం సంపూజ్య ఆజ్యపాత్రమాదాయ। ఆజ్యం నిధాయ। స్థండిలస్య ఉత్తరభాగస్థిత అంగారాన్నిరూహ్య। అగ్నిం ప్రజ్వాల్య, ద్వాదర్భాగ్రే ప్రచ్ఛిద్య, ప్రక్షాళ్య, ఆజ్యే ప్రక్షిప్య॥ త్రిః పర్యగ్నికరణం కృత్వా। ఘృతపాత్రం నీత్వా। అంగారావిసృజ్య। ఆజ్యపాత్రే ఉత్పవనం కృత్వా। పవిత్రగ్రంథిం విసృజ్య। ప్రక్షాళ్య అగ్నౌ ప్రహరతి, ద్వాపాత్రే అగ్నౌ ప్రతితవ్య। ప్రక్షాళ్య పునః ప్రతితవ్య। ప్రోక్ష్య నిధాయ। తౌ దర్భా అగ్నౌ ప్రహరతి। తతః ఇధ్మమాదా

య,త్రీఃపరిధింప్రత్యేకంపశ్చిమదక్షిణోత్తరేషునిధాయ॥శ్లో॥ భూతప్రేత
పిశాచాద్యా రాక్షసావిఘ్నకారిణః । రక్షణార్థంక్రియామత్రి సమిధం
దిక్షుక్షిపేత్ । అగ్నిసంరక్షణార్థం ప్రాగ్దేశే ద్వౌసమిధౌనిధాయ॥
పూర్వపరిషేచనంనమః, దక్షిణ...పశ్చిమ...ఉత్తర...నమః । తతః
ఇధ్మపూజాంకరిష్యామినమః॥ శ్లో। మత్కర్మసఫలంకుర్యాత్ పావకో
దేవహవ్యవాట్। సర్వదాశుచిరవ్యగ్రో మేహారాధస్తుపావకః॥ఆజ్యం
సమిద్భిస్సహఅగ్నౌనిధాయ, అస్మిన్...ముహూర్తోస్తు॥ వాయవ్యాది
ఆగ్నేయ పర్యంతం నైఋత్యాది ఈశాన్య పర్యంతం ఆజ్యధారాం
హుత్వా, ప్రథమముఖాహుతిః॥ శ్లో॥ వనస్పతేమహీజాత సర్వాభీష్ట
ఫలప్రద । జుహోమ్యద్యైవతేప్రీత్యై ఆజ్యాదిభిరతంద్రితః॥ వనస్పత
యేనమః॥ ద్వితీయముఖాహుతిః॥ శ్లో॥ సర్వప్రాణిహితాకార వారిణా
తండులేనహి । గృహిష్యామిమయాదత్తం సంగ్రాహ్యకహుతాశన॥
అగ్నయేనమః॥ అథ ఏతత్కర్మానుసారేణ హోమంసమాపయేత్ ।
తతః ప్రాగాది పరిషేచనాంతం కృత్వా ॥

అథ స్విష్టకృద్ధోమః,

శ్లో॥ మంత్రమధ్యే క్రియామధ్యే ప్రీతిహోత్రి హుతాశన।
క్షమస్వవరదోదేవ శేషేణాహుతికంవహ ॥ అగ్నయేనమః॥ శ్లో॥సర్వ
కామసమృద్ధ్యర్థం సర్వాభీష్టప్రదాయక । క్రియామంత్ర సమృద్ధ్యర్థం
శేషేణాహుతికంవహ॥ అగ్నయేస్విష్టకృతేనమః । అథ ఇధ్మసన్నహ
నాన్యద్భిస్సగ్స్సృశ్యాగ్నౌ ప్రహరణ॥ శ్లో॥ పృథివ్యాదిషుభూతాని
తుష్ట్యర్థంపావకోనలః॥ వేదిపూర్ణేన హోమేనదత్తమాజ్యంసమర్పయ॥
రుద్రాయనమః॥ జలముపస్పృశ్య,కర్మసమృద్ధ్యర్థం కేశవాదిహోమం
కరిష్యామినమః॥ కేశవాయనమః॥ నారాయణాయనమః॥ మాధవాయ
నమః॥ గోవిందాయనమః॥ విష్ణవేనమః॥ మధుసూదనాయనమః॥ త్రివిక్ర
మాయనమః॥ వామనాయనమః॥ శ్రీధరాయనమః । హృషీకేశాయ
నమః॥ పద్మనాభాయనమః॥ దామోదరాయనమః॥సంకర్షణాయనమః॥
వాసుదేవాయనమః । ప్రద్యుమ్నాయనమః । అనిరుద్ధాయనమః॥పురు
షోత్తమాయనమః । అధోక్షజాయనమః । నారసింహాయనమః॥అచ్యు

కాయనమః। జనార్దనాయనమః। ఉపేంద్రాయనమః । హరయేనమః
శ్రీకృష్ణాయనమః। అగ్నయేనమః। వాయవేనమః । సూర్యాయనమః
ప్రాగ్దేశస్థితద్వ్యాసమిథా అగ్నౌప్రహరతి, తదితరాణివిసృజేత్ । అస్మిః
కర్మణిమంత్రవిపర్యాస। తంత్రవిపర్యాస। కాలవిపర్యాస। కర్మవిపర్యాస
సమస్తదోషనిర్హరణార్థం విశేషాజ్యాహుతిం కరిష్యామినమః అగ్నయే
నమః । అగ్నీవరుణాభ్యాంనమః । ఇంద్రాయనమః । శ్రీవిష్ణవేనమః
త్ర్యంబకాయనమః। ఇంద్రాదిదేవతాభ్యోనమః। వస్వగ్నిభ్యాంనమః
ప్రజాపతయేనమః। ప్రాగాదిపరిషేచనంకృత్వా । పూర్ణపాత్రమాదా
య।శ్లో। మర్త్యాస్త్వామభిషించంతు...సర్వకామార్థసిద్ధయే।అతఃతచ్ఛి
రసిధారయేత్ । తతః బ్రహ్మాణంపూజయామి।యథాశక్తిదక్షిణాం ఆచా
ర్యాయదద్యాత్ । ఏతత్ఫలంపరమేశ్వరార్పణమస్తు।యస్యస్మృత్యాచ
...పరిపూర్ణంతదస్తుతే । తతః ఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామినమః।
షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి। అథ ప్రదక్షిణం। శ్లో। నమస్తే
యజ్ఞభోక్త్రేచ నమస్తేహవ్యవాహన । నమస్తేవీతిహోత్రాయ నస్తే
జిహ్వాయతేనమః। గోవిందపుండరీకాక్ష యజ్ఞేశాచ్యుతమాధవ। రామ
కృష్ణహృషీకేశ నారాయణనమోస్తుతే। స్థాణుశ్శంభుశ్శివశ్శూలీ సర్వ
ఈశానశంకరః । పినాకీచంద్రచూడశ్చ సదాశివనమోస్తుతే। ప్రమా
దాత్కుర్వతాంకర్మ ప్రచ్యవేతాధ్వరేయది । స్మరణాదేవతద్విష్ణోః
సంపూర్ణంస్యాదితిశ్రుతిః । విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః।

ఇతి పట్ప్రాత్శ్రీ ప్రయోగస్సమాప్తః.

అథ గర్భాధానమ్.

శ్లో। షోడశర్తుర్నిశాస్స్త్రీణాం తస్మిన్యుగ్మాసుసంవిశేత్। శుభే
హానిచకల్యాణే పక్షతేప్రాణసంయమః। శ్లో। ఋతుస్స్వాభావికః స్త్రీ
ణాం రాత్రయష్షోడశస్మృతాః। చతుర్భిరితరైస్సార్థం మహోభిస్సర్వ
సమ్మతైః తాసామాద్యాశ్చతస్రస్తు నింద్యాఏకాదశీచయా। త్రయో
దశీచశేషాస్తు ప్రశస్తాదశరాత్రయః । ఇతిమనువచనాత్ । ఋతుస్నా

తాయాం భార్యాయాం శుభేహని రాత్రౌ శుభలగ్నే గర్భాదాన
మితి కర్తవ్యం ॥

ప్రాఙ్ముఖాన్నాస్తిష్ఠేత్ । పత్న్యాసహ ఆచమ్య...ఏవంగుణ
...శుభతిథౌ మమ భార్యాయాః ప్రథమగర్భాది సర్వగర్భశుద్ధ్యర్థం
గర్భాధానాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణః...మహాజనైస్సహ కర్మణఃపుణ్యా
హవాచనఃకరిష్యామినమః॥ ఆదౌనిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా
గణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః। గణాధిపతి పూజాంకృత్వా। తతః
కర్మణః పుణ్యాహం కుర్యాత్। కర్మణః పుణ్యాహం భవంతోబ్రువం
త్విత్యాది పత్నీమార్జనాంతం కుర్యాత్। తతః వధూవరయోః నూతన
వస్త్రాలంకారాది ధారయేత్॥ పునః ఆచమ్య ఏవంగుణ...శుభతిథౌ
దంపత్యోఃఆయుర్బలాభివృద్ధ్యర్థం అస్యాంభార్యాయాంప్రథమగర్భాది
సర్వగర్భశుద్ధ్యర్థం గర్భాధానాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమఃఅథశ్రీలక్ష్మీ
నారాయణపూజాంచకృత్వా। ఉత్తరోవరః॥ అథ నారికేళఫలపుష్ప
తాంబూల దక్షిణాదికంగృహీత్వా। అరుహ్యోరుమథాపిబాహుయుగ
ళం సమ్యక్పరిష్వజ్యచ।ప్రాప్యైనాం నిజకీర్తితస్తదుపరి క్రీడాంచకృ
త్వాంశుభాం। శేతస్మించనిజంతదాభవతు తద్గర్భం ప్రియాయాఃకృతే।
విష్ణుస్త్రిభువనేశ్వరోవిదధతాం గర్భశచీనాయకః॥ సౌభాగ్యంధనధాన్య
వృద్ధిమతులాం త్వష్టాశతంచాయుషః। సౌందర్యంచ సుమంగలీత్వమచ
లాం గౌరీపతిస్సర్వదం। సర్వేదేవగణాదికంతుశతతం మాంగల్యవృద్ధిం
పరాం। పూర్ణేమాస దశేప్రశోష్యతిశుభం పుత్రం గుణాలంకృతం॥
విష్ణుస్త్వంజగదీశ్వరోవిదధతాం సంజాతపూర్ణాయుషం। పుత్రాన్భద్ర
గుణాన్ దదాతుపునర ప్యన్యోన్యమద్వేషిణః। సంపన్నార్థసమాహ
శోభితమహా గేహంత్సుపుత్రైర్యుతాన్। పౌత్రైశ్చాపితథా ప్రపౌత్ర
నివహైర్యుక్తానమాత్యైస్తథా॥ రాజ్యాంగైర్గజయూథవాజిసుభటై
స్సంపూర్ణదుర్గాన్ బహూన్। ధర్మజ్ఞాన్ బహుశాస్త్రవృత్తకలితాన్
శ్రీవిష్ణుభక్తానపి॥ రాజ్యంయచ్ఛతు వృత్తహాధవిజయం సీతామనో
నాయకః। సౌభాగ్యం జగదీశ్వరో గుణనిధి శ్రీచంద్రమాడస్సదా॥
ధాన్యంచాపిపయోనంతధనదో యక్షేశ్వరో యచ్ఛతు। శ్రీమాన్సర్వ

జనప్రియోవిదధతాం దీర్ఘాయుష్యంచాబ్జజః॥ పత్నీమభిమంత్ర్య। యథా
స్థానముపవిశ్య। గర్భాధానముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు॥ సూర్యా
దీనాం...రస్తు॥ ఏవంగుణ...ర్థం ఫలప్రదానానికరిష్యామినమః ॥శ్లో॥
ఫలాయనోరిదఫలం ఫలదాదిసదానృణాం। పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థ మత
శ్శాంతింప్రయచ్ఛమే। శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థం ఇదంఫలం సతాం
బూలం సదక్షిణాకం శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీతయే తుభ్యమహంసంప్ర
దదేనమమ। ఏవంఫలదానానిబ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్॥ ఇదంఫలదానే
...రస్తు। తతఃఆశీర్వాదః॥అథ అశ్వగంధ్యారసం దూర్వారసంభార్యా
దక్షిణనాసాయామభిషేచయేత్। అశ్వగంధమనగా— పిల్లి వేంద్రరస
మును దూర్వాలరసమును భార్యయొక్క ముక్కు కుడిపొరములోనికిం
చెయువిడువవలెనని కమలాకరస్మృతియందున్నది॥ నీరాజితాన్సూర్యం
నమస్కుర్యాత్। తతోరాత్రౌశయ్యాయాంవిష్ణవేనమః॥ ఏవంత్వష్ట్రే
నమః॥ ప్రజాపతయేనమః। ధాత్రేనమః। సినీవాల్యైనమః। సరస్వత్యై
నమః॥అశ్విభ్యాంనమః॥పర్జన్యాయనమః ఇతిస్త్రీయోనిమభిమృశ్యతయా
సహసంభోగంకుర్యాత్। గర్భందేహి ఇతిథ త్రిర్వాక్యం॥ఋతౌస్నానం
కుర్యాత్। స్త్రీయాఃసస్నానం। అఋతౌమూత్రవిచ్ఛా చాచమనమితి॥

గర్భాధాన ప్రయోగస్సమాప్తః,

అథ పుంసవనమ్,

వ్యక్తేగర్భే తృతీయేమాసి శుభతిథౌ పుష్యనక్షత్రే పుంసక్ష
త్రేమ పత్న్యాః పుంసవనం కర్మకరిష్యామి ఇతిసంకల్ప్య పూర్వేద్యు
రాభ్యుదయికంకృత్వాపరేద్యుర్దంపతీ మంగళస్నాతౌ భూత్వా ఆచమ్య
ఏవం...తిథౌ అస్యాంమమభార్యాయాంజనిష్యమాణగర్భస్య పుంరూప
తాప్రాప్త్యర్థం బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణార్థం పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం
గర్భస్థపిండశుద్ధ్యర్థం పుంసవనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః తదాద్యాశుద్ధ్య
ర్థం...సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః ఆదౌనిర్విఘ్నేన
పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః। గణాధి
పతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా, ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ
మమ పత్న్యాప్రథమగర్భ సంస్కారద్వారా సర్వగర్భసంస్కారం

పుంసవనాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః। ఇతిసంకల్ప్య - వధూం దక్షిణతః ఉపవేశ్య స్వయముత్తరతః - ఉపవిశ్య। పునః ఆచమ్య...ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమపుంసవనాంగత్వేనోభయోః రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యామినమః। శ్లో॥ బధ్నామివామహస్తేచ పంచసూత్రించ కంకణం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం స్త్రీణాంసౌభాగ్యవర్ధనం। బధ్నామి దక్షిణేహస్తే నవసూత్రంచకంకణం। పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం పురుషస్య సుఖప్రదం। రక్షాబంధన ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు। అత్రహోమవిషయో వైకల్పికః। తత్కరణే - ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ అస్యాః మమభార్యాయాః - గర్భస్థ పిండశుద్ధ్యర్థం పుంసవనహోమం కరిష్యామినమః। బ్రాహ్మణైస్సహస్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనాంతంకుర్యాత్ - షట్పాత్రప్రయోగః। శ్లో॥ ఫలద్వయేన సంయుతం వటాంకురంద్రుమత్సుతే । సుపాయనాయవస్త్రకం క్షిపేత్సహైవపుంసవే। తతః అగ్నిం ప్రజ్వాల్య। గోధూమ తండులాజ్యేన గుడపయసాసహ మిశ్రయిత్వా। అథ సూర్యాది నవగ్రహహోమం కుర్యాత్। అథ కేశవాదిహోమం సమాపయేత్ - అథఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామినమః॥ షోడశోప...మి। (గోవుయొక్క పెరుగు భార్య కుడిహస్తమందుంచి దాని మధ్యయందు తూర్పున యవ బీజమును దానికి ఇరుప్రక్కలను రెండు మినపగింజలనుంచి) (కింపిబసి) యని యమ్మారు ముట్టి పుంసవనమని 3 ముమ్మారు పలికి ఇది పత్నీ భక్షింపవలెను. ప్రాచీన కమలాకరస్మృతియందు చెప్పబడినది, హోమశేషం పత్నీభక్షయేత్। తతః బ్రాహ్మణభోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్। ఆశీర్వాదః॥ చంద్రచూడీయే। శ్లో॥ ద్వితీయేచతృతీయేవా మాసిపుంసవనంభవేత్। వ్యక్తేగర్భేభవేత్కార్యం సీమంతేన సహోఽథవా॥

ఇతి పుంసవన ప్రయోగ స్సమాప్తః,

—o—

అథ షష్ఠీ పూజా,

మితాక్షరాయాం మార్కండేయః॥ శ్లో॥ రక్షణీయా తథా

షష్ఠీ నిశాత్రవిశేషతః । రాత్రౌ జాగరణంకార్యం జన్మదానాంతథా బలిం। పురుషాశ్శస్త్రహస్తాశ్చ నృత్యగీతైశ్చయోషితః। రాత్రౌ జాగరణం కుర్యా ద్దశమ్యాం చైవసూతకే। వ్యాసః। శ్లో। సూతికావాసనిలయా జన్మదానామ దేవతాః । తాసాంతుబలిదానేన వృద్ధిర్భవనికీర్తితా। ప్రథమేదివసేషష్ఠే దశమేచైవసర్వదా। త్రిష్వేతేషునకుర్వీత సూతకం పుత్రజన్మని। అపరార్కే బ్రాహ్మే।శ్లో। కన్యాశ్చతస్రోరాకాద్యా వాతఘ్నీచైవపంచమీ । క్రీడనార్థంచబాలానాం షష్ఠీచ శిశురక్షిణీ। ఖడ్గేతుపూజనీయావై వైశ్యావ్రైత్యైర్ద్విజాతిభిః ॥ రాకానుమతిః సినీవాలీకుహూరితిచతస్రః । కన్యాఇత్యర్థః ॥ పితాదేశకాలౌ స్మృత్వా అస్యశిశోస్సర్వారిష్టశాంత్యాయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం గణేశజన్మదాజీవంతికా రాకాదీనాం పూజనం కరిష్యామినమః ॥ ఇతి సంకల్ప్య। తతఃకలశం సంస్థాప్య తత్రపూర్ణపాత్రే వస్త్రేపరిగణేశం జన్మదాం జీవంతికాం స్కందం రాకానుమతిం సినీవాలీం కుహూం వాతఘ్నీంచ ప్రతిమాస్వావాహ్య॥ ఖడ్గేశిశురక్షిణీం కుడ్యేలిఖితాం - షష్ఠీంచావాహ్య- అథ షోడశోపచారైస్సంపూజ్య । అథ మాషభక్తాదిబలిం దత్వా ॥ అథ ప్రార్థయేత్ ॥శ్లో॥ గౌరీపుత్రోయథాస్కంద శ్శిశుత్వే రక్షితఃపురా తథామమాప్యయంబాల షష్ఠికేరక్ష్యతాంనమః॥ కేచిత్ శిశుసంరక్షణార్థం ఇంద్రాక్షీస్తోత్రం ఇంద్రాక్షీజపం కుర్వంతి॥

ఇతి షష్ఠీపూజావిధి స్సమాప్తః.

ఇంద్రాక్షీస్తోత్ర ప్రారంభః.

బ్రాహ్మణద్వారాకార్యం।। అస్యశ్రీ ఇంద్రాక్షీస్తోత్రస్య శచీపురందరఋషిః । అనుష్టుప్ఛందః। ఇంద్రాక్షీదుర్గాదేవతామహాలక్ష్మీర్బీజం భువనేశ్వరీతిశక్తిః। భవానీతికీలకం। మమఇంద్రాక్షీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః । ఇంద్రాక్షీం=అంగుష్ఠాభ్యాంనమః । మహాలక్ష్మ్యై=తర్జనీభ్యాంనమః । మాహేశ్వరీం=మధ్యమాభ్యాంనమః । అంబుజాక్షీం=అనామికాభ్యాంనమః। కాత్యాయనీం=కనిష్ఠికాభ్యాంనమః। కౌమారీం=

కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః। ఇంద్రాక్షీం - హృదయాయనమః। మహా
లక్ష్మీం - శిరసేస్వాహా। మాహేశ్వరీం - శిఖాయైవషట్।అంబుజాక్షీం-
కవచాయహుం। కాత్యాయినీం- నేత్రత్రయాయ వౌషట్। కౌమారీం-
అస్త్రాయఫట్। ఇంద్రాక్షీమితి దిగ్బంధః। ధ్యానమ్॥ శ్లో॥ నేత్రాణాం
దశభిశ్శతైఃపరివృతామ్మృత్యుగ్రచర్మాంబరాం। హేమాంభాంమహతీం
విలంబిత శిఖామాముక్తకేశాన్వితామ్। ఘంటామండిత పాదపద్మ
యుగళాం నాగేంద్రకుంభస్తనీం॥ ఇంద్రాక్షీం పరిచింతయామి మనసా
కల్పోక్తసిద్ధిప్రదామ్। ఇంద్రాక్షీంద్విభుజాం దేవీం పీతవస్త్రద్వయాన్వి
తామ్।వామహస్తేవజ్రధరాం దక్షిణేనవరప్రదామ్। ఇంద్రాక్షీం సహ
స్రయువతీం నానాలంకార భూషితామ్। ప్రసన్నవదనాంభోజా మప్స
రోగణసేవితామ్।ఇంద్రఉవాచ। శ్లో॥ ఇంద్రాక్షీనామసాదేవీ దైవతై
స్సముదాహృతా। గౌరీశాకంభరిదేవీదుర్గానామ్నీతివిశ్రుతా।నిత్యా
నందీ నిరాహారీ నిష్కళాయైనమోస్తుతే॥ కాత్యాయినీ మహాదేవీ
చంద్రఘంటా మహాతపాః। సావిత్రీసాచగాయత్రీ బ్రహ్మాణీ బ్రహ్మ
వాదినీ। నారాయణీభద్రకాళీ రుద్రాణీకృష్ణపింగలా। అగ్నిజ్వాలా
రౌద్రముఖీ కాళరాత్రీతపస్వినీ। మేఘస్వనా సహస్రాక్షీ వికటాంగీ
జడోదరీ। మహోదరీముక్తకేశీ ఘోరరూపామహాబలా॥ అజితాభద్ర
దాఽనంతా రోగహర్త్రీశివప్రియా। శివదూతీకరాళీచ ప్రత్యక్షపర
మేశ్వరీ। ఇంద్రాణీచేంద్రరూపాచ ఇంద్రశక్తిపరాయిణీ। సదాసం
మోహినీదేవి సుందరీభువనేశ్వరీ। ఏకాక్షరీ పరబ్రహ్మ స్థూలసూక్ష్మ
ప్రవర్ధనీ। మహిషాసురహంత్రీచ చాముండాసప్తమాతృకాః। వారా
హీనారసింహీచ భీమాభైరవవాదినీ। శ్రుతిస్మృతిర్ధృతిర్మేధా విద్యా
లక్ష్మీస్సరస్వతీ।అనంతావిజయాఽపర్ణామానస్తోకాపరాజితా। భవానీ
పార్వతీదుర్గా హైమవత్యంబికాశివా। శివాభవానీరుద్రాణీ శంకరార్ధ
శరీరిణీ। ఐరావతగజారూఢా వజ్రహస్తావరప్రదా। త్రిపాద్భస్మప్రహా
రణా త్రిశిరారక్తలోచనా। (మం) భస్మాయుధాయవిద్మహే రక్త
నేత్రాయధీమహి। తన్నోజ్వరహరః ప్రచోదయాత్। ఏతైర్నామ
పదైర్దివ్యైస్స్తుతాశక్రేణధీమతా। జ్వరంమృత్యుం భయంఘోరం

జ్వరంతీజ్వరనాశినీ । తయాఽపస్మారకుష్ఠాది తాపజ్వర నివారణమ్। చోరవ్యాఘ్రభయం తత్ర శీతజ్వరనివారణమ్ । శతమావర్తయేద్యస్తు ముచ్యతేవ్యాధిబంధనాత్ । ఆవర్తయంత్సహస్రంతు లభతేవాంఛితం ఫలమ్। ఏతత్ స్తోత్రమిదం పుణ్యం జపేదాయుష్యవర్ధనం । వినాశాయచ రోగాణా మపమృత్యుహరాయచ।సర్వమంగళమాంగల్యే శివేసర్వార్థ సాధికే । శరణ్యేత్ర్యంబకేదేవి నారాయణి నమోఽస్తుతే ।

(బిడ్డకు అపమృత్యుదోషముపోవును బిడ్డపుట్టిన(౬)ఆఱవరోజున బ్రాహ్మణులచేత జపంచేయించి జపభస్మము పురిటిగదిలోనుంచవలెను,

ఇతి ఇంద్రాక్షీస్తోత్రం సమాప్తమ్.

—౦—

అథ దత్తపుత్రవిధిః,

వ్యాఖ్యాత్యాదిపాఠాముష్య పుత్ర వ్రీతి గృహీఁగత్వాచ స్త్రీ శూద్రయో రనధికారా త్తయోర్దత్తకః పుత్రో నభవత్యేనేతి రుద్రధరాదయః। విప్రద్వారాహోమాది కారయేదితివర్ధమాన హరినాథా దయోగౌడాః॥ సంబంధతత్త్వేప్యేవం। ప్రయోగ పారిజాతేశౌనకః॥ శ్లో॥అపుత్రో మృతపుత్రోవా పుత్రార్థం సముపోష్యచ। వాససీకుండలే దత్వా ఉష్ణీషంచాంగుళీయకం॥ బంధూనన్నేనసంభోజ్య బ్రాహ్మణాం శ్చవిశేషతః। అన్వాధానాదితంత్రం కృత్వాజ్యోత్సవనాంతకం॥ దాతుస్సమక్షం గత్వాతు పుత్రం దేహీతియాచయేత్ । మితాక్షరాదా వపిశిష్టేనతు వ్యాహృతిభిరాజ్యేనహోమ ఉక్తః । సచవిప్రద్వారా కర ణీయః॥ విశేషస్తు నిర్ణయసింధౌ జ్ఞేయః॥ సచదత్తకః పంచమవర్ష మధ్యే గ్రాహ్యోచోర్ధ్వం॥ ఊర్ధ్వంతు పంచవర్షాద్వర్షా న్నదత్తాద్యాస్సుతా నృపేతి కాళికాపురాణాత్ । ఊర్ధ్వంతు స్వదానేచ్ఛో రేవదానం । హేమాద్రౌ వ్యాసః ॥శ్లో॥ విక్రయంచైవదానంచ ననేయాస్స్యురని చ్ఛవః॥ దారాఃపుత్రాశ్చసర్వస్వమాత్మ న్యేవతుయోజయేత్। తథా యాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥ స్వకుటుంబావిరోధేన దేయందారసుతాదృతే। ఇతి తత్స్వదానానిచ్ఛుః పుత్రవరమిత్యన్యత్రవిస్తరః।

ఇతి దత్తపుత్రవిధి స్సమాప్తః,

అథ పుత్రదాన ప్రయోగః.

శ్లో॥ యశ్శివోనామరూపాభ్యాం...సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం మమ పితౄణాం శాశ్వత పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం పుత్రదానాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌశుద్ధ్యర్థం...స్వహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి నమః॥ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామినమః॥ గణపతిసుభ్యర్చ్య పుణ్యాహవాచయిత్వా॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ...తిథౌ మమ పితౄణాం శాశ్వత పుణ్యలోకఫలావాప్తి ద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పుత్రదానాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః॥ అథ దంపతీపూజా శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపస్య వరస్య ఇదమాసనంనమః॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపాభ్యా ముభాభ్యా మిదంపాద్యం నమః॥ శ్లో॥ నమో స్త్వనంతాయ...యుగధారిణేనమః॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపస్య అమీగంధాః- అలంకారార్థా ఇమే అక్షతాస్సంత్వక్షతా స్సకలారాధనై స్స్వర్చితమస్తు। నూతనవస్త్రాభరణై స్సహ ప్రపూజయేత్। ఏవం...శ్రీ పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పుత్రదానసమయే (అంతఃపటలంకృత్వా - తెరపట్టవలెను) మహాసంకల్ప మంత్రపఠనం కుర్యాత్। ప్రతిగృహీతృవచనమ్। శ్లో॥ తవబీజసముత్పన్నం సర్వాలంకారసంయుతం। ఐహికాముష్మికార్థాయ పుత్రం దేహి వరంమమ॥ ఇతి యాచయేత్ అథదాతా॥ శ్లో॥మమబీజసముత్పన్నః సర్వాలంకార స యుతః। ఐహికాముష్మికార్థాయ తుభ్యందత్తో మయాసుతః। ఇంద్రాగ్నియమనైరృతి వరుణానిలయక్షపాః। ఈశానో బ్రహ్మవిష్ణూచ సాక్షిణో భాస్కరాదయః। విశ్వంభరాస్సర్వభూతా స్సాక్షిణ్యస్సర్వదేవతాః॥ మమపుత్రం...కుమారం శ్రీమహావిష్ణుప్రీతిం కామాయ మానస్తుభ్యమహం సంప్రదదే దదామీతి కేచిత్పఠః॥

శ్లో॥ దేవస్యప్రీతయేదానం గృహ్ణామ్యర్ఘ్యమతుష్టయే। బాహుభ్యాంపుష్టహస్తాభ్యాం పుణ్యకర్మ ప్రసూతయే॥ తతోదానసాద్గుణ్యార్థం సువర్ణపూర్వకం దక్షిణాందద్యాత్॥ శ్లో॥ సాక్షిణస్సురుద్రాద్యా

భాస్కరశ్చన చంద్రమాః । ఇమం కుమారమద్దత్తం పరలోక సుఖేచ్ఛయా । అథాఽఽశీర్వాదః ।

ఇతి పుత్రదాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ దత్తహోమః.

ఆచమ్య ఏవం...ర్థం అపుత్రస్య మేస్వీకృతస్య పుత్రస్యపుత్రత్వసిద్ధిద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం దత్తహోమాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌశుద్ధ్యర్థం...స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥ గణాధిపతిపూజాంకృత్వాపుణ్యాహంవాచయిత్వా। శ్లో॥ జాతంకుమారంత్వత్తోహం గృహ్ణామి సుభగే ప్రియే । ఆయుష్మంతంయశస్వంతం కులవృద్ధికరంశుభం। శ్లో॥ జాతం కుమారం...శుభం। ఇతి ఆశీర్వాదఃకర్తవ్యః॥ ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం మమ స్వీకృతకుమారస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహారాధనం కరిష్యామినమః॥ విధిప్రకారేణ నవగ్రహారాధనంకుర్యాత్। తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామినమః॥ అథపట్వాతప్రయోగంకుర్యాత్ ।పూర్వోక్తమేవ నవగ్రహహోమం బ్రాహ్మణైఃకార్యమ్ । అథ కేశవాది హోమంకుర్యాత్ । అథ బ్రహ్మణే పూజాం కరిష్యామి - వస్త్రాదికం దద్యాత్ । దేశాచారేణ పూర్వోక్తమేవ నామకరణం కుర్యాత్। అంగాదంగాదితి మూర్ధన్యవఘ్రాణం। శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చసంభూతో హృదయాదజనిష్టవై। ఆత్మాత్వంపుత్రనామాసి త్వంజీవశరదాంశతం। మమపుత్రస్య శ్రీనివాసనామ । తాభ్యామేవ మూర్ధన్యవఘ్రాణం। అంగాదంగాచ్చ...శరదాంశతం । ఆభ్యుదయికంకర్మణః పుణ్యాహవాచనంకుర్యాత్। తతః ఆశీర్వచనం కుర్యాత్।

ఇతి దత్తహోమప్రయోగ స్సమాప్తః.

గంగాప్రార్థనమ్. (స్నానకాలే)

శ్లో॥ గంగాగంగేతియోబ్రూయాత్ యోజనానాంశతైరపి। ముచ్యతే సర్వపాపేభ్యో విష్ణులోకం సగచ్ఛతి। అంబత్వద్దర్శనాన్ముక్తి ర్నజానే స్నానజంఫలం। స్వర్గారోహణసోపానే మహాపుణ్యతరంగిణి। విశ్వేశం మాధవంఢుండిం దండపాణించభైరవం। వందేకాశీంగుహాంగంగాం భవానీంమణికర్ణికాం। అతితీక్ష్ణమహాకాయ కల్పాంతదహనోపమ। భైరవాయనమస్తుభ్యం అనుజ్ఞాందాతుమర్హసి। త్వంరాజా సర్వతీర్థానాం త్వమేవజగతఃపితా। యాచితోదేహిమేతీర్థం సర్వపాపాపనుత్తయే॥ యోఽసౌసర్వగతోవిష్ణు శ్చిత్స్వరూపీ నిరంజనః। సఏవద్రవరూపేణ గంగాంభోనాత్రసంశయః॥ నందినీనలినీసీతామాలినీచమహాపగా। విష్ణుపాదాబ్జసంభూతా గంగాత్రిపథగామిని। భాగీరథీభోగవతీ జాహ్నవీ త్రిదశేశ్వరీ। ద్వాదశైతానినామాని యత్రయత్రజలాశయే। స్నానకాలేపఠేన్నిత్యం మహాపాతకనాశనమ్।

ఇతి గంగాప్రార్థనం సమాప్తమ్.

అథ స్నాన ప్రయోగః.

తత్ర గంగా ధ్యాన పురస్సరం గంగాం ప్రవిశ్య నాభిమాత్ర జలేస్థిత్వా శిఖాంబధ్వా। నిరుద్ధ కర్ణనాస స్థిరావృత్య ఆచమ్య ఏవంగుణ......తిథౌ మమ సర్వపాపక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రాతస్స్నానమహం కరిష్యామినమః। వరుణాయనమః। ఇతి జలం స్పృష్ట్వా। అథ స్నానంకుర్యాత్। తతోమార్జయేత్ ॥శ్లో॥ అపవిత్రఃపవిత్రోవా సర్వావస్థాంగతోపివా। యస్స్మరేత్పుండరీకాక్షం సబాహ్యాభ్యంతరశ్శుచిః॥ శ్రీకాశ్యాంచగయాప్రయాగహిమవత్కేదార రామేశ్వరాన్। శ్రీశైలాది సమస్త పుష్కరనదీశ్చాహోబిలంకాంచికాం। శ్రీమద్వేంకట కుంభకోణ మధురాం శ్రీరంగ సింహాచలౌ। శ్రీకూర్మంపురుషోత్తమంప్రతినిధింస్వక్షేత్రయోగ్యంఫలం॥ పునర్నిమజ్య॥ నమోనమః ॥ ఆచమ్యఏవంప్రీత్యర్థం స్నానాంగత్వేన దేవాది తర్పణం కరిష్యామినమః ॥ బ్రహ్మాదిదేవతా స్తృప్యంతాం

నమః॥ ఇతివా దేవతీర్థేన ఏకైకః సవ్యేన దేవాన్నివీతీ॥ కృష్ణద్వైపాయ
నాది ఋషయ స్తృప్యంతామితి ద్వాద్వా। విసృజేదపసవ్యేన। సోమః
పితృమదాదిపితర స్తృప్యంతామిత్యంజలిత్రియం దత్వా॥ స్నాత్వా।
ప్రాచీనావీతీ। స్నానకాలే పితృపితామహప్రపితామహానాం...గోత్రా
ణాం...ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాణాం మాతృపితామహీ
ప్రపితామహీనాం...గోత్రాణాం......ణాం మాతామహ మాతుః
పితామహమాతుః ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ... రూపాణాం।
మాతామహీమాతుః పితామహీమాతుః ప్రపితామహీనాం...గోత్రా
ణాం...నామధేయానాం...ణాం॥ సర్వేషాంపితౄణా మక్షయపుణ్య
లోకఫలావాప్త్యర్థం... స్నానమహం కరిష్యే నమః। స్నాత్వాచమ్య।
సూర్యార్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యామి నమః॥ శ్లో॥ ఉదయం బ్రహ్మస్వరూ
పం మధ్యాహ్నేతు మహేశ్వరః। అస్తమానే స్వయం విష్ణుః త్రయీ
మూర్తిర్దివాకరః। మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ
మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యో నమః। ఇదమర్ఘ్యం సమర్ప
యామి॥ స్నాత్వా। ఆచమ్య॥ శ్లో॥ యన్మయా దూషితం తోయం శారీర
మలసంయుతం। తస్య పాపవిశుద్ధ్యర్థం యక్ష్మాణం తర్పయామ్యహం॥
అసంస్కారాశ్చ యే కేచి జ్జలాసాః పితరో మమ। తేషామాప్యాయనా
ర్థాయ దీయతే సలిలం మయా॥ ఇతితటే హస్తాభ్యాముదకం నిక్షిప్య॥
వస్త్రం చతుర్గుణీకృత్య॥ శ్లో॥ యే కేచాఽస్మత్కులే జాతా అపుత్రా
గోత్రిణో మృతాః తే గృహ్ణంతు మయాదత్తం వస్త్రనిష్పీడనోదకం॥
ఇతి ప్రాచీనావీతినా వస్త్రం నిష్పీడ్య॥ శ్రీరామ రామ రామ॥
ఇతి స్నాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

సింధుస్నానవిధిః.

శ్లో॥ అశ్వత్థసాగరౌ సేవ్యౌ నస్ప్రష్టవ్యౌ కదాచన। అశ్వత్థం మంద
వారేతు సాగరం పర్వణిస్పృశేత్॥ అత్ర సముద్రోదకేన ఆచమనం
నకార్యం। కింతూదకాంతరేణైవ కార్యం॥ ఆచమనయోగ్యస్థలాని।

శ్లో॥ గోకర్ణేచ ప్రభాసేచ గంగాసాగర సంగమే। జగన్నాథేరామసేతౌ
వథ్థానాచమనంచరేత్। అత్రాయం ప్రయోగః॥ సింధుతీరంగత్వా॥
ధనుర్బాణాలిఖిత్వా॥ శ్లో॥ రఘువీరపదాంభోజ పవిత్రీకృతపాంశవే।
దశకంఠశిరచ్ఛేద హేతవే సేతవే నమః॥ తత్రఫలపుష్పహిరణ్యంనిధాయ॥
శ్లో॥ యానికానిచపాపా...రక్షరక్షసరిత్పతే। ఇతి ప్రదక్షిణత్రయం
కృత్వా॥ అత్రఫలపుష్పహిరణ్యం గృహీత్వా॥ సింధౌ ప్రక్షిప్య॥
శ్లో॥ పిప్పలాదాత్సముత్పన్నే కృత్యేలోకభయంకరి। పాషాణం తేమయా
దత్త మహారార్థం ప్రకల్ప్యతామ్। ఇతి పాషాణంప్రక్షిప్య॥ అథప్రార్థ
యేత్। శ్లో॥ విశ్వాచీచఘృతాచీచ విశ్వయోనే విశాంపతే। సాన్నిధ్యం
కురుమే దేవ సాగరే లవణాంభసి॥ త్రితత్త్వాత్మకమీశానంనమో విష్ణు
ముమాపతిం। సాన్నిధ్యంకురుమే దేవసాగరే లవణాంభసి॥ నమస్తే విశ్వ
గుప్తాయ నమస్తేస్త్వంభసాంపతే। నమో జలధిరూపాయ నదీనాంపత
యేనమః॥ ఇతిప్రార్థయేత్। నమస్తేజగదాధార శంఖచక్రగదాధర।
దేవదేహిమమనుజ్ఞాం తవతీర్థనిషేవణే। ఇత్యనుజ్ఞాంస్వీకృత్య॥ నమో
నారాయణాయేతి మంత్రంపఠేత్। నమోనారాయణాయనమః తత
స్స్నాత్వా। ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం మమసమస్త పాపక్ష
యార్థం స్నానమహాసంకల్పంపఠిత్వా। స్నాత్వా॥ తతోమార్జయేత్॥
అపవిత్రః పవిత్రోవా...శ్శుచిః శ్రీకాశ్యాంచ...యోగ్యంఫలం॥ పున
ర్నిమజ్య॥ ఆచమ్య...ఏవం॥........ర్థ। ప్రా...తీ॥ పితుః పిత్రా
ణామక్షయపుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం ఆకామాన్తై ప్రయుక్త మహా
పర్వణి పుణ్యకాలే పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం
...రూపాణాం। మాతృపితామహీప్రపితామహీనాం...గోత్రాణాం...
దాయినాం। మాతామహమాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహ
నాం...గోత్రాణాం...రూపాణాం సపత్నీకానాం సర్వేషాంపితౄణా
మక్షయపుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థంసింధుస్నానమహంకరిష్యామినమః
స్నాత్వా॥ తతః...ప్రీత్యర్థం సింధుస్నానాంగ మర్ఘ్యప్రదానం కరి
ష్యామినమః॥ శ్లో॥ సర్వరత్నోద్భవశ్శ్రీమాన్ సర్వరత్నకరోయతః।
సర్వరత్నప్రదాతస్త్వం గృహాణార్ఘ్యం మహోదధే। ఇత్యర్ఘ్యందత్వా॥

ఉదకాంతరేణాచమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం సింధుస్నానాంగ పిప్పలాది తర్పణంకరిష్యామి । శ్లో॥ పిప్పలాదం కలింకణ్వం కృతాంతంజీవనేశ్వరం। వసిష్ఠంవామదేవంచ పరాశరమహాంపతిం। వాల్మీకింనారదంచైవ వాలఖిల్యా స్తథైవచ । నలంనీలంగవాక్షంచ గవయంగంధమాదనం। జాంబవంతం హనూమంతం సుగ్రీవం చాంగదంతథా । మైందంచద్వివిదంచైవ వృషభంశరభంతథా । రామంచలక్ష్మణంచైవ సీతాంచైవ యశస్వినీం । ఏతాంస్తుతర్పయేద్విద్వాన్ జలమధ్యేవిశేషతః॥ఆబ్రహ్మస్తంబపర్యంతం యత్కించిత్సచరాచరం। మయాదత్తేనతోయేన తృప్తిమేవాభిగచ్ఛతు। సూర్యాఽర్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యామినమః । మిత్రరవి సూర్యభాను ఖగపూషహిరణ్యగర్భమరీచ్యాఽదిత్య సవితార్కభాస్కరేభ్యోనమః॥ ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి। శ్లో॥ ఉదయంబ్రహ్మస్వరూపం మధ్యాహ్నేతు మహేశ్వరః । అస్తమానే స్వయంవిష్ణుః త్రయీమూర్తిర్దివాకరః॥ఆచమ్య ।శ్లో॥ యన్మయాదూషితం తోయం శారీరమలసంయుతం । తస్యపాపవిశుద్ధ్యర్థం యక్ష్మాణం తర్పయామ్యహం। అసంస్కారాశ్చయేకేచి జ్జలాశాఃపితరోమమ । తేషామాప్యాయనార్థాయ దీయతేసలిలంమయా । ఇతితటేహస్తాభ్యాం ఉదకంనిక్షిప్య। యేకేచాఽస్మత్కు...నోదకం । వస్త్రంనిష్పీడ్య । బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తిహిరణ్యాది దానానికుర్యాత్ ।

ఇతి సింధుస్నాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

ఆచమనవిధిః

శుచౌదేశే ప్రాఙ్ముఖ ఉదఙ్ముఖోవోపవిశ్యాంతర్జాను కరంగోకర్ణాకృతిం కృత్వా తాలుగాభిఃశుద్ధాభిరద్భిః సకృదాచామేత్ త్రిర్వేతి స్మృతికౌముద్యాం। అంగుష్ఠమాత్రం స్పృశేదితిభట్టాః॥ తతోంగుష్ఠమూలేనోష్ఠౌద్విరున్మృజ్యాంగుష్ఠతర్జనీభ్యాం నాసికేంగుష్ఠ మధ్యమాభ్యాం చక్షుషీ అంగుష్ఠాఽనామికాభ్యాం శ్రోత్రేంగుష్ఠకనిష్ఠికాభ్యాం నాభింపాణితలేన హృదయం సర్వైశ్శిరశ్చస్పృశేత్ ।

తా॥ శుద్ధమైన ప్రదేశమందుఁదూర్పు మొగముగనైన నుత్తరాభిముఖ
ముగనైనను గూర్చుండి మునుకులమట్ట గోవు చెవివలె నంగుష్ఠ తర్జ
నులుమాత్రము ముడిచిన హస్తముచే జలము గ్రహించి దవడలకు
మాత్రముంచెడు జలమునొకమారు ఆచమనంచేయవలెను. మూడు
మారులైన గావచ్చునని స్మృతికౌముదియందున్నది, అంగుష్ఠము
మాత్రమే స్పృశింపవలెనని భట్టమతము, ఆపైనంగుష్ఠమూలముచే
రెండుమారులు పెదవులొత్తి యంగుష్ఠతర్జనులుగలపి ముక్కు చెర
మలు స్పృశించి యంగుష్ఠమధ్యములు గలిపి నేత్రములముట్టి యంగు
ష్ఠానామికలచే శ్రోత్రములు ముట్టి యంగుష్ఠకనిష్ఠకలచే నాభిని నర
చేతిచేహృదయమును నన్ని వేళ్ళచే శిరస్సునుభుజములను నంటవలెను.

శ్లో॥ విప్రాణాంక్షత్రియాణాంచ ప్రణవాదినమోంతకం। సువా
సినీనాంవైశ్యానాం కేశవాదినమోంతకం। శూద్రాణాంవిధవానాంచ
నామమాత్రం విధీయతే। శ్లో॥ హస్తాదాబ్రహ్మతీర్థంచ హస్తాగ్రే
దేవతీర్థకం। హస్తపార్శ్వే ఋషితీర్థం తత్పార్శ్వేపితృతీర్థకం। తన్మ
ధ్యేచాగ్నితీర్థంచ పంచతీర్థం ప్రకీర్త్యతే। బ్రహ్మతీర్థేన ఆచమనం
కుర్యాత్।

కించ॥ శ్లో॥ తర్జనీమధ్యమామధ్యే యోవిప్రోదీయతేజలం। తేన
తృప్యంతుతేసర్వే యేచరౌరవవాసినః। కేచిజ్జీవాః కామ్యమానాః
కేచిత్కర్మవశానుగాః॥ భుంజంతుచమమోచ్ఛిష్టం పాత్రశేషంమయా
ర్పితం॥ ధర్మశాస్త్రే ఇతిచోక్తమ్। ఆచమనవిధి సమాప్తః,

—o—

అథ తర్పణవిధిః,

వ్యాసః॥ శ్లో॥ ఏకైకమంజలిందేవా ద్వౌద్వౌతుసనకాదయః।
అర్హంతిపితరస్త్రీన్ స్త్రీన్ స్త్రియస్త్వేకైకమంజలిం। పితృవర్గంఅంజలి
త్రయమేకైకస్య॥ విష్ణుపురాణేతు॥ త్రిరపః ప్రీణనార్థాయ దేవానా
మపనిర్వపేత్। ఇతి దేవేభ్యః త్రయఉక్తాః॥ పాద్మే॥ దేవాన్ బ్రహ్మ
ర్షిముఖ్యాంశ్చ తర్పయేతాక్షతోదకైః॥ తర్పయేత్తుపితౄన్ భక్త్యాస
తిలోదకచందనైః॥ శంఖః। పావర్ణేనరాజతే నౌదుంబరేణ శృంగ

పాత్రేణ కుశేనవా ప్ర్యుదకం పితృతీర్థం స్పృశన్దద్యాత్ । యోగయా
జ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥ తిలానామప్యలాభేతు సువర్ణరజతాన్వితం । తదభావే
నిషించేత్తు దర్భైర్మంత్రేణవాప్యథ। తృప్యత్వితిసముచ్చార్య తృప్యతా
మిత్యథాపివా । విధిజ్ఞోనిక్షిపేత్తోయం దేవాదీనామశేషతః । సవ్యం
జానుమధఃకృత్వా సలిలందక్షిణాముఖః॥ యమః॥ శ్లో॥ దౌహస్తౌ యు
గ్మతఃకృత్వా పూరయేదుదకాంజలిం। గోశృంగమాత్ర ముద్ధృత్య జల
మధ్యేజలంక్షిపేత్। దక్షః॥ శ్లో॥అగ్రైస్తుతర్పయేద్దేవాన్ మనుష్యాన్
కుశమధ్యతః। పిత్రూంస్తుకుశమూలాగ్రైర్విధిఃకౌశోయథాక్రమమ్।
మదనపారిజాతే యోగయాజ్ఞవల్క్యః॥ బ్రహ్మాణం తర్పయేత్పూర్వం
విష్ణుంరుద్రంప్రజాపతిం। దేవాన్ ఛందాసి వేదాంశ్చ ఋషీంశ్చైవ
పురాతనాన్। ఆచార్యాంశ్చైవగంధర్వా నాచార్యంతనయాం స్తథా।
సంవత్సరంసావయవం(దేవీశ్చాప్సరస స్తథా)తథాదేవానుగాన్నాగాన్
సాగరాన్ పర్వతానపి। సరితోథమనుష్యాంశ్చ యక్షాన్రక్షాంసిచై
వహి। పిశాచాంశ్చ సుపర్ణాంశ్చ భూతాన్యథ పశూం స్తథా। వనస్పతీ
నోషధీశ్చభూతగ్రామం చతుర్విధం। విష్ణుః। తతఃకృత్వా నివీతంతు
యజ్ఞసూత్రమతంద్రితః। ప్రాజాపత్యేన తీర్థేన మనుష్యాం స్తర్పయే
త్పృథక్ । తథా । కాష్ణాజనిః॥ శ్లో॥ సనకస్సనందనశ్చైవ తృతీయశ్చ
సనాతనః॥ కపిలశ్చాసురిశ్చైవ వోఢుః పంచశిఖా స్తథా ॥ పాద్మే॥
ఆస్యాంతరం॥ మరీచిమత్ర్యంగిరసౌ పౌలస్త్యం పులహంక్రతుం । ప్రా
చేతసంవసిష్ఠంచ భృగుంనారదమేవచ॥ యోగయాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥
అపసవ్యంతతఃకృత్వా భూత్వాచపితృదిఙ్ముఖః।పితౄన్దివ్యానదివ్యాం
శ్చ పితృతీర్థేనతర్పయేత్ ॥ శ్లో॥ దివ్యాంబరధరోధ్రువ ఇత్యాదయో
వసవః॥ అజైకపాదాదయో రుద్రాః ఇంద్రధాత్రాదయ ఆదిత్యాశ్చ
ప్రత్యేకం సముదితావా॥ నవవ॥ శ్లో॥ కవ్యవాహంనలంసోమం యమ
మర్యమణంతథా। అగ్నిష్వాత్తా సోమపాశ్చ తథాబర్హిషదోపిచ।
యదిస్యాజ్జీవపితృకా ఏతాన్దద్యాత్పిత్రూం స్తథా। స్మృతికాముద్యాం
తర్పణేయద్యనేక ప్రకారాఉక్తాః॥ తథాపి కాత్యాయన సూత్రసంవా
దాత్ । అథవాజసనేయినః ఇతి గాడోక్తదక్షసంవాదా త్స్నానాదా

దర్శనాచ్చయోగ యాజ్ఞవల్క్యోక్త స్నానాఽయం ప్రకారః। కర్మణా మితితత్త్వం ఏవం వైశ్వదేవాద్యపి కాతీయమేవ।

ఇతి తర్పణవిధి స్సమాప్తః.

అంగ తిలతర్పణవిధిః.

అంగతిలతర్పణవిధిరుచ్యతే - తత్రపితృతర్పణం ద్వివిధంనిత్యం నైమిత్తికంచేతి తత్రవర్గద్వయోద్దేశేన(వసురుద్రాదిత్య) ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపరహితయా జలమాత్రేణ కర్తవ్యతయా యద్విహితం తన్నిత్యంతథా। శ్లో। పార్వణేనయుతేశ్రాద్ధే రూపముద్దిశ్యతర్పయేత్ । అన్యథాతర్పయేద్విద్వాన్ నామగోత్రాది సంయుతమితి। తన్నిత్యతర్పణం తదాహయాజ్ఞవల్క్యః। శ్లో। సవర్ణేభ్యోజలం దేయం నాసవర్ణేభ్యఏవచ। నామగోత్రస్వధాకారైః ప్రత్యహంతర్పయే త్సుధీరితి। సంహితాయామపి।శ్లో।తర్పయేత్రీన్పితౄనాదౌ తతశ్చైవతుమాతరం । సపత్నీమాతరంపశ్చాత్పితామహ్యాదికాః క్రమాత్। ఆదిశబ్దాన్మాతామహాదీనామపిసంగ్రహః-తథాచాస్యత్రాపి।శ్లో।ఆదౌ పితాతథామాతా సాపత్నీజననీతథా । మాతామహస్సపత్నీకా ఆత్మపత్నీస్త్వనంతరం। సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మాతులాస్సహభార్యకాః। దుహితాభగినీచైవ దౌహిత్రోభాగినేయకః। పితృష్వసామాతృష్వసా జామాతాభావుకస్నుషా । శ్వశురాచార్యగురవః స్వామిసఖ్యాదయ స్తథా। ఇత్యేతేపితర స్సర్వే తర్పణీయాయథావిధి। అన్యత్రాపి పితృష్వసా జామాతాభావుకస్నుషా। శ్వశురశ్శ్యాలకశ్చైవ స్వామినో గురురర్థిన ఇతికేచిత్ నియమః। ఏకైకమంజలిం దేవాః ద్వౌద్వౌతుసనకాదయః । అర్హంతిపితరస్త్రీన్ స్త్రీన్ స్త్రియశ్చైకైకమంజలిం। అత్ర విశేషమాహ। మాతృముఖ్యాస్సుయాస్తిస్రస్తాసామేవాంజలిత్రయం దద్యాదేకైకమన్యాసాం స్త్రీణాంచైవాంజలింబుధ ఇతి। నారాయణీయేపి। ఏకైకంయోషితాందద్యాత్ త్రీంస్త్రీన్పుంసాంహిచాంజలీన్।

ద్యాద్యాత్ పాపత్నీమాతుస్తు తీర్థ స్త్రీన్మాతృగణస్యచః పిత్రాణాం
చైవదేవానాం జలేశద్యాజ్జలాంజలీన్ । అసంస్కృతప్రమీతానాం
స్థలేశద్యాజ్జలాంజలీన్।భూమౌతు తర్పణంకుర్యాత్ శాస్త్రోక్తాంస్త్వేచ
మృణ్మయేత్ । తజ్జన్యంగుణ్యమాగేచ సపుత్రఃపితృఘాతుకః ॥ స్థలే
వాపితువాదేశే కుశాన్ సీర్ణ్వచభాజనే। తామ్రాదిపాత్రేష్వన్వేవాతర్ప
యేత్సలిలైశ్శుభైః॥ వసిష్ఠావసరసంశుమ్యం స్థలేవి స్తీర్ణబర్హిషి।విధిజ్ఞ
స్తర్పణంకుర్యాత్సర్వాన్పితృగణాంస్తథా॥ పాణినైకగుణంప్రోక్తం
తామ్రేణశతగుణం తతః ॥ అక్షయ్యం ఖడ్గపాత్రేణ పిత్రాణాం తర్పణం
వదేత్। తృప్యంతేయేనతీర్థేన గృహ్ణీయాత్తేనవైజలం। అన్యథాకురుతే
యస్తు నరకం ప్రతిపద్యతే॥ నైమిత్తికంతు ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధేషు
యావంతఉద్దిష్టాస్తావన్మాత్రోద్దేశేన శ్రాద్ధ్యాన్ను సంకల్ప వామదేవ
స్వరూపాన్వితతయా తిలమిశ్రోదకైః । కాలవిశేషస్తు కర్తవ్యతయా
విహితం । తథాచసంగ్రహః॥ శ్లో॥ దర్శేతిలోదకంపూర్వం పశ్చా
ద్దద్యాన్మహాలయే। ఆబ్దికేనాపరంపూర్వంపరేహానితిలోదకమ్।ప్రత్య
బ్దంతుపరేహాని నచేదావచనం నిత్యతర్పణస్యైవ తత్కాలవిశేష సం
బంధబోధకం నతర్పణాంతరబోధకమితివాచ్యం।తథాసతి ప్రత్యాబ్దికా
దావపి సర్వేషాం తర్పణంప్రసక్తేః। కింతువచనాంతరైస్తత్కాల
విశేషసంబంధితయా విహితస్య తత్తచ్ఛ్రాద్ధాంగతిలతర్పణస్యైవేదం
వచనసంగ్రాహకం । తథాహి। శ్లో॥ దర్శేపాతేచసంక్రాంతౌ యుగ
మన్వంతరాదిషు తర్పయిత్వాపితౄన్పశ్చాచ్ఛ్రాద్ధంకుర్యాత్ప్రయ
త్నతః। ఇతివచనేనదర్శాదిశ్రాద్ధేషు పూర్వకాలసంబంధితయా అంగ
తిలతర్పణంవిహితం॥ తథా॥శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధేహిరణ్యేచ పశ్చాద్దద్యా
త్తిలోదకం। తథాచైవాష్టకశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేచైవానుమాసికే॥ ఇతి
వచనే పక్షశ్రాద్ధాదిషు శ్రాద్ధానంతరకాలసంబంధిత్వేనాంగతిలతర్ప
ణం విహితమితి॥శ్లో॥ సపిండీకరణేశ్రాద్ధే ప్రేతశ్రాద్ధానుమాసికే సంవ
త్సరవిమోకేచనకుర్యాత్తిలతర్పణమిత్యనుమాసికేతిలతర్పణస్య నిషిద్ధ
త్వాత్కథం॥ శ్రాద్ధానంతరకాల కర్తవ్యతోక్తిరితిచేత్ ॥ఇదంవచనం
పరేహాని తిలతర్పణంనిషేధమితి । తథాచ స్మృతిః॥ శ్లో॥వృద్ధిశ్రాద్ధే

సపిండేచ ప్రేతశ్రాద్ధానుమాసికే। పరేహనివిహితేచ సకుర్యాత్తిల
తర్పణం ॥ స్మృత్యర్థసారేపి శేషమాహ । కృత్వానుమాసికం శ్రాద్ధం
సపిండీకరణాత్పరం।నైకోద్దిష్టం తతఃకుర్యాత్తర్పణంతిలసంయుతమితి॥
శ్రాద్ధానంతరకాలఏవ తిలతర్పణంవిహితం। తథాప్రత్యాబ్దికాదౌతు।
శ్లో। తీర్థశ్రాద్ధేగయాశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేప్రత్యాబ్దికేపిచ। పరేహనిద్విజః
కుర్యాత్తర్పణం తిలసంయుతమితి। దర్శశ్రాద్ధంతునిర్వర్త్యతర్పణం
తదనంతరం। సకృన్మహాలయేశ్రాద్ధే పరేహని తిలోదకమిత్యాదినా
ప్రత్యాబ్దికాదిశ్రాద్ధేషుపరేద్యుః ప్రాతఃకాలవిశేషతయా శ్రాద్ధాంగ
తర్పణంవిహితమస్తి। ఏవం తత్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యతయా విహి
త। తత్తచ్ఛ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం నిత్యతర్పణభిన్నమేవేతి తర్పణద్వై
విధ్యముక్తం। ఏవంద్వివిధమపితర్పణం ప్రత్యాబ్దికాది శ్రాద్ధదివసేషు
సముచ్చిత్యకర్తవ్యం।తథాహి। నిత్యతర్పణస్య సూర్యోదయమారభ్య
ఆసాయంకాలో భవతి। తథాపిపిత్రోః ప్రత్యాబ్దికే శ్రాద్ధే నిత్యతర్పణం
శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం। తథాచహారీతః॥ పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికే
ప్రాప్తే తర్పణంతు కథంభవేత్। జలేనైవప్రకుర్వీత నివృత్తే పితృ
కర్మణీతి॥ పితృవ్యాది కారుణ్యశ్రాద్ధేతు ఆబ్దికశ్రాద్ధే తదేవ నిత్య
తర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వమేవ కర్తవ్యం। నిత్యతర్పణస్య పితృపూర్వ
కత్వాత్। తథాచకారికా।శ్లో॥ నిత్యకర్మాబ్దికశ్రాద్ధే కారుణ్యానాం
కథంభవేత్। ఆబ్దికాత్తర్పణంపూర్వం కుర్యాచ్ఛ్రాద్ధమనంతరమితి॥
శౌనకోపి।శ్లో॥ పితృవర్గంమాతృవర్గం వర్గంమాతామహస్యచ తర్పయి
త్వాథకారుణ్యాన్ తర్పయేదితిశౌనకఇతి। దర్శాదిశ్రాద్ధేషుసర్వేష్వపి
నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం। తథాచపైఠీనసిః।శ్రాద్ధం
కృత్వాతువిధివద్వైశ్వదేవమతఃపరం। బ్రహ్మయజ్ఞం తతఃకుర్యా
త్తర్పణంతుతిలైర్వినేతి। శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణమపి శ్రాద్ధాదిషు తత్త
త్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యం। తథాహి। పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే
తదంగతిలతర్పణం। పరేద్యుః ప్రాతస్తరామేవ కర్తవ్యం। తథాచ
హారీతః।శ్లో॥ తతఃపరేహ్నికుర్వీత తర్పణంపురుషస్సుధీః।తచ్చప్రాతస్తిల
దర్భైర్భక్త్యా ప్రాతస్స్నాత్వా మృతైర్దలైః॥ ఇతిపరేద్యుః ప్రాతస్తరాం

తర్పణే కృతే తజ్జలం అమృతం భవతీతి జ్ఞాపనార్థం అమృతైర్జలైరిత్యు
క్తం। తథాచ ప్రచేతాః॥ శ్లో॥ తర్పణం త్వమృతం ప్రోక్తం దీప్తయే ప్రవ
దేయుః। తృప్తయే జలమిత్యాహు శ్చతుర్థీరుధిరం భవేత్ ॥ తస్మా
చ్ఛ్రాద్ధం తు పూర్వేద్యుః కృత్వా స్నాత్వా పరేహని। ప్రాతః పితౄంశ్చ
సంతర్ప్య పశ్చాత్సంధ్యాదికం చరేత్ ॥ అన్యత్రాపి॥ తిలదర్భయుతం
తోయం స్వధయా యత్ప్రదీయతే। తత్తోయమక్షయం భూత్వా పితౄ
ణాం తృప్తిదం భవేదితి। ప్రయోగపారిజాతేపి॥ శ్లో॥ పరేహన్యుషసి స్నా
త్వా కృత్వా శ్రాద్ధాంగతర్పణం। పునస్స్నాత్వైవ కుర్వీత ప్రాతస్సం
ధ్యాం సమాహితః॥ ఉదితేతు ప్రాస్నాత్వా సంధ్యాం కృత్వైవ తర్పయే
దితి॥ యస్తు తర్పయతి ప్రాతః కృత్వా శ్రాద్ధం పరేహని। పితరస్తృప్తిమా
యాంతి నచేత్కుర్వంతి వై ధ్రువం। పరేద్యుశ్శ్రాద్ధకృన్మర్త్యో యోన
తర్పయతే పితౄన్ । అశ్నంతి పితరస్తస్య శాపం దత్వా వ్రజంతి చ ఇతి॥
ఏవం ప్రత్యాబ్దికవత్తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధే చాంగతిలతర్పణం పరేహ
న్యేవ కర్తవ్యం। తథాచ స్మృతిః॥ శ్లో॥ తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధే శ్రాద్ధే
ప్రత్యాబ్దికేపి చ। పరేహని ద్విజః కుర్యాత్తర్పణం తిలసంయుతమితి॥ సకృ
న్మహాలయేపి పరేహన్యేవ కర్తవ్యం ॥ తథాచ దక్షః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధాంతే
ప్రత్యహం కుర్యాత్పక్షశ్రాద్ధాంగతర్పణం । సకృన్మహాలయే శ్రాద్ధే
పరేహని తిలోదకమితి॥ దర్శప్రాప్తే చ సంక్రాంతౌ యుగమన్వంతరాదిషు
శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధాత్పూర్వమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం తథాహ
మత్స్యః। శ్లో॥ పితృయజ్ఞం తు నిర్వర్త్య తర్పణాఖ్యం ద్విజోత్తమః॥
పిండాన్వాహార్యకం శ్రాద్ధం కుర్యాదిందుక్షయేపి చ । పిండాన్వాహార్య
కం శ్రాద్ధం స్మృత్యంతరేపి ॥ దర్శే స్నాత్వా పితౄంస్తు దద్యాత్కృష్ణ
తిలోదకం । అన్నం చ విధివద్దద్యాత్ తర్పణ స్తన్న వర్తతే। దర్శే ప్రాప్తే చ
సంక్రాంతౌ యుగమన్వంతరాదిషు। తర్పయిత్వా పితౄన్ పశ్చాచ్ఛ్రా
ద్ధం కుర్యాత్ప్రయత్నత ఇతి। పక్షశ్రాద్ధహిరణ్యశ్రాద్ధ అష్టకశ్రాద్ధాను
మాసిక శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధానంతరమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం
తథాచ స్మృతిః॥ శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధే హిరణ్యే చ పశ్చాద్దద్యాత్తిలోదకం।
తథా దేవాష్టకశ్రాద్ధే శ్రాద్ధే చైవానుమాసిక ఇతి । పక్షశ్రాద్ధాదిష్వంగ

తిలతర్పణానంతరం నిత్యతర్పణముపేక్ష్యం॥ పైఠీనసవచనం పూర్వ
మేవోదాహృతం । పితృవ్యాదికారుణ్య ప్రత్యాబ్దికే శ్రాద్ధే చాంగ
తిలతర్పణం పశుశ్రాద్ధాచ్చ శ్రాద్ధానంతరమేవ కుర్యాన్నపరేద్యుః ।
తథాచస్మృతిః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధాంగతర్పణంకుర్యా త్సతిలంత్వపరేహని।
పిత్రోర్ద్వయమేవస్యా న్నచాన్యవిషయేభవేదితి । నను వైకశ్రాద్ధ
ద్వయంకుర్యా త్సహానేహని కుత్రచిత్ । నయజ్ఞం నబలిం చైవ నదేవ
ఋషితర్పణమితి ద్వైవే నిత్యతర్పణస్య ప్రత్యాబ్దికాదిషు నిషిద్ధత్వా
త్కథం కర్తవ్యతా ప్రతిపాదనమితి చేత్సత్యం తస్య నిషేధస్య శ్రాద్ధా
దర్వాగ్విషయత్వాత్ । అత ఏవ పైఠీనసః । శ్రాద్ధంనిర్వర్త్య విధివద్వై
శ్వదేవ మతఃపరం । బ్రహ్మయజ్ఞం తతఃకుర్యా త్తర్పణంతు తిలైర్వి
నేతి । నన్వేవం॥ పితుః క్షయాహే సంప్రాప్తే సర్వేషాం తర్పణం నహి।
మాతుః క్షయాహే సంప్రాప్తే తద్వర్గే తర్పణం నహీతి వచనేన పితృ
మాతృవిభాగేన తర్పణనిషేధః కథమితి చేన్నైవం । ఇదం వచన జీవ
పితృకస్య ప్రమీత మాతృకస్య మాతృశ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణనిషేధ
పరం । ననిత్యతర్పణనిషేధపరం తథాచాయం వచనస్యార్థః । పితుః
క్షయాహే సంప్రాప్తే సతి శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం పితృపితామహప్రపి
తామహానామేవ కర్తవ్యం । సర్వేషాం మాత్రాదీనా మపి శ్రాద్ధే
యావంత ఉద్దిష్టాః ప్రీతస్తానేవతర్పయేదితి విశేషితత్వాత్ । తత్త
త్కాలవిశేషేణ తర్పణంకార్యం జీవత్పితృకస్య ప్రమీతమాతృకస్య
శ్రాద్ధాంగతర్పణం నకర్తవ్యం । మాతుఃక్షయాహే సంప్రాప్తే సతి జీవ
త్పితృకేణ మాతవర్గోద్దేశేన మాతుశ్శ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణం నకర్త
వ్యం తదాహ। జీవమానఃపితా యస్య మాతాయదివిపద్యతే॥ మాతుః
శ్రాద్ధం సుతః కుర్యాన్నకుర్యాత్తిలతర్పణమితి । విశేషనిషిద్ధత్వాత్ ।
తథాపి నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాహేతునానుష్ఠేయం । స్మృత్యంతరేవిశేష
మాహ। సజీవపితృకః కుర్యా చ్ఛ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం । శ్రాద్ధమాత్రం
ప్రకుర్వీత తర్పణంతు పితా చరేదితి । అథ శ్రాద్ధద్వయ సంసర్గవిషయ
మాహ। మన్వాదిశ్రాద్ధేన ప్రసంగా ద్దార్శిక శ్రాద్ధసిద్ధివత్ । శ్రాద్ధాంగ
తర్పణేన ప్రసంగాన్నిత్యతర్పణసిద్ధిర్భవేదితి చేత్ । నవైషమ్యాద్దార్శిక

మన్వాద్యుక్త స్సంపాతే దేవతానామభేదాదేకానుష్ఠానే ఇతరస్యాపి సిద్ధిర్భవిష్యతి। ప్రకృతేతు దేవతాభేదసత్వాత్తు నైవంసిద్ధ్యతితథాహి। ప్రత్యాబ్దికే తావత్పితృపితామహ ప్రపితామహానాం త్రయాణామేవ దేవతాత్వమిత్యే తత్తదంగ తిలతర్పణేతి తేషామేవ దేవతాత్వం నేత రేషాం పిత్ర్యాంగ తిలాంబుష్వాన్నిషిద్ధేపి తర్పణేహాని।శ్రాద్ధేయావంత ఉద్దిష్టాః పితరస్తైనేవ తర్పయేదితి స్మరణాత్। తథాచ-ప్రత్యాబ్దికే నిత్య శ్రాద్ధవన్నిత్యతర్పణమపి కర్తవ్యం దేవతాభేదాత్ । తథాచ దర్శాదావపి । పితరోయత్రపూజ్యంతే తత్రమాతామహాఅపి । అవి శేషేణకర్తవ్యం విశేషాన్నరకం వ్రజేదితిస్మరణాత్। వర్గద్వయస్యైవ దేవతాత్వమితి తదంగతిలతర్పణేపి తస్యైవ దేవతాత్వం నాన్యేషా మితి దేవతాభేదోస్తి। అతోదర్శాదావపి దర్శశ్రాద్ధానంతరం తర్ప ణం కుర్యాత్ । తథామహాలయేపి।వర్గద్వయంసముద్దిశ్యశ్రాద్ధంచాపర పక్షక మితివచనేన వర్గద్వయ మాత్రోద్దేశేనైవ అపరపక్షశ్రాద్ధస్య విహితత్వాత్। తదంగ తిలతర్పణేపి వర్గద్వయ మాత్రస్యైవదేవతా త్వమితి దేవతాభేదోస్తి తస్మాచ్ఛ్రాద్ధే మహాలయేషూ భయవిధతర్పణ మప్యనుష్ఠేయ మేవమితియుక్తం । నను పితృతర్పణద్వై విధ్యమేవేతి నయుక్తం బ్రహ్మయజ్ఞాంగ దేవఋషి పితృతర్పణస్యాతిరిక్త నిత్య పితృతర్పణస్యాపి నిత్యశ్రాద్ధాంగత్వాత్ తథాచప్రత్యహంక్రియమాణ నిత్య పితృతర్పణస్యాప్యంగ పితృతర్పణత్వమేవేతి చేన్నైవం నిత్యపితృ తర్పణస్య నిత్యశ్రాద్ధాంగత్వానుపపత్తేః రూపరహితత్వాద్భిన్నదేవ తాకత్వాచ్చ యన్నిత్యతర్పణంకుర్యాద్రూపహీనందినేదినే। శ్రా ద్ధాంగతర్పణంకుర్యాద్రూపయుక్తం తిలాంబుభిరితివచనాన్నిత్య తర్ప ణం ప్రద్యుమ్నసంకర్షణ వాసుదేవ రూపరహితం । నిత్యశ్రాద్ధంచ రూపయుక్త మితితయోర్నాంగాంగీభావః। నిత్యశ్రాద్ధంచ షడ్దైవత్యం। నిత్యతర్పణంచ పిత్రాద్యాది దైవతమితితయోర్భిన్న దేవతాత్వం। కించ। కుర్యాదహరహశ్శ్రాద్ధమన్నాద్యేనోదకేన వేతినిత్యశ్రాద్ధ ప్రతి విధిత్వేన స్మరణాదపి నిత్యపితృతర్పణస్య నతదంగత్వం తథాచమనుః।

అధ్యాపనం బ్రహ్మయజ్ఞః పితృయజ్ఞస్తుతర్పణం హోమోదేవ బలి ర్భౌతో నృయజ్ఞోతిధిపూజనమితి ఉక్త్వా పితృభ్యస్స్వధాకరోత్యేవ స్తత్పితృయజ్ఞస్సంతిష్ఠత ఇతిశ్రుతేశ్చ। తస్మాన్నిత్యతర్పణం స్వతంత్రం నాంగమితి ప్రత్యాబ్దికాదౌ పృథయోస్సంపాతే దేవతాభేదాచ్ఛ్రాద్ధద్వయ వదుభయ విధతర్పణ వచన మప్యనుష్ఠేయమేవేత్యలం ప్రపంచేన ఉభయమప్యత్ర తర్పణానుష్ఠానోత్కర్ష। పితోక్తిః ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధే పితృతర్పణం శ్రాద్ధాన స్తరమేవ కర్తవ్యం। అంగతిలతర్పణం పరేద్యుః ప్రాతస్తత్కాంత్రీనుద్దిశ్యకర్తవ్యః జీవపితృకేనమాతుప్రత్యాబ్దికే తదనంతరంవా పరేద్యుర్వా అంగతిలదర్పణంవా నిత్యతర్పణమపి కర్తవ్యం। జ్యేష్ఠభ్రాతృవ్యాది కారుణ్య శ్రాద్ధే ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే తు నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం। అంగతిలతర్పణం శ్రాద్ధానంతర మేవ కర్తవ్యం నపరేద్యుః॥ శ్లో॥ దర్శపాతేచసంక్రాంతౌ యుగమన్వంతరాదిషు। అంగతిలతర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం। నిత్యతర్పణం తచ్ఛ్రాద్ధానంతరమేవ। పక్షశ్రాద్ధ కారుణ్యశ్రాద్ధ అష్టకశ్రాద్ధానుమాసిక శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధానంతరమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం। నపరేద్యుః॥ సకృన్మహాలయేతు పరేద్యురేవాంగ తిలతర్పణం నిత్యతర్పణంతు శ్రాద్ధానంతరమేవేతి। మహాలయశబ్దో ద్వివిధః। ముఖ్యోగౌణశ్చేతి తత్ర పక్షశ్రాద్ధం ముఖ్యం। సకృన్మహాలయో గౌణః। తత్రముఖ్యపక్షమహాలయ శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం। తదనంతరమేవకార్యం। గౌణసకృన్మహాలయాఖ్యశ్రాద్ధేత్వంగ తిలతర్పణం పరేద్యుః ప్రాతరేవేతిస్థితః॥ అత ఏవపక్ష శ్రాద్ధదర్శాది శ్రాద్ధాహేషు శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం। కర్తుస్తాంబూల చర్వణేపినానుపపత్తిః సాంగపితృకర్మణోనిష్పత్తత్వాత్। తథాచప్రయోగ పారిజాతే। శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధేతథాదర్శే యుగమన్వంతరాదిషు। శ్రాద్ధంనిర్వర్త్యభుక్త్వాతు తాంబూలం ఖాదయేద్ద్విజః। మోహాదకృత్వాశ్రాద్ధం తాంబూలం యదిఖాదయేత్। శ్రాద్ధహంతాభవేత్కర్తా రౌరవంనరకంవ్రజేదితి॥ పితోక్తిః ప్రత్యాబ్దికేశ్రాద్ధే దివారాత్రౌ తాంబూలచర్వణం నిషిద్ధం। అంగ తిలదర్పణస్య పరేద్యుః ప్రాతర్విహితత్వేనసాంగ పితృకర్మనిష్పత్తేః। తథాచ

తత్రైవశ్లో॥ మృతాశౌచే తథాశ్రాద్ధే మాతాపిత్రోర్మృతేఽహని।
ఉపవాసేచ తాంబూలం దివారాత్రౌ విసర్జయేదితి।

ఏవం తిలతర్పణవిధి స్సమాప్తః.

బ్రహ్మాది ప్రార్థన ప్రయోగః.

వేదాఽథర్వపురాణానిసేతిహాసానిశక్తితః। జపయజ్ఞ ప్రసిద్ధ్యర్థం విద్యాంచాధ్యాత్మికీంజపేత్ । ఇతియాజ్ఞవల్క్యోక్తేః॥ పురాణ భారతాది పాఠవిధానేపికర్మాస్య పాఠాసక్తేః॥ శ్రవణస్యైవ కర్మాంగత్వా త్పురాణశ్రవణమేవబ్రహ్మాదిప్రార్థనమితి కేచిత్ ।తన్నమస్కారేణ మంత్రేణ పంచయజ్ఞాన్నహాపయేదితి యాజ్ఞవల్క్యోక్తేః॥ తత్ప్రయోగమసాస్వధ్వరః ఇతి శ్రుతేర్లక్షణ్యైవనమ ఇతిహిబ్రాహ్మణం భవతీతివచనాచ్చ నమోనమః ఇతిత్రిర్జపేదితి స్మృతికౌముద్యా ముక్తం॥ తత్రాంతువేదా దీనామర్థభాగే స్వరూపస్యైవగ్రహణాత్ ।నమశ్రుతే శ్చతదంతత్వేనా వ్యవహత్తే ర్నమోంతః శబ్దైఃకార్యమితి । తద్యథా దర్భాసనే ఉపవిశ్య ।

తతఃప్రయోగః॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మమోపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వరముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం బ్రహ్మాదిప్రార్థనం కరిష్యామినమః॥ ఇతిసంకల్ప్యస్వస్తికంకృత్వా దర్భగర్భాం బ్రహ్మాంజలింకృత్వా॥ నమోనమోనమః॥ఇతిజపేత్ ।యథా॥ ఋగ్వేదాయనమః - యజుర్వేదాయనమః - సామవేదాయనమః - అథర్వణవేదాయనమః-శిక్షాయైనమః-కల్పాయనమః - వ్యాకరణాయ నమః- నిరుక్తాయనమః - జ్యోతిషాయనమః - ఛందోవిచిత్యైనమః - అధ్యాత్మవిద్యాయైనమః - ఇతిహాసపురాణేభ్యోనమః-తర్కవిద్యాయై నమః - పూర్వమీమాంసాయైనమః - ఉత్తరమీమాంసాయైనమః - ఇతిజపిత్వా।శ్లో॥ దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్యఏవచ। నమస్స్వధాయై స్వాహాయైనిత్యమేవ నమోనమః॥ ఇతి త్రిర్జపిత్వా।విద్యాక్షర తపోయోని రయోనిర్విష్ణు రీడితః॥ వాగ్యజ్ఞేనార్చితోదేవః ప్రీయ

తాంమేజనార్దనః। ఏవముక్త్వా। ఉదకంస్పృశేత్ ।తతః సూర్యప్రార్థనం కృత్వానంతరం మాతాపితరౌ నమస్కృత్వా । ప్రార్థయేత్। నమో నమః। త్రిఃప్రదక్షిణీకృత్య। మహాఫలమితి।

ఇతి బ్రహ్మాదిప్రార్థన ప్రయోగస్సమాప్తః.

దేవాదితర్పణమ్.

ఏవం...ప్రీత్యర్థం దేవర్షి పితౄనుద్దిశ్య దేవర్షి పితృప్రీత్యర్థం దేవర్షిపితృతర్పణం కరిష్యామినమః । తచ్చ మదనపారిజాతే యోగయాజ్ఞవల్క్యః కాత్యాయనసూత్రానుసారేణోచ్యతే । ఆసనం దక్షిణం జాన్వాచ్య కృత్వా సమదర్భాక్షతైర్యవైస్తథాయేన దేవతీర్థేనతర్పయేత్ । యథా। బ్రహ్మతృప్యతాం- విష్ణుస్తృప్యతాం- రుద్రః - ప్రజాపతిః- దేవాః- ఛందాంసి- వేదాః- ఋషయః- పురాణాచార్యాః - గంధర్వాః - ఇతరాచార్యాః- సంవత్సరస్సావయవః- దేవ్యః- అప్సరసః- దేవానుగాః- నాగాః- సాగరాః - పర్వతాః - సరితః - మనుష్యాః- యక్షాః- రక్షాంసి- పిశాచాః- సుపర్ణా-భూతాని - పశవః - వనస్పతయః- ఓషధయః- భూతగ్రామశ్చతుర్విధాస్తృప్యంతాం॥ ఆచార్య చూడామణౌతు- ప్రజాపతిస్తృప్యంతాం॥ అథ। దేవాయక్షాస్తథా నాగా గంధర్వాప్సరసోసురాః। క్రూరాస్సర్పాస్సుపర్ణాశ్చ తరవోజంబుకాఃఖగాః। విద్యాధరాజలాధారాస్తథైవాకాశగామినః। నిరాహారాశ్చయేజీవాః పాపేధర్మేరతాశ్చయే । తేషామాప్యాయనాయైతదీయతేసలిలంమయా । ఇతిమాత్స్యోక్తస్తర్పణముక్తం । అథఋషయః। నివీతీ। సనకస్తృప్యతాం-సనందనః- సనాతనః కపిలః- ఆసురిః- వోఢుః- పంచశిఖః- అథ పితృతర్పణం । దక్షిణాభిముఖః సవ్యంజానుమావర్త్య॥ ప్రాచీనావీతీ॥ పితృతీర్థేన ద్విగుణదర్భైస్తిలమిశ్రాంస్త్రీనంజలీన్దద్యాత్ । వసవస్తృప్యంతాం-రుద్రాః-ఆదిత్యాః- మరుతః- అశ్వినౌతృప్యేతాం- కవ్యవాహనస్తృప్యతాం। సోమపాః-బర్హిషదః- ధర్మరాజస్తృప్యతాం- మృత్యుః- అంతకః - వైవస్వతః - కాలః- సర్వభూతక్షయః - ఔదుంబరః - దధ్నః - నీలః - పరమేష్ఠీ-

వృకోదరః - చిత్రః- చిత్రగుప్తః॥ ఇతి దేవర్షిపితృతర్పణేనచ భగ
వాన్‌సర్వాత్మకశ్శ్రీపరమేశ్వ...మస్తు॥

ప్రాచీన పాఠః.

కేశవ- నారాయణ- మాధవ-......ఏవంగుణ... ప్రీత్యర్థం
దేవర్షిపితృతర్పణం కరిష్యామినమః॥ఇతిసంకల్ప్య॥ దేవాన్‌తర్పయామి
నమః॥ దేవగణాన్‌తర్పయామినమః॥ దేవపత్నీస్తర్పయామినమః॥ దేవ
పుత్రాన్‌తర్పయామినమః। దేవపౌత్రాన్‌తర్పయామినమః॥ నివీతీ॥
ఋషీన్‌తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః। ఋషిగణాన్‌తర్పయామి
నమస్తర్పయామి నమః॥ ఋషిపత్నీస్తర్పయామి నమస్తర్పయామి
నమః। ఋషిపుత్రాన్ తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః। ఋషి
పౌత్రాన్‌తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః। అపసవ్యం॥ పితౄన్॥
తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః॥ పితృగణాన్
తర్ప...నమః॥ పితృపత్నీస్తర్పయామి...నమః॥పితృపుత్రాన్‌తర్ప...
నమః॥ పితృపౌత్రాన్‌తర్ప...నమః॥ అనేన దేవర్షిపితృతర్పణేన భగ
వాన్ సర్వాత్మకః ఏతత్ఫలం శ్రీపరమేశ్వరార్పణమస్తు॥

నిత్య పితృతర్పణమ్.

మదనపారిజాతే హారీతః॥శ్లో॥ వసిత్వావసనంశుక్లం స్థలేవిస్తీర్ణ
బర్హిషి విధిజ్ఞస్తర్పణంకుర్యాన్నతుపాత్రేకదాచన॥ తదుద్ధృతోదక
స్థలతర్పణపరం। ఉద్ధృతేసఏవ। పాత్రాద్వాజలమాదాయ శుభే
పాత్రాంతరేక్షిపేత్। జలపూర్ణేథవాగర్తే నస్థలేనతుబర్హిషి॥ యోగ
యాజ్ఞవల్క్యః॥ యదుద్ధృతేనసించేత తిలాన్‌సంమిశ్రయేజ్జలే॥ అతో
న్యథాతుసవ్యేన తిలాగ్రాహ్యావిచక్షణైః॥ ఏతచ్చగృహే పుత్రవతా
నకార్యం॥ శ్లో॥ సప్తమ్యాంరవివారేచ గృహేజన్మదినేతథా। భృత్య
పుత్రకళత్రార్థీ నకుర్యాత్తిలతర్పణమితి మరీచిస్మృతేః॥కించ॥వ్యాసః॥
శ్లో॥ శూద్రోవర్ణశ్చతుర్థోపి వర్ణత్వాద్ధర్మమర్హతి। వేదమంత్రస్వధా
స్వాహా వషట్కారాదిభిర్వినా॥

తా॥ శూద్రకమలాకరోక్తప్రయోగము ననుష్ఠించు వారందఱు ధర్మ

మాచరించుట కర్హులుగాని వేదమంత్రములు, స్వధాశబ్దము, వషట్ అనుశబ్దము ప్రయోగములయందుచ్చరింపక తత్రనమశ్శబ్దము పఠింపఁ దగునని వ్యాసవచనము.

తత్రయంప్రయోగః । ఆచమ్య...ఏవం...ప్రీత్యర్థం అస్మత్పిత్రాద్యుద్దిశ్య ఉస్మత్పితృప్రీత్యర్థ మస్మత్పితృతర్పణం కరిష్యామి నమః । దక్షిణాభిముఖః-ప్రాచీనావీతీ। పితరంగోత్రం... తర్పయామి నమః। తృప్యతామితి కేచిత్ ఏవం త్రిః పితామహం...గోత్రం...మి నమః। 3। ప్రపితామహం...గోత్రం...మి నమః। 3। మాతరం... గోత్రాం...నమః। పితామహీం...గోత్రాం...తర్పయామినమః। 3॥ ప్రపితామహీం...గోత్రాం...మినమః...మాతామహం... గోత్రం తర్పయామినమః। 3॥ మాతుః పితామహం ... గోత్రం తర్పయామి నమః। 3। మాతుఃప్రపితామహం...గోత్రం...మినమః। 3। మాతామహీం...గోత్రాం......తర్పయామినమః।3॥ మాతుః పితామహీం ...గోత్రాం...యామినమః।3। మాతుఃప్రపితామహీం...గోత్రాం తర్పయామినమః। 3। అథ కారుణ్యతర్పణం కుర్యాత్ యథా। శ్లో। ఆదౌపితాతథామాతా సాపత్నీజననీతథా । మాతామహాస్సపత్నీకా ఆత్మపత్న్య స్త్వనంతరం । సుతభ్రాతృ పితృవ్యాశ్చ మాతులాస్సహ భార్యకాః। దుహితాభగినీచైవ దౌహిత్రోభాగినేయకః। పితృష్వసా మాతృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా। శ్వశురస్స్యాల కశ్చైవ స్వామినోగురవ స్తథా।(అథ) ఆబ్రహ్మ స్తంబపర్యంతం దేవర్షి పితృమానవాః । తృప్యంతుపితరస్సర్వే మాతృమాతామహాదయః । అతీతకుల కోటీనాం స ప్తద్వీపనివాసినాం ఆబ్రహ్మభువనాల్లోకాదిదమ స్తు తిలోదకం। ఏవంతర్పణంకుర్యాత్ । యేకేచాఽస్మత్కులేజాతా అపుత్రా గోత్రిణోమృతాః । తేగృహ్ణంతు మయాద త్తం ... (వస్త్ర) నిష్పీడ నోదకం। (నిత్యములో రూపము లేదు) ఇతినిత్యపితృతర్పణంసమాప్తం.

అథ యమతర్పణమ్.

యమతర్పణప్రమాణంతు।వృద్ధమనుః। శ్లో। దీపోత్సవచతుర్ద శ్యాం కార్యంచయమతర్పణం।కృష్ణాంగారకచతుర్ద శ్యామపికార్యంతథైవచ।

నియమస్తు। దక్షిణాభిముఖోభూత్వా తిలైస్సవ్యంసమాహితః। దేవ
తీర్థేనదేవత్వా త్తిలైః ప్రేతాధిపత్యతః॥ ఏవంకుర్వతఃఫలమాహమనుః॥
యత్రిక్వచనద్యాంహి స్నాత్వాకృష్ణచతుర్దశీం। సంతర్ప్య ధర్మరాజా
దంముచ్యతేకిల్బిషైరితి॥ ఆచమ్య...ఏవం...ప్రీత్యర్థం దీపోత్సవచతుర్ద
శ్యాం యమతర్పణం కరిష్యామినమః। దక్షిణాభిముఖస్తీర్ణే బర్హిషి
దేవతీర్థేన జలమిశ్రితం జలందద్యాత్। యమం తర్పయామినమః॥
ధర్మరాజం తర్పయామినమః। మృత్యుంతర్పయామినమః। అంతకం
తర్పయామినమః। వైవస్వతం తర్పయామినమః। కాలంతర్పయామి
నమః। సర్వభూతక్షయం తర్పయామినమః॥ ఔదుంబరం తర్పయామి
నమః। దధ్నంతర్పయామినమః। నీలంతర్పయామినమః॥ పరమేష్ఠినం
తర్పయామినమః॥ వృకోదరం తర్పయామినమః। చిత్రం తర్పయామి
నమః। చిత్రగుప్తం తర్పయామినమః। ఏవం దీపోత్సవ యమతర్ప
ణంకార్యం మహాఫలమితి వ్యాసః॥ శ్లో॥ యమాయ ధర్మరాజాయ
మృత్యవేచాంతకాయచ। వైవస్వతాయకాలాయ సర్వభూతక్షయా
యచ। ఔదుంబరాయదధ్నాయ నీలాయపరమేష్ఠినె। వృకోదరాయ
చిత్రాయ చిత్రగుప్తాయతేనమః। కృష్ణాంగారక చతుర్దశ్యామితి
కర్తిథిసంకల్పవిశేషః॥ ఇతి యమతర్పణం సమాప్తమ్.

భీ ష్మ త ర్ప ణ మ్.

వ్యాసః॥ శ్లో॥ శుక్లాష్టమ్యాంతుమాఘస్య దద్యాద్భీష్మాయయో
జ్జలం। సంవత్సరకృతంపాపం తత్క్షణాదేవనశ్యతి॥ ఆచమ్యఏవం...ప్రీత్య
ర్థం మాఘశుక్లాష్టమ్యాం భీష్మతర్పణం కరిష్యామినమః॥ వైయాఘ్ర
పాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరం గంగాపుత్రవర్మాణం తర్పయామినమః॥
వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరం భీష్మవర్మాణం తర్పయామి
నమః॥ వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరంఅపుత్రవర్మాణంతర్ప
యామినమః॥ ఇతి తర్పయేత్। అస్యైవాన్యశ్చకల్పః॥ శ్లో॥ వైయా
ఘ్రపాదగోత్రాయ సాంకృతిప్రవరాయచ। గంగాపుత్రాయ భీష్మాయ
ప్రదాస్యేఽహం తిలోదకమ్। అపుత్రాయదదామ్యేత జ్జలంభీష్మాయ
వర్మణఇతి॥ ఇతి భీష్మతర్పణం సమాప్తమ్.

విభూతిధారణమ్.

శ్లో॥ భూతిర్భూతికరీ పవిత్రజననీ పాపస్యవిధ్వంసినీ। చిత్తానందకరీ యశశ్శుభకరీ సర్వార్థసంపత్కరీ। రక్షోభూతపిశాచ రాక్షసమహారక్షైకసంత్రాసినీ తేజోరాజ్య విశేషపుణ్యజననీ భూతిస్సదాధార్యతామ్॥ శ్లో॥ శ్రీకరంచ పవిత్రంచ శోకరోగనివారణమ్। లోకేవశీకరం పుంసాంభస్మ త్రైలోక్యపావనమ్॥ తతఃసూర్యప్రార్థనం కృత్వాచమ్య॥

శమీపూజా.

దశమ్యాం సాయాహ్నే శమీపూజాం కృత్వా॥ తదనంతరం శమీంధ్యాయేత్॥ధ్యానమంత్రః॥ శ్లో॥ శమీ శమయతేపాపం శమీశత్రువినాశనీ। అర్జునస్యధనుర్ధారీ రామస్యప్రియదర్శినీ॥ ౧॥ శమీంకమలపత్రాక్షీం శమీంకంటకధారిణీం। ఆరోహతు శమీంలక్ష్మీ ర్నృణామాయుష్యవర్ధినీ॥ ౨॥ నమోవిశ్వాసవృక్షాయ పార్థశస్త్రాస్త్రధారిణే। త్వత్తఃపత్రంప్రతీచ్ఛామి సదావిజయదోభవ॥ ౩॥ ధర్మాత్మాసత్యసంధశ్చ రామోదాశరథిర్యది। పౌరుషేచాప్రతిద్వంద్వో మచ్ఛత్రూన్జహిసాయకః॥ ౪॥ అమంగళాదిశమనీం దుష్కృతస్యచనాశినీం। దుస్స్వప్నహారిణీం ధన్యాం ప్రపద్యేహం శమీంశుభాం॥ ఇతినమస్కారః॥

నిశ్చయ తాంబూల ప్రకరణమ్,

ఇందు ముందుగా వివాహభేదములను గుఱించి కొంచము వ్రాయుచున్నాడను, ఎట్లనిన బ్రాహ్మము, దైవము, ఆర్షము, ప్రాజాపత్యము, ఆసురము, గాంధర్వము, రాక్షసము, పైశాచము, అను యెనిమిది విధములు వివాహములు.

బ్రాహ్మవివాహము:—అందుయోగ్యుడైన వరుని బిలచి యలంకరించి విధిప్రకారము కన్యాదానముచేయుట బ్రాహ్మవివాహము.

దైవవివాహము:—యజ్ఞమందు ఋత్విజుడై కర్మచేయుచున్నవానికి దనకన్య నిచ్చుట దైవవివాహము.

ఆర్షవివాహము:—వరుని వలన రెండు గోవులను బుచ్చుకొని కన్యక నిచ్చిన నార్ష వివాహము యిచ్చుట గోమిథునముగ్రహించుట

నింద్యముగాదు ఏమనిన నది కుమారీపూజనముకొఱకు గావున కన్యా విక్రయ మనఁబడదు.

ప్రాజాపత్యము:—మీరిద్దఱుంగూడి ధర్మమాచరింపుఁడనిబలికి కన్యక నిచ్చిన ప్రాజాపత్యవివాహము.

ఆసురవివాహము:— ధనము పుచ్చుకొని కన్యక నిచ్చునేని యాసుర వివాహము.

గాంధర్వము:—దంపతు లిద్దఱు పరస్పర మొకరి నొకరు ప్రేమించి విడువ కుండగ శపథమున స్వయముగ వివాహముచేసికొనుట గాంధర్వవివాహము.

రాక్షసము:—యుద్ధాదులచేఁ గన్యను బలాత్కారముగ గ్రహించుట రాక్షసవివాహము.

పైశాచము:—దొంగతనముచేఁ గన్యను హరించుట పైశాచము.

తత్ప్రమాణమ్— యాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మో వివాహ ఆహూయదీయతే శక్త్యలంకృతామ్। యజ్ఞస్థఋత్విజే దైవ ఆదాయార్ష స్తుగోద్వయమ్। ఇత్యుక్త్వాచరతాంధర్మం సహయాదీయతేర్థినే। సకాయః పావయేత్తజ్జః షడ్వంశ్యాన్ సహాత్మనా। ఆసురోద్రవిణాదానా ద్గాంధర్వ స్సమయాన్మిథః। రాక్షసోయుద్ధహరణా త్పైశాచః కన్యకాఛలాత్॥

మతియొక్క విషయము. సదరు వివాహములలో విప్రునికి బ్రాహ్మ దైవ వివాహములు ప్రశస్తములు. క్షత్రియునికి గాంధర్వరాక్షసములు ప్రశస్తములు, వైశ్యునికాసురాక్షస వివాహములు ప్రశస్తములు, ఆర్ష ప్రాజాపత్య పైశాచములందఱకు సంకటమందు గ్రహింపవచ్చును, అందు రాక్షసము తప్ప తక్కిన యేడును విప్రునికి బ్రాహ్మదైవములు తప్ప తక్కిన యాఱును క్షత్రియునికి వైశ్యశూద్రులకు బ్రాహ్మదైవ రాక్షసములు తప్ప తక్కినయైదును గ్రహింపఁదగినది.

బ్రాహ్మవివాహముచే పెండ్లాడిన స్త్రీయందు బుట్టినపుత్త్రుఁడు పదిమంది పూర్వులను పదిమంది పరులను వంశస్థులను దరింపఁజేయును దైవవివాహముచే పెండ్లాడిన స్త్రీపుత్త్రుడు పూర్వపర్వములయందు

ఏడుగు రేడుగురు వంశస్థులను ధరింపఁజేయును. ప్రాజాపత్యవివాహితు
రాలి పుత్త్రుఁడార్గురార్గురు నుద్ధరింపఁజేయును, ఆర్ష వివాహిత పుత్త్రుడు
ముగ్గురు ముగ్గురు వంశస్థులను దరింపఁజేయును; ఆశ్వలాయన సూత్ర
మందు బ్రాహ్మము మొదలు నాల్గువివాహములందుఁబుట్టిన పుత్త్రులు
క్రమముగ ౧౨ రేసియు ౧౦ పదుగురేసియు ౮ మంద్రేసియు,
౭ డుగురేసియు ఋషులను పూర్వులను పరులనుగూడ దరింపఁజేయుదు
రనియున్నది, తక్కిన దుర్వివాహములందు బ్రహ్మధర్మద్వేషులైన
పుత్త్రులు గలుగుదురు, వాగ్దానమైన పైని వరుఁడు దేశాంతరమునకు
వెళ్లినయెడల నాఱుమాసముల పర్యంతము ప్రతీక్షించి మఱియొకని
కీయవలెను, కన్యకు శుల్కమనఁగ నలంకారమిచ్చి దూరదేశము
పోయినచో నొకసంవత్సరము ప్రతీక్షింపఁదగియున్నది, ఇఁక బలాత్కా
రముగ వివాహమాడినను సగోత్రత్వము నపుంసకత్వము మొదలగు
మహాదోషములున్నను సప్తపదీవిధికిపైనగూడ మఱియొక వరుని కివ్వ
వచ్చునని చెప్పుదురు.

జ్యేష్ఠ కనిష్ఠ వివాహలక్షణము.

శ్లో॥ దారాగ్నిహోత్రసంయోగం కురుతేయోఽగ్రజేస్థితే।
సకనిష్ఠఃపరీవేత్తా జ్యేష్ఠస్తుపరివిత్తికః।

తా॥ జ్యేష్ఠునికంటె ముందు కనిష్ఠుఁడు వివాహముగాని యాధా
నముగాని జేసికొనిన పరివేత్తియనఁబడును, జ్యేష్ఠుఁడు పరివిత్తియనఁ
బడును, ఇట్లు జ్యేష్ఠకన్యకంటె కనిష్ఠకన్యకు ముందు వివాహముచేసిన
కన్యయగ్రేదిధిషువనఁబడును, జ్యేష్ఠకన్యదిధిషు వనఁబడును, అట్టిదోష
ములకు ప్రాయశ్చిత్తమును జరుపుకొనవలెనని ధర్మశాస్త్రములుచెప్పు
చున్నవి, పరివిత్తిపరివేత్తలగు సోదరులిద్దఱు రెండేసి కృచ్ఛ్ర ప్రాయ
శ్చిత్తములు జేయవలయును, ఎట్లనిన కన్యయొక కృచ్ఛ్రముదాతయతి
కృచ్ఛ్రము, పురోహితుఁడు చాంద్రాయణమునుజేయవలెను పిత్రాదు
లకు సమాధానము లేకున్నచో వివాహము బొత్తిగా చేయఁదగదు,
పిత్రాదులు తప్పక జేయవలెనని సంకల్పించి చేసినచో మూఁడుమాస
ములు కృచ్ఛ్రము, ఈదోషమున కపవాదము జ్యేష్ఠుఁడు సవతితల్లి

కొడుకైనను దత్తుడైనను గనిష్ఠుడు వివాహము తప్పక చేసికొన వచ్చును, దోషములేదు, జ్యేష్ఠునికి వివాహనిమిత్తము పిత్రాదులు కొంతద్రవ్యమిచ్చి వివాహమునకు ఆజ్ఞయిచ్చి కనిష్ఠుఁడైన సోదరునికి గాని కనిష్ఠురాలైనసహోదరికిగాని వివాహముచేయువచ్చునని కొందరు జ్యేష్ఠునియొక్క ఆజ్ఞనుతీసికొనిచేయుటమంచిదని మఱియునపుంసకుడై నను,మూగవాఁడైనను, చెవిటివాఁడైనను, సొట్టవాఁడైనను,మరుగుజ్జు వాఁడైనను, దేశాంతర సంచారియైనను. వేశ్యాసక్తుఁడైనను, జాతి భ్రష్టుడైనను, దీర్ఘరోగియైనను. అతివృద్ధుడైనను, చోర్యపరుఁడైనను వెర్రివాఁడైనను, వివాహమందు కోరికలేనివాఁడైనను, జ్యేష్ఠుడున్నచో గనిష్ఠుఁడు వివాహము చేసికొనవచ్చునుగదా అప్పుడు దోషములేదని చెప్పవలెను, ఇట్లు జ్యేష్ఠకన్య భిన్నోదరాలైనను గనిష్ఠకన్య వివాహ ముగావచ్చును

పెద్దలయొక్క ఆజ్ఞానుసారముగ వివాహము చేయునప్పుడు పురోహితునకు దోషమెంతమాత్రము లేదు.

వి వా హ క ర్త లు

తండ్రియు, తాతయు, సోదరుఁడు, పినతండ్రి, మొదలగు పితృ వంశస్థులు, మాతృవంశస్థులగు మాతామహుఁడు మేనమామ, మొద లగువారును నెవ్వరులేనిచో తల్లియును సోదరు లుపనయనమైనవారే యధికారులు, అనుపనీతుఁడైన సోదరునికంటె తల్లి యధికారము, ఇట్లధికారు లెవ్వరు లేనిచో గన్యచే గన్య స్వయముగానే వరించ వచ్చును. అట్టి స్వయంవరమందును, తల్లి కన్యాదానము చేయునప్పు డును నాందీశ్రాద్ధము వారేచేయవలెను. అప్పుడు తల్లిగాని కన్యయే గాని తాను ప్రధానసంకల్పమునుమాత్రముచేసి తక్కినది బ్రాహ్మణు నిచే చేయింపవలెను. ఉపవీతుఁడైన భ్రాత మొదలగు వారుండునప్పుడు తల్లిగారు చేయగూడదు.

కొందఱికి పుత్రికాసంతానము లేకయుండును. అప్పుడు పర కీయకన్యను సువర్ణముచేకొని దానము చేయువచ్చును. తత్ప్రమా ణము "ఆత్మకృత్యా సువర్ణేన పరకీయాంతు కన్యకాం। ధర్మేణవిధినా

దాన మనగోత్రిపియుజ్యతే" అనియుండెను. కనుక యీ కన్యాదానమువలన దాతకు బహువిశేషముగలదు. ఇట్టికన్యాదానముచేయునప్పు డేవిధమైన దోషములును లేవు.

అథ గండనక్షత్రి జననవిషయము.

మూలానక్షత్రము మొదటి మూడు పాదములందుఁ బుట్టిన వధూవరులు మామగారికి హానికరులు, ఆశ్రేష ద్వితీయ పాదము మొదలు మూడుపాదములందుఁ బుట్టినచో నత్తగారికి గండము జ్యేష్ఠాంత్యపాదమందుఁ బుట్టినచో వన్యోన్యజ్యేష్ఠభ్రాతలకును, స్యాలకుని భావుకునకును గండము. విశాఖాంత్యపాదమందుఁబుట్టినచో వన్యోన్యకనిష్ఠభ్రాతలకు గండము మఘా ప్రథమపాదమైనచో మూలానక్షత్రమువలె ఫలమని కొందఱు చెప్పుదురు. ఈ నక్షత్రగండములను గుఱించి కొంతవిషయము ప్రసూతిచంద్రికయను జ్యోతిషగ్రంథమందు విపులముగా చేర్చిముద్రించియున్నాను. అచ్చట చూడగలరు.

కన్యా విక్రయము.

కాశ్యపః॥ శ్లో॥ శుల్కేనయేప్రయచ్ఛంతి స్వసుతాంలోభమోహితాః॥
ఆత్మవిక్రయిణఃపాపాః మహాకిల్బిషకారిణః।
పతంతినరకేఘోరే ఘ్నంతిచాసప్తమంకులమ్॥

తా॥ ధనలోభముచే మోహితులై శుల్కముగా ధనము గ్రహించి కన్యకనిచ్చువారు తన శరీరమాంస మమ్మినవారనఁబడుదురు. అట్టి మహాపాపులు ఘోరనరకమందు బడుదురు నరియేకదా సప్తమపురుషునిపర్యంతము కులమును జెరుపుదురని తాత్పర్యము.

సప్తపదీ విషయము.

వసిష్ఠః॥ శ్లో॥ నోదకేననవాచా కన్యాయాఃపతిరుచ్యతే।
పాణిగ్రహణసంస్కారా త్పతిత్వంసప్తమేపదే।

తా॥ ఉదకదానముచేతను, వాగ్దానముచేతను పతిత్వము సిద్ధింపదు మఱియేమనిన, పాణిగ్రహణమైనపైని సప్తపదముల ద్రొక్కినచో పతియనఁబడును,

కించ॥ మనుస్మృతిః॥ శ్లో॥ పాణిగ్రహణికా మంత్రా నియతం

దారలక్షణం। తేషాంనిష్ఠాతువిజ్ఞేయా విద్వద్భిస్సత్వమేవదే ।

కించ। స్మృతికౌముద్యాం। శ్లో। యుక్తంతుపాణిగ్రహణంసర్వవర్ణేషుసర్వశః॥ జలపూర్వంతువిప్రాణా మన్యేషామపికామ్యయా।అని చెప్పఁబడినది, తక్కినవిషయములు నిర్ణయసింధువునందు జూడవలెను,

---

అథవాగ్దానమ్ లేక నిశ్చితార్థమని కొందఱు,

అథాతో షోడశ మహాదానాంతర్గత కన్యామహాదానాంగ వాగ్దానంవ్యాఖ్యాస్యామః॥ ఉదగయన ఆపూర్యమాణపక్షే।మలమాస గురు శుక్ర మూఢా శూన్యమాసా వర్జయిత్వా। శుద్ధ మాసా మాఘ ఫాల్గుణ చైత్ర వైశాఖ జ్యేష్ఠ కార్తిక మార్గశీర్ష మాసేషుశుక్లపక్షేషు పూర్ణతిథిషు పుణ్యనక్షత్రేషు అథవా వివాహనక్షత్రేషుయజమానఃపత్న్యాసహ బ్రాహ్మణైర్బంధుభిస్సహ వరస్యగృహంగత్వా। ఉపవిశ్య కుల శీలాది విచార్య ।.

అత్ర వరలక్షణము,

శ్లో। కులంచశీలంచవయశ్చరూపం విద్యాంచవిత్తంచసనాథతాంచ। ఏతాన్గుణాన్సప్తపరీక్ష్యదేయాకన్యాబుధైశ్శేషమచింత్యనీయమ్। ఆదౌ గణపతిప్రార్థనంకృత్వా। బంధుమహాజనేభ్యో వచః ఇతి ఉక్త్వా ।

ప్రాఙ్ముఖః	ప్రత్యఙ్ముఖః
కన్యాదాత	ప్రతిగ్రహీత
నిశ్చయతాంబూలంవరస్య పిత్రే దద్యాత్ ।	నిశ్చయతాంబూలంవధూ పిత్రే దద్యాత్ ।

తత్ర కన్యాదాతృప్రమాణమ్। శ్లో। వాచాదత్తామయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతాత్వయా। కన్యావలోకనవిధౌనిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ। ఇతి ఉక్త్వాతాంబూలందద్యాత్। అత్రవరస్యపితాప్రమాణమ్।శ్లో।వాచా దత్తాత్వయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతామయా। వరావలోకనవిధౌనిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ। ఇతిఉక్త్వా। తాంబూలం దద్యాత్ ।

ఒకరికి నొకరు చందనము, పుష్పహారము, కస్తూరి మొదలగు సుగంధద్రవ్యములచేతను, నూతన వస్త్రాభరణములచేతను పూజించు కొనఁదగును. తదుపరి చూర్ణికాదిమంత్రైః వాచయేదితి కేచిత్ ।
తతః బంధుమహాజనేభ్యో తాంబూలాదికం దద్యాత్ ।

అథ దక్షిణదేశే కన్యానిశ్చితార్థప్రకరణమ్.

పంచాంగశుద్ధిగల శుభదినంబున వరునియొక్క బంధువులందరు మంగళద్రవ్యములగు పసుపు, కుంకుమ, తాంబూల ఫలపుష్పములు ఆభరణములు మొదలగునవి తీసికొని మంగళవాయిద్య ధ్వనులతో బయలుదేరి వధూగృహమునకుఁ బ్రవేశించి పిమ్మట ప్రాఙ్ముఖముగా కర్తను కూర్చుండబెట్టి పెళ్ళికుమార్తెయొక్క తండ్రిగారిచే ముందుగా పిళ్లారిపూజ చేయించవలయును, అప్పుడు "మమపుత్రీంనిశ్చితార్థ సముహూర్తమాచరిష్యే" అని సంకల్పమును, పిమ్మట గౌరీ, లక్ష్మీ శచీదేవీపూజలు చేయించి పిమ్మట మహాలక్ష్మీపూజనుకూడ నొనర్చి పిమ్మట యీప్రకారముగా నుచ్చరింపవలెను. ఎట్లనిన,

(వధూ) శ్లో॥ వాచదత్తామయాకన్యా వరార్థం స్వీకృతాత్వయా। కన్యావలోకనవిధౌ నిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ॥ స్వస్తిశ్రీ మహాభాగ్యాభ్యుదయలక్ష్మీవిలాస నిర్మలాఖండిత విద్వజ్జన భూసురాశీర్వాద ప్రవర్ధమాన.ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధిసమృద్ధస్య...గోత్రోద్భవస్య...నామధేయస్యనప్త్రీం...పౌత్రీం...పుత్రీం...నామ్నీంకన్యాం।

(వరస్య) శ్లో॥ వాచాదత్తాత్వయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతామయా। వరావలోకనవిధౌనిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ॥స్వస్తిశ్రీమహాభాగ్య... సమృద్ధస్య...గోత్రోద్భవస్య...నామధేయస్య నప్త్రే... పౌత్రాయ... పుత్రాయ...వరాయ । నిశ్చితార్థతాంబూలం వరస్యపిత్రేదద్యాత్ ।
ఆతాంబూలమును వరునికిచ్చుటకొఱకు వరునితండ్రిగారియొక్క హస్తమందుంచి పిమ్మట వస్త్రముపైని మూటకట్టించవలెను. అట్లే ప్రత్యఙ్ముఖముగా గూర్చుండిన వధూతండ్రిగారికా వరునియొక్కతండ్రిగారిచేత తాంబూలమిప్పించి ఆతాంబూలమును వధూకొఱకువస్త్రముపై

ముడివెయ్యవలెను. అత్రహరిహరాదులుసాక్షిగా,ఆకాశవాణిసాక్షిగా భూదేవిసాక్షిగా, త్రికరణశుద్ధిగా, బంధుజనసాక్షిగా, సూర్యచంద్రాదులుసాక్షిగా, త్రిపురోద్దేశ్యముగా,పురోహితులగు...... య్యగారు సాక్షిగా...గోత్రమందుపుట్టియున్న...ఫలానివారికిప్రపౌత్రుడును... ఫలానివారికి పౌత్రుడును...ఫలానివారికి పుత్రుడుననగు రామయ్యయను నామధేయవరునకు కన్యనుయివ్వనిశ్చయించి శాస్త్రోక్తముగా నిశ్చితార్థము చేయఁబడినది అని చెప్పి మంగలిచే డోలుమీద దెబ్బ వేయించవలెను. అట్లే ఫలానివారియొక్క గోత్రమం దుద్భవించిన ఫలానివారి ప్రపౌత్రికయును...ఫలానివారి పౌత్రికయును ...ఫలానివారి పుత్రికయును, లక్ష్మీసౌభాగ్యవతియగు చిరంజీవి సీతమ్మను ఫలానివరునికొఱకు నిశ్చితార్థముచేసికొంటిని అని చెప్పి ధ్వనిచేయవలెను. తెచ్చిన ఆభరణములు బంధువులందఱిచే ముట్టించి ఆశీర్వాచనముపూర్వకముగా వరునియొక్క మంగళద్రవ్యములను ఆకన్యకొఱకు పంపించవలయును. పిమ్మట బ్రాహ్మణులను బంధువులను భూజింపవలెను. నిశ్చితార్థ ప్రకరణం సమాప్తమ్.

యోగ్య కన్యా లక్షణమ్.

శ్లో॥ అవ్యంగాంగీం సౌమ్యనామ్నీం హంసవారణగామినీం।
మృదులోమకేశదశనాం మృద్వంగీముద్వహేత్స్త్రియమ్॥

తా॥ వక్రములుగాని అవయవములు కలిగినట్టియు, మనోహరమయిన నామము గలదియు, హంసవలెను గజమువలెను నడక గలిగినదియు, మృదు రోమములు కలిగినదియు, సూక్ష్మ కేశములు కలదియు, సూక్ష్మదంతములు కలదియు, మృదువైన యంగములుగల స్త్రీని వివాహము చేసికొనుటకుఁ దగినది. లోకములోనుండు జనులకందఱికి తల్లి క్షేత్రమనియు, తండ్రి బీజమనియు ప్రసిద్ధము క్షేత్రబీజములు రెండును కలసి యంకురమును పుట్టించుచున్నవి. కావున క్షేత్రస్థానమయిన కన్యక సులక్షణముగలదిగా నుండవలెను.

అయోగ్య కన్యా లక్షణమ్.

శ్లో॥ నోద్వహేత్కపిలాంకన్యాం నాధికాంగీం సరోగిణీం ।
నాలోమికాం నాతిలోమాం న వాచాలాం న పింగళామ్॥

తా॥ కపిలవర్ణము గలిగిన చిన్నదానిని తనకంటె పొడుగుగ నుండుదానిని, రోగముగలదానిని, రోమములు లేనిదానిని, మిక్కిలి రోమములుగలదానిని, ఎక్కువ మాటలాడుదానిని, పింగళవర్ణముకల దానిని, వివాహము చేసికొనరాదు. యిదియునుగాక దుష్టస్వభావము కలదానిని, దుష్టవాక్యమును వలుకుచుండుదానిని తల్లిదండ్రులపోలిక లేనిదానిని, ముఖమందు రోమములు కలదానిని, పురుషాకారముగల దానిని, పెండ్లాడకూడదని శాస్త్రప్రమాణము కన్యవయస్సుకంటె వరుడధికవయస్సుకలవాడుగా నుండుటయుత్తము సమానవయస్సుకూడదు

నక్షత్రస్నానము.

కృత్తికా॥శ్లో॥ కృత్తికాఃపాతునక్షత్రం అగ్నిరస్యాధిదేవతా। ఆదిమ సకలర్క్షాణాం క్షేయంతద్ధిసదాబుధైః । భాసోయస్యప్రదీప్యంతి భువనేసచరాచరే తదృక్షేణసమాయుక్తః దద్యాత్తోఽగ్నివానిశః॥

రోహిణీ॥శ్లో॥ రోహిణీపాతునక్షత్రం బ్రహ్మాయస్యాదిదేవతా । బృహజ్జ్యోతిర్జగద్వేద్యో వర్ధయేదాయురుచితం । ప్రదీవ్యంతిసదా యాన్వై సకలామరసేవితా । ఆమోదం సందిశం తస్మాత్ రోహిణీ పావతాత్సదా ।

మృగశీర్ష॥శ్లో॥ మృగశీర్షంతునక్షత్రం సోమోయస్యాధిదేవతా। యస్యధామప్రియంలోకేవర్ధతేఽనేకధాన్నృణాం॥ సోమస్యరాజ్ఞస్తత్ప్రియః ఓషధీశస్య సంతతం । తంనఃప్రియకరం భూయా దారోగ్యాది ప్రవర్ధనాత్ ।

ఆర్ద్రా॥ శ్లో॥ ఆర్ద్రానక్షత్రమవ్యాన్నః రుద్రోయస్యాధిదేవతా । పూజ్యోఽక్షరాణాంసర్వేషాం సవైశంసంతనోతునః । అస్మాకందురితా న్యద్య మోచయత్వఘనాశనం । తన్నస్సర్వాణి భద్రాణి సంతతం పరివర్ధయేత్ ।

పునర్వసు॥శ్లో॥ పునర్వస్వాఖ్యనక్షత్రం అదితిర్యస్యదేవతా। పునః

పునశ్శుభంకుర్యాత్పునరన్నుచవర్ధయేత్। అదితిర్జీవపుత్రాసా లోకానాం శర్మవర్తినీ। జగత్ప్రతిష్ఠానంధాత్రీ జీవపుత్రాః పునాతునః॥

పుష్య॥ శ్లో॥ తిష్యనక్షత్రమవ్యాన్నః జీవోయస్యాధిదేవతా। ఆరాధ్యోమరుతాంసాక్షాత్ త్రోస్వఉంజసాపరిరక్షితాత్। యేనాభయంప్రపద్యంతే లోకేమర్త్యాచరాచరే। సవాఅంగీరసోదేవః పునానోమాం సదావతాత్॥

ఆశ్రేష॥ శ్లో॥ వ్యాళనక్షత్రమవ్యాన్నః సర్పాయస్యాధిదేవతా॥ యేరోచమానాస్సర్వత్ర దయమానో అనాగసే। యేసర్పాఅభితో ఘోరాః వింధకేచాప్యనుద్ధతిం। తేభ్యఏవనమస్కుర్యాః ఆరోగ్యాభి ప్రవృద్ధయే॥

మఘ॥ శ్లో॥ మఘానక్షత్రమవ్యాన్నః పితరోయస్యదేవతా। యేవై యజ్ఞైప్రసిద్ధాస్యుః సర్వదావందితాజనైః। సర్వకర్మసువిఖ్యాతాః పావయంతిచరాచరం। తేషాంప్రియతమంనిత్యం దిశతుశ్రేయఉత్తమం॥

పూ-ఫ॥ శ్లో॥ పుబ్బానక్షత్రమవ్యాన్నః అర్యమాయస్యదేవతా। భాగ్యప్రదాయినీతస్మాత్ సౌభాగ్యాదింప్రదాతిచ। పూర్వాతుఫల్గునీసావై సద్భిస్సం పరికీర్తితా। సకలాగమ శాస్త్రేషు తారా సంపరిచోదితా॥

ఉ-ఫ॥ ఉత్తరాఫల్గునీ నామ నక్షత్రం యస్యదేవతా। ఋషిభిస్సంపరిఖ్యాతం భగోయస్యాధిదేవతా। ఉత్తమం సర్వతారాణాం ఉత్తమోత్తమభూతిదం। ఉత్తమంశుభమాదద్యాదుత్తరోత్తరవృద్ధయే॥

హస్త॥ శ్లో॥ హస్తానక్షత్రమవ్యాన్నః రవిర్యస్యాధిదేవతా। యోమృతంసందిశంత్యద్య సనఃపుష్ణాతుసంపదః। యంకర్మసాక్షిణంసాక్షాత్పరమాహుర్మనీషిణః। తంవందేశిరసాదేవం జగచ్చక్షుమమీశ్వరమ్॥

చిత్ర॥ శ్లో॥ చిత్రానక్షత్రమవ్యాన్నః త్వష్టాయస్యాధిదేవతా। చిత్రంసముక్తితంతచ్చిరసౌఖ్యంప్రయచ్ఛతి। త్వష్టాహివిశ్వకర్మాసావిశ్వస్మిన్పరిగీయతే। దేవానాంసపురోధాహి రోచమానోజయత్వరమ్॥

స్వాతి॥ శ్లో॥ స్వాతీనక్షత్రమవ్యాన్నః వాయుర్యస్యాధిదేవతా।సఏవ బలమత్యర్థం పిణ్డాశ్చజగదామపి। తన్నఃపాతుసమీరోసౌ. సమీరయతి

విష్టపం । యస్సర్వతాభిగమ్యాత్మా జగత్ప్రాణోహిగీయతే॥

విశాఖ॥ శ్లో॥ విశాఖభం శుభందద్యా దింద్రాగ్నీ యస్యదేవతే। ఆరాధ్యమానేవిశ్వస్మిన్ జగద్భారవహౌప్రభూ। యజ్ఞైయజ్ఞసమిద్ధాంశౌ భాగ్యస్వీకరణాయవై। తానేతౌరక్షతాంసమ్యక్సర్వధర్మాభివృద్ధయే॥

అనూరాధ॥ శ్లో॥ అనూరాధర్క్ష మవ్యాన్నః మిత్రోయస్యాధిదేవతా। అవతాన్మిత్రవన్నిత్యం అమిత్రపరివర్జనం। ఆపదాంపరిహర్తాసౌ సంపదామభివర్ధనః । తస్మాదాపదమాహృత్య సంపదంపరివర్ధయేత్ ॥

జ్యేష్ఠా॥ శ్లో॥ జ్యేష్ఠానక్షత్రమవ్యాన్నః ఇంద్రోయస్యాధిదేవతా। యస్మిన్ వృత్రేజఘానాసౌ విశ్వస్యాపన్నివారకః॥ సవాఇద్ధానుభావోగ్రేదేవానాంచసమాహితః॥ వీరరాజసదావిద్వాన్ విహరన్నభితోదివి॥

మూలా॥ శ్లో॥ మూలానక్షత్రమవ్యాన్నః దనుజాయస్యదేవతాః। యోజనంసమనుప్రాప్తాః ఏధంతేకామగానితి। మూలంప్రజానాంసమభూత్ తస్మాన్మూలాభిధానకం। సంపదామపి మూలంస్యా దిత్యాత్మనిభజేమహి॥

పూర్వాషాఢ॥ శ్లో॥ పూర్వాషాఢాఖ్యనక్షత్రం ఆపో యస్యాధిదేవతాః॥ యాఃకూల్యాశ్చనదీస్సింధూః అభియాతిపునఃపునః॥ తాఏవ పావనీఃపుంసాం బాహ్యాంతర్మలమోచనీః । ఆపోయాచామవృద్ధ్యర్థం నిత్యంసజ్జీవనప్రదః॥

ఉత్తరాషాఢ॥ శ్లో॥ ఉత్తరాషాఢనక్షత్రం విశ్వేయస్యాధిదేవతాః॥ యత్ప్రసాదాత్ప్రపద్యంతేవసుధాన్యాదిసంపదః॥ కన్యాశ్చచారుసర్వాంగీసుపుత్రాంశ్చసువర్చసః॥ వాహనాంబరభూషాదితన్నస్సమభిరక్షతాత్॥

అభిజిత్॥ శ్లో॥ అభిజిన్నామనక్షత్రం బ్రహ్మాయస్యాధిదేవతా। అభితస్సర్వశత్రుఘ్నం శుభంవస్సంప్రయచ్ఛతు॥

శ్రవణం॥ శ్లో॥ శ్రవణర్క్షం సమవ్యాన్నః విష్ణుర్యస్యాధిదేవతా। యస్మిన్ దేవాస్తుశృణ్వంతిపుణ్యాపుణ్యఫలంహరేః॥ అనందవర్ధనంనిత్యం అనంతంసచ్చిదాత్మకం। అభిరక్షంతుసర్వత్ర విఘ్ననాశంప్రచోదితః॥

ధనిష్ఠా॥ శ్లో॥ శ్రవిష్ఠానక్షత్రమవ్యాద్వా సవోయస్యదేవతాః॥ వసూనామభివృద్ధ్యర్థం వసుకామిభిరీడ్యతే। యదత్రాముత్రభద్రాణి ధార

యత్యనిశంనృణాం। దద్యాత్సర్వాణివస్తూని దిశతుశ్రేయసాధ్రువం॥

శతతారా॥ శ్లో॥ శతతారాఖ్యనక్షత్రం వరుణోయస్యదేవతా। అవతాచ్ఛతభిషఙ్నామ నక్షత్రాణాం మహోత్తమమ్॥

పూర్వాభాద్ర॥ శ్లో॥ పూర్వాభాద్రాఖ్యనక్షత్రం యదజైకాంఘ్రిదైవతం। వితన్వత్సర్వభూతాని విశ్వవ్యాపిమహోదధి। సోవ్యాదజైకపాద్దేవః శుభదస్సర్వదేహినాం। విశ్వాత్మా విశ్వమవ్యగ్రం విశ్వగోవిశ్వభావనః॥

ఉత్తరాభాద్ర॥ శ్లో॥ ఉత్తరాభాద్రనక్షత్రం యదహిర్బుధ్న్యదైవతం। అధికైశ్వర్యసంధాన మవతాన్నఃపదేపదే। యేనాత్రకామోహిర్బుధ్న్యః శాశ్వతీంకీర్తిమశ్నుతే। తస్మాదస్మైనమస్కుర్మః అహయేబుధ్న్యయాయచ॥

రేవతీ॥ శ్లో॥ రేవతీనక్షత్రమవ్యాత్పూషాయస్యాధిదేవతా। యః పుష్టాతితరాంశ్రేయః సకృసద్గోచరఃప్రభుః। విశ్వవిద్యాప్రసన్నాత్మా లోకలోచనఈశ్వరః। బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మాసౌ సర్వదేవమయోవిభుః॥

అశ్వినీ॥ శ్లో॥ అశ్వినీనక్షత్రమవ్యాద్దశ్వినౌయస్యదేవతే। మరుతాంభిషజావేతౌ మహితావఖిలోన్నతౌ। ఆరోగ్యాదిప్రదానిత్య మభిదోత్కీర్తితవైభవౌ। అనంతభోగదౌస్యాతాం అప్సరోగీతవైభవౌ॥

భరణీ॥ శ్లో॥ భరణీనక్షత్రమవ్యాద్యమోయస్యాధిదేవతా। కాలస్వరూపీప్రోగ్రశ్రీః ధర్మాధర్మఫలప్రదః। యమాయరాజ్ఞేజగతాంక్షేమస్థైర్యప్రదాయచ। పిత్రూణామధినాథాయ శాశ్వతాయనమోనమః॥

నాళవేష్ట జననశాంతిః

శ్లో॥ అతఃపరంప్రవక్ష్యామి నాళవేష్టనజంఫలం। శిరఃకంఠేచనాభౌచవేష్టతే చేద్భవేన్మృతిః। తత్పితుర్దక్షిణేబాహౌ పితృవ్యస్యోత్తరేభుజే। మాతృష్వసుర్భవేన్మృత్యు రుదరేమాతులస్యచ। పార్శ్వయోస్సహజాః పార్శ్వే త్సర్వనాశోభవేద్ధ్రువం। నాభ్యాదిమాలాకారేణ సర్వమృత్యుప్రదంభవేత్। తద్దోషపరిహారార్థం శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః।

సీమంత ప్రయోగః

సీమంతోన్నయనం ప్రథమే గర్భే చతుర్థేమాసి షష్ఠేష్టమేవా శుభేహని దంపతీ మంగళస్నాతౌ భూత్వా - వధూం దక్షిణత ఉపవేశ్య స్వయముత్తరత ఆసీనః॥ ఏవంగుణ...తిథౌ అస్యాం మమభార్యాయాం జనిష్యమాణ సర్వగర్భాణాం బీజగర్భసముద్భవైనో నిబర్హణద్వారా ప్రతిగర్భసంస్కారాతిశయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం సీమంతోన్నయనం కర్మకరిష్యమాణస్తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం ...స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కర్మకరిష్యామి-ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి॥ గణాధిపతి పూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా-ఆచమ్య-ఏవంగుణ...తిథౌ అస్యాం మమభార్యాయాం ...ర్థం సీమంతోన్నయనం కర్మకరిష్యామి॥ పునఃఆచమ్య - ఏవంగుణ ...పత్నీసమేతోఽహం సీమంతోన్నయనాంగత్వేనోభయోః రక్షార్థం రక్షాబంధనంకరిష్యామి అథషోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥ శ్లో॥ బధ్నామి వామహస్తేషు స్త్రీణాంసౌభాగ్యవర్ధనంబధ్నామిదక్షిణేహస్తే పురుషస్య సుఖప్రదం॥ హస్తే నారీకేళితండులఫలపుష్పాదిపధ్వా వామకరేనిధాయ॥ రక్షాబంధనముహూ ... అస్తు॥ ఏవం...శుభతిథౌ అస్యాం...ర్థం సీమంతోన్నయనాంగత్వేన అభ్యుదయికంకర్మ కరిష్యామి - తదంగ బ్రాహ్మణపూజాంకరిష్యామి॥ శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయబ్రాహ్మణాయాఽభ్యుదయిక ప్రీత్యామ్నాయ యథాశక్తిహిరణ్యం తుభ్యమహంసంప్రదదే నమమ॥ తదంగకర్మణఃపుణ్యాహంవాచయిష్యే॥ కర్మణఃపుణ్యాహం భవంతో బ్రువంత్విత్యాది పత్నీమార్జనాంత కుర్యాత్॥ అత్ర సీమంతహోమవిషయే నైకల్పికః॥ తత్కరణే ఏవంగుణేత్యాదిశుభతిథౌ మమభార్యాయాః...ర్థం సీమంతహోమంకరిష్యామినమః॥ బ్రాహ్మణైస్సహ స్థండిలోల్లేఖనా ద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనాంతంకుర్యాత్॥

(షట్పాత్రప్రయోగః) ఈ సీమంతకర్మయందలి పాత్రాసాదనము చేయునప్పుడు యవాంకురములను, ఏదుపంది ముల్లును, మేడి కొమ్మను, కట్టె త్రాడునుగూడ నాసాదించవలయును,

తతఃఅగ్నింప్రజ్వాల్య॥ శ్లో॥ ఆత్మానమాత్మసంభూతో రూపేణా

రూపసంభవః। తత్కాలేచవరంపుత్రం దాతుంమేసర్వదేవతాః॥ధాత్రి
ఇదంనమమ ఇత్యష్టావాహుతీః॥హుత్వా॥తతఃనవగ్రహహోమంకుర్యాత్॥
తతఃకేశవాదిహోమంసమాపయేత్। ఉత్తరపరిషేచనాంతే।బహ్వాత్మ
పూజాంకుర్యాత్। అక్షతాంచ్ఛిరసిధారయేత్। తతఃదంపత్యోఃనూతన
వస్త్రాణిధారయేత్।

సీమంతప్రక్రియ తంత్రము.

శుభముహూర్తమునందు పత్నిని అగ్నికి పడమరవైపు ప్రా
ఙ్ముఖముగా కూర్చుండబెట్టి తాను పశ్చిమముఖుడైయుండి నవగ్రహా
ష్టకమంత్రములను జెప్పుచు ఏదుపంది ముల్లును, మూడు దర్భకట్టలను
మేడికొమ్మతోచేర్చి పక్కమారు గ్రహించి నాభిప్రదేశము మొదలు
పాపిటవరకు నూర్ధ్వముగాతుడిచి పడమరవైపు పారవేసి ఉదకమును
స్పృశించవలయును. అప్పుడు వీణాగానము చేయించవలయును.
యవాంకురములను పత్నీ శిరస్సునందు కట్టవలెను. సాయంత్రము
వరకునుంచి నక్షత్రోదయ మయినతరువాత విడువవలెను.

తతోనీరాజనం తదుత్సంగే ఫలలడ్డుకాదిదత్వా। బ్రాహ్మణాన్
సంతోషయేత్। తతఃఅగ్నిప్రదక్షిణం। ఆశీర్వాదః॥ సీమంతోన్నయనే
ప్రాప్తేపశ్చాత్పూర్వంసమాపయేత్।యస్మిన్కాలేసీమంతోక్తచతుర్థ
మాసాదికాలే సీమంతంపుంసవనంచకరోతి। తదాన్యకాలబలవత్తరేణ
సీమంతంకృత్వా పశ్చాత్పుంసవనం కుర్యాత్। నత్వేకదినే తత్ప్రా
ప్తేకస్మిన్నహన్యేవకుర్యాచ్చేత్తదావాచం శుభకాలే ఇతివచనబలా
త్పూర్వం పుంసవనం పశ్చాత్సీమంతం కుర్యాత్॥శ్లో॥సీమంతోన్నయ
నంకర్మ యస్మిన్నేకదినేభవేత్। తత్రపుంసవనంచేత్తు పూర్వాత్పుంస
వనక్రియా। ఏకస్మిన్దివసేచేత్తు యుగపద్గర్భకర్మణి। తత్రపుంసవనం
పూర్వం పశ్చాత్సీమంతమాచరేత్॥ సత్యవ్రతః॥ స్త్రీయదాకృతసీమం
తా ప్రసూయేత కథంచన। గృహీతపుత్రా విధివత్పునస్సంస్కార
మర్హతి॥ అదాపుంసవనం పూర్వముక్తం॥ ఇతిసీమంతం సమాప్తం.

అథ జాతకర్మప్రయోగః

శ్లో॥ పుత్రేజాతేపితుస్స్నానం సచేలంతువిధీయతే; యావన్న

ఛిద్యతేనాళం తావన్నాప్నోతిసూతకం। ఛిన్నే నాళే తతః పశ్చాత్సూత
కంతు విధీయతే। తస్మిన్ జన్మముహూర్తేపి సూతకాంతేథవాశిశోః।
జాతకర్మచ కర్తవ్యం పితృపూజనతత్పరైః॥ వృద్ధ్యైచంద్రోదయేకార్ష్ణా
జనిః। శ్లో॥ ప్రాదుర్భావే పుత్రపుత్ర్యోశ్చంద్రపూర్వగృహేతథా।
స్నాత్వానంతరమాత్మీయాన్ పితౄన్ శ్రాద్ధేనతర్పయేత్ ॥ ఆచమ్య-
ఏవంగుణ విశేషణ...ప్రీత్యర్థం శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్యపత్నీ
సమేతస్య మమ కుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గర్భాంబుపాన జనిత
దోషపరిహారద్వారా బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణద్వారాబలాయు
రభివృద్ధ్యర్థం జాతకర్మాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదా
వుద్ధ్యర్థం...సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి। ఆదౌ నిర్వి
ఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యామి।గణాధి
పతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంకృత్వా। అథ హిరణ్యద్రవ్యేణ నాందీ
సమారాధనంసమాపయేత్॥ అభ్యుదయిక బ్రాహ్మణభోజన ప్రత్యా
మ్నాయ యథాశక్తిహిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ। ఏవం
గుణ...ప్రీత్యర్థం శ్రీమతఃగోత్రస్య నామధేయస్య పత్నీసమేతస్యమమ
కుమార స్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గర్భాంబుపానజనిత దోష పరిహార
ద్వారా బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణద్వారాబలాయురారోగ్యసిద్ధ్య
ర్థం జాతస్యకుమారస్య జాతకర్మకరిష్యామి। కుమారమభిమృశ్య। శ్లో॥
ఆదిత్యోర్కస్సవిర్భాను ర్భాస్కరశ్చదివాకరః।మార్తాండస్సవితాహేళి
తీక్ష్ణాంశుర్మిహిరోరవిః॥ చంద్రశ్శశిశశాంకశ్చ విధుస్సోమోనిశాకరః।
శీతాంశురుడునాథశ్చ ఇందుశ్చంద్ర స్తథావిధుః॥ ఆరోవక్రోమహీజశ్చ
రుధిరోరక్తఏవచ। అంగారకఃకుజోభౌమా లోహితాంగోమహీసుతః॥
సౌమ్యోవిజ్ఞోబుధోహేమ స్సోమజోబోధనఃక్రమాత్। జీవఆంగీరసో
వాచస్పతిశ్చిత్రశిఖండిజః। ఆర్యోబృహస్పతిస్సూరి ర్వాగీశోవచసాం
పతిః। శుక్రోభృగుర్భృగుసుత స్థాప్పుజశ్చసితశ్చసః। ఉశనాదైత్య
పూజ్యశ్చకావ్యః కవిరితస్మృతః।కోణోమందశ్శనిఃకృష్ణస్సూర్యపుత్రో
యమశ్చసః। పంగుశ్శనైశ్చరస్సౌరిః కాలచ్ఛాయాసుతశ్చసః॥రాహు
స్తమస్సరోగశ్చ స్వర్భానుశ్చవిధుంతుదః। పాతుశ్చసైంహికేయశ్చ

భుజగాఖ్య ఇతి స్మృతః। కేతుశ్శిఖీధ్వజో ధూమ్రః ఉత్పాతో బహురూప
కృత్। శిరోహీనో ఘోరరూప శ్చిత్రవర్ణస్సకేతనః। ఇతి కుమారమభి
మృశ్య॥ శ్లో॥ అంగాదంగాత్సంభూతో రూపాద్రూపాచ్చసంభవః।
దీర్ఘాయుష్మాన్భవోదార పుత్రవంశ హితంకర॥ జాతస్య దక్షిణే కర్ణే
జపిత్వా। అంగాదంగా...హితంకర। నక్షత్రనామ చ నిర్దిశతి-తద్రహస్యం
భవతి। అథ స్వర్ణరజతకాంశ్యపాత్రేణ మధుఘృత శర్కరా దామిశ్రితా
న్యానీయ ప్రవాళపాత్రికైః సువర్ణేనాలోడ్య॥ శ్లో॥ ప్రాశనం శుభదం
కుర్యాత్పవిత్రం పాపనాశనం। ఆయుస్తేజో బలం సౌఖ్యం స్వస్వకర్మ
క్రియాత్మకం। ఏవం జాతస్య శిశోః సువర్ణేన మధు త్రివారం ప్రాశయేత్।

తతః మధుఘృతం జాతస్య శిశోః కర్ణయోర్మూర్ధ్ని ధాయ। దేవాయ సవి
త్రే నమః సరస్వత్యై నమః। అశ్విభ్యాం నమః। ఇత్యుక్త్వా। తతః కుమా
రం మాతురంక ఆదాయ॥ శ్లో॥ కుమారీ దేవతాసేయం భూయాజ్జాతాయ
వృద్ధిదా। ఆయుష్మంతం యశస్వంతం తేజస్వినమపి క్రియాత్ । మాతు
ర్దక్షిణ స్తనం ప్రతిధాప్య॥ దీర్ఘమాయుః॥ తతః పృథివీమభిమృశ్య।
శ్లో॥ సముద్రమేఖలే దేవి పర్వత స్తనమండలే। విష్ణుపత్ని నమస్తుభ్యం
భూమిదేవి నమోస్తుతే। ఇతి భూమౌ స్పృష్ట్వా ✕ తత్ర కుమారం భూమౌ
సంవేశయతి। దీర్ఘమాయుః॥ శిశోః శిరస్సమీపే ఉదకుంభం
నిధాయ॥ శ్లో॥ పానీయం పావనం శ్రేష్ఠం గంగాదినదిదుద్భవం। సర్వ
పాపప్రశమన కుంభోదక నమోస్తుతే॥ తతః ఏవం గుణ...శుభతిథౌ
మమ కుమారస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం బాలసూతికయోశ్చ డాకాది
పిశాచేభ్యస్సం రక్షణార్థం ఫలీకరణ హోమం కరిష్యామి నమః॥ స్థండి
లోల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనాంతం కృత్వా॥ అత్ర చతుష్పాత్ర ప్రయో
గం కుర్యాత్। తూష్ణీం సర్షపాన్ఫలీకరణాన్ ప్రసూనంజలినా సకృదవదాయ
అథ నవగ్రహ హోమం కుర్యాత్। అథ ఇంద్రాయ నమః-అగ్నయే నమః
యమాయ నమః - నిర్ఋతయే నమః - వరుణాయ నమః - వాయవే
నమః- కుబేరాయ నమః- ఈశానాయ నమః- అథ ఉత్తర పరిషేచనం
కుర్యాత్। అథ బ్రాహ్మణాన్సంతర్పయేత్॥ ఆశీర్వాదః॥ స్త్రీణాంతు।

శ్లో॥ అంగాదంగాచ్ఛసంభూతే రూపాద్రూపాచ్చసంభవే దీర్ఘాయుష్మాన్ భవోదారే పుత్రీవంశహితంకరే। ఇతివక్తవ్యం।

ఇతిజాత కర్మప్రయోగ స్సమాప్తః.

అ థ ము ఖా వ లో క న మ్.

దేశకాలౌసంకీర్త్య। అథముఖావలోకనవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః పుణ్యాహే దంపత్యోర్యశ్చంద్రతారా బలాన్వితే పూర్వాహ్ణే దంపతీ మంగళస్నాతౌ భూత్వా। ఏవంగుణ...శుభతిథౌ ఉత్తరానక్షత్రప్రథమ చరణే జాతస్య కుమారస్య తిథివార నక్షత్ర వర్జ్యాది జనిత సకలారిష్ట నివృత్తిద్వారా రాజాయాపత్యోర్యశ్శ్రీశ్చత్రియాణామాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ముఖావలోకన పూర్వకం గ్రహమఖాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేనతదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం... సహస్ర స్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి। ఆదౌనిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి। గణాధిపతిపూజాంకృత్వా। పునః సంకల్ప్య - ఏవంగుణ...శుభతిథౌ ఉత్తరానక్షత్రప్రథమచరణే యుక్తగండే జాతస్య కుమారస్య తిథి-రనక్షత్ర వర్జ్యాది జనితసకలారిష్ట నివృత్తిద్వారా జాయాపత్యో॰ ॰శ్రీశ్చత్రయాణా మాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం మమకుమారస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ముఖావలోకనాఖ్యం కర్మకరిష్యామి। గంధమాల్యైరలంకృత్య। స్వర్ణయుక్త కాంస్యపాత్రం గోఘృతపూరితం। శ్లో॥ రూపగుంజననంపుణ్యం సర్వకల్మషనాశనం। ఆయుర్వృద్ధికరం యస్మాత్కుర్యా దాజ్యావలోకనమ్। ముఖావలోకన ముహూర్తస్సు ముహూర్తోఽస్తు। ఇత్యేతాభ్యామాజ్య మవలోక్యసదక్షిణాజ్యకాంస్యపాత్రంమృత్యుంజయ స్వరూపిణేదద్యాత్। శ్లో॥ చత్వారింశత్ఫలాదూర్ధ్వమయఃపిండంసదక్షిణం। తవాధీనానిసర్వాణి శస్త్రాణ్యస్త్రాణియానిచ। అయఃపిండనమస్తుభ్యం దుష్టారిష్టంనివారయ। ఇతిసదక్షిణమయః పిండదానందద్యాత్। పాదౌప్రక్షాళ్యాచమ్య। తతఃపుణ్యాహవాచనం సమాపయేత్। అత్రశాంతిసంకల్ప నవగ్రహారాధనాది సర్వంవిధిప్రకారేణ సమాప్య-శాస్త్రోక్తయథావిధి శాంతింకుర్యాత్। కేవలముఖావలోకనపక్షే, ఆదౌగణాధిపతి పూజాం ముఖావలోకనం

పుణ్యాహవాచనంచ సమాచరేత్। తతఃఆశీర్వాదః। ముఖావలోకనం సమాప్తమ్,

శాంతిసంకల్పః

అథాతశ్శాంతిసంకల్పవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామో పుణ్యాహదిన తోన్యశ్చంద్రతారాబలాన్వితేపూర్వాహ్ణేదంపతీమంగళస్నాతౌభూత్వా పుణ్యాహంవాచయిత్వా। ఏవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థంజాతస్యకుమారస్య తిథివారనక్షత్ర వర్జ్యాదిజనిత సకలారిష్టనివృత్తి ద్వారాజాయాపత్యోశ్శిశోశ్చత్రయాణామాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థంజనన నక్షత్రపూర్వకమాదిత్యాది నవగ్రహదేవతా ముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం- మమజన్మరాశివశాత్ - నామరాశివశాత్ - జన్మనక్షత్రవశాత్ -నామ నక్షత్రవశాత్ - జన్మలగ్నవశాత్ - నామలగ్నవశాత్ - జన్మాంశ వశాత్ -నామాంశవశాచ్చ- మహాదశాధివశాత్ - షడ్బలవేధవశాత్ గోచార వేధవశా ద్వామవేధ వశాత్। త్రివిధశాస్త్రోక్త వేధవశా త్కాలచక్రవశా త్సర్వతోభద్ర చక్రవశాచ్చ- అష్టకవర్గవశాచ్చ- అంగగ్రహవశాచ్చ-భావగ్రహవశాత్పక్ష గ్రహవశాచ్చ-అథనక్షత్ర గ్రహవశాచ్చ-అథనామాంశవశాద్భూతగ్రహవశాచ్చ భూతాద్యంత రిక్ష మహోత్పాతక దుస్స్వప్న దుశ్శకునవశాచ్చ - యోఽరిష్టసూ చితః సర్వారిష్టపరిహార ద్వారాఽయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం యేయేగ్రహాః శుభస్థానేష్వస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మతిశయఫలావాప్త్యర్థం యేయే గ్రహాః అరిష్టస్థానేష్వస్థితాః తైస్తైః క్రియమాణ కరిష్యమాణ వర్త మాన వర్తిష్యమాణ సూచితాగామి సర్వారిష్టపరిహారద్వారా శుభ స్థాన ఫలావాప్త్యర్థం యజమానీసహిత యజమానస్య + గోత్రోద్భ వస్య నామధేయస్య మమక్షేమ...వృద్ధ్యర్థం అస్యాంగోమయేనాను లిప్తాయాం భూమౌరంగవల్లీ విరచిత శ్వేతతండులోపరి విరచితాష్టదళ పద్మకర్ణికోపరినవకోష్ఠాది మధ్యమకోష్ఠే ఏకైకగ్రహస్య అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితం తద్దిక్షుత తన్మంత్రై) రావాహ్య।సంభవద్భి ర్ద్రవ్యైస్సంభవద్భిః పదార్థైస్సంభ వద్భిరుపచారై స్సంభవతానియ మేనపూజాంచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం + నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది

నవగ్రహాణాంత త్తత్సమిదాజ్యం ప్రత్యేకం ప్రతిద్రవ్యం హోమకర్మచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం అభిమంత్రిత కలశ పూజాంచ దుర్గా గణపతి క్షేత్రపాలకాఽభయంకర మృత్యుంజయ సదాశివముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం। త్ర్యంబక మంత్రేణ న్యాస పూర్వకం మృత్యుం జయ జపంచ హోమంచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం. అవేక్షితాజ్యపూరిత కాంస్యపాత్రదానంచ నక్షత్ర దేవతాముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం స్వర్ణ స్వర్చితవస్త్ర ప్రతిమాదానంచ అభిమంత్రితకలశోదకేనమార్జనంచ నక్షత్రపూర్వక షోడశదానానిచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం ఛాయోపాసనమేతత్ ;సూర్య నారాయణదేవతాముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం కల్పోక్తప్రకారేణ సూర్య నమస్కారాన్ అశ్వత్థప్రదక్షిణానిచ-మమ...ర్థం। జాపకేభ్యోదక్షిణాదానంచ- బ్రహ్మర్త్విగ్దక్షిణాదానంచ- దశదానానిచ- గోదానంచ భూదానంచ- మహిషదానంచ - గజదానంచ - అనడుహాదానంచ - అయః ఖండకార్పాస లవణదానానిచ - బ్రాహ్మణేభ్యో మృష్టాన్న దానంచ- ఇతరేషాం భూరిదానంచ- తదనంతరం తాంబూలదానంచ ఏవంశాస్త్రోక్తవిధినామమకుమారస్యజననసమయే పుత్రారిష్టపితారిష్ట భ్రాత్రారిష్ట-మాతులారిష్టాదిసర్వారిష్ట పరిహారద్వారా మాతాపిత్రోశ్శిశోశ్చ...ర్థం ధన కనక వస్తువాహన సమృద్ధ్యర్థం అపమృత్యుపరిహారద్వారాఽయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం-ఏవంసాంగోపాంగనక్షత్రపూర్వక నవగ్రహమఖాఖ్యం కర్మకరిష్యామి। తదంగ ఆచార్యబ్రహ్మఋత్విగ్వరణం కరిష్యామి । ఆచార్యంత్వామహం వృణే । బ్రహ్మాణంత్వామహంవృణే। నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది స... హ జపమస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు। ... రుద్రాభిషేకార్థ × ... సూర్యనమస్కారార్థం × తు। అశ్వత్థ ప × ణం। వృతోస్మి...మీతి ప్రతివచనమ్।

శ్లో। ఏకస్మిన్నే... నక్షత్రే, భ్రా...త్రో... పి... తయోః। ప్రసూతిశ్చేత్తదోర్మృత్యు... వే దేకస్యనిశ్చితః। ఇత్యే... శ్రుతి జన సంభవే యథావిధిశాంతింకుర్యాత్। శాంతిసంకల్పస్సమాప్తః।

ప్రతిమానియమ తంత్రము.

నక్షత్ర ప్రతిమ- సువర్ణము, సు... ప్రతిమ - సపణము,

చంద్ర ప్రతిమ - వెండి, ప్రతిమ యెత్తుసరి ౮౦ చిహ్నములు, అథవా ౪౦ చిహ్నములు, అథవా ౨౦ చిహ్నములు, అథవా ౧౦ చిహ్నములు, అథవా ౫ చిహ్నములు, అథవా యథాశక్తి ప్రతిమ లుండవలెను.

అథ నవగ్రహారాధనమ్.

ప్రాగ్భాగే నూతనవస్త్రద్వయేన మంటపద్వయ మాసాద్య। తస్యోపరి యథాశక్తితండులాన్నిక్షిప్య ॥ తత్ర తామ్రనిర్మిత కలశద్వయంనిధాయ ॥ తత్ర పంచపల్లవాని నారికేళాది ఫలపుష్పాది కలశే నిధాయ॥ నూతనవస్త్రేణావేష్ట్య॥ వేదపారగబ్రాహ్మణమాహూయ॥

పత్న్యాసహ ఆచమ్య- ఏవం గుణేత్యాది శుభతిథౌ...నక్షత్రే పూర్వోక్తాదిత్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణాం మధ్యే యేయేగ్రహాః అరిష్టస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మనుకూలత్వ సిద్ధ్యర్థం యేయే గ్రహాః శుభస్థానేషుస్థితాః తేషాం గ్రహాణాం అత్యంత శుభఫలావాప్త్యర్థం అపమృత్యుపరిహారద్వారా ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహదేవతాఉద్దిశ్య ..ప్రీత్యర్థం నవగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థం నవగ్రహమంటపారాధనాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః॥ గృహస్య ఈశాన్య దిగ్భాగే గ్రహారాధనంకుర్యాత్ । తదంగ ప్రతిమాశోధనంకరిష్యామి నమః॥శ్లో॥ దధిసర్పిర్మధుక్షీరై శ్శర్కరేణఫలైస్సహ ప్రక్షాళనం ప్రకుర్వీత ప్రతిమాంశోధయే త్తతః । ఇతిపంచామృతేనశుద్ధోదకేనప్రక్షాళ్య॥ శ్లో॥ కృత్తికా ... జ్వలనస్తథా కృత్తికానక్షత్రదేవతా ... తే ... దేవతా ప్రత్యధిదేవతామావాహ్య॥యథా॥ అథదేవత ... - ప్రత్యధి దేవత రోహిణి- సూర్యధ్యానమ్॥

అథ సూర్యగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ ... ప్రతిష్ఠేత్సదా పే ... పూజాంచకారయేత్ । ... అగ్నిపీఠోప ... యం శ్లో॥ వేదీమధ్యేలలిత ... కర్ణికాయాం ... స్సప్తాశ్వో ... రుణ రుచివపు స్సప్తరజ్జ్వ ... గోత్రే ... కాశ్యపాఖ్యే ప్రసూతః కాళింగాఖ్యే ... పద్మకరోద్విబాహుః

పద్మద్యుతిస్సప్తతురంగవాహః। దివాకరోలోకవపుఃకిరీటీ మయిప్రసా
దంవిదధాతు దేవః॥ శ్లో॥ జపాకుసుమ...కరం॥ సూర్యగ్రహేహాగచ్ఛ
సూర్యగ్రహం- రక్తవర్ణం- రక్తగంధం- రక్తపుష్పం-రక్తమాల్యాం
బరధరం-రక్తచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథ సమారూఢం
మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం- ప్రాఙ్ముఖం పద్మాసనస్థం- ద్విభుజం- సప్తా
శ్వం- సప్తరజ్జుం- కళింగదేశాధిపతిం- కాశ్యపసగోత్రం-విశ్వామిత్ర
ఋషిం-ప్రభవసంవత్సరే మాఘమాసే శుక్లపక్షేసప్తమ్యాంకృత్తికా
నక్షత్రేజాతం-సింహరాశ్యధిపతిం- భానువారాధిపతిం-కిరీటినం-సుఖా
సీనం-పత్నీపుత్రపరివారసమేతం-గ్రహమండలేప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణ
మధ్యే వర్తులాకారమండలే - గోధూమధాన్యస్యోపరి సూర్యగ్రహ
మావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి॥ శ్లో॥ జటిలంహేమమాలా
ఢ్యం శక్తిస్వస్తికధారిణం। వరదాభయహస్తంచ ధ్యాయేద్వహ్నిం
జపారుణం॥సూర్యగ్రహాధిదైవతం అగ్నింసాంగం సాయుధం సవాహ
నం సశక్తి పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం సూర్యగ్రహస్య దక్షిణతః
అగ్నిమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి॥ శ్లో॥ జ్వాలామాలా
వృతంరుద్రం వహ్నిమండలమధ్యగం। ధ్యాయేత్షోడశయుతం శక్తి
స్వస్తికధారిణం॥ సూర్యగ్రహప్రత్యధిదైవతం రుద్రంసాంగం...సమే
తం సూర్యగ్రహస్యోత్తరతః రుద్రమావాహయామి। ...రస్తు॥

అథ చంద్రగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ చంద్రారిష్టేతుసంప్రాప్తే చంద్రపూజాంచకారయేత్।
చంద్రధ్యానంప్రవక్ష్యామిమనఃపీడోపశాంతయే॥చంద్రధ్యానం॥శ్లో॥
ఆగ్నేయభాగేసరథోదశాశ్వః శ్చాత్రేయజోయామునదేశజశ్చ। ప్రత్య
ఙ్ముఖస్థశ్చతురశ్రపీఠే గదాధరాంగో హిమవత్స్వభావః। శ్వేతాంబర
శ్శ్వేతవపుఃకిరీటీ శ్వేతద్యుతిర్దండధరోద్విబాహుః। చంద్రోఽమృతా
త్మావరదఃకిరీటీ శ్రియాంసిమహ్యంవిదధాతు దేవః॥ శ్లో॥ దధిశంఖ...
భూషణం। చంద్రగ్రహేహాగచ్ఛ చంద్రగ్రహం శ్వేతవర్ణం- శ్వేత
గంధం- శ్వేతపుష్పం- శ్వేతమాల్యాంబరధరం- శ్వేతచ్ఛత్రధ్వజరథ
పతాకాదిశోభితం-దివ్యరథసమారూఢః-మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం-

దశాశ్వరథవాహనం- ప్రత్యఙ్ముఖం- పద్మాసనస్థం- ద్విభుజం- దండ
ధరం- యామునదేశాధిపతిం- ఆత్రేయసగోత్రం- సౌమ్యవత్సరే కార్తిక
మాసే శుక్లపక్షే దశమ్యాం ఉత్తరాభాద్ర నక్షత్రేజాతం-కర్కట
రాశ్యధిపతిం-ఇందువాసరాధిపతిం-కిరీటినం - సుఖాసీనం- పత్నీపుత్ర
పరివారసమేతం- గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహ
స్యాగ్నేయదిగ్భాగే సమచతురశ్రమండలే తండులధాన్యస్యోపరిచంద్ర
గ్రహమావాహయామి స్థాప...మి॥శ్లో॥ ధవళంమకరారూఢం పాశ
పాణింప్రచేతసం। శాంతాయుధంసుశాంతంచ చింతయేద్ధ్యానగోచ
రమ్ । చంద్రగ్రహాధిదైవతం అపః సాంగం...తం చంద్రగ్రహస్య
దక్షిణతః అపఆవాహయామి స్థాప...మి। శ్లో॥ గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం
స్వర్ణపద్మ సువాసినీం । పాశాంకుశధరాంభూతి ధరాం ధ్యాయామివల్ల
భాం ॥ చంద్రగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం గౌరీం సాంగాం...తాం చంద్ర
గ్రహస్యోత్తరతః గౌరీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ।

అథ అంగారక గ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ కుజారిష్టేతు సంప్రాప్తే కుజపూజాంచ కారయేత్ । కుజ
ధ్యానంప్రవక్ష్యామి రోగపీడోపశాంతయే। కుజధ్యానం॥శ్లో॥ యామ్యే
గదాశక్తిధరస్త్రిశూలీ వరప్రదోయామ్యముఖోతిరక్తః। కుజస్త్వవంతి
విషయస్త్రికోణస్తస్మిన్ భరద్వాజకులేప్రసూతః।రక్తాంబరోరక్తవపుః
కిరీటీ చతుర్భుజో మేషగమోగదాభృత్ । ధరాసుతశ్శక్తిధరశ్చశూలీ
సదామమస్యాద్వరదఃప్రశాంతః॥శ్లో॥ ధరణీగర్భ...ప్రణమామ్యహం॥
అంగారకగ్రహాగచ్ఛ- అంగారకగ్రహం- రక్తవర్ణం- రక్తగంధం
రక్తపుష్పం- రక్తమాలాంబరధరం- రక్తచ్ఛత్ర ధ్వజరథపతాకాది
శోభితం- దివ్యరథసమారూఢం- మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం - మేష
వాహనం- దక్షిణాభిముఖం-చతుర్భుజం-గదాశూలశక్తిధరం -అవంతి
దేశాధిపతిం- భారద్వాజసగోత్రం- రాక్షసనామసంవత్సరే ఆషాఢ
మాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం మృగశిరా నక్షత్రేజాతం మేషవృశ్చిక
రాశ్యధిపతిం, భౌమవారాధిపతిం, కిరీటినం, సుఖాసీనం. పత్నీపుత్రపరి
వారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య

దక్షిణదిగ్భాగే త్రికోణాకారమండలే ఆఢకధాన్యస్యోపరి అంగారక గ్రహమావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ చిత్రవర్ణాంధరాంసౌమ్యాం సర్వసస్యాలయాం శుభాం। చింతయేద్భక్తిమాన్భక్త బలయుక్తకరాం భుజామ్॥ అంగారకగ్రహాధిదైవతం పృథివీం సాంగాం ... అంగారక గ్రహస్య దక్షిణతః పృథివీ మావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ శుద్ధ స్ఫటికసంకాశం సహస్రాదిత్యవర్చసం। నీలజీమూతసంకాశం నీలాంజనసమప్రభమ్॥ అంగారకగ్రహప్రత్యధిదైవతం క్షేత్రపాలకం సాంగం ...తం అంగారక గ్రహస్యోత్తరతః క్షేత్రపాలకమా...మి॥

అథ బుధగ్రహారాధనమ్.

బుధధ్యానమ్॥ శ్లో॥ ఉదఙ్ముఖోమాగధజోహరిస్థ స్త్వాత్రేయ గోత్రిశ్శరమండలస్థః। సఖడ్గచర్మోరుగదాధరోఙ్గ స్త్వీశానభాగేవరక స్సుపీతః। పీతాంబరఃపీతవపుఃకిరీటీ చతుర్భుజో దండధరశ్చసౌమ్యః। చర్మాసిధృత్సోమసుతస్సుమేరు స్సింహాధిరూఢోవరదోబుధశ్చ॥ శ్లో॥ ప్రియంగు...నందనం॥ శుధగ్రహాహాగచ్ఛ బుధగ్రహం పీతవర్ణంపీతగంధం పీతపుష్పం పీతమాల్యాంబరధరం పీతచ్ఛత్ర ధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథసమారూఢం మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణంసింహావాహనం,ఉదఙ్ముఖం,మగధదేశాధిపతిం,చతుర్భుజం,ఖడ్గచర్మాంబరధరం॥ ఆత్రేయసగోత్రం ఆత్రేయఋషిం,అంగీరసనామసంవత్సరే మార్గశీర్ష మాసే శుక్లపక్షే సప్తమ్యాం పూర్వాభాద్రా నక్షత్రేజాతం కన్యామిథునరాశ్యధిపతిం సౌమ్యవారాధిపతిం కిరీటినం సుఖాసీనం పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే, సూర్యగ్రహస్య ఈశాన్యదిగ్భాగే బాణాకార మండలే, ముద్గధాన్యస్యోపరి, బుధ గ్రహమావాహయామిస్థా...—మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మంసుదర్శనగదాధరం। ధ్యాయేహంనీలశారాంగం పద్మస్థకమలాపతిం॥ బుధ గ్రహాధిదైవతం విష్ణుంసాంగం...తం। బుధగ్రహస్యదక్షిణతః విష్ణు మావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ పీతపద్మాసనాసీనం చతుర్బాహుం కిరీటినం। చింతయేశంఖ చక్రాభ్యాం గదాధారిణమచ్యుతమ్॥ బుధ గ్రహప్రత్యధిదైవతంనారాయణంసాంగం...తంబుధగ్రహస్యోత్తరత

నారాయణ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి।

అథ బృహస్పతిగ్రహారాధనమ్.

ధ్యానం। శ్లో॥ గుర్వారిష్టేతుసంప్రాప్తే గురుపూజాంచ కారయేత్। గురుధ్యానం ప్రవక్ష్యామి పుత్రపీడోపశాంతయే। బృహస్పతిధ్యానం। శ్లో। సౌమ్యేమదీర్ఘే చతురశ్రపీఠే రథేంగిరాః పూర్వముఖ స్స్వభావః। దండాక్షమాలా జలపాత్రధారీ సింధ్వాఖ్యదేశేవరదస్సురేశః। కనకాంబరః కనకవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దేవగురుః ప్రశాంతః। తథాసిదండంచ కమండలుంచ తథాక్షసూత్రోద్వరదోస్తుమహ్యం। శ్లో। దేవానాంచ... బృహస్పతిం। బృహస్పతి గ్రహేహాఽగచ్ఛ, బృహస్పతిగ్రహం, కనకవర్ణం, కనక గంధం, కనకపుష్పం, కనకమాల్యాంబరధరం, కనకఛత్రధ్వజరథ పతాకాది శోభితం, దివ్యరథ సమారూఢం, మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం, ఉదఙ్ముఖం, పద్మాసనస్థం, చతుర్భుజం, దండాక్ష మాలాధారిణం, సింధుద్వీప దేశాధిపతిం, ఆంగీరసగోత్రం, ధాతృనామసంవత్సరే, వైశాఖమాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం భరణీనక్షత్రజాతం, ధనుర్మీనరాశ్యధిపతిం, గురువారప్రయుక్తం, కిరీటినం. సుఖాసీనం, పత్నీపుత్రపరివారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణేసూర్యగ్రహస్యోత్తర దిగ్భాగే దీర్ఘచతురశ్రమండలే చణక ధాన్యస్యోపరి బృహస్పతి గ్రహమావాహయామి స్థా...మి। శ్లో। బ్రహ్మాణంరక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రంజగత్ప్రభుం। అక్షస్రక్కుండికాభీతివరపాణిం విచింతయేత్। బృహస్పతి గ్రహాధిదైవతం బ్రహ్మాణం సాంగం...తం బృహస్పతిగ్రహస్య దక్షిణతః బ్రహ్మాణమావాహయామి స్థా...మి। శ్లో। ఇంద్రమైరావతారూఢం వజ్రాయుధధరం ప్రభుం। పూర్వదిక్పాలకందేవం సర్వదేవనమస్కృతమ్। బృహస్పతిగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం ఇంద్రంసాంగం...తం బృహస్పతిగ్రహస్యోత్తరతః ఇంద్రమా...మి।

అథ శుక్ర గ్రహారాధనమ్.

శ్లో। శుక్రారిష్టేతుసంప్రాప్తే శుక్రపూజాంచకారయేత్। శుక్రధ్యానం ప్రవక్ష్యామి పత్నీపీడోపశాంతయే॥ శుక్రధ్యానం॥ శ్లో। ప్రాచ్యాం భృగుర్భోజకటప్రదేశస్స భార్గవః పూర్వముఖస్స్వభావః। సపంచ

క్రోశైకరథాధిరూఢో దండాక్షమాలా వరదోంబుపాత్రః। శ్వేతాం
బరశ్శ్వేతవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దైత్యగురుః ప్రశాంతః। తథాసి
దండంచ కమండలుంచ తథాక్షసూత్రాద్వరదోఽస్తు మహ్యం।
శ్లో॥ హేమకుంభ...మహ్యమ్॥ శుక్రగ్రహాగచ్ఛ శుక్రగ్రహం శ్వేత
వర్ణం శ్వేతగంధం, శ్వేతపుష్పం, శ్వేతమాల్యాంబరధరం, శ్వేతచ్ఛత్ర
ధ్వజరథ పతాకాదిశోభితం, దివ్యరథ సమారూఢం, మేరుంప్రదక్షిణీ
కుర్వాణం, ప్రాఙ్ముఖం, పద్మాసనస్థం, చతుర్భుజం, దండాక్షమాలా
జటావల్కలధారిణం, కాంభోజదేశాధిపతిం, భార్గవసగోత్రం, పార్థివ
నామసంవత్సరే శ్రావణమాసే శుక్లపక్షే ద్వాదశ్యాం, జ్యేష్ఠానక్షత్రే
జాతం, తులావృషభరాశ్యధిపతిం, భృగువారప్రయుక్తం కిరీటినంసుఖా
సీనం పుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే
సూర్యగ్రహస్య ప్రాగ్భాగేపంచకోణాకారమండలే- రాజమాషధాన్యో
ప్యుపరి శుక్రగ్రహమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ సింహాసనస్థాం
ద్విభుజాం స్వహస్తాభ్యాంచ సుసుందరీం। శిలాసనాంశచీంధ్యాయే రక్తాం
బుజకరాంబుజామ్। శుక్రగ్రహాధిదైవతం ఇంద్రాణీంసాంగ...శాం
శుక్రగ్రహస్య దక్షిణతః ఇంద్రాణీ మావాహయామి స్థా...మి।
శ్లో॥ ఇంద్రశ్శీతం చతుర్బాహుం సహస్ర నయనోజ్జ్వలం। వజ్రాం
కుశాసిసంయుక్తంపాణిం ధ్యాయేత్సుసంయుతమ్। శుక్రగ్రహప్రత్యధి
దైవతం ఇంద్రమరుత్వంతం ...సాంగం......శాం శుక్రగ్రహస్యో
త్తరతః ఇంద్రమరుత్వంత మావాహయామి స్థా...మి పూ...మి।

అథ శనిగ్రహారాధనమ్.

ఆచమ్య తిలదీపారాధనంకృత్వా। శ్లో॥ శన్యరిష్టేతుసంప్రాప్తే
శనిపూజాంచకారయేత్। శనిధ్యానంప్రవక్ష్యామి ప్రాణిపీడోపశాం
తయే। శనైశ్చరధ్యానమ్। శ్లో॥ చాపాసనోగృధ్రరథస్సునీలః ప్రత్య
ఙ్ముఖఃకాశ్యపజః ప్రతీచ్యామ్। సశూలచాపేషు వరప్రదశ్చ సౌరాష్ట్ర
దేశప్రభవశ్చసౌరిః నీలద్యుతిర్నీలవపుః కిరీటీ గృధ్రస్థితశ్చాప ధరోధ
నుష్మాన్। చతుర్భుజస్సూర్యసుతః ప్రశాంతస్సదాస్తుమహ్యం వరమంద
గామీ॥శ్లో॥నీలాంజన...మ్యహం। శనైశ్చరగ్రహాగచ్ఛ - శనై

సర్వపాపహరంవిభుం॥ కేతుగ్రహాధిదైవతం చిత్రగుప్తం సాంగం...
తం కేతుగ్రహస్య దక్షిణతః చిత్రగుప్తమావాహయామి స్థాప...మి॥
శ్లో॥ బ్రహ్మాణం రక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం। అక్షస్రు
క్కుండికాభీతి వరపాణింవిచింతయే॥ కేతుగ్రహప్రత్యధిదైవతం బ్రహ్మా
ణం సాంగం...తం. కేతుగ్రహస్యోత్తరతః బ్రహ్మాణ మావాహ
యామి స్థాపయామి...మి॥

ఉపగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ దుర్గాం సింహాసనారూఢాం సర్వాయుధ పరిష్కృతాం।
పూజయేచ్ఛక్తిసంయుక్తం మనోభీష్టస్యసిద్ధయే ॥ దుర్గా మావాహ
యామి, స్థాపయామి॥ శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరమహంవందే చింతితార్థప్రదా
యకం। శైలాత్మజాసుతం దేవం నిర్విఘ్నార్థంగణాధిపమ్॥ శ్రీమహా
గణాధిపతిమా...మి॥ శ్లో॥ శుద్ధస్ఫటికసంకాశం సహస్రాదిత్యవర్చసం।
నీలజీమూతసంకాశం నీలాంజనసమప్రభమ్॥ క్షేత్రపాలకమా...మి॥
శ్లో॥ అభీష్టమభయం శీఘ్రం మనసాచింతయన్నపి। పూజయేత్సర్వ
కార్యేషు గృహేచజయసిద్ధయే। అభయంకరమా...మి॥

అష్టదిక్పాలకారాధనమ్.

శ్లో॥ ఇంద్రోఽమరావతీనాథ శ్శచీదేవ్యాస్సునాయకః। వజ్రా
యుధశ్చప్రాగీశ స్తస్యచైరావతోగజః॥ ఇంద్రంలోకపాలకమా...మి॥
శ్లో॥ అగ్ని స్తేజోవతీవాసీ స్వాహాదేవ్యాఃప్రియఃపతిః। మేషారూఢశ్శక్తి
ధరః దిశ్యాగ్నేయ్యాం ప్రతిష్ఠితః॥ అగ్నిం లోకపాలక మా...మి॥
శ్లో॥ యమస్సంయమనీనాథశ్శ్యామలాయామనఃప్రియః। దండభృన్మహి
షారూఢో దక్షిణస్యాం దిశిసంస్థితః। యమం లోకపాలక మా...మి॥
శ్లో॥ కృష్ణాంగనాపురంయస్య దీర్ఘాభార్యానరోవాహః। శస్త్రంకుం
తోఽసిన్నృతిశ్చ నైరృత్యాం దిశిసంస్థితః। నిరృతిం లోకపాలకమా...
మి॥ శ్లో॥ పురీశ్రద్ధావతీయస్య ప్రియభార్యాచకాళికా। నక్రవాహః
పాశధరో వరుణఃపశ్చిమేశ్వరః॥ వరుణం లోకపాలకమా...మి॥ శ్లో॥
వాయుర్గంధవతీనాథః కించతిస్యాంజనాప్రియా। సారంగవాహో ధ్వజ
ధృద్వాయవ్యాం దిశిసంస్థితః॥ వాయుం లోకపాలకమా...మి॥

పూర్వకర్మ ప్రయోగము।

శ్లో॥ కుబేరశ్చాలకాయాంతు చిత్రరేఖా ప్రియాంగనా। హయో
వాహః ఖడ్గధరః ఉదీచ్యాందిశివర్తతే॥ కుబేరంలోకపాలకమా...మి॥
శ్లో॥ యక్షోపతీశ ఈశానః పార్వతీపరమేశ్వరః। ఈశాన్యాందిశిసంభాతి
వృషారూఢ త్రిశూలభృత్॥ ఈశానం లోకపాలక మా...మి॥
శ్లో॥ ఊర్ధ్వస్థితంమహాకాయ మంతరిక్షేమరుత్పథే। పూజయేద్భక్తి
యుక్తంచ మనోగతవిధాయినం॥ ఊర్ధ్వపురుషమా...మి॥ శ్లో॥ చిత్ర
వర్ణాం ధరాంసౌమ్యాం సర్వసస్యాలయాంశుభాం। చింతయేద్భక్తి
మాన్రక్త బలయుక్తకరాంబుజామ్॥ పృథివీ...మి। శ్లో॥ మందిరాది
గృహస్థాయ వాస్తవేపురుషాయవై। సాంగాయశక్తియుక్తాయనమః
కళ్యాణహేతవే॥ వాస్తుపురుషమా...మి॥

శ్లో॥ బ్రహ్మాణంరక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రంజగత్ప్రభుం। అక్ష
స్రక్కుండికాభీతివరపాణింవిచింతయే॥ బ్రహ్మాణమా...మి।శ్లో॥ శార
దా శారదాంభోజ వదనావదనాంబుజే। సర్వదాసర్వదాస్మాకంసన్నిధి
స్సన్నిధింక్రియాత్॥ సరస్వతీమా...మి। శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మం
సుదర్శనగదాధరం। ధ్యాయేత్సువర్ణగౌరాంగం పద్మస్థకమలాపతిమ్॥
విష్ణుమ్మా...మి॥ శ్లో॥ కరద్వయేన కమలే ధారయంతీం స్వలీలయా।
హారనూపుర సంయుక్తాం లక్ష్మీం దేవీం నమామ్యహం। లక్ష్మీ
మా...మి॥ శ్లో॥ జ్వాలామాలాపరివృతం వహ్నిమండలమధ్యగం।
ధ్యాయేత్కళాదశయుతం శక్తిధారిణమీశ్వరమ్॥ రుద్రమా...మి।

శ్లో॥ గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మనివాసినీం। పాశాంకుశ
ధరాంభాతి ధరాంచశివవల్లభాం। గౌరీమా...మి। శ్లో। భవిత్యశ్విని
నక్షత్రం అశ్విదస్రస్తురంగమః। ఆశ్వస్తురంగస్తురగః అశ్వోవాజీహయో
హరిః॥ అశ్వినీదేవతా మా...మి। శ్లో। కుంకుమాంశిలవర్ణాయ కుం
దేందుధవళాయచ। విష్ణువాహ నమస్తుభ్యం పక్షిరాజాయతేనమః।
గరుడమా...మి। శ్లో॥ ధన్వంతరిం మధన్వానం సర్వరోగవినాశనం।
నమామిదేవభిషజం సర్వకార్యేషు సర్వదా। ధన్వంతరి మా...మి।
శ్లో। ఇంద్రాగ్ని తేజసాయుక్తా సహస్రనయనోజ్జ్వలా। వజ్రాంకుశధరా
భాతి యుతాధ్యాయేసుసంయుతా। ఇంద్రాగ్నిఆ...మి॥ శ్లో। దేశాస్య

నగరగ్రామా మనోభీష్టస్యసిద్ధయే । త్వయావిలోకితాస్తేచ మమ
ఛాయానురక్షణే ॥ శిల్పఫలమా...మి॥ శ్లో॥ విశాఖంశూర్పమిం
ద్రాగ్నీంద్వైదైవత్యంవిశాఖభం॥ విశాఖనక్షత్రమా...మి॥ శ్లో॥ త్రియం
బకమహాదేవ త్రాహిమాంశరణాగతం । జన్మమృత్యుజరారోగైః
పీడితం కర్మబంధనైః॥ తావక స్త్వద్గతప్రాణ స్త్వచ్చిత్తోహంసదామృడ॥
త్ర్యంబకమా...మి॥ శ్లో॥ మృత్యుంజయనమస్తుభ్యం త్రాహిమాం
శరణాగతం। తావక స్త్వద్గతఃప్రాణ స్త్వచ్చిత్తోహంసదాసుఖీ॥ మృత్యుం
జయమా...మి॥ శ్లో॥ పురీశ్రద్ధావతీయస్య ప్రియభార్యాచకాళికా।
నక్రవాహఃపాశధరో వరుణఃపశ్చిమేశ్వరః ॥ వరుణమా...మి॥ శ్లో॥
అచ్యుతఃకల్పవృక్షశ్చ అనంతఃకామధేనవః । చింతామణిస్తుగోవిందో
నామత్రయముదాహృతమ్ । అచ్యుతమావాహయామి ॥ అనంతమా
...మి॥ గోవిందమా...మి॥ శ్లో॥ అపమృత్యుం నమస్యామి మనసా
చింతయన్నపి। దేహిచారోగ్యమైశ్వర్యం గ్రహపీడాం వ్యపోహతు॥
మమసర్వాప మృత్యుర్నశ్యతు ఆయుర్వర్ధతామ్ ॥ మంటపస్థ నక్షత్ర
పూర్వకాదత్యాది నవగ్రహ దేవతాభ్యోనమః॥ ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలక
దేవతాభ్యోనమః॥ దుర్గాగణపతి క్షేత్రపాలకాభయంకర వాస్తుపురు
షాద దేవతాభ్యోనమః॥ ధ్యానాది షోడశోపచారపూజాం సమర్ప
యామి॥ శ్లో॥ ఆదిత్యంచంద్రభౌమా బుధగురు భృగుజాన్ భానుజం
రాహుకేతూన్। నత్వానిత్యంత్రిసంధ్యం జగదుదయలయస్థైర్యసంప
హేతూన్ । జ్యోతిశ్చక్రే రవీందూహ్యుడుగణసహితౌ మేషరాశ్యాది
రాశీ॥ సతానానక్షత్రమార్గే ఖచరసురవరాన్ భక్తితఃప్రార్థయామః॥
శ్లో॥ ఆదిత్యాయచసోమాయ మంగళాయబుధాయచ । గురుశుక్రశని
భ్యశ్చ రాహవే కేతవేనమః ॥ మంటపస్థితదేవతా స్సుప్రీతా సుప్రస
న్నా వరదాభవంతు॥

ఇతి నవగ్రహారాధనం సమాప్తమ్.

కేచిత్పఠః నవగ్రహ నమస్కారః

రవిః॥ శ్లో॥ దివాకరందీప్తిసహస్ర రశ్మిం తేజోమయంజగతః కర్మసాక్షిం। హంసంభానుం సూర్యమాదిగ్రహాణాం రవింసదాహం శరణంప్రపద్యే॥ చంద్రః॥శ్లో॥ యఃకాలహేతోః క్షయవృద్ధిమేతియం దేవతాఃపితరశ్చాపిబంతి। తంత్వైవరేణ్యం బ్రహ్మంప్రవంద్యం సోమం సదాహం శరణంప్రపద్యే।కుజః॥శ్లో॥ మహేశ్వరం చానలసన్నికాశం భూమాజాతం రక్తమాల్యాంబరాఢ్యం । సువర్చసంలోహితాంగం కుమారంకుజంసదా...ద్యే॥బుధః॥శ్లో॥ విశుద్ధబుద్ధిం శుచికాలబోధిం సత్యావాచం సోమవంశప్రదీపం । ప్రజాపతేరాత్మజం ధర్మనిత్యం బుధంసదా...ద్యే॥గురుః॥ శ్లో॥ బుధ్యాసనోయశ్చాపఘుశ్చ ధన్యమతి ర్దేవాదయో జీవంతియస్మాత్ । తంభార్గవంఛాంద్రసం విశ్వరూపం గురుంసదా...ద్యే॥ శుక్రః॥ శ్లో। వషట్ప్రియం చింతితార్థానుకూలం నయనప్రధానం వినయాతిరిక్తం । తంభార్గవం యోగినం శుద్ధసత్వం శుక్రంసదా...దే॥ శనిః॥ శ్లో॥ శనైశ్చరంరాజితా యోధనేషుశనై ర్భావా గమనంచేష్టితంచ । సూర్యాత్మజంక్రోధనం సుప్రసన్నం శనింసదా...ద్యే॥ రాహుః॥ శ్లో॥ యంవిష్ణునైవామృతం భోజ్యమానం హృత్వా శిరోగ్రం గ్రహభావేనియుక్తః యోఅర్కచంద్రౌగ్రసతి పర్వకాలే రాహుంసదా॥ ...దే॥ కేతుః॥ శ్లో॥ యోబ్రహ్మపుత్రో గ్రహభావేనియుక్త బ్రహ్మోద్భవం బ్రహ్మవిదఃకుమారం। బ్రహ్మాత్మజం హృదయేజామదగ్న్యం కేతుంసదాహం శరణంప్రపద్యే॥

ఇతి నవగ్రహ నమస్కారః.

అథ సూర్యస్తోత్రకవచప్రారంభః.

అస్యశ్రీ సూర్యకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య - కణ్వఋషిః- అనుష్టుప్ఛందః- శ్రీసూర్యనారాయణో దేవతా - మమసూర్యనారాయణ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే-జపేవినియోగః॥ ధ్యానమ్॥ శ్లో॥ దేవాసురవరైర్వంద్యం గ్రహైశ్చపరివేష్టితమ్। ధ్యాయేత్సతేజస్వర్ణాభం సూర్యంచ కవచంసదా॥ శ్లో॥ అధునాసంప్రవక్ష్యామి కవచం సర్వకామదమ్

ఇదంతుకవచంబుధ్వా విచరేద్వీరభైరవః ॥ ఘృణిః పాతు శిరోదేశం
సూర్యః పాతులలాటకమ్ । ఆదిత్యోలోచనేపాతు శ్రుతీపాతుదివా
కరః । ఘ్రాణంపాతు సదాభానుః ముఖంపాతు సదారవిః॥ జిహ్వాం
పాతు జగన్నేత్రః కంఠంపాతు విభావసుః । స్కంధౌగ్రహపతిః
పాతు భుజౌపాతు ప్రభాకరః । కరావబ్జకరఃపాతు హృదయంపాతు
భానుమాన్ । మధ్యంపాతుచ సప్తాశ్వో నాభింపాతు నభోమణిః॥
ద్వాదశాత్మా కటింపాతు సవితాపాతుసక్థినీ। ఊరూపాతుసురశ్రేష్ఠో
జానునీపాతుభాస్కరః । జంఘేమేపాతుమార్తాండో గుల్ఫౌపాతు
త్విషాంపతిః॥ పాదౌదినమణిః పాతు పాతు మిత్రోఖిలంవపుః । యఇ
దంసూర్యకవచం పురుషార్థప్రదంనృణామ్ । సతతం ప్రాతరుత్థాయ
పఠేన్నియతమానసః । సనురాణామపిశ్లాఘ్యః శ్లాఘ్యోబుద్ధిమతా
మపి । సర్వకామమవాప్నోతి సూర్యసాయుజ్యమాప్నుయాత్ ।
గ్రహరోగభయాత్పాప న్ముచ్యతే నాత్రసంశయః । ఆదిత్య కవచం
పుణ్యం మభేద్యంవజ్రసన్నిభం । సర్వరోగ భయాదిభ్యో ముచ్యంతే
నాత్రసంశయః । సంవత్సరముపాసిత్వా సామ్రాజ్యపదవీంలభేత్ ।
అనేకరత్నసంయుక్తం స్వర్ణాభరణభూషితమ్ ॥ కల్పవృక్ష సమాకీర్ణం
కదంబకుసుమప్రభం । అశేషరోగశాంత్యర్థం ధ్యాయేదాదిత్యమండ
లమ్ । ఇతి సూర్యకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ చంద్రకవచస్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్య శ్రీచంద్రకవచస్తోత్రమహామంత్రస్య-గౌతమఋషిః అను
ష్టుప్ఛందః సోమోదేవతా మమసోమప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥
ధ్యానం॥ శ్లో॥ సోమంచతుర్భుజందేవం కేయూరమకుటోజ్జ్వలం। వాసు
దేవస్యనయనం శంకరస్యచభూషణమ్ ॥ ఏవంధ్యాత్వా జపేన్నిత్యం
సర్వాభీష్ట ప్రదాయకమ్। ఓషధీశశ్శిరః పాతు పాతుఫాలం కళానిధిః॥
చక్షుషీ చంద్రమాఃపాతు శ్రుతీపాతుకళాత్మకః । ఘ్రాణంతుపాకరః
పాతు ముఖం కుముదబాంధవః । సోమఃకరౌచమేపాతు స్కంధౌపాతు
సుధాత్మకః । వక్షోదైవాత్మకఃపాతు మధ్యంపాతు నిశాకరః॥ కటిం
తుపాతరఃపాతు ఊరూశశధరోఽవతు।మృగాంకోజానునీపాతు జంఘే

పాతు ద్విజాధిపః॥ పాదౌ హిమకరః పాతు పాతుచంద్రో కళేవరమ్।
ఏతద్ధికవచం పుణ్యం భుక్తి ముక్తి ప్రదాయకమ్। యఃపఠే చ్ఛృణు
యాద్వాపి సర్వత్ర విజయీభవేత్। ఇతి శ్రీబ్రహ్మవైవర్తే దక్షిణ
ఖండే చంద్రకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ అంగారకకవచ స్తోత్రప్రారంభః

అస్య శ్రీ అంగారకకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య విరూపఋషిః-
అనుష్టుప్ఛందః- మమ అంగారక ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః।
ధ్యానం॥ శ్లో॥ నమామ్యంగారకం దేవం రక్తాంగం వరభూషణం॥ జానుస్థబా
మహాస్తాఢ్యం నాథమేతరపాణినం॥ చతుర్భుజం మేషవాహం వరదంచ
ధరాసుతమ్। అంగారకః శిరో రక్షేత్ ముఖం వై ధరణీసుతః॥ కర్ణౌ రక్తాం
బరః పాతు నేత్రే మే రక్తలోచనః। నాసికాం మే శక్తిధరః॥ ఓష్ఠం మే పాతు
భౌమజః॥ భుజౌ చ రక్తమాలీచ హస్తౌ శక్తిధరస్తథా। చతుర్భుజో మే
హృదయం కుక్షిం రోగాపహారకః॥ కటిం మే భూమిజః పాతు ఊరూ పాతు
గదాధరః। జాను జంఘే కుజః పాతు పాదౌ భౌమః సదావతు। సర్వాణి
యాని చాంగాని పాతు మే మేషవాహనః॥ సాయంకాలే పఠేన్నిత్యం సర్వ
శత్రువినాశనమ్। భూతప్రేతపిశాచానాం నాశనం సర్వసిద్ధిదం। సర్వ
రోగహరంచైవ సర్వసంపత్ప్రదం శుభం। భుక్తి ముక్తి కరంన్రూణాం
సర్వసౌభాగ్యవర్ధనం॥ ఋణబాధవిమోక్షంచ సత్యమేవ నసంశయః॥
స్తోత్రపాఠస్తుకర్తవ్యో దేవస్యాగ్రేమహాద్యుతేః॥ రక్తగంధైశ్చపుష్పై
శ్చధూపదీపగుడోదనైః॥ మంగళంపూజయిత్వాతు మంగళేవావిసర్వ
దా। బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వాతు చతురోద్వాదశాష్టవా। అనేనవిధి
నాయస్తుకృత్వావ్రతమనుత్తమం। నశ్యైనంవేదయంతీహ వృశ్చికాద్యా
గజంతవః॥ తమోమిహిర సంబంధాత్ మార్తాండస్యోదయోయథా।
విలయంయాంతిపాపాని శతజన్మార్జితాన్యపి। ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం
ప్రదదాతిసదాన్రూణాం॥ ఇతిమార్కండేయపురాణే కాశీఖండేమార్కం
డేయసనత్కుమారసంవాదే అంగారకకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్॥

అథ బుధకవచస్తోత్ర ప్రారంభః

అస్య శ్రీ బుధగ్రహకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య-కాత్యాయన

ఋషిః॥ అనుష్టుప్ఛందః - బుధో దేవతా - మమబుధగ్రహ ప్రసాద
సిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥ ధ్యానం। శ్లో॥ బుధపుస్తకహస్తశ్చ కుంకు
మస్వసమద్యుతిః। పీతాంబరధరస్రగ్వీ పీతమాల్యానులేపనః॥ బుధః
పాతుశిరో దేవం సౌమ్యఃపాతుచ ఫాలకం। నేత్రేజ్ఞాన మయఃపాతు
శ్రుతేపాతు విధోస్సుతః॥ ఘ్రాణం గంధధరఃపాతు భుజౌపుస్తక
భూషితః। మధ్యంపాతు సురారాధ్యః పాతునాభింఖగేశ్వరః॥ కటిం
కలాత్మజఃపాతుఊరూపాతుసురేశ్వరః। జానునీరోహిణీసూనుః పాతు
జంఘే ఫలప్రదః॥ పాదౌబాణాసనః పాతు పాతు సౌమ్యోఖిలంవపుః॥
ఏతద్ధికవచస్తోత్రం సర్వోపద్రవ నాశనమ్॥ సర్వరోగ ప్రశమనం
సర్వదుఃఖనివారణం। ఆయురారోగ్యఫలదం పుత్రపౌత్ర ఫలప్రదం॥
యఃపఠేచ్ఛృణుయాద్వాపి శ్రావయేద్వా సమాహితః। సర్వాన్
కామానవాప్నోతి దీర్ఘమాయుశ్చవిందతి। ఇతి శ్రీస్కాందపురాణే
ఉత్తరఖండే - బుధగ్రహకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ బృహస్పతికవచ స్తోత్రప్రారంభః

అస్యశ్రీ బృహస్పతికవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య ఈశ్వరఋషిః
అనుష్టుప్ఛందః బృహస్పతిర్దేవతా- మమబృహస్పతిగ్రహప్రసాదసిద్ధ్య
ర్థేజపేవినియోగః॥ధ్యానం॥శ్లో॥ అభీష్టఫలదం దేవం సర్వజ్ఞంసురపూజి
తం। సర్వకార్యార్థసిద్ధ్యర్థం ప్రణమామిగురుంసదా॥ బృహస్పతిశ్శిరః
పాతు లలాటంపాతుమేగురుః। కర్ణౌసురగురుఃపాతు నేత్రేమేభీష్ట
దాయకః॥ నాసాంపాతుసురాచార్యో జిహ్వాంమేవేదపారగః। ముఖం
మేపాతుసర్వజ్ఞో భుజౌపాతుశుభప్రదః। కరౌవజ్రధరఃపాతు వక్షో
మేపాతుగీష్పతిః, స్తనౌమేపాతువాగీశఃకుక్షింమే శుభలక్షణః॥ నాభిం
మేపాతునీతిజ్ఞః కటింమేపాతుసర్వగః ఊరూమేపాతు పుణ్యాత్మాజం
ఘేమేజ్ఞానదఃప్రభుః। పాదౌమేపాతువిశ్వాత్మా సర్వాంగంసర్వదా
గురుః। ఇత్యేతత్ స్తోత్రందివ్యం త్రిసంధ్యంయఃపఠేన్నరః। సర్వాన్
కామానవాప్నోతి సర్వత్రవిజయీభవేత్। ఇతి వామపురాణే బృహ
స్పతికవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శుక్రకవచస్తోత్ర ప్రారంభః

అస్యశ్రీశుక్రకవచస్తోత్రమహామంత్రస్య-భరద్వాజఋషిఃఅను ష్టుప్ఛన్దః శుక్రో దేవతా మమశుక్రగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థె జపేవినియోగః॥ధ్యానం॥శ్లో॥మృణాళకుందేందుపయోజసుప్రభంపీతాంబరంస్నిగ్ధ వరాక్షమాలినం। సమస్తశాస్త్రార్థ తత్వదర్శినం ధ్యాయేత్ కవిం వాంఛితకస్తుసిద్ధయే। శిరోమేభార్గవఃపాతు ఫాలంపాతుగ్రహాధిపః। నేత్రేదైత్యగురుఃపాతు శ్రోత్రేశ్రీచందనద్యుతిః। కాన్తిమేనాసికా పాతు వదనందైత్యవందితః। రసనాముశనాపాతు కంఠంశ్రీ కంఠ భక్తిమాన్। భుజౌతేజోనిధిఃపాతు వక్షోయోగవిదాంవరః॥ అక్షమా లాధరోరక్షేత్కుక్షిం మేశాస్త్రపారగః॥ కటింమేపాతు విశ్వాత్మ సక్థినీసర్వపూజితః। జానునీభృగుజఃపాతు జంఘేమే దేవతాంవరః। గుల్ఫౌగుణనిధిఃపాతు పాదౌమేపాండు రాంబరః। సర్వాణ్యంగానిమే పాతు శుక్ర కవిరహర్నిశం। ఇదంతుస్తోత్రందివ్యం పఠతిశ్రద్ధయా న్వితః న తేపాంజాయతేపీడా భార్గవస్య ప్రసాదతః। ఇతి శ్రీస్కాంద పురాణే- శుక్రస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శనైశ్చరకవచ స్తోత్ర ప్రారంభః

అస్యశ్రీ శనైశ్చరకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య- కాశ్యపఋషిః అనుష్టుప్ఛందః। శనైశ్చరో దేవతా శం బీజం-నం శక్తిః- మం కీలకం శనైశ్చరకృత పీడాపరిహారార్థె జపేవినియోగః-శనైశ్చరాయ-అంగు ష్ఠాభ్యాంనమః, మందగతయె-తర్జనీభ్యాంనమః, అధోక్షజాయ-మధ్య మాభ్యాంనమః, సౌరయే-అనామికాభ్యాంనమః, శుష్కోదరాయ- కనిష్ఠికాభ్యాంనమః, ఛాయాత్మజాయ-కరతల కరపృష్ఠాభ్యాంనమః, శనైశ్చరాయ-హృదయాయనమః। మందగతయే శిరసేస్వాహా। అధో క్షజాయశిఖాయైవషట్। శుష్కోదరాయ కవచాయహుం। ఛాయాత్మ జాయ నేత్రత్రయాయవౌషట్। శనైశ్చరాయ అస్త్రాయఫట్। భూ ర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥ ధ్యానం। నీలద్యుతి శూలధరః కిరీటీగృధ్ర స్థితస్త్రాసకరోధనుష్మాన్। చతుర్భుజస్సూర్యసుతఃప్రశాంత స్సదాస్తు మహ్యం వరమందగామీ। కృష్ణాంబరధరం దేవం ద్విభుజంగృధ్రసం

స్థితం। సర్వపీడాహరంనృణాం థ్యాషేత్ గ్రహగణోత్తమం। శనైశ్చర
శ్శిరో రక్షేన్ముఖం భక్తార్తిభంజనః। కర్ణౌ కృష్ణాంబరో రక్షే న్నేత్రే సర్వ
భయంకరః॥ కృష్ణాంగో నాసికాం రక్షేత్ కర్ణం మే శితికంఠకః। భుజౌ మే
సుభుజః పాతు హస్తౌ నీలోత్పలప్రభః॥ పాతు మే హృదయం కృష్ణః కుక్షిం
శుష్కోదర స్తథా। కటిం మే వికటః పాతు సక్థినీ ఘోరరూపవాన్। జానునీ
పాతు దీర్ఘో మే జంఘే మే మంగళప్రదః॥ గుల్ఫౌ గుణాకరః పాతు పాదౌ మే
పంగుపాదకః॥ సర్వాణ్యపి మమాంగాని పాతు భాస్కరనందనః॥ య ఇదం
స్తోత్రం దివ్యం సర్వపీడాహరం నృణాం। పఠంతి శ్రద్ధయా యుక్తః సర్వా
న్కామానవాప్నుయాత్। తిలధాన్యే చ సంస్థాప్య యంత్రం లోహవినిర్మి
తం। కృష్ణగంధాక్షతైః పుష్పై రర్చయేన్మూలమంత్రతః। కృష్ణవస్త్ర
యుతం దద్యా చ్ఛ్రోత్రియాయ కుటుంబినే। ప్రీతశ్శనైశ్చర స్తస్య సర్వ
బాధాం వ్యపోహతి। దద్యాత్సర్వసమృద్ధించ పుత్రపౌత్రాదిసంతతిః।
ఆయుష్యం దీర్ఘ మారోగ్యం సర్వత్ర విజయం దిశేత్।

ఇతి దశరథరాజవిరచిత శనైశ్చరకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ రాహు కవచస్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్య శ్రీ రాహుకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య- చంద్రఋషిః అను
ష్టుప్ఛందః। రాహుర్దేవతా- మమ సర్వాభీష్ట సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥
ధ్యానం॥ శ్లో॥ ప్రణమామి సదా రాహుం సర్పాకారం కిరీటినం। సైంహికే
యం కరాళాస్యం భక్తానామభయప్రదం॥ నీలాంబరః శిరః పాతు లలాటం
లోకవందితః। చక్షుషీ పాతు మే రాహు శ్శ్రోత్రే త్వర్ధశరీరవాన్। నాసి
కాం మే కరాళాస్య శ్శూలపాణిర్ముఖం మమ జిహ్వాం మే సింహికాసూనుః
కంఠం మే కంఠనాశనః। భుజగేశో భుజౌ పాతు నీలమాల్యః కరౌ మమ।
పాతు వక్షస్తమోమూర్తిః పాతు కుక్షిం విధుంతుదః॥ కటిం మే వికటః పాతు
ఊరూ మే సురపూజితః। స్వర్భానుర్జానునీ పాతు జంఘే మే పాతు జాడ్యహా
గుల్ఫౌ గ్రహాధిపః పాతు పాతు మే భీషణాకృతిః। సర్వాణ్యంగాని మే
పాతు నీలచందనభూషితః॥ రాహోరిదం స్తోత్రమిదం విజ్ఞాపితం సదా నృణాం
బుద్ధిదం రోగభక్ష్యాదకం సుదినం నియతస్తు పఠేన్నరః। ప్రాప్నోతి కీర్తి
మతులాం శ్రియమృద్ధి మాయురారోగ్య మాత్మ విజయిత్వం మహీ

ప్రసాదాత్ । ఇతి శ్రీస్కాందే శంకరసంహితాయాం రాహుకవచ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్।

కేతు కవచ స్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్య శ్రీ కేతుకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య – పురందరఋషిః – అనుష్టుప్ఛందః – కేతుర్దేవతా – మమ సర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥ ధ్యానం॥ శ్లో॥ కేతుం కరాళవదనం చిత్రవర్ణం కిరీటినం। ప్రణమామి సదా కేతుం ధ్వజాకారం గ్రహేశ్వరం। చిత్రవర్ణః శిరః పాతు ఫాలం మే ధూమ్రవర్ణకః॥ పాతు నేత్రే మంగళాక్షః శ్రోత్రే మే రక్తలోచనః॥ ఘ్రాణం పాతు సువర్ణాభః చుబుకం సింహికాసుతః॥ పాతు కంఠం చ మే కేతుః స్కంధౌ పాతు గ్రహాధిపః॥ బాహూ పాతు సురశ్రేష్ఠః కుక్షిం పాతు మహోరగః॥ భీమాక్షో మే కటిం పాతు మధ్యం పాతు మహాసురః। ఊరూ పాతు మహాశీర్షా జానునీ తీవ్రకోపనః॥ పాతు పాదౌ చ మే క్రూరః సర్వాంగం నరపింగళః॥ య ఇదం కవచం దివ్యం సర్వరోగవినాశనం। సర్వశత్రువిశమనం ధారయేత్సోమృతో నరః। ఇతి స్కాందే శంకర సంహితాయాం కేతు కవచ స్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ నవగ్రహ జపాదికమ్.

స్నాత్వా ఆచమ్య ఆదౌ అఖండదీపారాధనం కృత్వా। ప్రణమ్య బ్రాహ్మణానాహూయ, నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహజపార్థం బ్రాహ్మణేభ్యో ఋత్విగ్వరణం దద్యాత్। వృతోఽస్మి కరిష్యామీతి ప్రతివచనం॥ అథ సంకల్పక్రమః॥ ఏవంగుణ...ర్థం మమ శరీరే వర్తమాన వర్తిష్యమాణ వాతపిత్తశ్లేష్మకఫోద్భవ నానాకారనిమిత్త జ్వరక్షయపాండు కుష్ఠ శూలాఽతిసార ధాతుక్షయ ప్రమేహ భగంధరాది నానా మహాసమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయద్వారా క్షిప్రమేవాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం సమస్త పాపక్షయార్థం నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం పురాణోక్తవిధానేన నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహ మంత్రజపం(హోమం) కరిష్యామి॥

ఇతి సంకల్ప్య। (నవగ్రహారాధనమందు నవగ్రహ శ్లోకములు జూడఁ దగును) గ్రంథవిస్తరభీతిచే వ్రాయనైతిని.

ఇతి నవగ్రహ జపాదికం సమాప్తమ్.

అథ నవగ్రహ జపసంఖ్యాది నియమః.

శ్లో॥ అయుతంచ సహస్రంచ షట్ఛతం ద్విసహస్రకం।
చతుఃపంచసహస్రేణ త్రిశతందిననిర్ణయః॥

తా॥ రవికి ౧౦ వేలు, చంద్రునకు వేయి, కుజునకు ౬నూర్లు, బుధునకు ౨ వేలు, గురునకు ౪ వేలు, శుక్రునకు ౫ వేలు, శనికి౩౦౦ మున్నూరు. ఈప్రకారము దినము ౧ కి జపసంఖ్య. ఈప్రకారము ౪౦ దినములుగాని, లేక తదర్థముగాని యథాశక్తి గ్రహ జపము చేయించవలెను పిమ్మట ఆయిన జపసంఖ్యలో పదియవ యంశము తర్పణము. ఆసంఖ్యలో దశాంశము హోమము, ఆసంఖ్యలో దశాంశము బ్రాహ్మణభోజనము.

శ్లో॥ గ్రహాణాంనవధాన్యాని సద్విప్రాయనివేదయేత్ గ్రహదోషం నిహంత్యాశు గార్గేయవచనంతథా। అపిచ। శ్లో॥ అరిష్టకాలేచారిష్ట గ్రహమంత్రంజపేత్సుధీః। మహాసారవిధానేన మండలంబ్రాహ్మణేనచ। అరుణోక్తప్రకారేణ చార్కమారాధయేత్సుధీః। పూర్వజన్మకృతం పాపం వ్యాధిరూపేణబాధతే। తచ్ఛాంతిరౌషధై ర్దానైర్జపహోమా ర్చనాదిభిః॥ నవగ్రహజపసంఖ్యా విషయ స్సమాప్తః.

అథ నవగ్రహహోమ తర్పణాదిః.

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం యజమానస్య శరీరేవర్త మాన వర్తిష్యమాణ వాతపిత్తశ్లేష్మకఫోద్భవనానాకారనిమిత్త జ్వర క్షయ పాండుగుల్మ శూలాఽతిసార ధాతుక్షయ వ్రణమేహ భగంధ రాదినానామేహ సమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయద్వారా క్షిప్రమేవాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం నక్షత్రపూర్వక ఆదిత్యాది నవగ్రహ దేవతా...ప్రీత్యర్థం నవగ్రహహోమం కరిష్యే విధిప్రకా రేణ హోమం కుర్యాత్। తిలైః యవసహిత క్షీరతర్పణం కరిష్యామి। ఇతి సంకల్ప్య। బ్రాహ్మణైః కార్యం। నక్షత్రాది నవగ్రహ శ్లోక

ములన్నియు ఈ గ్రంథములో ప్రత్యేకముగా వ్రాయబడి యున్నందున నిచ్చట జేర్చనైతిని. నవగ్రహ హోమ తర్పణాదికం సమాప్తమ్.

గ్రహకోష్టములు

బు	శు	చం
గు	సూ	కు
కే	శ	రా

నవగ్రహములు	ధాన్యములు	సమిధలు
సూర్యునకు	గోధుమలు	జిల్లేడు
చంద్రునకు	బియ్యము	మోదుగ
కుజునకు	కందులు	చండ్ర
బుధునకు	పెసలు	ఉత్తరేణి
గురునకు	సెనగలు	రావి
శుక్రునకు	బొబ్బర్లు	అత్తి
శనికి	నువ్వులు	జమ్మి
రాహువునకు	మినుములు	గరిక
కేతువునకు	ఉలవలు	దర్భ

అథ నవగ్రహ దానవిధిః

నవగ్రహధాన్యాః॥ శ్లో॥ గోధూమాస్తండులాః ఖల్వాఃముద్గాశ్చణకబర్బరాః। తిలమాషకుళుత్థాశ్చ గ్రహధాన్యాః ప్రకీర్తితాః। ఆచమ్య- ఏవం...ప్రీత్యర్థం ఉత్తరానక్షత్ర ప్రథమచరణే జాతస్య కుమారస్య తిథివారనక్షత్ర వజ్ర్యాది సకలారిష్ట పరిహారద్వారా జాయాపత్యోస్స్వ శిశోశ్చత్రయాణా మాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం సక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం కల్పోక్తప్రకారేణ తత్తద్ధాన్య దానాదికం కరిష్యామి। తతఃప్రత్యేకం బ్రాహ్మణపూజాం కరిష్యామినమః॥ ప్రతిగ్రహీతారం బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య॥ శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదమాసనం నమః॥ ఉభాభ్యామిదంపాద్యంనమః॥ శ్లో॥ నమోస్త్వనంతాయ సహస్రమూర్తయే సహస్రపాదాక్షిశిరోరుబాహవే। సహస్రనామ్నే పురుషాయ శాశ్వతే సహస్రకోటియుగధారిణేనమః। అయంవోగంధః॥

అలంకారార్థా ఇమేఅక్షతాః । సకలారాధనైః స్వర్చితమస్తు॥ శ్లో॥ పుండ
రీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన । మయార్పితమిదంద్రవ్యం పవిత్రం
కురుసర్వదా । ధాన్యేజలం సంప్రోక్ష్య । అస్మై బ్రాహ్మణాయ...
ప్రతిగ్రహీతే శ్రీమాన్... గోత్రః... పత్నీసమేతోహం మమసకల
దోష నివృత్త్యర్థం నక్షత్రప్రీత్యర్థం శ్వేతతండులాన్ తుభ్యమహంసంప్ర
దదేనమమ॥ శ్లో॥ దేవస్యప్రీతయేదానం గృహ్ణామ్యర్యమతుష్టయే ।
బాహుభ్యాంపుష్టహస్తాభ్యాం పుణ్యకర్మప్రసూతయే । ఏతద్దానసాద్గు
ణ్యార్థం దక్షిణాంతుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ ఇతిదక్షిణాం దద్యా
త్। తాంబూలఫలదానం తుభ్య...నమమ । ఏవంనవగ్రహాత్ర్యంబక
మృత్యుంజయ, అయఃఖండ, శ్రీమహావిష్ణు, తాంబూల ఫలదానాది
పృథక్ పృథక్ తత్తగ్రహశ్లోకైః పూర్వోక్తమ్॥ ఏవంసమాపయేత్।
సంకల్ప్య మంటపస్థ దేవతానాం పునః పూజాంకరిష్యామినమః ...
ఛత్రంధారయామి- చామరం వీజయామి- నృత్యందర్శయామి- గీతం
శ్రావయామి - వాద్యంఘోషయామి, ఆందోళికా నారోపయామి।
అశ్వానారోపయామి॥ గజానారోపయామి, సమస్తరాజోప...మి।
అనయాపూజయా...భవంతు। మంటపస్థితదేవతాః యథాస్థానంప్రతి
ష్ఠా...మి। అథస్వర్ణస్వర్చిత వస్త్రప్రతిమా మంటపదానం కరిష్యామి
నమః పూర్వోక్తమేవ బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య । తతః మంటపదానం
దద్యాత్ బ్రాహ్మణేభ్యఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాం దద్యాత్ । నవగ్రహ
మఖాఽభిషేక జపాది బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తిదక్షిణాందద్యాత్।
తతః బ్రాహ్మణాన్భోజయేదితి॥

నవగ్రహదానవిధి స్సమాప్తః.

అథ నామకరణమ్.

మదనరత్నే బృహస్పతిః॥ శ్లో॥ ద్వాదశేదశమేవాపి జన్మనోపిత్ర
యోదశే।షోడశేవింశతౌ చైవద్వాత్రింశేవర్ణతఃక్రమాత్ ।నారదీయే।
సూతకాంతేనామకర్మవిధేయం స్వకులోచితంనామపూర్వంతుబాలస్య
మంగళంసుసమాహితైః॥ తత్రైవగార్గ్యః । మాసనామ గురోర్నామ
దద్యాద్బాలస్యవైపితా । నక్షత్రనామాపికార్యం కులదేవతా నక్షత్ర

సంబంధేన పితానామకుర్యాదితి తత్ర ప్రశంసా క్తే॥ పరిశిష్టేపి దశమ
ద్వాదశంవాను । యస్మిన్దిన్నే ప్రీయసక్షరం॥ తత్ప్రదానే వా శేద్వాత్రిం
శేవాఽహ్నిపితా దేశకాలౌ సంకీర్త్య మాతాపితరౌ మంగళస్నాతౌ
భూత్వోపవిశ్య ఆచమ్య ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మమకుమారస్య (మమ
కుమార్యాః) ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం నామప్రకటన సిద్ధ్యర్థం నామకర
ణాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః...మహాజనైస్సహాస్వస్తిపుణ్యాహవాచనం
కరిష్యామి, ఆదౌగణపతి మభ్యర్చ్య పుణ్యాహవాచనం నాందీమాతృ
కాపూజాం సమాపయేత్ । నూతన వస్త్రాదికం ధారయిత్వా।
ఏవం...తిథౌ మమకుమారస్య(మమకుమార్యాః)ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
సభాయాం సకలసత్పురుషమధ్యే నామ ప్రకటనసిద్ధ్యర్థంమాసనామ్నా
నక్షత్రనామ్నా వ్యావహారిక నామ్నా చ కర ఇః క్రమవిధిః ఉత్తరో
పరి॥ తండులపూర్ణ కాంస్యపాత్రే మాసనామనక్షత్రనామ వ్యావహా
రిక నామానిచలిఖిత్వా వ్యవహారనామ సమాక్షరంపుంసః విషమాక్ష
రం స్త్రియః॥ శ్లో॥ కృష్ణోనంతోచ్యుతశ్చక్రీ వైకుంఠోథ జనార్దనః॥ ఉపేం
ద్రో యజ్ఞపురుషో వాసుదేవస్తథా హరిః । యోగీశః పుండరీకాక్షో
మాసనామాన్యనుక్రమాత్ ॥ చైత్రాదిఫాల్గునాంతాః క్రమేణవిజ్ఞే
యాః॥ ఏవంపురుషాణాం॥ స్త్రీణాంతు॥ శ్లో॥ మార్గశీర్షేచవాగ్దేవీ పుష్య
పద్మావతీతథా । శ్రీదేవీచాపిసావిత్రీ భూమిః కళ్యాణికాతథా । సత్య
భామాపుణ్యవతీ రూపిణీచేందుమత్యపి । చంద్రావతీచలక్ష్మీశ్చ స్త్రీ
నామకరణేవిదుః ॥ ఏవం నామత్రయేపి స్త్రీపుంనామ్నా రాద్యంత
యోః శ్రీకారం లిఖిత్వా- నామత్రయ దేవతాభ్యోనమః - ధ్యానాది
షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి॥ మమ (కుమార్యాః) కుమా
రస్యాయుష్యాభి వృద్ధిరస్తు ॥ అథపుత్రస్య శక్తిణేకర్ణేవదేత్॥ శ్లో॥
అంగాదంగాచ్చసంభూతో రూపాద్రూపాచ్చసంభవః । దీర్ఘాయుష్మా
న్భవోదార । పుత్రవంశహితం కర । స్త్రీణాంతు॥ శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చ
సంభూతా రూపాద్రూపాచ్చసంభవా । దీర్ఘజీవిన్యదావాచ పుత్రి
వంశహితాభవ॥ తత జాతస్యశక్తిణే కర్ణే జపేత్॥ అముఖభక్తోసి,(అము
కభక్తాసి) అముకోసి, (అముకాసి) అగ్నిరివకుచిరస్సవ. ఆదిత్యఇవతేజో

భవ। విష్ణురివ శ్రీమాన్భవ। బృహస్పతిరివాయుష్మాన్భవ। ధాన్యం ధనం పశుం బహుపుత్రలాభగం। శతసంవత్సరం దీర్ఘమాయుః॥ మాసనామ నక్షత్రనామ వ్యావహారిక నామాని ధృత్వా త్వం దీర్ఘాయుష్మాన్భవ। నామకరణముహూర్తః సుముహూర్తోఽస్త్విత్యనుగృహ్ణంతు॥ సుముహూర్తోఽస్తు। తతః బ్రాహ్మణాన్ సంతోషయేత్॥ దక్షిణతోపవరః అథ ఆశీర్వాదః॥ శ్లో॥ నామాదినాందీకరణం పుణ్యాహం ద్విజభోజనం। పత్రాంబుధనమన్నాది చౌలాద్యంకురు మేవచ॥ కటిసూత్రం॥ శ్లో॥ శుభసంసర్గపాపఘ్నం శిశుకట్యాం నవం దృఢం। బధ్నామి మంగళం దద్యాదింద్రాదిభ్యస్త్వభయాయ తాః॥ ...అస్తు॥

అథ నిష్క్రమణమ్.

జ్యోతిర్నిబంధే యమః॥ శ్లో॥ తృతీయేవా చతుర్థేవా మాసి నిష్క్రమణం భవేత్॥ మనుః॥ మాసే చతుర్థే కర్తవ్యం శిశోర్నిష్క్రమణం గృహాత్। షష్ఠేఽన్నప్రాశనం మాసి యద్వేష్టం మంగళం కులే॥ అత్ర కేచిత్ కీర్తనే ద్విజోక్తిః॥ అత్ర మేధాతిథిః మదనరత్నే బృహస్పతిః॥ శ్లో॥ అన్నప్రాశనకాలే వా కుర్యాన్నిష్క్రమణం క్రియామ్॥ విష్ణుధర్మోత్తరే॥ దిగీశానాం చ సేత్ర తథా చంద్రార్కయోర్ద్విజ। పూజనం వాసుదేవస్య గగనస్య చ కారయేత్। బహిర్నిష్క్రమణదినే దేశే స్వచ్ఛం శుభపుణ్యాహవిస్వనైః। మాతాపితా శిశుశ్చైవ నత్రయస్స్నాత్వా యథావిధి। ఆచమ్య-ఏవం...శుభతిథౌ అస్యశిశోర్బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణద్వారా బలాయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం నిష్క్రమణాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః...స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి॥ ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి॥ గణపతిం సంపూజ్య పుణ్యాహవాచనాది నాందీమాతృకాపూజాం సమాపయేత్। ఏవం...శుభతిథౌ అస్యశిశోః నిష్క్రమణాఖ్యం కర్మకరిష్యామి॥ తతః మండపారాధనం కుర్యాత్॥ విధిప్రకారేణ మండపపూజాదౌ॥ శ్లో॥ సంజ్ఞాచ్ఛాయాసమాయుక్తం భాస్కరం విశ్వరూపిణం। త్రయీమయమహం ధ్యాయే జగత్సాక్షిణమీశ్వరమ్॥ సూర్యనారాయణాయ నమః...॥ శ్లో॥ గ్రహదీప్తం దీప్తిమంతం లోకస్థిత్యంతకారకం।

ప్రత్యక్షఫలదంలోకే ధ్యాయేసోమం నిశాకరమ్ ॥ చంద్రం సాంగం ...మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మం సుదర్శనగదాధరం । ధ్యాయేత్సువర్ణగౌరాంగం పద్మస్థకమలాసనమ్ ॥ విష్ణుః సాంగ...మి॥ తతః ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకానావాహ్య ॥ ఇంద్రాయనమః... ఈశానాయ నమః॥ అథ షోడశోపచారపూజాంసమర్పయామి॥ తతః సూర్యచంద్రధేనూనాం దర్శయేత్ ॥ శ్లో॥ చంద్రార్కయో ర్దిగీశానాం దిశాంచ గగనస్యచ। నిక్షేపార్థమిదందద్మి తేత్వాంరక్షంతుసర్వదా। అప్రమత్తం ప్రమత్తంవా దివారాత్రిమథాపివా। రక్షంతుసతతంసర్వే దేవాశ్శక్రపురోగమాః॥ ఆశీర్వాదః॥

ఇతి నిష్క్రమణం సమాప్తమ్.

అథ ఉపవేశనమ్.

ప్రయోగపారిజాతే॥శ్లో॥ పంచమేచతథామాసి భూమావుపవేశయేత్ । తత్రసర్వేగ్రహాశ్శస్తా భౌమోప్యత్రవిశేషతః॥విష్ణుధర్మోత్తరే॥ శ్లో॥ వారాహంపూజయేద్దేవం పృథ్వీంచైవతథాద్విజమ్॥పితాదేశకాలౌస్మృత్వా అస్యకుమారస్య సర్వారిష్టశాంత్యాయురారోగ్యక్షేమార్థ ముపవేశనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి॥ గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా ॥ ఏవం...శుభతిథౌ అస్యకుమారస్య సర్వారిష్ట శాంత్యాయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం ఉపవేశనం కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ ధరణిగర్భ... మ్యహామ్॥ అంగారకగ్రహ మావాహయామి స్థాప...మి ॥ ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకావాహనంకృత్వా॥ తతఃవరాహం పృథివీంచ నామ్నాసంపూజ్య॥ లిదగ్రే పంచసప్తవాహాస్సృష్ట్య ప్రస్థానినిక్షిప్య తన్మధ్యే॥కరోతుస్వస్తి తే బ్రహ్మేత్యాది పూర్వోక్తమంత్రైః శిశుముపవేశ్య॥ తతః మృత్యుంజయప్రార్థనంకుర్యాత్॥శ్లో॥ మృత్యుంజయనమస్తేస్తు త్రాహిమాం శరణాగతం । తాపత్రయ ప్రదగ్ధప్రాణిః త్వచ్ఛిత్తోహంసనాతనః॥ తతః భస్మధారణంకుర్యాత్॥ శ్లో॥ భూతింభూతికరీ...ధార్యతామ్॥ అథ ప్రార్థనా॥ శ్లో॥ రక్షైనంవసుధే దేవి సదాసర్వగతంశుభే॥ ఆయుః ప్రమా

ణంసకలం సిద్ధిపస్స్వాహాః ప్రియః॥ అచిరం హ్యాయుష స్త్వస్య యే కేచిత్పరి
పంథినః। జపితాంగస్య వి త్తేషు సర్వదా... చిరేణ తే॥ ధాత్రీణ్యేవ
భూతానాం మాతృత్వమసి శాశ్వతీ। అజరామరప్రమేయా చ సర్వ
భూతనమస్కృతా॥ చరాచరాణాం భూతానాం ప్రతిష్ఠా చావ్యయా
హ్యసి। కుమారం పాహి మాతస్త్వం బ్రహ్మాద్యైరనుమన్యతామ్॥ ఇతి
అత్రైవ కటిసూత్రబంధనం కేచిత్ స్వన్నప్రాశనదినే నిష్క్రమణముప
వేశనంచ కుర్వంతి। తతః బ్రాహ్మణపూజాం సమాపయేత్॥ (శిశు
పును భూమియందు కూర్చుండబెట్టడము)

ఇతి ఉపవేశనం సమాప్తమ్.

అన్నప్రాశనమ్.

విష్ణుధర్మోత్తరే। శ్లో॥ బ్రహ్మాణం శంకరం విష్ణుం చంద్రార్కౌ
చ దిగీశ్వరాన్। భువం దిశశ్చ సంపూజ్య హుత్వా వహ్నౌ తథా చరుమ్।
దేవతాపురతస్తస్య ధాత్ర్యుత్సంగగతస్య చ। అలంకృతస్య భూషాభిరన్న
పాత్రే చ వాంఛితే। మధ్వాజ్యకనకోపేతే ప్రాశయేత్పాయసం శుభమ్
విశేషశ్చ నిర్ణయసింధౌ జ్ఞేయః॥ దేశకాలౌ సంకీర్త్య॥ ఆచమ్య॥ ఏవం..
శుభతిథౌ ధర్మపత్నీసమేతస్య మమ కుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
అన్నప్రాశనాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణః... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి
ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ మహా...సమః। గణాధిప
పూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా। అథ నాందీ మాతృకాపూజన
కుర్యాత్। ఏవం...శుభతిథౌ మమ కుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
ఇమం శ్రీనివాసం కుమారమన్నప్రాశనాఖ్యం కర్మ కరిష్యామి॥ అన్న
ప్రాశనాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యామి॥ శ్లో॥ బధ్నామి
దక్షిణే హస్తే నవసూత్రంచ కంకణం। ఆయురారోగ్యవృద్ధ్యర్థం పు
త్రస్య సుఖప్రదమ్। రక్షాబంధనముహూర్తః...అస్తు। పూర్వోక్తమై
ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలక పూజాం కుర్యాత్। తతః ఆజ్య దధిమధుయు
మన్నం పాయసం వా కుమారం ప్రాశయేత్॥ శ్లో॥ కుమారగుణసంపన్న
వంశవృద్ధిహితంకరం। ఆయుష్మంతం యశస్వంతం ప్రాశయామి యథా
విధి॥ ఇతి పుత్రస్య॥ శ్లో॥ పుత్రీం సౌభాగ్యసంపన్నాం సతీం దీర్ఘసుమం

లీః। ఆయుష్యమితి సుబాంతేభ్యః ప్రాశయామియథావిధి। ఇతికుమారాయ॥ అగ్రేనానష్టం పుస్తకాన్ రత్నహేమ మణి భాజనాదీంశ్చ నిధాయ। బాలేస్పర్శయేత్సమ్యక్ జీవితేపి కరితుయేత్। స్త్రీణాంతు। కుంకుమ హరిద్రా చూర్ణాదీన్ నిధాయ। ముహూర్తసమయే చూర్ణికాది పఠిత్వా। తతః ఆశీర్వాదః।

ఇత్యన్నప్రాశనం సమాప్తమ్

అబ్దపూర్త్యుత్సవ ప్రయోగః.

జన్మతిథౌ-అథవా జన్మనక్షత్రే ప్రతివార్షిక అబ్దపూర్త్యుత్సవం కార్యం॥శ్లో॥ మార్కండేయంనరోభక్త్యా పూజయేత్ప్రయతస్తథా। తతోదీర్ఘాయుషం వ్యాసం రామందౌణిం కృపంబలిం॥ ప్రహ్లాదంచ హనూమంతం విభీషణమధార్చయేత్। స్వనక్షత్రంజన్మతిథిం ప్రాప్య సంపూజయేన్నరః। షష్ఠీంచదధిభక్తేన వర్షేవర్షేపునఃపునః॥ సర్వైశ్చ జన్మదివసే స్నాతైర్మంగళవాదిభిః॥ గురుదేవాగ్నివిప్రాశ్చపూజనీయా ప్రయత్నతః। స్వనక్షత్రంచపితరౌ స్తథాదేవః ప్రజాపతిః॥శ్లో॥ కుముదా మాధవీగౌరీ రుద్రాణీ పార్వతీ ఉమా। కాళీ సరస్వతీచైవ సావిత్రీ బ్రహ్మణఃప్రియా। సతీసంజ్ఞాతథామేధా పుష్టితుష్టిసమన్వితా॥ నృపడింభపరిత్రాణా జీవంతీనామషోడశ। పూజనీయాఃప్రయత్నేన సూర్యాంమధ్యే విరచ్యతు॥ ప్రతిసంవత్సరం యత్నాత్కర్తవ్యశ్చమహోత్సవః॥

స్నాత్వా ఆచమ్య। నూతన వస్త్రాభరణ కటిమాత్రంచ ధారయిత్వా। యాజ్ఞికః నూతనవస్త్రం ధృత్వా। ఆదౌ భూమిం గోమయేన విలిప్య। రంగవల్ల్యాదిభిరలంకృత్వా। తదుపరిపీఠంనిక్షిప్య నూతనవస్త్రం నిధాయ। తదుపరి పంచప్రస్థపరిమిత తండులాన్నిధాయ। తతః దీపారాధనంకృత్వా। ప్రణమ్య॥శ్లో॥శుక్లాంబరధరం...మహాజనేభ్యోనమః॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీమాన్...గోత్రః...నామధేయః శ్రీమతః గోత్రోద్భవస్య...నామధేయస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అబ్దపూర్త్యుత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం గణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి।

విధిప్రకారేణ గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనం కుర్యాత్॥ పునః
ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ర్థం మమ ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అబ్దపూర్తి
త్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యామి॥ ఆదౌ మార్కండేయ ప్రతిమాశోధనం
కరిష్యామి నమః॥ పాత్రే ప్రతిమాంనిధాయ॥ శ్లో॥ దధిసర్పిర్మధుక్షీరైః
శర్కరేణఫలైస్సహ। ప్రక్షాళనం ప్రకుర్వీత ప్రతిమాంశోధయేత్తతః
ఇతి పంచామృతేన శుద్ధోదకేనచ ప్రక్షాళ్య ప్రతిమా మలంకృత్య।
ఆదౌ గణాధిపతి మావాహనం॥ శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరమహంవందే చింతి
తార్థప్రదాయకం। శైలాత్మజాసుతం దేవం నిర్విఘ్నార్థంగణాధిపమ్॥
గణాధిపతి మావాహయామి...స్వనశుత్ర మావాహయామి॥ శ్రీమా
ర్కండేయమా...మి॥ వ్యాసమా...మి॥ రామమా...మి॥ ద్రోణి
మా...మి॥ పరశురామమా...మి॥ అశ్వత్థమా...మి॥ ప్రహ్లాదమా
...మి॥ హనుమంత మా...మి॥ విభీషణ మా...మి॥ ప్రజాపతిమా
...మి॥ కుముదా మా...మి॥ మాధవీమా...మి॥ రుద్రాణీమా...మి॥
ఉమామహేశ్వరమా...మి॥ కాళీమా...మి॥ సరస్వతీమా...మి॥
సావిత్రీమా...మి॥ బ్రహ్మాణమా...మి॥ సతీమా...మి॥ సంజ్ఞామా
...మి॥ మేధామా...మి॥ పుష్టీమా...మి॥ తుష్టీమా...మి॥ ఆత్మనః
కులదేవతామా...మి పూర్వోక్తప్రకారేణ సూర్యాదినవగ్రహాద్యష్టది
క్పాలకారాధనంకుర్యాత్॥ అథషోడశోపచారై రభ్యర్చ్య॥ తతః గుగ్గులు
నింబసర్షప దూర్వా గోరోచనగుడాన్ శిశుహస్తేబధ్వా॥ తతః ప్రార్థ
యేత్॥ శ్లో॥ చిరంజీవి యథాత్వంభో భవిష్యామి తథామునే। రూప
వాన్ విత్తవాంశ్చైవ శ్రియాయుక్తశ్చసర్వదా॥ శ్లో॥ మార్కండేయ
నమస్తేస్తుసప్తకల్పాంతజీవన। ఆయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థం ప్రసీదభగవ
న్మునే॥ చిరంజీవియథాత్వంతు మునీనాంప్రవరద్విజ। కురుష్వముని
శార్దూల తథామాంచిరంజీవినమ్॥ శ్లో॥ మార్కండేయమహాభాగ సప్త
కల్పాంతజీవన। ఆయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థ మస్మాకంవరదోభవ॥ ఏవం
పితావదేత్॥ తతోదుగ్ధమాదాయ॥ శ్లో॥ సదుగ్ధంగుడసం మిశ్రమం
జల్యర్థమితంపయః। మార్కండేయాద్వరం లబ్ధ్వాపిబామ్యాయుర్వి
వృద్ధయే॥ ఇతివిప్రహస్తేసగృహీత్వా॥ (కర్తా) భక్షయేత్॥ పాదా

ప్రత్యేశ్య। తిలదానం వేణుపాత్రదానం దద్యాత్। తతః పితృమాతృ వందనం బ్రాహ్మణవచనమ్ కుర్యాత్। ఆశీర్వాదః॥ హోమం కేచిత్ కుర్వంతి। తత్కారణే నక్షత్ర నవగ్రహహోమం బ్రాహ్మణైః కార్యమ్। ఇత్యబ్దపూర్త్యుత్సవ ప్రయోగస్సమాప్తః.

అథ చూడాకర్మ ప్రయోగః

బృహస్పతిః॥ శ్లో॥ పాపగ్రహాణాంవారాదౌ విప్రాణాంశుభదం భవేత్। క్షత్రియాణాంతుమాసూనా విట్శూద్రాణాం తనాశుభమ్॥ శ్లో॥ జన్మతస్తృతీయేబ్దే శ్రేష్ఠమిచ్ఛంతి పండితాః॥ పంచమేసప్తమే వాపి జన్మతో మధ్యమంస్మృతం। అధమంగర్భతస్స్యాత్తు నవమేదశమే పివేతి॥ సూనోర్మాతరిగర్భిణ్యాం చూడాకర్మనకారయేత్। పంచమాసాదధఃకుర్యాత్ అతఊర్ధ్వం నకారయేత్॥ శుభేహని దంపతీ మంగళస్నాతౌ భూత్వా-ఏవం... పత్నీసమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి। ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి॥గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా। తతః నాందిమాతృకాపూజాం సమాపయేత్। ఏవంగుణ... పత్నీ సమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మ కరిష్యామి। ఇతి సంకల్ప్య ఏవం...వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మాంగత్వేనరక్షార్థం రక్షాబంధనంకరిష్యామి॥ శ్లో॥ బధ్నామిదక్షిణేహస్తే పంచసూత్రంచకంకణం। పుత్రపౌత్రాభి వృద్ధ్యర్థం పురుషస్యసుఖః ప్రదం। శిశోర్దక్షిణకరే కంకణంబద్ధ్వా। అస్మిన్కర్మణిహోమాదౌ కల్పికఃతత్కారణేఃఏవం...ర్థం అస్య శిశోర్బీజగర్భ సముద్భవదోష పరిహారద్వారా బలాయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం చూడాకర్మహోమంకరిష్యామి। తతోగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామి। పట్పాత్రప్రయోగకాలే। శ్లో॥ జలద్వయం కుశాన్ యవాన్ తిలాలుడర్భపుంజలాన్। శకృచ్ఛలల్యాసీన్ క్షిపేత్సహైవ చౌలకర్మణి। అధ నవగ్రహ హోమం కుర్యాత్। తతః కేశవాది హోమంసమాపయేత్। కుమారంప్రాచీముఖవేశ్య – తతఃకుమారస్య శిరసికుంభోదకేనప్రోక్ష్య॥శ్లో॥ క్షురేణయేనసవితా త్వష్ట్రప్రోల్లేఖమవా

నమః। పవాలి తేషకూ పేనబృహస్పతి ... ప్రాశయేత్ । ఇతి మంత్రేణ దక్షిణ
కర్ణ ప్రదేశే శిరస్యృష్టి మూలే చ వామకర్ణ ప్రదేశే త్రీన్ దర్భాన్ ప్రచ్ఛి
ద్యతత్కుమారాంజలౌ నిక్షిపేత్ । శిఖాం కేశపక్షిం వా సర్వం వా వపనం
యథాచారం కార్యం అథ కుమారః స్నానమాచరేత్ । హోమాంతే
శ్రీయజ్ఞ పురుషాయనమః । అనేన చూడాకర్మ హోమేన భగవాన్
సర్వాత్మక శ్రీయజ్ఞేశ్వరః ప్రీయతాం। తతః బ్రాహ్మణాశీర్వాదః ।
కర్ణరంధ్రం కృత్వా ॥

ఇతి చూడాకర్మ ప్రయోగ స్సమాప్తః

అథ అక్షరాభ్యాసాదిః (విద్యారంభః)

పంచమవర్షే నృసింహః ॥ శ్లో। అక్షరస్వీకృతిం కుర్యాత్ప్రాప్తే
ప పంచమే వర్షే ఉత్తరాయణగే సూర్యే కుంభమాసం వివర్జయేత్ ।
ఏవం...ద్ధం అస్యకుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం సకలవిద్యాపారంగత
సిద్ధ్యర్థం అక్షరాభ్యాసం కర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనం కరి
ష్యామినమః । ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా గణాధిపతి
పూజాంకరిష్యామి।గణాధిపతిపూజాంపుణ్యాహవాచనంచకృత్వా।తతః
(నమశ్శివాయ)తండులోపరిలిఖిత్వా।శ్రీమహాసరస్వతీపూజాంకరిష్యామి
నమః॥ శ్వేతతండులమంటపే। శ్లో। శారదా శారదాంభోజ వదనావద
నాంబుజే। సర్వదాసర్వదాస్మాకం సన్నిధిసన్నిధిః క్రియాత్ । సరస్వతీ
మా...మి। శ్లో। కరద్వయేన...నమామ్యహమ్॥ లక్ష్మీంమా...మి।
శ్లో॥ సంజ్ఞాఛాయాసమాయుక్తం భాస్కరంవిశ్వరూపిణం । త్రియా
మయుతసంధ్యాయే జ్జగత్సాక్షిణమీశ్వరమ్ । శ్రీసూర్యనారాయణ
మా...మిస్థా...మి। పూర్వోక్తమేవఅష్టసుదిక్షుదిక్పాలకానావాహ్య
అథ షోడశోపచారపూజాం కృత్వా। శ్లో। సర్వాయుధమహామాత్రే
సర్వదేవారిసూదన । చాపమాంసమ రేరక్ష సాకంశరవరైరిహాధృతం
కృష్ణేపరతూర్ధ్వం సంహారాయహ రేణచ త్రయీమూర్తిగతం దేవం ధను
రస్త్రం నమామ్యహమ్ । ఇతిమంత్రేణ సంపూజ్య నత్వాబాణాన్ప్రా
ర్థ్యామాత్రా పతనిపారీ న పూజయేత్ ।అక్షఆశీర్వాదః।అత్రకేచిత్ ।
శ్లో। శుభేలగ్నే శుభేయుక్తే చంద్రతారా బలాన్వితే। శ్రద్ధామేధా

తథాప్రోక్తా విద్యామజ్ఞానసిద్ధయే। తత్ప్రయుక్తం గణాధ్యక్షంశారదాం వనమాలికామ్। పూజయేద్భక్తియుక్తశ్చ ప్రసంఖ్యానేనసంయుతః। విద్యారంభ మితిప్రోక్తం ఆయుర్వర్గో బలంతథా। ఇతిఅక్షరాభ్యాస విద్యారంభాది ప్రయోగస్సమాప్తః,

అథ ఛురికా బంధనమ్,

జ్యోతిర్నిబంధే నారదః॥శ్లో॥ ఛురికాబంధనంవక్ష్యే నృపాణాం ప్రాక్కరగ్రహణాత్ । వివాహోక్తేషుమాసేషు శుక్లపక్షేప్యనస్తగే। జీవేశుక్రేచభూపుత్రే చంద్రతారాబలాన్వితే। మౌంజీబంధస్యతిథిషు కుజవర్జితవాసరే॥ కించ॥సంగ్రహే॥శ్లో॥ శూద్రాణాంరాజపుత్రాణాం మౌంజ్యభావేఽస్త్రబంధనం। మౌంజీబంధోక్తతిథ్యాదౌ కార్యంథాము దినంవినా। విష్ణుధర్మే॥శ్లో॥ పూజయిత్వాహరింలక్ష్మీం తథాదేవీంసరస్వతీమ్। స్వవిద్యాసూత్రకారాంశ్చ స్వాంచవిద్యాంవిశేషతః।ఏతేషామేవదేవానాం నామ్నాతు జుహుయాద్ఘృతమ్। దక్షిణాభిర్ద్విజేంద్రాణాం కర్తవ్యం చాత్రపూజనమ్। మంత్రస్తు। శ్లో॥ సర్వాయుధానాం ప్రథమం నిర్మితాసిపినాకినా । శూలాయుధాద్వినిష్కృష్య కృత్వా ముష్టిగ్రహంశుభమ్ । చండికాయాః ప్రదత్తాసి సర్వదుష్టనిబర్హణీ। తయావిస్తారితాచాసి దేవానాంప్రతిపాదితా। సర్వసత్వాంగభూతాసి సర్వాశుభ నిబర్హణి। ఛురికేరక్షమాంనిత్యం శాంతింయచ్ఛ నమోస్తుతే। ఇతిసంపూజ్యనత్వాదక్షిణే కటిభాగే బధ్నీయాత్।అపరార్కే వృద్ధశాతాతపః॥ శ్లో॥ శిశోరభ్యుక్షణంప్రోక్తం బాలస్యాచమనంస్మృతం। జలస్థలాదిసంస్పర్శే స్నానమేవకుమారకే। ప్రాక్చూడాకరణాద్బాలః ప్రాగన్నప్రాశనాచ్ఛిశుః । కుమారస్తుతు విజ్ఞేయో యావన్మౌంజీవిబంధ్యతే। బాలస్యపంచమాద్వర్షా దత్తూర్ధ్వం శౌచమాదిశేదిత్యాది నిర్ణయసింధౌ జ్ఞేయమ్॥ ఇతి ఛురికాబంధనం సమాప్తమ్,

(ఛురికాబంధనమనగా- బిళ్లసూరికత్తి ధరించుట)

అథ [illegible] ప్రశ్నం:

(దీనినే [illegible] అనుటకు.)

పూర్వ[illegible] కాలానృత్తే [illegible] త్రి పూర్వో[illegible] పుత్రా[illegible] [illegible] పాద[illegible] శుక్రేణాని శ్లోభన [illegible] కన్యాగృహే [illegible] తతః [illegible] వతిపూజా.కుర్యాత్ ॥ ఏవం...అనుష్ఠాన వృక్షక్షేత్రం [illegible] సమతే శ్రీమహాలక్ష్మీపూజాం [illegible] కరద్వయే ... మహ్యం శ్రీమహాలక్ష్మీ మా...మి [illegible] సరస్వతీ మా...మి [illegible] కాళీమా...మి [illegible] వాహనాది షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి ॥ తతో మంగళ ద్రవ్యాదీన్ నూతనవస్త్రాణి [illegible] ॥ అథ మంగళా ష్టకాది మూర్తికాది [illegible] ॥ లక్ష్మీశ్శ్రీయ స్తథా కామో కామలక్ష్మీ [illegible] స్తథా [illegible] ంకుము [illegible]...[illegible] ॥ అక్షతా [illegible] ॥

[illegible]

అథ లక్ష్మీపత్రికా క్రమః

బృహస్పతిః శ్లో॥ శుభే [illegible] తాంబూలపుష్ప [illegible] తపూర్ణ [illegible] కన్యా [illegible] వేద్యాతస్మై [illegible] కస్మైమో [illegible] తతో [illegible] భ్యాం నా[illegible] మథా పిత ॥ స్త్రీ [illegible] తాతా [illegible] ంబూ [illegible] శుభమ్॥అథ జ్యోతిశ్శాస్త్రో [illegible] ఫలం వదేత్ ॥ తతః ॥ [illegible] శుద్ధిదివసే చంద్ర తారా [illegible] దోషాదివర్జితే॥ ఇతిజ్యోతి శ్శాస్త్రో [illegible] ॥ ఏవం.శుభ మా [illegible] సంపూజ్య॥ అథ[illegible] [illegible] లక్ష్మీపత్రికాం దద్యాత్ ॥

అంకురార్పణము.

స్వప్రతికూల[illegible] [illegible] నాందీకం కృత్వా
శచీపూజాంచ [illegible] దినే [illegible] విధివత్ కార్య
సిద్ధయే। వారాహసంహితాయామ్. శ్లో॥ గృహే[illegible]ంపై [illegible]
వహ్నింపాద్య [illegible] యేమకః [illegible] పూజ
యేత్తు పాణిగ్రహేణ సముపాగతే॥ శ్లో॥ సర్వేషు మంగళేష్వాదా
వంకురార్పణమిష్యతే। ప్రాక్ప్రవాసాదినే తృతీయదివసే పంచమేపివా।
పంచాంగశుద్ధిదివసే బీజనక్షత్రసంయుతే। [illegible] ఘోషాద్యై
ర్వాదిత్రైర్నృత్యగానాదిభిః॥ స్నాత్వా [illegible] గృహాగ్రే తు మృత్తికానయ
నంశుభమ్। అథాంకుర ప్రయోగః॥ అ[illegible]
ఉక్త్వా॥ శ్లో॥ యశ్శివో నామ... [illegible] శ్రీమహాగణాధిపతయే నమః॥ ఆచమ్య।
ఏవంగుణ... శుభతిథౌ। మమకుమార్యాః (మమకుమారస్య) ఆయు
ష్యాభివృద్ధ్యర్థం శుభకర్మాంగభూతం మంకురార్పణాఖ్యం కర్మకరిష్య
మాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం ... మహాజనైః స్వస్తి
పుణ్యాహ వాచనం కరిష్యామి। ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం
శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి॥ [illegible] గణాధిపతిపూజాం పుణ్యా
హవాచనంచకృత్వా॥ ఆచమ్య... శుభతిథౌ అంకురా... ష్యామి నమః॥
శుచౌదేశే భూమిం గోమయేనోపలిప్య। రంగవల్లీభిరలంకృత్య। గంధ
పుష్పాక్షతైస్సంకీర్య, పంచపాలికాస్సౌవర్ణ రజత తామ్ర మృణ్మయైర్వా
యథాసంభవం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ మధ్యే చతుర్ముఖం విద్యాత్పూర్వే
వజ్రిణమేవచ। దక్షిణేచ యమం విద్యాత్పశ్చిమే వరుణం తథా। ఉత్తరే
శశినం విద్యాత్పాలికాస్థాపనం క్రమాత్॥ దూర్వామశ్వత్థపర్ణం చ శిరీ
షం బిల్వపత్రకం। తాసాం మాలేతు బధ్నీయాచ్ఛ్వేతసూత్రేణ వేష్ట
యేత్॥ శుద్ధప్రదేశే భూమిమభిమృశ్య॥ శ్లో॥ సర్వాధారధరే దేవి
త్వద్రూపాం మృత్తికామిమాం। గృహీష్యామి ప్రసన్నా [illegible] వల్మీకం మృత్తి
కామిమామ్। ఇతి మృదమభిమంత్ర్య భూమిం ఖాత్వా మృదమాదాయ॥
శ్లో॥ వల్మీకమృత్తికాంచైవ గో[illegible]చ। ఏతాని ప్రక్షిపేత్తాసు
పాలికాసు యథాక్రమం। ఇతిమధ్యే బ్రహ్మపాలికాయాం ప్రాచ్యాం

ఇంద్రపాలికాయాం దక్షిణస్యాం యమపాలికాయాం। పశ్చిమేవరుణ
పాలికాయాం। ఉత్తరే సోమ పాలికాయాంచ। క్రమేణాష్టదళంపూర
యిత్వా తిలమాషమసూరనిష్పావముద్గసర్షపచణక కుళుత్థగోధూమప్రియం
గుశ్యామాకాది చతుర్దశధాన్యాదినా పూరయిత్వా సంభవాంగృహీత్వా। శ్లో॥
దధిసర్పిమధుక్షీరైశ్శర్కరారేణుఫలైస్సహా। ప్రోక్షణం ప్రకుర్వీత గోధూ
మచణకాదికాన్। ఇతి తాన్ దధిక్షీరాదినా శుద్ధజలేనవా ప్రక్షాళ్య।
బ్రహ్మాదికం చ పాలికాసు క్రమేణ నిధాయ తదుపరి మృత్తికాం నిక్షిప్య।
తేషు శుద్ధజలముపోహ్య। తతః పాలికాసు బ్రహ్మాదీనావాహయేత్।
శ్లో॥ బ్రహ్మాణం రక్తగాత్రాంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం। అక్షసూత్ర
కమండలుకాభీతి వరపాణిం విభావయేత్। మధ్యమపాలికాయాం బ్రహ్మాణ
మావాహయామి। ప్రజాపతిమావాహయామి। చతుర్ముఖమావాహ
యామి। హిరణ్యగర్భమావాహయామి। శ్లో॥ ఇంద్రమైరావతారూ
ఢం వజ్రాయుధధరం ప్రభుమ్ పూర్వదిక్పాలకం దేవం సర్వదేవసమ
న్వితమ్॥ పూర్వపాలికాయాం। ఇంద్రమావాహయామి। వజ్రిణ
మా...మి। శతక్రతుమా...మి। శచీపతిమా...మి। శ్లో॥ దండపాణిం
యమం దేవం మహిషోత్తమ వాహనమ్। యమునాభ్రాతరం ప్రీత్యా
యమమావాహయామ్యహమ్। దక్షిణపాలికాయాం। యమమావాహ
యామి। వైవస్వతమా...మి పితృపతిమా...మి। ధర్మరాజమా...మి।
శ్లో॥ ప్రచేతసం ప్రభానాథం మకరారోహణోత్సుకమ్। పాశ
హస్తం విచిత్రాంగం వరుణం పూజయామ్యహమ్। పశ్చిమపాలకాయాం
వరుణమా...మి। ప్రచేతసమా...మి। సురూపిణమా...మి। అపాం
పతిమా...మి। శ్లో॥ గ్రహాదీప్తం దీప్తిమతం లోకసిద్ధ్యంతకారకం।
ప్రత్యక్షఫలదం లోకే ధ్యాయేత్సోమం నిశాకరమ్॥ ఉత్తరపాలికాయాం
శశినమా...మి। నిశాకరమా...మి। సోమమా...మి। ఇందుమా
...మి। తతః అష్టదిక్పాలకానావాహ్య। ఇంద్రాణీంచావాహయేత్।
శ్లో॥ ఇంద్రాణి త్వాం నమస్యామి శుభకర్మసు సర్వదా। ప్రసన్న వరదో
భూత్వా శచిత్వం సుస్థిరా భవ। శచీమా ... స్థాపయా... మి। నమ
స్సర్వేభ్యో బ్రహ్మాదిపంచపాలిక దేవతాభ్యో నమః। ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాల

కేభ్యోనమః । శచీదేవ్యైనమః ॥ ధ్యాయామీతి షోడశోపచారైః పూజాంకృత్వా॥ తతః నాందీదేవతావాహనంకుర్యాత్ ।సంకల్ప్య మమ కుమార్యాః (మమకుమారస్య) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం శుభకర్మాంగ భూతం నాందీదేవతావాహనంకరిష్యామినమః॥ నాందీవృద్ధప్రపితామహ వృద్ధ పితామహవృద్ధపితరః... సత్యవసుసంజ్ఞకావిశ్వేదేవాః । నాందీముఖాఃనాందీ,నాందీవృద్ధ ప్రపితామహీవృద్ధపితామహీ వృద్ధమాతరః। సత్యవసుసంజ్ఞకావిశ్వేదేవాః । నాందీముఖాఃనాందీ । నాందీమాతామహామాతుః పితామహ మాతుఃప్రపితామహాస్సదారాః...సత్యవసుసంజ్ఞకావిశ్వేదేవాః నాందీముఖాఃనాందీ॥ అత్రిదేవతా శ్శోభనదేవతాః॥ నాందీదేవతాః॥ తత్తద్దేవతాః । త్రయస్త్రింశత్కోటిదేవతాశ్చ। మమకుమార్యాః (మమకుమారస్య)తచ్ఛుభకర్మకాలే వేదికాయాం ప్రథమదినమారభ్య దేవతోద్వాసనపర్యంతంముఖేన, నివసంతు।శ్శోభనమితిత్రివారంపఠేత్ । అంకురారోపణాంగత్వేనహిరణ్యాభ్యుదయికం కుర్యాత్ । శ్లో॥ హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజంవిభావసోః। అనంతపుణ్యఫలద మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే। ధన్యంకరోషిదాతార మిహలోకేపరత్రచ। యస్మాత్ప్రముచ్యతేధాస్య మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే కామధేనోస్సముద్భూతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం। దేవానామాజ్యమాహారమతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే। బ్రాహ్మణేభ్యోభోజనార్థం హిరణ్యం దద్యాత్ । ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు । ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్తు।శ్లో॥ దిశాంపతీనమస్యామి సర్వకామఫలప్రదాన్। కుర్వంతు సఫలంకర్మ కుర్వంతుసతతంశుభమ్। ఇత్యావాహిత దేవతాభ్యోనమః నమస్కృత్య తతస్తాః పాలికాః మంటపే యావత్కర్మాంతం సురక్షితం కృత్వా। దేవతామంటపస్థలేప్రాగ్దేశేవివాహాద్దాక్షిణేసంస్థాప్య అత్ర దీపాదికంప్రజ్వాల్య। నాగబలిదినపర్యంతం సుస్థిరంయథా నిక్షిపేత్। వివాహవేదింకుర్యాత్ యథా।శ్లో॥ హస్తోచ్ఛ్రితాం హస్తచతుష్టయేన విస్తీర్ణతాం మందిరవామభాగే। విచిత్రితాం స్తంభచతుష్కయుక్తాం సోపానరమ్యాంచ వివాహవేదిమ్॥

తా॥ ఒక మూరయెత్తుగలదియు, నాలుగుమూరలువెడల్పును

నాలుగుమూలల సోపానములుగలిగియు, నాలుగు స్తంభములు గలిగియు, గడపలనే ... , పైభాగము ననేక చిత్రములుగల పెండ్లి అరుగును యింటికి నైఋతిభాగమున నిర్మింప వలయును.

ఇతి మంటపారోపణం సమాప్తమ్.

వివాహపీఠలక్షణము

శ్లో॥ కుర్యాద్వివాహ పీఠంతు శుభలక్షణ సంయుతమ్। హస్తత్రింశతికం దీర్ఘ మాయామం పంచకం తథా॥ షణ్ణవతం చాంగుళానాం వివాహే పీఠముచ్యతే॥

తా॥ పెండ్లిపీఠము ముప్పది ఆరు అంగుళములు పొడవును అయిదు అంగుళములు వెడల్పును ఆరు అంగుళములు యెత్తుగలుగు నట్లుగాను శోభస్కరమగు చిహ్నములు గలుగునట్లుగాను నిర్మింప వలయును.

వివాహస్తంభప్రతిష్ఠాపనము.

స్నాత్వా, ఆచమ్య-గణపతిపూజాం పుణ్యాహం కుర్యాత్। ఆచమ్య. మమోపాత్త ... ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం వివాహాంగభూతం స్తంభప్రతిష్ఠాపనమాచరిష్యే। తతో వాస్తుపూజాంకృత్వా। నూతన స్తంభమాదాయ జలేన ప్రోక్ష్య క్షీరేణ ప్రక్షాళ్య - నారికేళాది గంగాజలేన- సంశోధ్య- అలంకృత్య షోడశోపచారైస్సంపూజ్య విధి ప్రకారేణ ఈశాన్యభాగే సంస్థాప్య పుష్పమాలాం - శుభవస్త్రాణి ధృత్వా। తతః చూర్ణకాదిమంత్రాన్ పఠేత్। మంగళహారతిః॥

ఇతి వివాహ స్తంభప్రతిష్ఠాపనం సమాప్తమ్.

అథ మహాసంకల్పః.

అథ మహా సఙ్కల్పమాహ।—॥ దేవలః॥ శ్లో॥ మహాదానేషు యజ్ఞాదౌ ప్రాయశ్చిత్తేషు కర్మసు కన్యాదానే నదీస్నానే మహాసఙ్కల్పమాచరేత్॥—॥ మరీచిః॥ కన్యాదానే నదీస్నానే తులాదానాదిషు ద్విజః। ప్రాయశ్చిత్తేషు యజ్ఞాదౌ వ్రతాదిషు విశేషతః। ఏతదాదిషు

సర్వత్ర మహాసంకల్ప మాదరాత్ । కృత్వాయుక్తమనే కర్మతదా సన్న్యాయకల్పతే—సంకల్ప ప్రకారః ।

ఏవం... శుభతిథౌ॥ ఆయురాద్యభివృద్ధ్యర్థం । కన్యాదానకాలే మహాసంకల్ప మాత్రేణ సంకల్పయామి: అఖండానంతవీర్యస్య శ్రీమదాది నారాయణస్యాచింత్య అపరిమిత శక్త్యా ధ్రియమాణస్య మహాజలౌఘమధ్యే పరిభ్రమమాణానామనేక సూక్ష్మాండకోటి బ్రహ్మాండానా మేకతమే అవ్యక్తమహదహంకార పృథివ్యప్తేజో వాయ్వాకాశాద్యా వరణై రావృతేఽస్మిన్ మహతి బ్రహ్మాండఖండమధ్యే ఆధారశక్తి శ్రీవరాహ కూర్మాద్యనంతాష్ట దిగ్గజోపరి ప్రతిష్ఠితస్య అతల వితలసుతల తలాతల రసాతల మహాతలపాతాళ నాగలోకాత్మకస్య సప్తపాతాళ స్యోపరితలే భూలోక భువర్లోకసువర్లోక మహర్లోక జనోలోకతపోలోక సత్యలోకాదిలోక సప్తకస్యాధోభాగే మహానాళాయమాన ఫణిరాజ రాజస్య మహాశేషస్య సహస్రఫణిఫణామండలమండితే ఐరావత పుండరీక వామనకుముదాంజన పుష్పదంతసార్వభౌమ సుప్రతీకాఖ్యాష్ట దిగ్దంతి శుండాదండోత్తంభితే లోకాలోకాచలేన వలయితే లవణేక్షు సురాసర్పి దధిక్షీరజలార్ణవపరివృతే, అమరావత్యం భోగవతీ సైజవతీ గాంధర్వ వతీ కాంచీవతీ లంకాపురీయశోవతీనామ పుణ్యపురీ ప్రతిష్ఠితే, ఇంద్రాగ్ని యమనైరృతి వరుణవాయువ్య కుబేరేశానాది దిక్పాలాధిష్ఠితే, జంబూ ప్లక్షకుశక్రౌంచ శాకశాల్మల పుష్కరాఖ్య సప్తద్వీప దీపితే: మహేంద్ర మలయసహ్యశక్తి రక్షవతి వింధ్యాద్రి పారియాత్రాఖ్య సప్తకుల పర్వత విరాజితే. ఇంద్రఖండ శేరుఖండ తామ్రఖండ గభస్తిఖండ నాగఖండ సౌమ్యఖండ శరుఖండ శారుఖండ భరతఖండాది నవఖండ ఖండాత్మకే: మహామానస్సరోరుహే కాలేకంబాశతకోటి యోజన విస్తీర్ణ భూమండలే। సుమేరునిషధ హేమకూట హిమవింధ్యాచలానాం హరివర్ష కిన్నరకింపురుషవహయోశ్చ హిరణ్మయ మాల్యవత కిష్కింధ ఋష్యమూకాది సంచమాంక సహితే, ప్రత్యేకం నవసహస్ర యోజన విస్తృతే। భరతవర్ష ఇలావృత కురుభద్రాశ్వకేతు హిరణ్మయతమాలా క్ష్యాదినవవర్షాణాం మధ్యే భరతవర్షే। స్వర్ణప్రస్థ చంద్రసూర్యావర్తక

లవణక్షేత్ర వారుణ కలువారుణ సింహాచల లంకేతినవఖండమండితే।
అంగ వంగ కళింగ కాశ్మీర కురుకొంకణ కేకట మరుహాట పానాట
చోళ మహారాష్ట్ర సౌరాష్ట్ర సింహ లావణ్యా ధ్యాంధ్రకర్ణలబహుళ
కాశ్మీరచీని మహాచీని ఘోటలాట మగధ మాగధ కేరళద్రవిళద్రావిళ
నేపాళ బంగాళ గౌళ మలయాళ కిరాత పాంచాల బర్బర బహుధా
న్వీత వత్సీమ్లిక వత్సవింధ్రి సింహ శూరకకశాల్మల చేదివిదేహ
విదర్భ సింధూకోసల ఖార్జరకర్ణాటకలుహాట పుళింధజాలాంధ్రజ్వా
లాంధ్రాద్యనేకభాషా భూపాలవిరాజితే। ప్రజాపతిక్షేత్రే దండకారణ్య
వింధ్యారణ్య బదరికారణ్య చంపకారణ్య నహుషారణ్య నైమిశారణ్య
గుహారణ్య కదళి కారుణ్య దేవదారు కారుణ్యాది దశారణ్యాయుతే।
సౌమ్యవంతి కురుక్షేత్రే గంగాభాగీరథీ గౌతమీ నర్మదా కృష్ణవేణీ
బాహుదాభీమరథీ తుంగభద్రా వేణీమలా హరీ కృతమాలాతామ్ర
పర్ణీ చంద్రభాగా తాపీ కమోష్ణీ వక్రిగా పూర్ణిమావిశాలా వేత్రవతీ
వేగవతీ కౌశికీ గండకీ గోమన్వతీ వసిష్ఠా పవిరకాశ్యపీ సరయూసర
స్వతీ కుశావతీ ఫల్గునీ,కరతోయా పుణ్యదాద్యనేక పుణ్యతీర్థవిలసితే।
అయోధ్యామథురా మాయాకాశీకాంచీ హ్యవంతికా పురీ ద్వారవతీ
శైవమహాముక్తిప్రదీపితే। నగరినగ,వత్సనగ, కూర్మనగ, స్వామినగ
సరోరుహ పురావతీం రాహితాదిచక్రోర శ్రీశైలకైలాసానా మువరి
సమభూమధ్య రేఖాయాః పూర్వదిగ్భాగే శ్రీశైలస్యఈశాన్యప్రదేశే
పాలగ్రామ హరివిశ్వేశ్వర సమస్తదేవతా బ్రాహ్మణసన్నిధౌ। అస్య
శ్రీమజ్జలధిమధ్యే! సితభోగ భుజగపర్యంకశయన వనజనాభ నాభిసరో
రుహ దేవతిర్యఙ్మనుష్య భూధరాదిసకలజగత్సృష్టాత్సమానే। అవరా
ర్ధద్వయజీవితో ఆదిబ్రహ్మణః। ప్రథమపరార్థే పంచాశకాడతీతే
ద్వితీయపరార్థే పంచాశదాదివర్షే ప్రథమపాత్రిణా యామకాలే శ్వేత
వరాహకల్ప,కూర్మకల్ప,పార్థివకల్ప కూర్మప్రళయకల్ప,సావిత్రికల్ప
వరాహకల్ప, బ్రహ్మకల్పాది, సప్తకల్పానాంమధ్యే పంచమే శ్వేత
వరాహకల్పే। బ్రహ్మమాన, దేవమాన, మనుమాన,పిత్రుమాన,సౌర
మాన, సావనమాన, చాంద్రమాన, నక్షత్రమాన, గురుమా నానా

ణితి నవమానానాంమధ్యే చాంద్రమానే। స్వాయంభువస్వారోచిషో
త్తమ తామసరైవత చాక్షుషవైవస్వత సూర్యసావర్ణి। బ్రహ్మసావర్ణిం
ద్రసావర్ణిరుద్రసావర్ణి దక్షసావర్ణి రౌచ్యభౌచ్యక ఇతిచతుర్దశమనూ
నాం మధ్యేసప్తమేవైవస్వతమన్వంతరే యుగానాంత్రిషు జాతేషు।
ఇదానీం వింశత్సహస్రాన్విత చతుస్త్రింశల్లక్షయుతే। కృతయుగే
చయాతే అష్టావింశత్సహస్రాన్విత సప్తదశలక్షాబ్దే। త్రేతాయుగేచ
యాతే షణ్ణవతి సహస్రాన్విత ద్వాదశలక్షాబ్దే ద్వాపరయుగేచయా
తేద్వాత్రింశత్సహస్రాన్వితచతుర్లక్షయుతే ఆదిమహావిష్ణోర్మత్స్యా
దిదశావతారేషు। మత్స్యకూర్మ వరాహ నారసింహ వామనపరశు
రామ దశరథరామ బలరామ బౌద్ధ కల్కీతి దశానాంమధ్యే, నవమే
బౌద్ధావతారే. యుధిష్ఠిర విక్రమార్క శాలివాహన విజయాభినందన
నాగార్జున కలిభూపతి శకనృప ఇతిష ట్త్రింశ పంచోత్తర శతయుతే।
పుణ్యదివసేపుణ్యకాలే। సోమసూర్యోపరాగవ్యతీపాతమన్వాదియుగాది
గజచ్ఛాయార్ధోదయ పద్మకతిథిషు। సముద్రాది పుణ్యతీర్థేషు పుణ్య
క్షేత్రేషు।...... శుభతిథౌ। ...అనాద్య విద్యావాసనయా ప్రవర్త
మానే సంసారచక్రే విచిత్రాభిః కర్మగతిభిః । విచిత్రాసుయోనిషు
పునఃపునరనేకథా జనిత్వా కేనవా కర్మవిశేషేణేదానీం।అముకగోత్రా
స్యాఽముకనామధేయస్య తవజన్మాభ్యాసాజ్జన్మప్రభృత్యే తత్క్షణ
పర్యంతంబాల్యయౌవన కౌమార వార్ధకేషు జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్య
వస్థాది మనోవాక్కాయ కర్మేంద్రియ వ్యాపారై స్సంభావితానాం
పాపానాం త్వక్చక్షుశ్శ్రోత్ర జిహ్వాఘ్రాణానాంపంచానాం జ్ఞానేంద్రి
యాణాం। వాక్పాణిపాదపాయూపస్థానాంపంచానాం కర్మేంద్రియా
ణాం ఏతేషాంప్రేరకస్యాఽంతః కరణస్య మనసశ్చ స్వస్వగోచరై స్స్వ
స్వసంబంధేన తత్ తత్సంకల్పితజ్ఞానేభ్యః ప్రవృత్తైః కామక్రోధలోభ
మోహ మదమత్సరైరాంతరైర్నిరంతరై శ్శత్రుభిః సంభావిత మహా
పాతకాది సకలపాప నివృత్తి ద్వారా గంగావాలుకాభి స్సప్తర్షిమం
డలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్ష సహస్రావసానేవకైకవాలుకాఽపకర్ష క్ర
మేణసర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాససిద్ధ్యర్థం । తిలై

సూర్యమండలపర్యంతం కృత...ర్థం। యస్త్వైశ్వంద్రమండలపర్యంతం
కృతః...త్యర్థం। మాహేశ్వర మండలపర్యంతంకృత...ర్థం। శతగ
వ్యాతిమానేనగోవృషలోమ్నా వర్షసహస్రావసానే ఏకైకలోమాప
కర్షక్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాససిద్ధ్య
ర్థం। యథా త్రిగుణీకృతాగ్నిష్టోమాత్యగ్నిష్టోమోక్థ్యషోడశ్యతి రాత్రా
ప్తోర్యామ సాంతపనవాజపేయ పౌండరీకాశ్వమేధాది శతక్రతూనాం
సంపూర్ణ సకలఫలావాప్త్యర్థం దశపూర్వేషాం దశాపరేషాం మధ్యం
శ్యానాం మయాసహపితౄణాం నరకాదుత్తీర్య శాశ్వతబ్రహ్మలోకే
నివాససిద్ధ్యర్థం। హరేస్సాలోక్య సామీప్య సాయుజ్యపదప్రాప్త్యర్థం
శ్రీలక్ష్మీనారాయణముద్దిశ్య శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థంనానాస్మృతి
స్మృతిపురాణమార్గేణ షోడశదానాంతర్భూత మత్స్యపురాణోక్తస్వ
గృహ్యోక్త ప్రకారేణసాలంకృత (సహిరణ్యోదక) కన్యాదానమహం
కరిష్యామిసః॥ శ్లో॥ కన్యాంకనకసంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతాం।
దాస్యామివిష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా। కన్యేమమాగ్రతో
భూయాః కన్యేమే దేవిపార్శ్వతః కన్యేమేసర్వతోభూయాః త్వద్దానా
న్మోక్షమాప్నుయాత్॥ విశ్వంభరాః పంచభూతాః సాక్షిణ్యస్సర్వ
దేవతాః। ఇమాం కన్యాం ప్రదాస్యామి పితౄణాం తారణాయవై॥
కన్యాంసాలంకృతాంసాధ్వీం సుశీలాయసుధీమతే ప్రయతోహంప్రయ
చ్ఛామి ధర్మకామార్థసిద్ధయే। గౌరీరూపామిమాంకన్యాం యథాశక్తి
విభూషితాం। వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్త్వాముక్తిం సమాశ్రయే॥
యావంతిసంతిరోమాణి కన్యాయాశ్చతనూపరి। తావద్వర్షసహస్రాణి
స్వర్గలోకేమహీయతే॥ వధూపూర్వకంప్రవరంవదేత్। వరపూర్వకం
ద్వితీయమ్॥ అత్రగోత్రనామదర్శపకేత్। తుభ్యంప్రజాసహత్వకర్మ
భ్యః ప్రతిపాదయామీతి। కన్యాముదకాక్షత సువర్ణపూర్వకఫలాని
దత్వా। తతఃగోదానాది దశదానాని బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్॥

ఇతి మహాసంకల్ప స్సమాప్తః,

అథ చూర్ణికా.

స్వస్త్యష్టాశీతి సహస్రాణాం ద్విజగురుదైవత్యానాం సమస్త
జగదాధార మహామండూకకూర్మయజ్ఞవరాహశేషపృథివీనాం పురం
దరపావక యమనిర్‌ృతి వరుణ వాయుకుబేర ఈశానాద్యష్ట దిక్పాల
కానాం। జలజభవహరిహర ముఖ్యదేవగణానాం। నారదవిశ్వామిత్ర
పరాశరాత్రివాల్మీకిగౌతమ భృగువ్యాసాది మహర్షీణాం। సీతా౽రుంధ
త్యహల్యాద్రౌపదీ తారామండోదరీ పాంచాలీ దమయంత్యాదిమహా
పతివ్రతానాం। హరిశ్చంద్ర నలకార్తవీర్య విక్రమార్కభోజరాజాది
పుణ్యపురుషాణాం। గంగానర్మదాతుంగభద్రా మలాపహారిణీ శ్రీకృష్ణ
వేణీ గోదావరీభీమరథ్యాది మహానదీనాం। జంబూనింబకదంబ చూత
క్రముక నారికేళ ఖర్జూరధాత్రీ దాడిమ్యాది ఫలవృక్షాణాం పున్నాగ
జాజీ వకుళ కేతకీ చంపకమల్లికా మాధవీ మాలత్యాది వివిధకుసుమా
నాం। కస్తూరీకుంకుమాగరు గోరోచనాదిసుగంధానాం। అపరిమితకనక
కలశకన్యకాగృహమేధిక విశ్వవీణావాది మేఘధ్వనీనాం। అయోధ్యా
కాశీపురుషోత్తమ రామేశ్వరాదిపుణ్యనగరీణాం। శ్రీశైలవింధ్యహిమా
చల కోనస్థకైలాసాది మహాశైలానాం। తర్కమీమాంసాన్యాయ
వైశేషిక భాట్టప్రాభాకర వ్యాకరణాది షట్ఛాస్త్రాణాం। ఋగ్యజు
స్సామాథర్వణవేదానాం। లగ్నహోరాద్రేక్కాణనవాంశ ద్వాదశాం
శత్రింశాంశ త్రింశదంశకానాం। నిరంతరమనుకూలాశ్శుభాశ్శోభనాః॥
అస్య...ముహూర్తస్య సుతిథిం సువారం సునక్షత్రం సుయోగం సుక
రణం సుచంద్రతారాబలం అనుకూలం శ్శుభశ్శోభనా స్సర్వేగ్రహా
స్సుక్షేత్రా శ్శుభైకా దశస్థానా ఫలదాస్సుప్రీతా స్సుముహూర్తా
స్సుప్రసన్నా వరదాభవంతు॥ ఇతి చూర్ణికా సమాప్తా.

అథ మంగళాష్టకాని.

శ్లో॥ ప్రహ్లాదం దురవాపశోక జలధే రుత్తార యన్నైగమామ్॥
వాచ్యాంతఃపరిపూర్ణతాం ప్రకటయన్ స్తంభంవిభిందన్ బలాత్ । హే
మాంతాగ్రజమాజఘాననఖరై ర్యోమంగళానాంనిధిః। శ్రీమాన్ శ్రీవిభు
రీశ్వరోనరహరిః కుర్యాజ్జగన్మంగళమ్॥ శ్లో॥ సోమేశాబ్జభవాష్టదిక్పతి

ముక్తైస్సేవ్య స్సిద్ధాదిభిర్హృద్గిరిషు ప్రపన్నైశ్చ నారదముక్తైస్సేవతి విభ్రా
జితే। ఆసీనోరమయా భుజాసహమహో నైవాహికే మంటపే శ్రీమాన్
...మంగళమ్...శ్లో॥ యత్పాదాబ్జమరంద బిందుసదృశీ గంగా జగ
త్పావనీ యన్నామస్మరణం దదాతి సకలాన్కామాన్నృణామన్వహమ్।
యత్సేవా భవసాగరైకతరణిస్సోయం జగన్నాయకశ్శ్రీమాన్...మంగ
ళమ్॥ శ్లో॥ కల్యాణైకనికేతనస్సుజనితా కల్యాణసంధాయకః। కల్యాణ
ప్రదకీర్తనో గుణనిధిః కల్యాణకల్యాణతః। కల్యాణాద్రినమానసారవి
భవః కల్యాణసారాత్మక శ్శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ అన్యోన్యాభినవాత్మ
తార్పణవిధా శృంగార భంగ్యావహాం లక్ష్మీం వీక్షణవైఖరీ మనుభవన్
తత్పాణిసంగోత్సవే। సానందం స్మరపారవశ్యసితుసం రోమాంచముద్యో
లయన్ శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ లక్ష్మీశ్చక్రవరాత్పులిందతనయాం
లావణ్యపాత్రాత్మికాం। సంరక్షామమమంజరీం కరుణయా జగ్రాహ
లీలాక్షయః సర్వజ్ఞః కోధితశ్చిరంతనముని సుబ్రహ్మచారీతియః శ్రీమాన్
...మంగళమ్॥ సత్యాసత్యవివేచనైక కుశలస్సత్య ప్రియస్సత్య వాక్స
త్యజ్ఞానసుఖాత్మక స్సుఖకర స్సత్యావతారోహరిః। సత్యః కేవలజన్మ
మోహతజవా సత్యాహ్వస్సర్వదా శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ రాజీవా
యతలోచనః ప్రవిలసద్రాజీవమిత్రప్రభుః। రాజీవాంఘ్రిరజో విధూత
వృజిన బ్రహ్మర్షి రాజస్సదా రాజద్రైకవికేళి వామకలన దారాజీవపుష్పం
భయశ్శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ శ్లో॥ ఇత్యేతదష్టక మంగళాష్టకమిదం
లక్ష్మీనృసింహస్యయః। కల్యాణోత్సవ వేదికాముపరతే వధూవరస్య
శ్రియై। మాంగల్యాం నుతిసంపదం నువిమలాం కీర్తించ దత్వాభి
శ్శ్రీమాన్ శ్రీవిభుకేశ్వరో నరహరిః కుర్యాజ్జగన్మంగళమ్॥

ఇతి మంగళాష్టకాని.

అథ లగ్నాష్టకాని.

శ్లో॥ లక్ష్మీస్త్రీర్యస్య పరిగ్రహః కమలభూస్సూనుర్గరుత్మాన్రథః॥
పౌత్రశ్చంద్రవిభీషణౌ సురగురుశ్శేషశ్చ శయ్యాసనమ్। బ్రహ్మాండం
వరమందిరం సురగణా యస్య ప్రభోస్సేవకా। స త్రైలోక్యకుటుంబ
పోషణపరః కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥ బ్రహ్మావాయుగిరీశ శేషగరుడా

జీవేః ప్రతిహోమాగస్త్య శ్చ్యవనాత్రి శ్చావశిష్ఠాసులో మనుయమౌ విత్తేశ విఘ్నేశ్వరౌ నారదోనిరృతి ర్మరుద్గణయుతాః షణ్ముఖమిత్రాదయ స్సర్వేకాముని పుంగవాః ప్రతిదినం కుర్వ్యాత్సదా మంగళమ్। విశ్వామిత్ర పరాశరౌ భృగువసిష్ఠౌ గర్గః పులస్త్యః క్రతుః। శ్రీమానత్రిమరీచి కాత్యపురవస్యక్షి ర్వసిష్ఠోంగిరాః। మాండవ్యో జమదగ్ని గౌతమ భరద్వాజాదయస్తాపసాస్సర్వేకాముని పుంగవాః ప్రతిదినం కుర్వ్యాత్సదా మంగళమ్। మాంధాతానహుషాం బరీష సగరా రాజాపృథుర్హైహయః శ్రీరామో ధర్మసుతో నలో దశరథో రామోయయాతిర్యదుః। ఇక్ష్వాకుశ్చవిభీషణశ్చ భరతో శ్చోత్తాన పాదధ్రువా। విశ్వేతేభువిభూభుజః ప్రతిదినం కుర్వ్యాత్సదా మంగళమ్। అశ్వత్థో బదరీచ చందనతరుర్మందారకల్పద్రుమా। జంబూనింబ కదంబ చూతసరళా వృక్షాశ్చ యేక్షీరిణః సర్వేతే ఫలమిశ్రితం వనచయః పైభాగ్రితం భాగ్రితం రమ్యం చైత్రరథం ననందనవనం కుర్వంతువాం మంగళమ్॥ శ్రీ గౌరీ కదితిశ్చకద్రువినతేజ్యోతిస్తు పూర్ణావతిసావిత్రీచ సరస్వతీచ సురభిస్సత్యవ్రతారుంధతీ। స్వాహాజాంబవతీచరుక్మభగినీదుస్స్వప్న విధ్వంసినీ। వేలాచాంబుని ధేస్సమీర సహితాకుర్వ్యాత్సదామంగళమ్। ఆదిత్యాదినవగ్రహాశ్శుభఫలామేషాదయో రాశయో నక్షత్రాణిసయోగకాశ్చ తిథయస్తద్దేవతాస్తద్గణాః। మాసాబ్దా ఋతవస్తథైవదివసా స్సంధ్యాదయో రాత్రియ। స్సర్వేస్థావరజంగమాః ప్రతిదినం కుర్వ్యాత్సదామంగళమ్। గంగాసింధుసరస్వతీచ యమునా గోదావరీనర్మదా। కృష్ణాభీమరథీచ ఫల్గు సరయూశ్శ్రీగండకీ గోమతీ. కావేరీకపిలాప్రయాగ విరజా వేత్రావతీత్యాదయో। నద్యశ్శ్రీహరిపాదపంకజభవాః కుర్వంతువాం మంగళమ్।

(మరివకవిధం) లగ్నాష్టకాని.

లక్ష్మీర్యత్ర భువనత్రయే నివసతో దేవాః మనుష్యోరగాః। సంస్థాతుం కరుణానిధిః కరుణయా మార్తాండ వంశే యయౌ। కౌసల్యా నిజగర్భ సంభవభృతే జన్మన్యసాధారణే జాతే శ్రీరఘునాయకస్య జననం దేయాదిదం మంగళమ్॥ వైదేహీవదనాబ్జ లావణ్యయుతం శ్యామం సకామం

[illegible]

వివాహదోషోపశుద్ధిః.

(అనగా కాళ్లగోళ్లు తీయుట.)

వధూగృహమునకు పెళ్లికుమారుడు రాగానే గృహమందు [illegible]

[illegible] అక్షతలు దక్షిణలు [illegible]

దిగజేసి మంగళియము [illegible] పిల్లలు కళ్ళ
గొట్టి జంకి [illegible] - మంగల తీర్థము చల్లెను. పిమ్మట మంగళ
స్నానము చేయవలెను.

వివాహ ప్రయోగః.

ఆదౌ లగ్నపత్రికా ప్రస్థానానంతరం వరో వధూగృహం ప్రతి
గత్వా మంగళస్నానం కుర్యాత్ । తత్ర పూర్వమేవ వధూ మంగళస్నా
నం కారయిత్వా [illegible] మంగళస్నానం [illegible] కేచిదాహుః ।
శుభ్రవస్త్రాణి ధృత్వా వధూవరయోః [illegible] దోషపరిహారార్థం భాషి
కం లలాటే ధారయేత్ । ఆచమ్య । శ్లో। శుక్లాంబరధరం ... సర్వేభ్యో
మహాజనేభ్యో నమః । ఆచమ్య । ప్రాణానాయమ్య ... శుభతిథౌ । శ్రీమాన్
గోత్రః నామధేయోఽహం శ్రీమద్గోత్రస్య నామధేయస్య మమా
త్మ [illegible] ద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం
కర్మ కరిష్యమాణస్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం ... మహాజనైః స్వస్తి
పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమా
ప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యే । గణాధిపతి పూజాం
పుణ్యాహవాచనం కృత్వా । ప్రాణానాయమ్య ... శుభతిథౌ । ఆయురభివృ
ద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మ కరిష్యామి । శ్లో। కల్యాణాద్భుత
గాత్రాయ కామితార్థప్రదాయినే । శ్రీమద్వేంకటనాథాయ శ్రీనివా
సాయ మంగళమ్ । ధర్మప్రజాసంపత్త్యర్థం స్త్రియముద్వహే । ఇతి సంక
ల్ప్య । పాణిగ్రహణాంగత్వేన [illegible] బంధనం కరిష్యామి ।
రక్షాబంధనపూర్వాంగత్వేన [illegible] శ్లో। [illegible] శుభకంకణం [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] శ్లో। [illegible]
బలం । [illegible] పరిబధ్నామి [illegible]
[illegible] ప్రాణానాయమ్య ... శుభతిథౌ । [illegible]
[illegible] కరిష్యామి పూజాం కృత్వా ।
శ్లో। ఆయుష్యం వర్చస్యం కల్యాణం [illegible]

భూయాద్ధారణేన సదాపసుః । ఇత్యుక్త్వా సువర్ణ యజ్ఞోపవీతధారణం
ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు శ్లో॥ వేదశాస్త్రార్థసంపన్నాన్ శీల
గుణాన్వితాన్ । కాన్యసంధానకుశలాన్ బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేద్వ
ధూమ్॥ పదర్థకన్యాం ప్రార్థయామితి బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్॥ మద
ర్థం కన్యాం వృణీధ్వం॥ వృణీమహే ఇతి ప్రతివాదిః కన్యావరణం సిద్ధత్వా ।
శ్లో॥ అస్మాకమిందోర్విదా పత్యం కర్తుం ప్రికుతతేమహాన్। భో బ్రాహ్మ
ణాస్సర్థయధ్వం గత్వాయూయం మహోత్సవః ॥ తతః కన్యాదాతా ।
పూర్వమేవప్రాతః అంతర్గృహే అఖండదీపారాధనం కృత్వా । కన్యక
యాసహోపవిశ్య। విఘ్నేశ్వరపూజాం కృత్వా॥ సంకల్ప్య॥ ఏవంగుణ...
శుభతిథౌ (అస్యాః) కుమార్యాః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీకంకణపూ
జాం కరిష్యామి పరః॥ శ్లో॥ గౌరీ. సువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మ సువాసినీమ్
పాశాంకుశధరాం భూతి ధరాంచశివవల్లభామ్॥ గౌరీమావాహయామి
స్థాపయామిపూజయామి ఇత్యావాహ్య॥ శ్లో॥ శిరశ్శ్రోత్రంతథానాసా
మాస్యంజిహ్వాంతథైవచ । కంఠంకుక్షించ హృదయం కటింబాహూ
తథాంగుళీః ఊరూజానుచ పాదాంతః తత్తన్న్యాసః వినిర్దిశేత్ ॥ ఇతి
ప్రాణప్రతిష్ఠాంకృత్వా గౌరీకంకణదేవతాయైనమః ధ్యానమావాహ
నాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥ శ్లో. ఆమాతపత్రం శుభకంకణంవా
పినాకిరక్షా విధిలక్ష్యకంకణం. లక్ష్మీస్తన్వసింహస్య కటాక్షకంకణంకరో
మిరక్షార్థ్యభివృద్ధికంకణమ్॥ యేనబద్ధో బలీరాజా దానవేంద్రో మహాబలః॥
తేనత్వాంపరిబధ్నామి రక్షమాలే వధూమిమాం ॥ ఇతి కన్యాయాః
వామకరేకంకణం బధ్నీయాత్ ॥ రక్షాబంధన ముహూర్త స్సుముహూ
ర్తోఽస్తు । ఇతి ప్రధానవరణో గోత్రనామానివదేత్ ॥ శ్లో॥ చతు
స్సాగరపర్యంతః సజాదాత్రవరాన్వయా । వృద్ధ్యైతాం సర్వకల్యాణ
భాజినాం మహాభూతలే. స్వస్తిశ్రీమన్మహాభాగ్యాః భ్యుదయలక్ష్మీవిలాస
... సర్వలాంఛిత విద్వజ్జన భూమణ్డలేతికార్యాద ప్రతిష్ఠమాన ఆయురా
రోగ్యైశ్వర్య పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిసమృద్ధస్య ... గోత్రోద్భవస్య...
...శర్మణః ప్రపౌత్రాయ, పౌత్రాయ, పుత్రాయ, నామధేయవరాయ ॥
శ్రీ ...మనః ... ప్రపౌత్రీం, పౌత్రీం, పుత్రీం, నామ్నీం కన్యాం॥

పద్ధ్యం వరం వృణీధ్వమితివధూప్రవర। వృణీమహే ఇతి విప్రాః॥
న్యావరణానిదత్వా। తతః కన్యాదాతా సభార్యాసహ వివాహవేదిం
ప్రత్యాగత్య ప్రాఙ్ముఖముపవిశ్య వరం ప్రత్యఙ్ముఖ ముపవేశ్య। అంతః
పటలం కృత్వా। (తెరను బట్టబలెను) ఆచమ్య— ఏవంగుణ...తిథౌ।
మమకుమార్యాః (అస్యాఃకుమార్యాః) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం। ఆగత
మిమం వరం మధుపర్కేణపూజయిష్యే। తతఃవరమభ్యర్చ్య। శ్రీలక్ష్మీ
నారాయణ స్వరూపస్య వరస్య ఇదమాసనం దదామి। ఉభాభ్యాము
దంతే పాద్యందదామి। ఆదౌపాద ప్రక్షాళనంకుర్యాత్। దక్షిణపాద
పూర్వకంగాత్రేభ్యః॥ శ్లో॥ నమోస్త్వనంతాయ...యుగధారిణేనమః॥
ఆచమ్య। వరః అర్ఘ్యోసిఇతిఉదకాంజలిం దృష్ట్వా భూమావిసృజేత్॥
తతః వరస్య చందనాది వస్త్రాభరణాని దద్యాత్॥ శ్లో॥ యువం
వస్త్రాణిరమ్యాణి ధరతాం యువయోశ్శుభం। మిత్రావరుణనామానా
ప్రదిశేతాం నిరంతరం॥ ఇతి మంత్రముచ్చార్య కన్యాదాతానామా
త్వా వస్త్రాణి దద్యాత్। వస్త్రాణిధృత్వాచమ్య। దధిమధుపాత్రే
నిధాయ॥ తతః మధుపర్కమభిమంత్ర్య। వరస్య దక్షిణహస్తే నిధాయ॥
సవిత్రేనమః ఇతి ప్రతిగృహ్య। మధుపర్కో మధుపర్కో మధుపర్కః॥
ఇతి త్రిఃభక్షయేత్। ఆచమ్యఅథ గాఃఇత్యుక్తే ప్రతిగృహ్య। రుద్రాణాం
మాతేవసూనాం దుహితే ఆదిత్యస్య స్వసేగ వేనమః॥ ఇతి గాం
విసృజేత్॥ అభావే తత్ప్రత్యామ్నాయం దర్భంవాఫలంవావిసృజేత్।
భూతార్థం తండులాన్ దర్శయిత్వా। దేవాయనమః ఇతి తండులాన్
విసృజేత్। ఆచమ్య... ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మమకుమార్యాః
ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం కన్యాదానసమయే మహాసంకల్ప మంత్రపఠనం
కరిష్యామి॥ మహాసంకల్పముచ్చార్య...శ్లో॥ కన్యాం కనకసంపన్నాం
కనకాభరణైర్యుతాం। దాస్యామివిష్ణవే తుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా।
కన్యేమమాగ్రతో భూయాః కన్యేమే దేవిపార్శ్వయోః। కన్యేమేసర్వ
భూయాస్త్వద్దానాన్మోక్షమాప్నుయాత్। విశ్వంభ...ధర్మకామా
ర్థసిద్ధయే॥ శ్లో॥ గౌరీరూపామిమాంకన్యాం యథాశక్తి విభూషితాం।
నారాయణవిష్ణవేతుభ్యం దత్వాముక్తిం సమాశ్రయే॥ యోవంశవిస్తరో

మాణి కన్య [illegible] లో [illegible]

[illegible] ద్వితీయ [illegible]

యథా [illegible] శ్లో [illegible]

[illegible] గ్రాహ్య [illegible]

[illegible] క్షీరాద్య [illegible]

[illegible] అయు [illegible] గో

[illegible] పుత్రం [illegible]

కన్యా... [illegible]

[illegible] ప్రతిపాద [illegible]

[illegible] సంప్రదదే

శ్లో॥ [illegible] కన్యా [illegible] తే కన్యాయాస్తార

[illegible] దేవస్య [illegible] దానం

[illegible] పుణ్యకర్మ

[illegible] శ్లో॥ [illegible]

[illegible] దేయం పుత్ర

[illegible] దక్షిణాం

[illegible] (సంపుటం) [illegible] ॥ ధర్మే

చార్థేచ [illegible] నాతిచరి

[illegible] ధర్మార్థ [illegible]

[illegible] కలుపుటకరసంబు,

కన్యా [illegible] మూర్ధ్ని [illegible]

[illegible] లగ్నా

[illegible]

[illegible] సి

[illegible] వృద్ధిర స్తు॥

[illegible] స్థిరా

[illegible] ప్రాఙ్ముఖ

[illegible] మాలికాం [illegible]

[illegible]
వృద్ధ [illegible] పతిప్రాప్య
[illegible] కర్ణ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
వధూం [illegible]
[illegible] విష్ణు
[illegible] లక్ష్మ
జాం కరిష్యామి । [illegible] పాతాళే
[illegible] ॥ శ్లో॥ [illegible] సునా ।
[illegible] కపాల [illegible]
[illegible] హో వా ।
సకల [illegible] ఉదకు [illegible]
సూత్ర [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] తతో
వరేణ [illegible] ॥ ఉదకుం [illegible] ॥ శ్లో॥ శ్రీ
[illegible] జలి [illegible] శ్రీ [illegible] ॥ [illegible] పూర్ణ
[illegible] ఉదకుం
పూర్ణ జలాపోశకం [illegible] ॥ [illegible] బునంతు॥
[illegible] శిరస్తు, [illegible] సు, [illegible] విష్ణు
[illegible] యుష్మ [illegible] స్తు. [illegible]
నక్షత్రదేవతా ప్రీతిరస్తు। శ్లో॥ లక్ష్మీ [illegible]
లక్ష్మీ [illegible] తథా। [illegible] కురు॥ ౧॥ శ్రీ
[illegible] మే [illegible] ౩
[illegible] మే [illegible]
[illegible]
[illegible] । వధూవరేణ [illegible] తే [illegible] ॥

శ్లో॥ అకృశానినుశానాః శమకౌ శ్లేషసంయుక్తైః। సంపత్స్వర్ధిథ పూ
యుష్మం బ్రహ్మగంధ స్థితిసుతైః బ్రహ్మర్షిభిమహూర్త స్యంమ
హూహ్లోఙ్ష స్తు॥ సుమంగళా గాతే హూహ్యదీనాం వధానాం గకుశా
షూదుకూల్యా ఫలీ ద్విగస్తు॥ ఆశీర్వాదః ఫలసదానివర్ద్యాత్॥

వివాహేహోమకలాక జ్ఞానాభావాత్ప్రయుక్త శక్త్యభావాచ్చ వివాహే హోమపద హాస్త్రీతి మద పాఠః। తత్కారణే ప్రత్యవాయో నాస్త్రీతి వృద్ధశలాకర భట్టాదయః తత్కారణే నవగ్రహహోమం కుర్యాత్॥ తతఃపాపానేష త్రపదీ కుర్యాత్ ॥ సప్తపదానికృత్వా॥ సబ్రాహ్మణః ప్రదక్షిణమగ్నిం కృత్వా॥ ఉపవిశ్య॥ ఆజ్యంగృహీత్వా॥ సోమాయనమః॥ గంధర్వాయనమః॥ అగ్నయేనమః ॥ సూర్యాయ నమః॥ వర్చ్యైనమః॥ ఇన్ద్రాయనమః। మాఘవేనమః॥ గార్హపత్యాయనమః॥ వర్చ్యైనమః। సూర్యాయనమః॥ అగ్నీవరుణాభ్యాంనమః॥ వాయవేనమః। సోమాయనమః॥ వరుణాయనమః॥ వరుణాయనమః॥ ఆదిత్యాయనమః॥ కేశవాది చతుర్వింశతి నామానిహుత్వా ॥ కర్మ సాద్గుణ్యసిద్ధ్యర్థం నామత్రయహోమంకృత్వా ॥ అచ్యుతాయనమః॥ అనంతాయనమః॥ గోవిందాయనమః॥ వధూర్గారింస్పృశేత్॥ ప్రాగాదికరిష్యేచనంకుర్యాత్॥ ఆచమ్య ॥ వధ్వాసహలాజహోమం కేచిత్కుర్వంతి । ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం తతః అష్టదిక్పాలకహోమం కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ మహాతేజః స్వర్ణవర్ణం తేజోవంతం మహాశవం ద్విశక్తిసహితందేవం మండలేశాసనస్థితం ॥ తతగ్నింప్రజ్వాల్య॥ శ్లో॥ ఏహ్యగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదిక్పాలసంస్థితాః జ్వలితంసప్తజిహ్వానాం త్వచోవర్ణంహుతాశన॥ ఇత్యగ్నిమావాహనంకృత్వా। తతఃధ్యానం॥ శ్లో॥ సప్తజిహ్వః ద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢ స్త్రిధా వచ॥ శక్తిద్వయసమేతశ్చ విశ్వమూర్తి హుతాశనః ॥ త్రయస్త్రింశతి దేవాశ్చ త్వన్ముఖేతృప్తిమానసాః। పార్థనాం మనసావందే క్షిప్రం మేసంప్రసాదయ। అగ్నింపరిసమూహ్య॥ అగ్నిమలంకృత్య ॥ ఇన్ద్రాయనమః, అగ్నయేనమః, యమాయనమః, నిర్ఋతయేనమః, వరుణాయనమః, వాయవేనమః, కుబేరాయనమః, ఈశానాయనమః॥

శ్లో॥ మత్కర్మసఫలంకుర్యాత్। పావకో దేవహవ్యవాట్। సర్వదాశుచి రవ్యగ్రో మేషారూఢస్తు పావకః॥ ఆజ్యసమిద్భిస్సహ అగ్నినిధాయ॥ వాయవ్యాది ఆగ్నేయపర్యంతం నైరృత్యాది ఈశాన్యపర్యంతం ఆజ్య భాగౌంహుత్వా। తతఃదక్షిణచక్షుషేనమః॥ ఉత్తరచక్షుషేనమః॥అథ హోమః॥ అగ్నయేనమః॥ గృహపతయేనమః, ప్రజాపతయేనమః, ఇంద్రాయనమః, త్వష్ట్రేనమః, బృహస్పతయేనమః, వరుణాయనమః స్విష్టకృతేనమః, చంద్రాయనమః, నక్షత్రేభ్యోనమః, గంధర్వాయ నమః, మాసేభ్యోనమ, అస్త్రిభ్యోనమః, ప్రాణేభ్యోనమః, గంధర్వా యనమః, ఇధ్మంతంత్రాన్పహుత్వా। తతః కేశవాదిహోమం కరిష్యే మినమః॥ కేశవాయనమః... శ్రీకృష్ణాయనమః॥ ప్రాగాదిపరిషేచనం కృత్వా।ఆచమ్య...శృంగారీగంధర్వప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామి।శ్లో।విశ్వా వసో గంధర్వదండేరాత్రితిప్రియంవను అపరోశ్రీప్రీతిముత్పాద్య రక్ష మాంశుభలక్షణమ్। షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి । తతః అ రుంధతీదర్శనం। శ్లో। కశ్యపోఽత్రిర్భరద్వాజో విశ్వామిత్రోఽథగౌ తమః । వసిష్ఠోజమదగ్నిశ్చసప్తైతే ఋషయస్సదా। శ్రీమద్భాగవతే । శ్లో। ప్రజాపతేఃకర్దమస్య దేవహూత్యాం మహాత్మనా। అరుంధతీ వసి ష్ఠస్య పత్నీభూల్లోకపూజితా । ఇతి ధ్యానంకృత్వా । తతః అర్ఘ్యప్ర దానానికరిష్యే। శ్లో। సర్వమంగళమాంగల్యే వసిష్ఠప్రీతిభాజని। ఇష్ట కామ్యార్థసిద్ధ్యర్థ మరుంధత్యైనమోనమః । సప్తఋషిదేవతాభ్యో నమః ఇదమర్ఘ్యంసమర్పయామి। శ్లో। సువర్ణకుసుమోపేతం మంత్రి పూతైశ్చవారిభిః।అర్ఘ్యందాస్యామిగృహ్ణన్తుకశ్యపాద్యామహర్షయః। సప్తఋషి...నమః॥ ఇదమర్ఘ్యంసమర్పయామి। శ్లో।అరుంధతినమస్తేస్తు నమస్తే విశ్వమంగళే। గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం సౌభాగ్యందేహి మప్రియే। సప్తఋషి...ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి । అథ ప్రార్థనం । శ్లో। నమోనమస్తేఽస్తు వరాయణేభ్యోనమో నమస్తేఽస్తు వరాయ ణేభ్యః। నమోనమస్తేఽస్తు జటాధరేభ్యో నమో వసిష్ఠాది మహామునిభ్యః॥ నమస్కారం కుర్యాత్

తతః ఉదీచ్యాంగపూజాంకరిష్యామి। ఉదీచ్యాంగపూజాంకృత్వా।

తతః ఫలప్రదానాని కరిష్యామి। శ్లో॥ ఫలంమనోరథఫలం ... ప్రయ
చ్ఛమే। ఫలదానం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ। ఆశీర్వాదః। తతః
నీరాజనమ్। సంతతశ్రీరస్తు-సమస్త మంగళానిభవంతు । నిత్య శ్రీరస్తు
నిత్యమంగళాని భవంతు ।

తండులహోమః,

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ర్థం ప్రాతఃకాలే నిత్యతండులహోమం
కరిష్యామి। తతఃధ్యానం। స ర్గజహోమ...సంప్రసాదయ। ప్రాఙ్ముఖాగ్నే
మమాభిముఖోభవ, సుముఖోభవ, సుప్రసన్నోభవ వరదోభవ,
జలంసంప్రోక్ష్య, ప్రాగాదిభూమాసంమృజ్య, అలంకృత్య, ఇంద్రాయ
నమః......నమః।। పూర్వపరిషేచనంనమః......ఉత్తరపరిషేచనం
నమః॥ తండులంగ్రహిత్వా॥ ద్విభాగాకృత్వా॥ అగ్నౌనిక్షిపేత్॥
మార్తాండాయనమః, విధాతేనమః ఇతిప్రాతఃకాలే హోమంకుర్యా
త్॥ వీతిహోత్రాయనమః, విధాతేనమః, ఇతిరాత్రౌ॥అనేనతండుల
హోమేన భగవాన్...ఏతత్ఫలం శ్రీపరమేశ్వరార్పణమస్తు। ఇతినిత్య
తండులహోమస్సమాప్తః తండులహోమం కేచిత్ నకుర్వంతి॥

అథ వివాహ గౌరీ పూజా.

ఏవంగుణ...శుభతిథౌ...ర్థం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం ధనధాన్య
సమృద్ధ్యర్థం ఆయుష్యాభ్యుదయార్థ ఫలసిద్ధ్యర్థం గౌరీదేవతాప్రీత్యర్థం గౌరీ
పూజాంకరిష్యామినమః॥ఆదౌకలశారాధనంకృత్వా॥కుసుమాక్షతాన్
హస్తేగృహీత్వా! శ్లో॥ ఆగచ్ఛత్వంమహాదేవి సర్వమంగళదాయిని।
భక్తిశ్రద్ధాసమాయుక్తైః ధ్యాయామిశివవల్లభే।।శ్రీగౌరీదేవతాయైనమః
ధ్యానంసమర్పయామి॥శ్లో।పద్మాసనేసుఖాసీనే సర్వలోకైకసేవితే।
మహేశ్వరప్రియేదేవి సుప్రీతాభవసర్వదా॥ఆవాహనం॥ శ్లో॥ విచిత్ర
స్వర్ణయుక్తాంచ చిత్రవర్ణంకశోభితాం । మమపూజాంగృహాణేదం
వరంమేదేహిసర్వదా॥ఆసనం॥ శ్లో॥ సర్వమంగళమాంగళ్యే శంకర
ప్రియవల్లభే గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం మంగళంకురుమేశివే।అర్ఘ్యం।
శ్లో।పుణ్యతీర్థసమానీతం పవిత్రైర్వస్త్రసంయుతం । గంధపుష్పాక్షతైర్యు
క్తంమయాకల్పితముత్తమం॥పాద్యం॥శ్లో॥ ఆచమ్యతాంమయాదేవి

సర్వసిద్ధిప్రదాయిని। సర్వతీర్థ సమాయుక్తం సర్వాభీష్ట ప్రదాయిని॥
ఆచమనీయం॥ శ్లో॥ శర్కరామధుసంయుక్తం దధిక్షీర ఘృతంతథా।
స్నానంపంచామృతైర్దివ్యం గృహాణపరమేశ్వరి। శ్లో॥ పంచామృత
స్నానం॥ శ్లో॥ గంగాజలంసమానీతం సర్వతీర్థసముద్భవం। మమపాపవి
సర్వాణి నివారయమహేశ్వరి॥ శుద్ధోదకస్నానం॥ శ్లో॥ దివ్యాంబరం
మయానీతం విచిత్రంచోత్తరీయకం। తస్మాత్తుభ్యంప్రదాస్యామిగృహా
ణాసురమర్దని। వస్త్రం। శ్లో॥ తప్తహేమమయంచారు బ్రహ్మసూత్ర
సునిర్మలం। గృహాణత్వంమయాదేవీ గౌరీమంగళదాయిని॥ యజ్ఞోప
వీతం। శ్లో। అఙ్గుళ్యముద్రాభరణాదియుక్తాన్ హస్తాద్యలఙ్కృత్య కరైశ్చ
బద్ధం। మాణిక్యముక్తాఫలవిద్రుమైశ్చ గోమేధవైడూర్య కృతాంశ్చ
హారాన్। ఆభరణమ్। శ్లో। మలయాచలసంభూతం శీతలంప్రియ
ముత్తమం। విలేపనంమహాదేవి చందనంప్రతిగృహ్యతామ్। గంధాన్।
శ్లో। అక్షతాన్ ధవళాకారాన్ హరిద్రాచూర్ణసంయుతాన్। అను
గృహ్ణాతుమేదేవి వాఞ్ఛితార్థ ఫలప్రదే। అక్షతాన్। శ్లో। హరిద్రా
చందనం దేవి కుంకుమాగరుసంయుతమ్। సువాసితమిదంద్రవ్యంమయా
దత్తంతవప్రియే। హరిద్రాదికం సమర్పయామి। అథ పుష్పాణిపూజ
యామి। అథాంగపూజా। మహాదేవ్యైనమః - పాదౌపూజయామి।
గిరిజాయైనమః గుల్ఫౌ। లోకజనన్యైనమః - జానునీ। లోకమాత్రే
నమః - జంఘే। పుణ్యమూర్తయేనమః - ఊరూ। శంభుప్రియాయై
నమః - కటిం। అధోక్షజాయైనమః - నాభిం। శర్వాణ్యైనమః -
హృదయం। కపర్దిన్యైనమః - వక్షస్థలం। తురంగనిలయాయైనమః -
భుజౌ। అమ్భోజవదనాయైనమః - హస్తౌ। శక్తిమత్యైనమః- కుక్షిం-
శుభాయైనమః, ముఖం। ధర్మపుత్రాయైనమః-కర్ణౌ। శర్వాణ్యైనమః
లలాటం। లోకమాత్రేనమః - శిరః। శ్రీగౌరిదేవతాయైనమః- సర్వా
ణ్యంగాని పూజయామి। అథ నానావిధపరిమళపుష్పాణి। అథ గౌరి
అష్టోత్తర శతనామపూజాం కుర్యాత్। శ్లో। దశాంగంగుగ్గులంధూపం
సుగంధంసుమనోహరం। తవప్రియార్థమానీతం గృహాణపరమేశ్వరి।
ధూపం। శ్లో॥ సాజ్యమగ్నిప్రకాశాఢ్యం కోటిసూర్యసమప్రభం।

ఘృతవర్తిసంయుక్తం దీపం మహాదేవి సుభగార్త్యై నమోస్తుతే ॥ దీపం ॥ భక్ష్యాంశ్చ
వివిధాన్ దివ్యాన్ శాల్యోదనమపాచితాన్ । పృథుకల్డుకసంయుక్తాన్
గృహాణపరమేశ్వరి ॥ నైవేద్యం ॥ హస్తౌ ప్రక్షాళయామి । పాదౌ ప్రక్షాళ
యామి ॥ శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ పూగీఫలసమాయుక్తం
నాగవల్లీదళైర్యుతం । కర్పూరచూర్ణసంయుక్తం తాంబూలం ప్రతి
గృహ్యతాం ॥ తాంబూలం ॥ శ్లో॥ పంచవర్తిసమాయుక్తం స్వాదు
కర్పూరసంయుతం । నీరాజనం దేవి । గృహాణహరివల్లభే ॥ నీరా
జనం ॥ శ్లో॥ సువర్ణపుష్పసంయుక్తం మల్లికాకుసుమాన్వితం । శతప
త్రైశ్చకల్హారైర్దదామికుసుమాంజలిమ్ ॥ లక్ష్మీం క్షీర... నమోస్తుతే ॥
మంత్రపుష్పం ॥ యానికా...చ... మహేశ్వరి । ప్రదక్షిణం । మంత్ర
హీనం... భవంతు । దం- త్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్తు ॥ అథ బ్రహ్మాది
పంచపాలిక దేవతాభ్యోనమః షోడశో...చార...మి ॥ అథ ఫలప్రదా
నాని దద్యాత్ ॥ ఆశీర్వాదః ॥ ఏవం సాయం ప్రాతఃకాలయోః గౌరీ
గంధర్వ పూజాం కుర్యాత్ ॥ అథ నీరాజనమ్ ॥ కేచిత్ హరిణీపూజాం
కుర్యాత్ । ఇతి గౌరీపూజాసమాప్తా ॥

అథ బ్రాహ్మణసభాపూజా. (సదస్యం)

శ్లో॥ యశ్శివోనామరూపాభ్యాం... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యోనమః
ఆచమ్య-ఏవంగుణ.... శుభతిథౌ దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
మహదాశీర్వచనసమర్థేః ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకసహితసరస్వతీపూజాం
కరిష్యామినమః- ఆదౌనిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి
పూజాంకరిష్యామినమః. గణాధిపతిపూజాంకృత్వా ॥ శ్లో॥ శారదాశార
దాంభోజ వదనావదనాంబుజే సర్వదాసర్వదాస్మాకం సన్నిధింసన్నిధిం
క్రియాత్ । మహాసరస్వతీమావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి ॥
పూర్వోక్తరీత్యాఅష్టదిక్పాలకానావాహ్య ॥ అథ షోడశోపచార
పూజాంకుర్యాత్ । దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్తు పురోహిత పూజా
వస్త్రగంధ పుష్పతాంబూల సువర్ణాదికం ఉభయతః దద్యాత్ ॥ సభా
యాం యథా- గంధపుష్పాక్షత తాంబూలఫలదక్షిణాదిభిస్సభ్యాన్ ప్రపూజ
యేత్ । సర్వేషాం మహాజనానాం శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాణాం బ్రాహ్మణా

నాం సర్వత్రైవమాన్యాసనాని। సుఖాసనానీతి సభావాక్యం। అత్ర వేదికాస్థితాఽశేష విద్వజ్జనమహాజనేభ్యోనమః... ఫలాని రామయ్య గారు...ఫలాని సీతయ్యగారు పిల్లకాయకు వివాహంచేస్తూ బ్రాహ్మణులకు అనేక సువర్ణపుష్పములు - దంపత్యోః నూతన వస్త్రాదికం దద్యాత్। మంగళహారతిః దద్యాత్।

ఇ తి స ద స్య మ్.

అలకనామకోత్సవః

వివాహదినాత్ చతుర్థదినే సాయంతనే వరః కోపితస్సన్ అన్యత్ర గచ్ఛతీతిసాంప్రదాయః। తతః వరసమీపే వధూమానీయ-అత్రవరస్య నూతనవస్త్రాభరణాదీన్దత్వా। బంధుమహాజనేభ్యో తాంబూలాదికం దద్యాత్। కన్యాపితావా అథవా కన్యాభ్రాతావా గృహమానీయ ప్రసన్నంకారయేత్। శ్లో॥ వైవాహికచతుర్థాహ్న స్సాయంరుష్టోభవే ద్వరః। తథావస్త్రాదికందత్వాప్రసన్నంకారయేద్వరమ్। అథ శేషహోమ కేచిత్ నకుర్వంతి। శిష్టాచారేణ గ్రాహ్యమితి కమలాకరభట్టాదయః॥

కంకణవిసర్జనమ్.

దంపత్యోః మంగళస్నానంకుర్యాత్। తతఃశుభ్రవస్త్రాణి ధృత్వా। భాషికంబధ్వా। తతఃగృహమధ్యే హస్తద్వయమాత్రం చతురశ్రంగౌరి వర్ణంమృణ్మయేనానులిప్య। పంచవర్ణతండులచూర్ణైశ్చతురశ్రం పుష్కరాకారం(పద్మాకారం)లిఖిత్వా। ప్రాగ్భాగేగౌరీదేవీంప్రతిష్ఠాప్య। తతః జలకుంభద్వయంనిధాయ। కులాలనిర్మితమృణ్మయ పాత్రాణినిధాయ- మంటపస్యపరిత స్తంతుభిర్వేష్టయిత్వా। పద్యం॥ శ్రీయనుకులమును రూపును। ప్రాయము శుభలక్షణంబు బాంధవవిద్యా శ్రేయముగల వరునకుకన్యాయుతుగా జేయవలయు నధికప్రీతిన్। ఇదపరేణలిఖిత్వా। ఆయుధప్రత్యామ్నాయ లిఖిత పత్రంగౌరీదేవీసమీపే ప్రతిష్ఠాప్య॥ సువాసిన్యః త్రియంత్రింశ ద్దీపపాత్రద్వయం గృహీత్వా వధూవరాభ్యాం సహమంటపస్య ప్రదక్షిణానికుర్యాత్। మంగళాష్టకానిపఠిత్వా। ప్రాగ్దక్షిణోత్తరేషు దీపాన్నిధాయ। జగదేకవీరం। ఉదధిగాంభీర్య ధీరం। మేరురివధీరం। సద్గుణాహారవారమ్। అస్యభవతాం। వహ్ని

స్వపూతం । సువంశాభిజాతం । సదాచారపూతం । ఉచ్ఛ్రియో
పేతం । సత్యశ్రీసమేతం । త్రిభువనాఖ్యాతం । దిగంతవిశ్రాంతకీర్తి
మనంతవిభూతిమ్ । యావదాచంద్రార్కం వంశాభివృద్ధయే। అశ్వగజ
గోరథాందోళికావాహన ఛత్రచామర సుభటాః పరివారాః యుష్మై
వం క్షేమస్థైర్యబలంచ। ధైర్యంబహవః పుత్రాః పౌత్రబలంచ తవవధూ
వరౌ భవతాం, భూత్యైర్భవతాం నిరంతరం దీర్ఘమాయుః । ప్రాక్తి
ష్ఠత్యాదితి పూర్వదిగ్భాగే ఇన్ద్రోదేవతా ఇంద్రప్రసాదా ద్రాజ్యాభి
వర్ధనమస్తుతే । తేనప్రాచీం దిశంజయతి, తందక్షిణా పరివహంతి।
దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతా యమప్రసాదా దాయుష్యాభివర్ధన
మస్తుతే । తం ప్రత్యంచమావర్తయంతి, ప్రతీచీ దిగ్భాగే వరుణో
దేవతా వరుణప్రసాదా త్పుత్రపౌత్రాభివర్ధనమస్తుతే। తేనప్రతీచీం
దిశంజయతి । తముదీచీతిష్ఠంత్యావహంతి । ఉదీచీదిగ్భాగే కుబేరో
దేవతా కుబేరప్రసాదా ద్ధనధాన్యాభి వర్ధనమస్తుతే। తేనోదీచీందిశం
జయతి। సర్వదిగ్భాగే బ్రహ్మదేవతా బ్రాహ్మణప్రసాదాచ్ఛత్రుజయ
మస్తుతే। ఇతిదేవతాప్రార్థనంకృత్వా॥ నాకదేవతాభ్యోనమః బలిము
దకపురస్సరం ప్రాగ్భాగేనిక్షిపేత్। వధూవరానువాసిన్యాచ అర్ఘ్య
త్రయాణి దత్వాఽచమ్య। శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం...... మహాజనేభ్యో
నమః। ఏవంగుణ...ర్థం గౌరీనీలలోహిత పూజాఖ్యం కర్మకరిష్యమా
ణస్త...పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి । ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమా
ప్త్యర్థం గణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥ గణాధిపతిపూజాంపుణ్యా
హవాచనంచకృత్వా। ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ దంపత్యోః
ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీనీలలోహిత పూజాం కరిష్యామినమః॥ గౌరీ
నీలలోహిత దేవతాయైనమః। ఆవాహనాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య
అత్రమహానైవేద్యంకుర్యాత్ । శ్లో। నీలలోహితసూత్రాభ్యాం పుత్ర
పౌత్రప్రదాయినే దీర్ఘాయుష్యమవాప్నోతి కన్యాంకశేతుబంధనం॥కన
కరజతిసూత్రం గంధపుష్పాదిపూజాబహువిధశుభనాదం బ్రాహ్మణాళీ
...యుతం విలసతిశుభలగ్నేకన్యకాకంఠమధ్యేఉదయతిరవిబింబంమంగ
దీర్ఘమాయుః। నీలలోహితధారణమస్తు ఏవంగుణ... ప్రీత్యర్థం

దంపతీ సమావేశనాఖ్యం కర్మకరిష్యామీతి సంకల్ప్య। కేచిత్ప్రత॥ గర్భాధానమితిసంకల్పంకరోతి॥ నారికేళఫలపుష్ప తాంబూలదక్షిణా దికంగృహీత్వా॥ ఉత్తరోవరః॥ ఆరుహ్యాబ్యారుమథాపి...దీర్ఘాయుష్మం చాజ్ఞః॥ దంపత్యోఃసంవత్సరంభవేత్।పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిస్స్యాదిత్యే వం మనురబ్రవీత్। యదాగ్రే దేవో జాతో హేరంబః సదేవస్సుమతిం దదాతు। యథాభూమ్యాదిలోకేస్సృజే ఆయుష్యంచఆరోగ్యం। విష్ణోర్వ శ్రేయః భూయతేస్మాకమహామహార్పతిః॥ పరమేశ్వరోయథాభూత్యైన విభూతిమాన్సుమార్గఅష్టభోగాంశ్చభోగాదింద్రపసంప్రదద్యాత్। ఉప దేవాత్సద్య స్సుమాంగల్యం సుసంపదోజాయతే। భాస్కరఓజో ఇందు ర్యశః॥ కుజోహ్యారోగ్యం బుధఃప్రజ్ఞాం జీవోవిద్యావృద్ధిం శుక్రోదీర్ఘ జీవంచ మందశ్శాంతిం ప్రమోదంతమా గ్రహావేతాని ఫలానిప్రదిశే యుః। గంగాదీనీమాని సర్వతీర్థాని పదేపదేమంగళప్రదానిభవేయుః అస్యాంజాతఃపుత్రోవిక్రమార్క సమపరాక్రమస్స్యాత్॥ఇమాదంపతీ॥ జగదేకవీరం। హుతవహావీర్యం। మేరుసమధీరం। సుగుణాలవాలం। వహ్నిసుపూతం।సువంశాభిజాతం।సదాచారపూతం। త్రిభువనాఖ్యాతం। దిగంతవిశ్రాంత కీర్తిమనంత విభూతింపుత్రం విందేతామ్। యావదా చంద్రార్కం వంశాభి వృద్ధిస్స్యాత్ దశ్వగజగోరథాందోళికా వాహన ఛత్రచామరా ద్యనంతవిభవాస్సంతు। క్షేమస్థైర్యబలం। ధైర్యబలం। గృహధనరత్నాదిబలం। భావపుత్రబలం।పౌత్రబలం వధూవరావిందే తాం।నిరంతరమష్టైశ్వర్యాయురారోగ్యబలంచ విందేతామ్। యథా స్థానముపవిశ్య।సమావేశనముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు।...సత్సం తానసౌభాగ్య ఫలావాప్త్యర్థం ఫలప్రదానాని కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ ఫలంమనోరథఫలం...చ్ఛమే। శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థంఇదంఫలం సతాంబూలంసదక్షిణాకంతుభ్యమహంసంప్రదదే (నమమ) ఫలదానాని దద్యాత్॥ అథ వంశపాత్రద్వయంనిధాయ। (వధువుయొక్కయు వరుని యొక్కయు - శూర్పవాయనములను రెండును అచ్చోటనుంచి అలంక రించి వానియందుంచవలసిన చీరె- రవిక - అద్దం - కాటుక్కాయ-

తాంబూలం- ఫలం- పుష్ప - వల్లపూసలు- బియ్యం మొదలగు వశా కములను రెంటియందుంచి అచ్చోట ఉమామహేశ్వర పూజచేసి- వరుని యొక్క తల్లిగారికి- పెళ్లికుమార్తె యొక్క తల్లిగారికి - వారికి పేరును పేరికివారును చిన్నదానిచే నిప్పించవలెను తత్క్రమంత్రః॥ శ్లో॥ వంశోవంశకరశ్శ్రేష్ఠో వంశోవంశవివర్ధనః। అనేనవంశదానేన తుష్టో వృద్ధిం కరోతుమే। వంశపాత్రమిదంపుణ్యం వంశజాత సముద్భవం। తతఃఐరిణీపాత్ర దానానాము త్తమందాన మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥ తతఃఐరిణీపా దానానాము త్తమందాన మతశ్శాంతిం అతస్త్వాం సంకుర్యాత్।శ్లో॥ఐరిణీత్వముమాదేవి మహేశోగిరిజాపతిః। అతస్త్వాం పూజయిష్యామి ఐరిణీంసర్వకామదాం। ఆశీర్వాదః॥ తతఃకంకణవిమో చనం॥ శ్లో॥ కంకణంమోచయామ్యద్య రక్షాస్మిన్నకదాచన। మయి రక్షాంస్థిరాంబధ్వా దేవత్వం గచ్ఛకంకణ। ఇతి కంకణ విసర్జనం కుర్యాత్। తతఃవసంతమాధవపూజాంకరిష్యామి॥వసంతమాధవ, దేవ తాభ్యోనమః॥షోడశోపచారై రభ్యర్చ్య॥(కమ్మాకడియం) అనురెండు వ స్తువులను ఆచార్యుడు పూర్ణకలశమునందుంచవలెను. అప్పుడువర పూర్వకము శ్రీయస్కరమనియు, వధూపూర్వకమైనచో శ్రీప్రజా భివృద్ధియని తెలియవలెను) అప్పుడుమంత్రము॥శ్లో॥ దేవేంద్రాణీనమ స్తుభ్యం దేవేంద్రప్రియభామిని। మాంగల్యమే త్రమాంగేతు దంపతో వివాహె భాగ్య కలం। శ్లో॥ పతివ్రతేమహాభాగ దేవేంద్రప్రియభామిని। వివాహె భాగ్యమారోగ్యం శ్రియంపుత్రాంశ్చదేహిమే। వధూవరా శిరసి మార్జనం కుర్యాత్।

బంధు కట్నములు, (చదివింపులు)

శ్లో॥ సుమంగలీరిమాంసర్వా వధూంపశ్యతసంయుతాః। సౌభాగ్య మస్యైదత్వాథ వధూంసంప్రీణయంత్విమామ్। ఇతివధ్వాః। మంత్రి ముచ్చార్య తత్తద్ద్రవ్యనామంవదేత్। శ్లో॥ యువాంవస్త్రాణిరమ్యాణి ధరతాంయువయోస్సుఖం। మిత్రావరుణనామానా ప్రదిశేతాంనిరం తరం। ఇతివస్త్రస్య॥శ్లో॥ హిరణ్యవర్ణరూపాయ లోకానాంసుఖదాయచ। శ్రియందద్యాత్సదా ధనధాన్యవివృద్ధ్యర్థం ప్రదకేశుం హిరణ్మయమ్। ధాన్య ధనం పశూన్పుత్రానాయు రారోగ్యం శోభాంపుష్టిం తథాయుషః॥

వ్యం శతవత్సరమ్ । శ్రీర్వర్చ యాయుష్యం చారోగ్యం యథాశోభ మానం । భూయాత్తే ధాన్యంధనం పశుం బహుపుత్రలాభం శతసంవత్సరం దీర్ఘమాయుః ॥ ఇతి ఉపహారమంత్రాస్సమాప్తాః,

తాంబూల దానమ్,

శ్లో। పుత్రపౌత్రధనంధాన్యం సర్వైశ్వర్యాభి వర్ధనం । ఆరోగ్యాయుర్యశాంసీశో కృపయాచ దదాతునః॥ దంపత్యోః మిధునతాంబూలందద్యాత్ ।

అప్పగింతలు,

శ్లో॥ దశవర్షాణీయంకన్యా పుత్రవత్పాలితామయా । ఇదానీం తవదాస్యామి దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతి కన్యాహస్తం గృహీత్వా క్షీరేణసంస్పృశ్య వరహస్తేనిక్షిపేత్ ॥ ఇతిభర్తుః॥ దశవర్షా...ఇదానీంతవపుత్రస్య దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతిశ్వశురస్య॥శ్లో॥ దశవర్షా...తవపౌత్రస్య దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతి భర్తృపితామహస్య ॥ దశవర్షా...ఇదానీంతవభ్రాతుశ్చ దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతిభర్తృభ్రాతుః॥దశవర్షా...ఇదానీంతవబంధోశ్చ దత్తాంస్నేహేనపాలయ ॥ ఇతి బంధూనాం॥ ఇతి ఆధీనమంత్రస్సమాప్తః,

ఆ శీ ర్వ చ న మ్ ,

శ్లో॥ ఆయుర్దీర్ఘమరోగతాం ప్రియవధూం చైశ్వర్యమవ్యాహతం। పుత్రాన్ భద్రగుణాన్ దదాతుభవతాం సత్రామ మాన్యంపదమ్ । పారావారసుతావరో ధరతటీపాటీర పంకాంకితశ్శ్యామః కామపితా పితా మహపితా శేషాంకశాయీహరిః॥ అస్మాకమాశిషా మోఘైరమోఘైరఘహారిభిః॥చిరంజీవచిరంజీవ సుఖీభవసుఖీభవ॥౧॥ఆయురారోగ్యపుత్రార్థ రాజ్యబంధుసమృద్ధయః॥ భవంతుతే సదావిష్ణోః ప్రసాదాచ్ఛ్రీంగశాయినః । అస్మాకమాశిషామోఘైరమోఘైరఘహారిభిః॥ చిరంజీవ...భవ॥౨॥ ప్రాక్ప్రత్యాదితిపూర్వదిగ్భాగే ఇన్ద్రోదేవతా। ఇన్ద్రప్రసాదా ద్రాజ్యాభివర్ధనమస్తుతే । తేనప్రాచీందిశంజయతితం,దక్షిణాపరీవహంతి।దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతాయమప్రసాదాదాయుష్యాభివర్ధన. మస్తుతే తంప్రత్యంచ మావర్తయంతి ప్రతీచీదిగ్భాగే

వరుణో దేవతా వరుణప్రసాదా త్పుత్రపౌత్రాభి వర్ధనమస్తు తే। తేన ప్రతీచీందిశంజయతి। తముదీచీతిష్ఠంత్యాపావహంతి। ఉదీచీదిగ్భాగేకుబేరో దేవతా కుబేరప్రసాదాద్ధనధాన్యాభివర్ధనమస్తు తే। తేనోదీచీందిశం జయతి। సర్వదిగ్భాగే బ్రహ్మదేవతా బ్రాహ్మణప్రసాదా చ్ఛత్రుజయమస్తు తే॥ ఇత్యాశీర్వాదః॥ చిరంజీవ...భవ ॥3॥

మం॥ కళ్యాణీదేవీసుభగేవరూథం వధ్వోభాగమోషధీః ప్రబ్రవీమి। ఆకల్యాణీతనువా శోభమానే రయింపుత్రాన్ సతతందీర్ఘమాయుః॥ కల్యాణీ- దేవీ-సుభగే-వరూథం-వధ్వః-భాగం-ఓషధీః ప్రబ్రవీమిం-ఆ-కల్యాణీ-తనువా- శిశోభమానే- రయిం- పుత్రాన్- సతతం దీర్ఘం ఆయుః॥

ఘ న ప న స.

కల్యాణిదేవీ దేవీకల్యాణీ కల్యాణిదేవీ శుభగే శుభగే దేవీ కల్యాణికల్యాణిదేవీసుభగే। దేవీసుభగేసుభగే దేవీ దేవీసుభగే వరూథం వరూథగ్ం సుభగేదేవీ దేవీసుభగే వరూథం। సుభగే వరూథం వరూథగ్ం సుభగేసుభగే వరూథం వధ్వోవధ్వో వరూథగ్ం సుభగే సుభగేవరూథగ్ం వధ్వః। వరూథం వధ్వోవధ్వో వరూథం వరూథం వధ్వో భాగంభాగం వధ్వోవరూథం వరూథంవధ్వోభాగం।వధ్వోభాగంభాగం వధ్వో వధ్వో భాగమోషధీ రోషధీర్భాగం వధ్వోవధ్వో భాగమోషధీః।భాగమోషధీ రోషధీర్భాగం భాగమోషధీః ప్రపౌషధీర్భాగం భాగమోషధీః ప్ర। ఓషధీః ప్రపౌషధీ రోషధీః ప్రబ్రవీమి బ్రవీమి పౌషధీరోషధీః ప్రబ్రవీమి। ప్రబ్రవీమి బ్రవీమి ప్రప్రబ్రవీమి। బ్రవీమీతి బ్రవీమి, ఆకల్యాణీ కల్యాణాకల్యాణీ తనువాతనువా కల్యాణ్య కల్యాణీతనువా కల్యాణీతనువా తనువాకల్యాణీ కల్యాణీ తనువా శోభమానేశోభమానే తనువాకల్యాణీ కల్యాణీతనువాశోభమానే। తనువాశోభమానే శోభమానే తనువా తనువా శోభమానే రయిగ్ంరయిగ్ం శోభమానేతనువా తనువాశోభమానేరయిం।శోభమానే రయిగ్ంరయిగ్ం శోభమానే శోభమానే రయిం పుత్రాన్ పుత్రాన్రయిగ్ం శోభమానే శోభమానేరయింపుత్రాన్। రయిం

తాః పుత్రాన్రయిగ్ం రయిం పుత్రాః త్సతతగ్ం సతతం పుత్రా
న్రయిగ్ం రయింపుత్రాన్సతతం పుత్రాః త్సతతగ్ం సతతం పుత్రాః
పుత్రాః త్సతతంతందీర్ఘం దీర్ఘగ్ం త్సతతంపుత్రాః పుత్రాః త్సతతం
దీర్ఘం। సతతం దీర్ఘం దీర్ఘగ్ం త్సతగ్ం సతతం దీర్ఘమాయురాయుర్దీ
ర్ఘగ్ం త్సతతగ్ం త్సతతం దీర్ఘమాయుః। దీర్ఘమాయురాయుర్దీర్ఘం
దీర్ఘమాయుః। ఆయురిత్యాయుః॥౪॥ విష్ణుశ్శ్రియందదాతు। పశుపతిః
పశూన్దదాతు। కుబేరశ్చధనందదాతు। సర్వాదేవతా అమృతందదా
తు। అథశ్రీకరంచ బహుపుత్రంచ। లక్ష్మీంచకీర్తిందదాతు। తతస్సు
లక్షణగ్ం సుభద్రంచ। వాయువేగాన్తురంగమత్తగజాన్సుఖాసంచ।
సుకృతారోమాగణః సుజనస్సుపోషణః మాసేమాసే సఫలమాదిత్యో
దద్యాత్। తేజోదద్యాచ్చంద్రకళాంచ। మంగళస్సుమంగళంచ బుధ
శ్చ దీర్ఘబుద్ధించ మంత్రీమంత్ర రహస్యంచ। శుక్రస్సౌఖ్యంచ శని
శ్శాంతంచ। రాహూరాజ్యంచ। కేతునాప్రబలగ్ం సహస్రగావోవిభవం
భవంతు భవతాందీర్ఘమాయురైశ్వర్యమాధిపత్యం। స్వస్తిసర్వేగ్రహా
స్సనక్షత్రాశ్శుభ ఏకాదశస్థాన ఫలదావరదా సుప్రీతా స్సుముహూ
ర్తా సుప్రసన్నా వరదా భవంతు చిరంజీవ...భవ॥ ౫॥

దేవస్యగృహే మునయోవసంతి దేవానాంకవయః పార్థివాసః।
దేవాఇదంమేనుమనస్యమానా దివిదేవావసవో దీర్ఘమాయుః। అగ్ని
రివశుచిర్భవ, ఆదిత్యఇవతేజోభవ, విష్ణురివశ్రీమాన్భవ, బ్రహ్మేవా
రాయుర్భవ, ధాన్యం-ధనం-పశుం బహుపుత్రలాభగ్ం, శతసంవత్స
రం దీర్ఘమాయుః చిరంజీవ...భవ॥౬॥

జగదేకవీరం, ఉదధిగాంభీర్యపీరమ్, మేరురివధీరమ్, సద్గుణా
పారవారమ్, అన్యభవతామ్, వహ్నిస్సుపూతమ్, సువంశాభిజాతమ్,
సదాచారపూతమ్, ఉచ్ఛ్రయోపేతమ్, సత్యశ్రీసమేతమ్, త్రిభువనా
ఖ్యాతం, దిగంతవిశ్రాంత కీర్తిప్రసంత విభూతిమ్, యావదాచంద్రా
ర్కంవంశాభివృద్ధయే, అశ్వగజగోరథాందోళికావాహన ఛత్రచామర
సుభటాః పరివారాః, యుష్మ్యేవంక్షేమస్థైర్యబలంచ। ధైర్యంబహవః
పుత్రాః పౌత్రబలంచ। యువాంవధూవరౌ భవతాం భూత్యైభవతాం

నిరంతరం దీర్ఘమాయుః ॥ చిరం...భవ॥ ౭॥ ఇమేశ్రియేయస్మహాస్త
సుగంధవతస్థలైః పుణ్యజాయమానైః వ్రిమో...హానైరభిమన్యమా
నైః పుత్రైః పౌత్రైశ్చ వర్ధతాం దీర్ఘమాయుః॥ చిరం...భవ॥౮॥ యదా
శిషోవాచరే...ఇంద్రో దేవానామధిపోఽగ్నిర్ద్విజానాం జ్యోతిషాం యమో
వై వస్వతః పితౄణాం నిరృతిర్యాతుధానానామపాంవరుణోఽధిపతిః కుబే
రః ఈశానాం గణానాంవాక్ బ్రహ్మఋషీణాం జమదగ్నిస్తస్మాదాహు
స్త్వయో పుత్రాః పౌత్రాః పశూః యజమానాయ రయిమాదేహి
శతమితిసంవత్సరం దీర్ఘమాయుః॥ చిరం...భవ॥౯॥ శ్రియందద్యాత్సదా
సౌభాగ్యం శోభాంపుష్టింతథాయశః॥ ధాన్యంధనం పశూన్పుత్రానాయు
ష్యం శతవత్సరమ్॥ చిరం...భవ॥౧౦॥ సంవత్సరం భవేత్ పుత్రపౌత్రాభి
వృద్ధిస్స్యాదిత్యేవంమనురబ్రవీత్। యదాగ్నిదేవో జాతో హరంబః॥
స దేవస్సుమకిందదాతు। యథాభూయాద్విశ్వస్య జే॥ ఆయుష్యంచఆరో
గ్యం విష్ణోర్ద్వశ్రియః॥ భూయతేస్మాకమహర్పతిః॥ పరమేశ్వరోయదా
భూత్యైరిభూతమాః అమానష్టభోగాంశ్చభోగాదింద్రవివంప్రదద్యాత్
ఉపదేవాత్సద్య స్సుమాంగ...సుసంపవోజాయంతే॥ భాస్కరటజో
ఇందుర్యశః। కుజో హ్యారోగ్యం। బుధః ప్రజ్ఞా జీవో విద్యావృద్ధిం శుక్రో
దీర్ఘజీవంచ మందశ్శాంతిం ప్రమోదంతమా గ్రహాః పేతాని ఫలాని
ప్రదిశేయుః॥ గంగాదినీమానసర్వతీర్థానపదేవదే మంగళప్రదానిభవే
యుః। అస్యాంజాతః పుత్రోవిక్రమార్క సమపరాక్రమస్స్యాత్।
ఇమాదంపతీ చిరంజీవ.....భవ॥౧౧॥ పుత్రపౌత్రైర్యుతాలక్ష్మీః ధన
ధాన్యయుతంగృహం। దారాస్సుగుణసంపన్నా భూయాసుస్తే నిరంతరమ్
చిరంజీవ...భవ॥౧౨॥ శ్లో॥ అష్టపుత్రధనంవోస్తు దశపుత్రో భవం
తువః। వ్యాధినారహితందేహం। గేహంస్వర్ణాఢ్యలంకృతమ్॥ చిరంజీవ
...భవ॥ ౧౩॥ నిర్వ్యాధినాశరీరేణ మనసాచనిరాధినా। పూరియన్మర్థి
నామాశాస్త్వంజీవశరదాంశతమ్॥ చిరం...భవ॥ ౧౪॥ హాంతిస్తేజో
యశస్సత్యం యుద్ధేదోర్బలముత్తమం॥ భూయాసుస్తే మహావిష్ణోః కృప
యావరయాసదా॥ చిరంజీవ...భవ॥౧౫॥ దీర్ఘాయుషాథసత్త్వేన యశ
సాపిదిగంతరే॥ తేజసాచబలేనాపిచిరంజీవ...సుఖభవ॥౧౬॥దవిశ్చంద్రి

స్తథాభౌమో బుధో దేవ గురుస్తథా। శుక్రశ్శని స్తథా రాహుకేతూ
సంతు సుఖప్రదాః చిరంజీవ...భవ॥ ౧౭॥ గృహేతే సంపదస్సంతు।
నిత్యశ్రీరస్తు తేసదా। మంగళ పవిత్రాణి। ప్రశాంతాంమందిరేచ తే।
చిరం..భవ॥ ౧౮॥ ఛత్రచామరసంయుక్తాఃదాస్యస్త్వాంవృణ్వతాంసదా।
గజాంతమహదైశ్వర్యంభూయాచ్ఛ్రీవిష్ణుసేవయా। చిరం...భవ॥ ౧౯॥
ధనం కనకవస్త్రం విపుల దాసదాసీజనం మదేభ భటఘోటకం రథ
సమేతసేనాయ ..౦। భవేన్మురరిపుప్రియా చతురలోచనో పాంతయో
ర్నిరీక్షణవశాత్తవప్రచురకోటిసంఖ్యాధనం। చిరం.. భవ॥ ౨౦॥ గృహం
కనకశోభితం వసనమస్తు విద్యోజ్జ్వలం। వపుశ్చల విరాజితం హృదయ
మస్తు సత్వాంచితం। భవంతుతవకీర్తయో భువితుకాందిశీకాః పరంసుహృ
జ్జన సమాగమం భవతుతే సదాహర్నిశం॥ చిరం...భవ॥ ౨౧॥ కల్యా
ణాన్యనిశంభవంతుభవనే శ్రీవేంకటేశప్రభోః। ప్రేమాస్తుత్వయిరామ
చంద్రకరుణా సంవర్ధతాంసర్వదా। శ్రీమచ్చంద్రధర ప్రసాదమహిమా
త్వయ్యస్తు నిత్యంముదా। లక్ష్మీస్తిష్ఠతుకోశగేహనివహే త్వత్యంతసం
ప్రీతితః। చిరం...భవ॥ ౨౨॥ దారాఃపుత్రగుణాఃభవంతుభవతామారోగ్య
మస్తే భవతాం। పీడ్యంతాంమధ శత్రవోనియత మప్యాయుశ్చసంవర్ధతాం।
శ్రీలక్ష్మీకుచ కుంకుమాంకితనిజోరఃపీఠపాటీరవాః। శ్రీవిష్ణుర్జగదీశ్వ
రోవిదిశతు ప్రాచుర్యసత్వం..॥ చిర....భవ॥ ౨౩॥ ఆరోగ్యంచసుమం
గళంప్రియపథూరాదిత్య తేజఃపరం కీర్తిశ్చంద్రసురేభకుంద కుముద
క్షీరోదనీరోపమా। పాండిత్యంచ సుకర్మసుప్రతిదినం ప్రీతిశ్చధర్మేష్టతా
వాచాం త్వమమేయవస్తునిచయంధాన్యంచ భూయాత్త్వయి। చిరం...
భవ॥ ౨౪॥ వృషాకపాయీ ప్రియవల్లభస్త్వా మనంత భోగాచింత దివ్య
దేహః। వినాయకోయస్య మహాన్ప్రమోదః స దీర్ఘాయుషం పుత్ర
యుతంచకుర్యాత్॥ అస్యార్థః। వృషాకపిః(వి) హరిః విష్ణుః వృషాకపిరితి
ఘంటికప్రామాణ్యాత్ -హరః విష్ణుశ్చేత్యర్థః ।- వృషాకపేః-అపత్యం
స్త్రీవృషాకపాయీ(సూ) వృషాకప్యగ్నికుసిత కుసీదానముత్ ఇతి
ఐ-ఆదేశో జీవచ ప్రియశ్చాసౌవల్లభః ప్రియవల్లభః వృషాకపాయ్యాః
ప్రియవల్లభః। వృషాకపాయీప్రియవల్లభః, శ్రీమదాదినారాయణః

గాఢప్రియశ్చే త్యపిధ్వనిః - కీదృశః శ్రీమన్నారాయణ ఇత్యాకాంక్షా
యాం-అనంతభోగాంచిత దివ్యదేహ ఇత్యనంతః-శేష తస్యభోగః-కా
యః-తస్మిన్-అంచిత-దివిభవం-దివ్య దేహ యస్య,సతథోక్తః,నవి
ద్యతే-అంతో యేషాంతే-అనంతాః- తాదృశాః భుజ్యంత ఇతి భోగాః
తైః-అంచితం పూజితం- దివ్యః-దేహః-కాయం యస్యసః-ఇతిధ్వనిః
వీనాం-పక్షిణాం - నాయకో వినాయకః- గరుత్మానిత్యర్థః- లంబోదర
శ్చేతిచధ్వని - యస్యపరమేశ్వరస్య మహాన్- ప్రియః ప్రేమవిషయః-
అసౌపరమేశ్వరో నారాయణః సదాశివశ్చ, త్వాం, భవంతం, దీర్ఘాం,
ఆయుర్యస్యసః, దీర్ఘాయుః,తం,తథోక్తం,పుత్రాశ్చపౌత్రాశ్చపుత్రాః
త్రైర్యుతం, సంతతం, బహుపుత్రపుత్రికాసంయుతం,కుర్యాదిత్యాశీ
ర్వాదః ॥౨౧॥ అత్రశబ్దశక్తిమూలో వాచ్యాతిశాయివ్యంగ్యః, నతు
శ్లేషః విశేష్యస్యాశ్లిష్టత్వాత్ । శ్లో॥ వాహీకృత మహాధేను గణాధిప
వినాయకౌ।భవతాంభవతాంభూత్యైపార్వతీపరమేశ్వరౌ॥ అస్యార్థః॥
పార్వతీం పాతీతి పార్వతీపః, రమాయాః, ఈశ్వరోరమేశ్వరః, పార్వ
తీపశ్చ, రమేశ్వరశ్చ పార్వతీపరమేశ్వరౌ,తౌ, కీదృశావిత్యాకాంక్షా
యాం వాహీకృత మహాధేను గణాధిపవినాయకౌ, ధేనూనాంగణః,
ధేనుగణః- మహాంశ్చాసౌ, ధేనుగణశ్చ మహాధేనుగణః, మహాధేను
గణస్య, అధిపః, మహాధేనుగణాధిప- వృషభఇత్యర్థః, వీనాం, పక్షి
ణాం, వినాయకః, గరుడఇత్యర్థః, వాహౌ, సంపద్యమానౌకృతౌ
వాహీకృతౌ, వాహీకృతౌ మహాధేనుగణాధిపవినాయకౌ,యాభ్యాం
తౌ, వాహీకృత మహాధేనుగణాధిప వినాయకౌ । తాదృశవిశేష
విశిష్టౌ, హరిహరౌ, భవతాం। యుష్మాకం భూత్యై ఐశ్వర్యాయ
భవతామిత్యాశీర్వాదః చిరంజీవచిరంజీవ సుఖీభవసుఖీభవ॥౨౨॥

అథ దేవలోకే కింత్వముష్మిన్ । తేజోరూపంద్రష్టా । దేవ
ఋషయః॥ పప్రచ్ఛురిదంబ్రహ్మ । అథబ్రహ్మాబ్రవీత్ । శృణ్వంతు దేవ
ఋషయః॥ పరమానందరూపేస్మిన్ స్వర్గలోకోస్వర్ణమయః । తస్మిన్
కల్పవృక్షో మణిప్రభః । తటిత్ప్రభః । సోమసూర్యప్రభః । నానావర్ణ
సుమః ॥ శాఖేశాఖేసువర్ణభమ్ః శాశ్వతవర్ణందివ్యరూపంచ। సువర్ణ

రక్తమయః॥ సమృద్ధో ఽమృతఫలః॥ సులక్షణో వేదో ఽపాశ్రయతుర్నామ యుష్మాన్ పాతు అమాన్ పాతు సర్వాన్ పాతు ఆత్మస్యైవం చింతయేత్॥ ప్రజాపతిః ప్రజామాయుస్స్వర్గ శతం దదాతు। విష్ణుశ్శ్రియం దదాతు। పశుపతిః పశూన్ దదాతు। సర్వా దేవతా అమృతం దదాతు। అథ శ్రీకరంచ బహుపుత్రీంచ లక్ష్మీశ్చ కీర్తిం దదాతు। తదస్య లక్షణాం సుభద్రంచ యోగణం। సుశీలస్యాపోషణం। మాసేమాసే సఫలమాదిత్యో దద్యాత్తేజో దద్యాచ్చంద్రశ్చైతో బలంచ మంగళస్సుమంగళంచ బుధశ్చ దీర్ఘ బుద్ధించ। జీవో మంత్రరహస్యంచ। శుక్ర సౌఖ్యంచ। శనిశ్శాంతించ। రాహూ రాజ్యంచ కేతునా ప్రబలగం సహస్రగావో భవంతి భవతాం దీర్ఘాయురైశ్వర్య మాధిపత్యమ్। యుష్మాకం భూయాత్ చిరంజీవ ...భవ॥ ౨౭॥

ఇత్యాశీర్వచన ప్రకరణం సమాప్తం.

అథ మహదాశీర్వాదః.

1. మహద్భ్యోనమః స్వస్తిమంత్రార్థా స్సత్యాస్సఫలా స్సంత్వితి భవంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు॥

2. అపమూర్ధం ప్రోక్త శ్శిష్టోశ్చ యథోక్తం దీర్ఘాయుష్యం భూయాదితి... భవం...తు॥

3. అస్మిన్ ముహూర్త స్సుముహూర్తో భూయాదితి భవంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు॥

4. ఏతల్లగ్నాపేక్షయా ఆదిత్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణాం శుభస్థానఫలావాప్తిరస్త్వితి భవంతో...గృహ్ణంతు॥

5. శ్రీమతాం తత్రభవతాం మహతాం భూసురాణాం శ్రీమత్పాదారవిందమూలే కృతప్రణామా కృతాంజలిపుటా ఇమా దంపతీ। శ్రద్ధావంతౌ, మేధావంతౌ, ప్రజ్ఞావంతౌ, ధారణావంతౌ, బహుపుత్రవంతౌ, బహుమిత్రవంతౌ, ఋద్ధిమంతౌ, బుద్ధిమంతౌ, ధనధాన్యసమృద్ధి వంతౌచ భూయాస్తామితి భవంతో... గృహ్ణంతు॥

6. ఇమౌదంపతీ సుఖాలింగితాంగౌ, దయాభాషాంగౌ, విశు

ద్ధాంతరంగా, జితానల్పనింగా, కృతకృత్యభంగా, విపాపాను షంగా. శుభాత్మీయలింగా, గుణాధిక్యంతు గౌచ భార్యాస్త్వమితి భవంతో...గృహ్ణంతు॥

7. ఇమాడంకతీ సువాససా, సుమనసా, సువర్చసా, నిరంతర విధిపాలిత జాతవేదసా, నిజతను ప్రభాతి రస్కృత తమసా అవిర నవనవదృశ్యమానవపుషా, హేలా సితవచసా, మాలాలంకృతశి షా, వేలావిరహితయశస్కాచ భార్యాస్త్వమితి భవం...తు॥

8. అనయోర్ద్వంపత్యోః...కై రవణీ చంద్రమసోరివ, కోకవట సూర్యయోరివ, చాతకమండలీ మేఘయోరివ, పికసుందరీ మాకం ధయోరివానోన్యన్యం ప్రీతిరవిచ్ఛిన్నాస్త్వితి భవంతో...గృహ్ణంత

9. అనయోర్ద్వంపత్యోః...అస్య దేవదేవస్య, అఖిలాండకో టిబ్రహ్మాండనాయకస్య, సంసారతాపాధిక పరిశ్రాంత నిజజనసంత హారణ చరణాతపత్రస్య, పంచబాణ తూణీరసదృశ జంఘాద్వయ కరికరభ పీనవృత్తాయతోరూద్వయస్య, కుండలీ పతిభోగస్ఫూర్తి కరమండిత దోర్దండస్య, శ్రీవత్సకౌస్తుభాది విలసత్పీన దృఢవిశా లవక్షస్థలస్య, మణిమయ మకరకుండలాలంకృత కర్ణద్వయస్య, అకల పూర్ణశశాంక బింబమివ సుందరముఖారవిందస్య, ప్రణతజన స త్కార పరమ కరుణాకటాక్షవీక్షణస్య, ఇంద్రనీల సమానదివ్యదే హ వైదేహీసహిత శ్రీరామచంద్ర ప్రసాదా దాయుష్మత్సుగుణా బహుసుపుత్రా వాస్థిరస్త్వితి భవంతో...గృహ్ణంతు।

10. అనయోర్ద్వంపత్యోః బృందారక వరకందర్పజిత అర ప్రభవసనంద ప్రథిత మునీంద్ర ప్రభృతికవందిప్రియ తమబృంద శుభశీలః। సత్యవ్రతగత వేగవతీసరిదుత్తర తటకాంచీ విలసిత సరోవర విశ్వస్మాదుత్తర వేదికృతసద్వరనుత హస్తిమహీధరమస్త కృత నిస్తులమహిమ హిరణ్మయీ పుణ్యకోటీవిమాన ప్రవిమల మోదవేధోవిహిత హయమేధో ధృతమధురవపా రుచమ స వరివాసవకనో భగవాన్ దేవాధిరాజో భగవాన్ (మహారా —— శ్రియఃపతి ఃభూయాదితి భవంతో...గృహ్ణ

11. ఇమౌ దంపతీ అనుపద విజృంభమాణ మహానంద ద్విశేష తోషితయా । ప్రతిదినం కాలత్రయేపి సముద్ఘోష్యమాణ పటహ, ఫణహ, వక్త్రీ, ఫల్లికా, మండుక, విక, కామ్రగంధా కాహళి,సరళీ, మురళీ నిస్సాణ భేరీదుందుభి, శ్శంఖ, శృంగ, మృదంగ, వంశోద్ధా భుజ, మడ్డుక, డిండిమ, దుందుకి, నిధకా ఢక్కా, ఝుక్కా ధక్కాలి బంభా తిమిరదర్దర, ఝర్ఝర, ఘుర్ఘుర, విపంచీ పారంగీప్రముఖానంద మాంగళికవాద్య సంపూరిత తయా, క్వచన, ధణాం ధణాం క్వచి ఝణాం ఝణాం కాపి బంభుంబంభుం క్వచిడుండుం, క్వచిధింధిం,క్వచి త్కణకణ, క్వచిఝుణ, ఝుణ, ఝుణ, క్వచిఝుర్ఝుణాం ఝుఝుణా మిత్యాది శ్రుతి సుభగంభావుకని ధ్వానదధ్వన్య మానగేహాంకణా కితోత్సవ కోలాహల సామాజిక మనోరంజక అప్సరోగణధిక్కారి తస్కర, ధైర్యవిజయ, ధ్వజాయుత, సావయవసుస్థిర, విద్యుల్లతా సందోహ సందేహ సందాయి॥ మనోజ్ఞవారసుందరీ, క్రీడానర్తనసాభి నయ ధిక్తాం, ధిక్తాం, దిరుగుడు, తక్ ఝుణు ఝుణుతాం- తద్ధిమి ధిమితాం, తద్ధిమి ధిమితాం మిత్యాది, నిషాదఋషభ, గాంధార,- షడ్జమధ్యమధైవత, పంచమాఖ్య, సప్తస్వరసంయుక్త,సంగీతశ్రవణ, సంపూర్ణానందాచ, భూయాస్తామితి, శ్రీమంతో, ధీమంతో, భూమంతో, భవంతో, మహాంతోను...గృహ్ణంతు॥

12. ఇమౌదంపతీ వాణీవిరిఞ్చావివ వర్ధితానురాగా పార్వతీ పరమేశ్వరావివ పరస్పర ప్రణయరసభరభరితౌ కమలాకమలలోచనావివ కలిత కరుణాకటాక్షౌ, ఇంద్రాణీ మహేంద్రావివ, ఇదంమానౌ రతికందర్పావివ, అతిసుందరతాదర్పౌ, సీతారామావివసిద్ధ మనోరథౌ, రుక్మిణీకృష్ణావివ రూపశాలినౌ, ప్రఛాపప్రభావంతావివ అవినాభావవంతౌ, లోపాముద్రా కుంభసంభవా వివలోక పావనాలోకౌ సావిత్రీ సత్యవంతావివ సత్యసంధౌ దమయంతీ నళావివ, దేదీప్యమాన దివ్యదేహౌ, అరుంధతీ వసిష్ఠావివ శ్రుతిస్మృతిగోచర నిత్య నైమిత్తికాది నిఖిల కార్యానుష్ఠానపరౌ, అతిథన్యౌ, అధన్యంమన్యౌ, ప్రతిష్ఠితపాత్ర ప్రతిపాదితకన్యౌ, ఊరీకృతశౌజన్యౌ, దూరీ

కృత, దార్ఢ్యన్యౌ, మహితజనమార్గన్యౌ, బహుపుణ్యౌ, బహుగణ్యౌ,
బహులావణ్యౌ, బహువైచక్షణ్యౌ, బహుదాక్షిణ్యౌ, ఆశ్రితశరణ్యౌ,
విహితభగవత్ప్రావణ్యౌ, విదితవేదప్రామాణ్యౌ, నిత్యతారుణ్యౌ,
భృత్యకారుణ్యౌ, కమనీయకరచరణారుణ్యౌ, విబుధాగ్రగణ్యౌ, బహు
భావరేణ్యౌ, వివిధవిహారారణ్యౌ, బహుపుష్టౌ బహుతుష్టౌ సుశ్లిష్టౌ
అశ్లిష్టౌ అరుష్టౌ అనష్టౌ అకష్టౌ అభ్రష్టౌ విబుధతోషణౌ విగతదూ
షణౌ మహిత భూషణౌ శత్రుభీషణౌ పాపశోషణౌ ధర్మపోషణౌ
శాంతౌ దాంతౌ కాంతౌ తాంతౌ అపరిభ్రాంతౌ అపరిశ్రాంతౌ విదిత
వేదాంతౌ విగతమోదాంతౌ విహిత ఖేదాంతౌ బహుపుత్రౌ బహు
మిత్రౌ బహుసత్యౌ శుభవస్త్రౌ సుచరిత్రౌ శుభనేత్రౌ కమనీయగాత్రౌ
రమణీయగోత్రౌ అధీతాఽఖిలశాస్త్రౌ జైత్రౌ దఢీయాం సౌగరీయాం
బలీయాంసౌ పటీయాంసౌ ద్యుమతీయాంసౌ సజ్జననేదీయాంసౌ దు
దవీయాంసౌ పరిహృతతాపీయాంసౌ శ్రేయాంసౌ భూయాం
ప్రేయాంసౌ భూయాస్తామితి శ్రీమంతో ధీమంతో భూమంతో భ
తో మహాంతోను గృహ్ణంతు ।

13. సతతమపరిమితశౌర్య శాశ్వతపదనిత్యమంగళ విశిష్టావ
శేష వస్తువాహన నిరంతరశోభన పరంపరావాప్తి నిరంతరారో
బలవృద్ధి విజృంభమాణబాహు గజశతపోతవృద్ధివాక్సిద్ధి శతాయు
కనక వస్తువాహన గజతురగానేక సకలశాస్త్రమైత్రీకరణ చతు
సేనా సన్నాహన ఛత్ర చామర మణి భూషణాది యుక్తౌ భూ
దంపత్యోః అవిచ్ఛిన్న ప్రీతిద్వారా మార్కండేయవ దీర్ఘాయుష్
భూయాస్తామితి భవంత శ్రీమంతో మహాంతోఽను గృహ్ణం
తథాస్తు। 14. (మహద్భ్యోనమః) శ్లోకార్థాన్సత్యా సుఫలాస్స
భవంతశ్శ్రీమంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు। 15. అనయో
త్యోః ప్రీతిరవిచ్ఛిన్నాస్త్వితి భవంతో...తు, తథాస్తు। 16 అ
ర్దంపత్యోః గృహస్థాశ్రమ ధర్మకర్మనిష్ఠాగరిష్ఠత్వంభూయాదితి
తో...తు, తథాస్తు॥ 17. ఇహాడంకతీఅన్యోన్యప్రీతియుక్తౌ సాలం
... తౌ సుఖభాగినౌ భూయాస్తామితి భ

...తు, తథాస్తు. 18. ఇమౌజాయాపతీవాణీహిరణ్యగర్భావివపూజ్యౌ
లక్ష్మీనారాయణా వివపూర్ణానందౌ గౌరీశంకరావివనిత్యావపాయౌ
అరుంధతీవసిష్ఠావివతపస్సమృద్ధౌ సీతారామౌసకలభోగభాగ్యోపేతౌ
రాధాకృష్ణావివ సఫలమనోరథౌ అనసూయాత్రీఇవ పాతివ్రత్యసత్య
శౌచపరాయణౌ చిరాయుష్మంతౌ ధనకనకవస్తువాహనపుత్రపౌత్రా
భివృద్ధిమంతౌచ స్యాతామితి భవంతో...తు, తథాస్తు. 19 గురు
దేవతాప్రసాదేవ నిరుపద్రవౌనిరోగౌనిర్వ్యసనౌ నిర్దుఃఖౌభగవద్భక్తి
భాజౌ స్యాతామితి భవంతో...తు, తథాస్తు.

20. సర్వ ముహూర్తానంతరం కర్తవ్యాశీర్వాదః। అస్మిన్ ము
హూర్తేలగ్నహోరాద్రేక్కాణ నవాంశ ద్వాదశాంశాదిసమయేషు
యేయేగ్రహాః యజమానస్య జన్మనక్షత్ర జన్మరాశి వశాత్ నామ
నక్షత్ర నామరాశి వశాచ్చ శుభేతరస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణాం
శుభఫలదాతృత్వం భూయాదితి భ...తు। 21. యేయేగ్రహాః శుభ
స్థానేషుస్థితాః తేషామత్యంత శుభఫలదానే అనుకూలం భవంత్వితి
భవ...తు। 22. అనుష్ఠితమేతల్లగ్నంచ సకలదోష విరహితంశుభబల
కలితంచ సుఖప్రదం భూయాదితి భ...తు। 23. యచ్చయజమాన
హృదయం యేచయజమానాను బంధినః సర్వేపి భగవత్ప్రసాదేన
కల్యాణాభి సంధయః కల్యాణభాజశ్చ భవంత్వితి భ...తు। 24. యద
స్యస్మిన్ మహోత్సవే యత్కించిదపశబ్దం యాజకానాంయచ్చా
శ్రావివరుమంజనైః యచ్ఛ్రుత మశ్లీలంవా తత్సర్వ మపిపురాణ
ఘోషేణ బ్రాహ్మణాశీర్వచన బలేనచ శాంతకలుషం సుమంగళం
సుశ్లీలంశ్రావ్యంస్వస్తిశ్చ భూయాదితిభ...తు। 25. వసిష్ఠవాలఖిల్య
విశ్వామిత్ర వైశంపాయన దక్షకాత్యాయన కౌండిన్య గౌతమాంగీరస
పరాశరవ్యాస వాల్మీకి భరద్వాజ శుకశౌనక సనత్కుమారజాబాలి
బాదరాయణ కుంభసంభవ నిత్యతపోమతంగ కౌండిన్యశండిల శాండి
ల్యనాచికేత వృషభమందారపాల కపిలకర్ణగాంగేయ విభాండకాదీనా
మాయురారోగ్యకరాశీర్వచన పాత్రస్థంభూ...తు। 26. సంతత
శ్రీరస్తు సమస్తసన్మంగళాని భవంతు। తతస్సభాంప్రతిసాష్టాంగం

ప్రిణమ్యమంత్రితా ప్రతిగృహ్ణీయా దితి దేశ కులాచారాను రోధేన సంప్రదాయ పరిపాట్యాను వర్తవేదిక్ ॥

స్వస్తిమంత్రార్థాస్సమాప్తాః.

అథ వధూగృహప్రవేశః.

జ్యోతిషఫలగ్రంథే। శ్లో॥ వివాహమారభ్య వధూప్రవేశోయు గ్మేతిథా షోడశవాసరాంతే। పంచాగశుద్ధిశ్చ దినంవినాపి తిథానసద్గో చరగేపికార్యః॥ వధూవరౌ బంధుభిస్సహ స్వగృహంగత్వా ఆచమ్య ...ఏవం...ప్రీత్యర్థం దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం నూతన వధూ గృహప్రవేశాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణస్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం సహ స్వస్తిపుణ్యాహ వాచనం కరిష్యామినమః । ఆదౌనిర్విఘ్నేనపరి సమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి ॥ గణాధిపతి పూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా । ఏవం...ర్థం మమపత్న్యాః ప్రథమగర్భాదిసర్వగర్భ శుద్ధ్యర్థం గర్భాదానాఖ్యంకర్మకరిష్యామి। ఉత్తరోవరః॥ శ్లో॥ ఆయుహ్యైరు మధాపి...దీర్ఘాయుషం చాజ్ఞజః । అథ సమావేశన ముహూర్తస్సు...అస్తు॥ దక్షిణోవరః - అథ ఫ ప్రదానాని కరిష్యామి। ఫలంమనోరథ...ప్రయచ్ఛమే। శ్రీలక్ష్మీనార యణ ప్రీతయే ఇదంఫలం సతాంబూలం సదక్షిణాకం...నమమ। అ పూర్ణకలశద్వయ పూజాంచ కుర్యాత్ । కమ్మాకడియం జలే ని పేత్ ।శ్లో। దేవేంద్రాణినమస్తుభ్యం దేవేంద్రప్రియభామినీ। వివాహ భాగ్యమారోగ్యం పుత్రాన్పౌత్రాంశ్చ దేహిమే। అశీర్వాదః - ఠ నీరాజనమ్॥ (వి-ఉ-మా-గృ).

వధూగృహప్రవేశస్సమాప్తః.

అథ నూతనగృహప్రవేశః.

శ్లో॥ పంచాంగశుద్ధిదివసే చంద్రతారాబలాన్వితే । నిష్పం మలగ్నేచ క్రూరదోషాదివర్జితే। ఇతి జ్యోతిశ్శాస్త్రోక్త శుభముహ ర్తంవిచారయేత్ । అత్రాయంప్రయోగః॥ శుభమస్తు। శ్లో। యశ్శి నామరూపాభ్యాం...మహాజనేభ్యోనమః । ఆచమ్య...ఏవం... ... ...ర్థం నూతన గృహప్రవేశా

[illegible] కరిష్యమాణ [illegible] కర్మణి [illegible] మహాజనైస్సహ
స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి [illegible] నిర్విఘ్నేన పరిసమా
ప్త్యర్థం [illegible] కరిష్యామి। [illegible] పూజాం
పుణ్యాహవాచనం చ కరిష్యే [illegible] గృహప్రవేశాఖ్యం కర్మ
కరిష్యామి। గృహస్య మధ్యభాగే [illegible] అలంకృత్య నూతన
వస్త్రేణ శ్వేతతండులైన [illegible]॥ పూర్వోక్త ఏవం వాస్తు
పురుష ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలక సహిత వాస్తుపూజాం కరిష్యామి।
పూర్వోక్త ఏవ వాస్తు పురుష మింద్రాద్యష్ట దిక్పాలకానావాహ్య।
తతో ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాం సమర్పయామి॥ ఏవం
...ర్థం వాస్తు హోమం కరిష్యామి [illegible] ప్రయోగః। తతః దేశా
చారేణ వాస్తు హోమం సమాచరేత్। [illegible] వాది హోమం సమా
పయేత్॥ బ్రాహ్మణం పూజయేత్॥ అథ పూర్వోక్త మేవ ప్రదక్షిణం
కుర్యాత్। అథ బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా [illegible] మారాధానం
తరం వస్త్రాలంకారం దద్యాత్। అథ ఫలప్రదానం కరిష్యామి నమః॥
శ్లో॥ ఫలం...ప్రయచ్ఛమే॥ ఇదం ఫలం...నమః॥ అథాశీర్వాదః॥
శ్లో॥ సమ్యక్ప్రవిశ [illegible] పూర్ణాయుష్యేధతామారోగ్యం
ధనధాన్య గోసుత కళత్రం సంపత్తాం సర్వదా। పుత్రాః పౌత్రయుతాః
ప్రపౌత్రసహితాః పౌత్రైశ్చ భూయాత్తథా [illegible] రాజ
[illegible] ఇత్యాశీర్వాదః॥ గృహప్రవేశ
కాలే వాస్తుహోమం నకుర్వంతి॥ దేశాచారేణ కార్యః॥ నూతన
గృహమందు వాస్తుహోమం కూడదని కొందరు శిష్టులు విడిచివేసిరి.

నూతన గృహప్రవేశ సమాప్తః.

ఆబ్దికప్రయోగః (ఆమశ్రాద్ధమ్.)

ఆమశ్రాద్ధం పూర్వాహ్ణేకార్యం॥ కర్తాస్నాత్వాచమ్య దేవారా
ధనం కృత్వా॥ [illegible] పుణ్యా
హం కుర్యాదితి కమలాకరభట్టః॥ [illegible] విఘ్నే
శ్వరపూజాం పుణ్యాహం కృత్వా। ఆచమ్య... కేశవ...కృష్ణాయ

నమః పవిత్రం కృత్వా॥ శ్లో॥ అంగుళ్యగ్రైర్నాసికాగ్రం సంవీక్ష్య
పాపనాశనమ్। ప్రాణాయామమిదం ప్రోక్తం ఋషిభిః పరికల్పితమ్॥
శ్రీగోవింద శ్రీగోవింద శ్రీమహావిష్ణోరాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్య అద్య
బ్రహ్మణః- ద్వితీయపరార్థే- శ్వేతవరాహకల్పే వైవస్వత మన్వం
తరే- కలియుగే- ప్రథమపాదే- జంబూద్వీపే - భరతవర్షే - భరత
ఖండే- మేరోర్దక్షిణ దిగ్భాగే - శ్రీశైలస్య ఈశాన్యప్రదేశే- కృష్ణా
గోదావర్యోర్మధ్యదేశే- (శ్రీలక్ష్మీరంగవిలాసే) సమస్త దేవతా బ్రా
హ్మణ సన్నిధౌ - అస్మిన్ వర్తమానే వ్యావహారిక చాంద్రమానేన.
సంవత్సరే...అయనే...ఋతౌ...మాసే...పక్షే...తిథౌ...వా
సరే శ్రీవిష్ణునక్షత్రే- శ్రీవిష్ణుయోగే - శ్రీవిష్ణుకరణే - విశిష్టాయ
పుణ్యతిథౌ...ఏవంగుణ పుణ్యతిథౌ(ప్రాచీనావీతీ) యజమానస్య
(మాతుః) ప్రతిసాంవత్సరిక మృతాహాభ్యాసు శ్రాద్ధం కరిష్య
మాణే అధికారసిద్ధ్యర్థం పరిషత్ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యామి। త
సహిత పరిషద్దక్షిణాం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ సమస్తసంపత్సము
పేతవ స్సముత్థితాపత్కుల ధూమకేతవః। అపారసంసార స
సేతవః పునంతుమాం బ్రాహ్మణపాదపాంసవః॥ ఆధివ్యాధిహర
ణాం మృత్యుదారిద్ర్యనాశనమ్। శ్రీపుష్టికీర్తిదం వందే విప్రశ్రీపా
దం। విప్రోఘదర్శనాత్సద్యః క్షీయంతే పాపరాశయః। వందనా
శావాప్తిరర్చనాదచ్యుతంపదమ్॥ ఇత్యుక్త్వాప్రదక్షిణత్రయం।

ప్రా...తీ॥ పితుః(మాతుః)ప్రతిసాంవత్సరికమృతాహ
శ్రాద్ధంకర్తుం అధికారసంపత్తిస్సిద్ధిర్భవతో బ్రువంతుః ఇతిప
[illegible]కముత్సృజేత్॥ కర్తుం అధికారసంపదస్తు॥ పునః ఆ
ఏవంగుణ...పుణ్యతిథౌ ప్రా...తీ॥ పితుః (మాతుః) ప్రా
శ్రాద్ధే- శరీరశుద్ధ్యర్థం స్వర్ణధాన్య ఆజ్యకృచ్ఛ్రప్రత్యామ్నాయ
స్వర్ణదానం...ప్రయచ్ఛమే॥ ధన్వంతరోషిదాతార.

చ్ఛమే। కామధేనో...ప్రియచ్ఛమే। స్వర్ణ ధాన్యఆజ్యాకృచ్ఛత్రయ ప్రత్యామ్నాయ హిరణ్యదానం యథ్యామహం సంప్రదదే (నమమ) ప్రాచీనావీతీ॥

...పితుః ప్రాతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధే...పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం... నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం

...మాతుః ప్రాతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధే మాతృపితామహీ ప్రపితామహీనాం ... గోత్రాణాం...నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాణాం.

♦ (సవ్యం) పురూరవార్ద్రవసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాందేవానాంచ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణోశ్చ (ప్రాచీనావీతీ)... పితుఃమాతుః ప్రాతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధం సదైవం ఆమపార్వణ విధానేన సద్యః కరిష్యామినమః॥

ప్రా...వీతీ... పితుః (మాతుః) ప్రాతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధే దర్భచ్ఛేదనం కరిష్యామినమః। ఇతి దర్భచ్ఛేదనం కృత్వా (సవ్యం) పురూరవార్ద్రవసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాం స్థానేక్షణం దదామినమః॥ అస్తు।

ప్రా...తీ॥...పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ...నాంప్రద్యుమ్న సంకర్షణవాసుదేవరూపాణాంస్థానేక్షణందదామినమః॥ అస్తు।

ప్రా...తీ। మాతృపితామహీ ప్రపితామహీనాం... గోత్రాణాం ... ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం స్థానేక్షణం దదామినమః॥ అస్తు।

(సవ్యం) శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణోః స్థానేక్షణం దదామినమః॥ అస్తు। శ్లో॥ అక్రోధనైః శౌచపరైః సతతం బ్రహ్మవాదిభిః। భవితవ్యం భవద్భిశ్చ మయా (త్వయా) చ శ్రాద్ధకర్మణి॥ గృహాంగణే గోమయేన

♦ (సవ్యం) సనకాదిత్వాత్ విశ్వేషాం దేవానామితి ప్రాచీన పురోహితపాఠః అసాధుః ధర్మశాస్త్రోద్దిష్టత్వాం। దేశాచారేణగ్రాహ్యః॥

ప్రారంభే విశ్వేదేవార్థం ప్రాచీనావీతీ యథా విశ్వేదేవార్థం పిత్రర్థంచ ప్రథమ మండలం కల్పయిత్వా. ద్వితీయః (సవ్యం) విశ్వేదేవస్థానే గోమయే నపశుకలే మండలం కృత్వా (ప్రా)...తే గోమయేన వస్త్రాకారమండ లం కృత్వా హస్తం ప్రక్షాళ్య సవ్యం...విశ్వేషాం దేవానాం(శ్లోకః) పాద్యస్థానే ఆవాహనంనమః పాద్యస్థానే ఆసనంనమః ॥ పాద్యస్థానే అక్షతంనమః పాద్యస్థానే గంధంనమః పాద్యస్థానే పుష్పాణినమః సకలారాధనై స్స్వర్చితంనమః అస్తు (ప్రాచీనావీతీ)

...పితృపితామహ ప్రపితామహాః ... గోత్రాణాం ... నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం	... మాతృ పితామహీ ప్రపితామహీనాం...గోత్రాణాం...నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం.

పాద్యస్థానే ఆవాహనంనమః పాద్యస్థానే ఆసనంనమః పాద్యస్థానే అక్షతంనమః పాద్యస్థానే గంధంనమః సకలారాధనై స్స్వర్చితం నమః అస్తు (సవ్యం) పురూరవా...దేవానాం స్వాగతంనమః ఇతిసర్వం దక్షిణహస్తేనే విసృజేత్ । స్వాగతమిదంతే పాద్యంపదామినమః

పవిత్రం త్యక్త్వా పాదాగ్రే ఆజ్యపూతంనమః శ్లో॥ యదీప్ససి మహారాజ సర్వతీర్థావగాహనం। విప్రపాద విసృష్టే తీర్థో యం శిరసి ధారయ॥ శ్లో॥ నమో బ్రహ్మణ్య దేవాయ గోబ్రాహ్మణ హితాయచ జగద్ధితాయ కృష్ణాయ గోవిందాయ నమోనమః ॥ పవిత్రంధృత్వా విప్రపాదోదకం శిరసిధృత్వా పునః పాద్యంనమః

(సవ్యం) పితృపితామహప్రపితామహాః (మాతృపితామహీ ప్రపితామహ్యః) స్వాగతంనమః ఇతి దర్భం దక్షిణభాగే విసృజేత్ । ప ...నీతీ పితృపితామహ ప్రపితామహాః...గోత్రాః...రూపాః ప్ర పితామహీ ప్రపితామహ్యః ...గోత్రాః...రూపాః

స్వాగతమిదంతే పాద్యందదామినమః పవిత్రంత్యక్త్వా పాదా ఆజ్యపూతంనమః (సవ్యం) శ్లో॥ యదీప్ససి...శిరసిధారయ ॥ నమో బ్రహ్మణ్యదేవాయ.....నమోనమః పవిత్రంధృత్వా ప్రాచీనా

ప్రపాదోదకం శిరసిక్షిప్త్వా । పునః పాద్యంనమః । సవ్యం ॥ శ్రాద్ధ
సంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో స్వాగతంనమః। స్వాగతదర్భముత్తరే విసృ
జేత్॥ ...స్వాగతమిదం తే పాద్యందదామినమః ॥ పవిత్రంత్యక్త్వా॥
పాదాగ్రే ఆజ్యపూతంనమః ॥ యాదీచ్ఛసి.....ధారయ ॥ నమో
బ్రహ్మణ్య...పాద్యంనమః।ప్రపాదోదకంశిరసిక్షిప్త్వా॥పునఃపాద్యం
నమః॥కర్తాస్వయంచపాదౌప్రక్షాళ్య॥నిమంత్రిత బ్రాహ్మణైః ఆచమ
నార్థం నారాయణస్మరణంకార్యం ॥ కేచిత్ దక్షిణహస్తేన నాసికం
స్పృష్ట్వా దక్షిణకర్ణంస్పృశంతి॥ విశ్వేదేవాఃప్రాఙ్ముఖాఃపితరఉదఙ్ము
ఖాః విష్ణుః ప్రాఙ్ముఖః ఉపవిశ్య॥సవ్యం॥ పురూరవా... దేవాఃవిష్టరం
దదామి॥ ఉపవిశామః॥ ఇతి బ్రాహ్మణాః॥ ప్రాచీనావీతీ॥

...పితృపితామహప్రపితామహాః	... మాతృపితామహీ ప్రపితా
...గోత్రాః...రూపాః	మహ్యః॥...గోత్రాః... రూపాః

విష్టరం దదామినమః॥ ఉపవిశామః॥ సవ్యం॥ శ్రాద్ధసంరక్షక
శ్రీమహావిష్ణో విష్టరందదామినమః॥ ఉపవిశామః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధమామా
గయాంధ్యాత్వాధ్యాత్వాదేవంజనార్దనం తాభ్యాంచైవనమస్కృత్వా
తతశ్శ్రాద్ధం ప్రవర్తయే ॥ ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిథౌ పితుః
(మాతుః) ప్రతి సాంవత్సరిక మహాలయాన్యతమశ్రాద్ధే మండలార్చ
నం కరిష్యామి॥ ప్రా...తీ॥ శ్రాద్ధకూర్చం గృహీత్వా॥ పితృస్థానే
అద్భిరవోక్ష్య॥ దర్భేణభూమింఖాత్వా॥ మృదంగృహీత్వా, తిలాన్
మిశ్రయిత్వా॥ శ్లో॥ తిలారక్షంత్వసురాన్ దర్భారక్షంతురాక్షసాన్
పంక్తిం వైశ్రోత్రియోరక్షే దతిథి స్సర్వరక్షకః॥ ఇతి చతుర్దిక్షువికిరేత్॥
పితృస్థానే మండలత్రయం కృత్వా॥ సవ్యం విశ్వేదేవస్థానే (విష్ణుస్థానే)
అద్భిరవోక్ష్య॥ విశ్వేదేవస్థానే చతురశ్రమండలం కృత్వా॥ విష్ణుస్థానే
త్రికోణాకార మండలంకృత్వా॥ అనాదిపద్ధతి॥ పదార్థాన్ ప్రో
క్ష్య॥ శ్లో॥ పుండరీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన ...
ఇదంద్రవ్యం పవిత్రంకురుసర్వదా॥ శ్రీ పుండరీకాక్షపుండరీకాక్షాయనమః॥
సర్వే ఆమద్రవ్యపదార్థా శ్శుచయో భవంతు॥ పురూర... దేవాన్
ఆవాహయామినమః॥ పాదాప్రక్షాళ్య అక్షతాన్ వికిరేత్॥ ఇద

మాసనం దదామినమః ॥ ఇమం తేక్షణం దదామినమః ॥ విశ్వేదేవస్థానే దర్భాద్వయమాసనం నిక్షిప్య తదుపరి అర్ఘ్యపాత్రద్వయ మాసాద్య ॥ కూర్చైఃప్రోక్ష్య ఉద్ధృత్యయవాన్ నిక్షిప్య - ఉదకంపూరయిత్వా ॥ దర్భైఃపరిచ్ఛాద్య - అయంగంధః - ఇమానిపుష్పాణి- అయంకుశః - తదుపరికూర్చేన ఉదకం నిధాయ ॥ బ్రాహ్మణహస్తేకుశాన్నిధాయ ॥ ప్రథమార్ఘ్యపాత్రమాదాయ ॥

పురూరవసంజ్ఞక విశ్వేదేవాః యవోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం దదామినమః ॥ ఆర్ద్రవసంజ్ఞకవిశ్వేదేవాః యవోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం దదామినమః ॥ అర్ఘ్యపాత్రద్వయ మన్యత్రనిక్షిపేత్ ॥ యవైరభ్యర్చ్య ॥ భాగసహిత గంధందదామి ॥ గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం అక్షతాన్ దదామి ॥ శ్లో॥ శీతవాతోష్ణ సంత్రాణం లజ్జాయా రక్షణంపరమ్ ॥ దేహాలంకరణం వస్త్రమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ ...విశ్వేదేవాః ధారణ ఆచ్ఛాదనార్థం (వస్త్రయుగ్మం) తుభ్యంమహం సంప్రదదే (నమమ) వస్త్రాభావే హిరణ్యంవాదద్యాత్ ॥ అలంకరణార్థం కుశఖండం దదామి నమః ॥ యుష్మదనుజ్ఞయా ప్రాచీనావీతీ ॥(అస్మత్పిత్రా)(అస్మన్మాత్రా) ద్యర్చనం కరిష్యామినమః ॥ తతః ప్రాచీనావీతీ ॥

...పితృపితామహప్రపితామహాన్ గోత్రాన్ ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాన్ ॥	మాతృపితామహీ ప్రపితామహీః గోత్రాః ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః ॥

ఆవాహనంనమః ॥ ఇతిమస్తకాదిపాదాంతం తిలాన్ వికిరేత్ ॥ తః ఆసనం దదామినమః ॥ క్షణం దదామినమః ॥ పితృస్థానే దర్భాన్నిధాయ తదుపరి అర్ఘ్యపాత్రత్రయ మాసాద్య ॥ కూర్చేన ప్రోక్ష్య ఉద్ధృత్య తిలాన్ నిక్షిప్య ఉదకంపూరయిత్వా ॥ ఉదకం... త్వా ॥

శ్లో॥ పితృలోకనివాసిభ్యః పితృభ్యోస్తు నమోనమః ।
ప్రద్యుమ్నరూపపితరః ప్రసీదంతు సదామయి ॥

పితరం ప్రీణయామినమః పితామహం ప్రీణయామినమః ప్రపితామహం ప్రీణయామినమః ॥	మాతరం ప్రీణయామినమః ॥ పితామహీం ప్రీణయామినమః ప్రపితామహీం ప్రీణయామినమః ॥

అర్ఘ్యపాత్రేషుతిలాన్ నిధాయ అయంగంధః॥ఇమాని పుష్పాణి

అర్ఘ్యప్రదానమ్.

పితః...గోత్ర......ప్రద్యుమ్న రూప తిలోదకసహితఅర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ పితామహ. .గోత్ర...సంకర్షణరూప...దదామి నమః॥ ప్రపితామహ... గోత్ర ......వాసుదేవరూప...దదా మినమః।

మాతః...గోత్రే...నామ్నా ప్రద్యుమ్నరూపి తిలోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం దదామినమః। పితామ హి...గోత్రే... నామ్నాసంకర్షణ రూపి ... దదామినమః॥ ప్రపితా మహి...గోత్రే...నామ్నా వాసు దేవ రూపి...దదామినమః॥

అర్ఘ్యపాత్రత్రయమన్యత్ర నిక్షిపేత్। తిలైరక్షతైర్వా॥ శాక సహితగంధంనమః॥ గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం ... అక్షతంనమః।

శ్లో॥ శీతవాతోష్ణసంత్రాణం లజ్జాయారక్షణంపరమ్। దేహాలంకరణం వస్త్రమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥

పితృపితామహ ప్రపితామహాః | మాతృపితామహీ ప్రపితామహ్యః

అర్ఘ్యపాత్రాసాదనమ్॥ శ్లో॥ పశ్చాద్భాగాదుపక్రమ్య ప్రాచ్యాం పంక్తిర్యథాభవేత్। దక్షిణాంసస్థితాహ్యేషాపిత్ర్యాణాంశ్రాద్ధకర్మణి। కించ॥ శ్లో॥ అర్ఘ్యంచపి దదానంచ వస్త్రదానంచ తర్పణం। గంధ పుష్పాదికం సర్వం హస్తేనైవతుదాపయేత్।

* శ్లో॥ పూర్వోత్తరాపోశనేచ ప్రాణాహుతికర్మకే। పరిషేచన మపామే శ్రాద్ధే పంచవివర్జయేత్॥

తా॥ ఆమశ్రాద్ధమందు హస్తోదకమును బ్రాహ్మణ పరిషేచనమును ప్రాణాహుతులును ఆపోశనమును ఉత్తరాపోశనమును ఈ అయిదును విడిచి చేయవలెననుట.

కించ॥ శ్రాద్ధప్రకరణే॥ కాత్యాయనమః శ్లో॥ విప్రస్యసంక స్త్యైవ నికిరంపంక్తివారణమ్। కరశుద్ధ్యపోశాన మామశ్రాద్ధే విసర్జ యేత్॥

ధారణ ఆచ్ఛాదనార్థం (వస్త్రయుగ్మం) శుభ్రమహం సంప్రదదే (నమమ) వస్త్రాభావే హిరణ్యంవా దద్యాత్॥ అలంకరణార్థం కుశఖండంచదామినమః॥ యుష్మదనుజ్ఞయా విష్ణోరారాధనం కరిష్యామినమః॥ శ్రాద్ధసంరక్షకశ్రీమహావిష్ణోః ఇదిమావాహనంనమః॥ ఆసనం నమః॥ క్షణందదామినమః॥ భూమౌ కుశానుపరి స్తీర్య॥ అర్ఘ్యపాత్రమాసాద్య కూర్చేన ప్రోక్ష్య॥ ఉద్ధృత్య॥ యవాన్నిక్షిప్య॥ ఉదకం పూరయిత్వా॥ దర్భైః పచ్ఛాద్య॥ అయంగంధః॥ ఇమాని పుష్పాణి-[illegible]ని తులసీదళాని అయంకుశః - కూర్చేన ఉదకంనిధాయ॥ బ్రాహ్మణహస్తేకుశాన్నిధాయ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో ఇదంతే అర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ యవైరర్ఘ్యార్చ్యా॥ భాగసహితగంధంనమః॥ గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం అక్షతంనమః॥ శ్లో॥ శీతిబాత్రోష్ణ... ప్రీయచ్ఛమే॥ ధారణాచ్ఛాదనార్థం వస్త్రయుగ్మం శుభ్రమహం సంప్రదదేనమః॥ వస్త్రాభావే హిరణ్యంవాదద్యాత్॥ అలంకరణార్థం కుశఖండందదామినమః॥ యుష్మదనుజ్ఞయా మండలోద్వర్తనం కరిష్యామినమః॥ * పితృస్థానే విశ్వేదేవస్థానే విష్ణుస్థానే పాత్రేష్వభిఘార్య కృత్వా కృత్వా కృత్వా। తండులే ష్వభిఘార్య॥

పిత్రే... గుప్తతండులందదామి పితామహాయ... గుప్తతండులం దదామి॥ ప్రపితామహాయ... గుప్తతండులందదామి॥

మాత్రే గుప్తతండులం దదామి॥ పితామహ్యై గుప్తతండులం దదామి॥ ప్రపితామహ్యై గుప్తతండులం దదామి॥

[illegible] ఏవంగుణ పుణ్యతిథౌ [illegible] ప్రీత్యర్థం... శ్రాద్ధ[illegible]స్థార్థం పుణ్యాహవాచనం వాచయిష్యే ఇతిరక్త్వా॥ [illegible] బ్రాహ్మణాః వదేయుః॥

(అన్నం ద్విగుణంవా [illegible] దద్యాత్॥)

[illegible] తండులాని (అనగా [illegible] బియ్యము, [illegible] [illegible]లు) [illegible] అభిమన్త్ర్య॥ [illegible] శ్రీపుండరీకాక్ష పుండరీకాక్షాయనమః॥ పుర[illegible] [illegible] ఇదంవః అన్నం సపరికరం సర్వం [illegible]

సతాంబూలం సదక్షిణాదికం వృషోత్సర్గ సంజ్ఞకపితృభ్యో దేవీభ్యః అక్షయ తృప్త్యర్థం ఇదమాసనం సోపస్కార మమృతరూపేణ సంపద్యంతాం హవ్యంనమః॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వరపాదేదత్తమక్షయ్యమస్త్వితిభవంతో బ్రువంతు॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వరపాదేదత్తమక్షయ్యమస్తు॥ గయాయాంగదాధరః ప్రీతోభవతు॥

ప్రాచీనావీతీ...పితృపితామహప్రపితామహాః...గోత్రాః ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః ఏతద్వః ఆమంసపరికరంసవ్యంజనం సతాంబూలంసదక్షిణాకం— పితృపితామహప్రపితామహేభ్యః ...గోత్రేభ్యః ...॥ ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపేభ్యః అక్షయ్య తృప్త్యర్థం ఇదమామం సోపస్కారమమృత రూపేణ సంపద్యంతాం కవ్యంనమః॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వర పాదే దత్త మక్షయ్యమస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు॥ కాశ్యాం ...మస్తు॥ గయాయాం గదాధరః ప్రీతోభవతు॥

ప్రా...తీ॥ మాతృపితామహిప్రపితామహ్యః ...గోత్రాః ...దాయ్యాః ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః ఏతద్వః ఆమంసపరికరం సవ్యంజనం సతాంబూలం సదక్షిణాకం మాతృపితామహిప్రపితామహీభ్యః...గోత్రాభ్యః దాయీభ్యః ప్రద్యుమ్నసం...దేవరూపాభ్యః అక్షయ్యతృప్త్యర్థం ఇదమామం సోపస్కార మమృతరూపేణసంపద్యంతాంకవ్యంనమః॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వర పాదేద ,.. బ్రువంతు॥ కాశ్యాం ...మస్తు॥ గయాయాం గదాధరః॥ ప్రీతో భవతు॥

(సవ్యం) శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో ఏతత్తే ఆమంసపరికరం సవ్యంజనం సతాంబూలం శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణవే శంఖచక్రగదాధరాయ లక్ష్మీసమేతాయగరుడవాహనాయ అక్షయతృప్త్యర్థం ఇదమామం సోపస్కార మమృతరూపేణ సంపద్యంతాం హవ్యంనమః॥ కాశ్యాం బ్రువంతు కాశ్యాం మస్తు।

శ్లో॥ పంచక్రోశంగయాక్షేత్రం క్రోశమేకంగయాశిరః।
యత్రయత్రస్మరిష్యంతి పితౄణాందత్తమక్షయమ్॥

నివీతీ॥ శ్లో॥ ఈశానవిష్ణు కమలాసనకార్తికేయ వహ్నిత్రయా

పితః ప్రత్యవనే నిషస్వ, పితామహః ప్రత్యవనే నిషస్వ, ప్రపితామహః ప్రత్యవనే నిషస్వ,

మాతః ప్రత్యవనే నిషస్వ, పితామహ్యాః ప్రత్యవనే నిషస్వ, ప్రపితామహ్యాః ప్రత్యవనే నిషస్వ,

ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిథౌ సద్యస్సాంవత్సరిక పార్వణ పూజాం కరిష్యామి। పిండపితృదేవతాభ్యో నమః (పిండమాతృదేవతాభ్యో నమః) దర్భపత్రి కుశ తిలాక్షతాన్ సమర్పయామి। ధూపం పరికల్పయామి। దీపం దర్శయామి। ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి। (నైవేద్యం) దత్వా తాంబూలం దక్షిణాం దత్వా। గయ గయ అస్మిన్ — ఏవంగుణ — తిథౌ పితుః (మాతుః) ప్రతి — శ్రాద్ధే తిలోదక పిండప్రదానకాలే గోదానదశదానాదికం కుర్యాత్॥ ఆచమ్య ఏవం — తిథౌ ప్రాచీనావీతీ।

పితుః ప్రతిసాం — పిండప్రదానే పితృ పితామహ ప్రపితామహాన్ — గోత్రాన్ — ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాన్।

మాతుః ప్రతిసాం — పిండప్రదానే మాతృ పితామహీ ప్రపితామహీః — గోత్రాః — ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః॥

సవ్యం। పురూరవ ఆర్ద్రవ సంజ్ఞకాన్ విశ్వాన్ దేవానుద్దిశ్య మయా కృతేనానేన,

పితుః ప్రతిసాంవత్సరిక ... శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండప్రదానేన, పితృపితామహ ప్రపితామహానాం — గోత్రాణాం — నాం ప్రద్యుమ్న — రూపాణాం ఏతేషాం॥

మాతుః ప్రతిసాం — పిండప్రదానేన మాతృపితామహీ ప్రపితామహీనాం — గోత్రాణాం — నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ — రూపాణాం ఏతాసాం॥

(మయా) త్వయా దత్తాః పిండాః గయాపిండసదృశా భవంతు। భవంతో బ్రువంతు। గయా పిండసదృశా భవంతు। సవ్యేన పిండానవస్పృశ్య ప్రా...చీ పిండానుద్వాసయిష్యే। ఉద్వాసనం। సవ్యం అయోధ్యా మథురా మాయా కాశీ కాంచీ హ్యవంతికా। పురీద్వా

పత్నీచైవ సప్తైతామోక్షదాయకాః॥ అహంకాశీం గమిష్యామితత్రైవ నివసామ్యహం । ఇతి బ్రువాణస్సతతం కాశీవాసఫలంలభేత్ ॥ యావత్పిండ మనుష్యాణాం గంగాతోయేషుతిష్ఠతి । తావద్వర్ష సహస్రాణి పుణ్యలోకే మహీయతే॥ శమీపత్ర ప్రమాణేన పిండందద్యాద్గయా శిరే। ఉద్ధరేత్సప్తగోత్రాణాం కులమేకోత్తరంశతమ్॥ పిండస్థానే శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్నమస్త్వాయుష్యమస్తు, ఆరోగ్యమస్తు॥ గృహే ధనధాన్యసమృద్ధిరస్తు॥ కూర్చగ్రంథింవిస్రస్య జలేనిక్షిపేత్॥ పిండాన్ గోఅగ్నౌజలేవానిక్షిపేత్ । బ్రాహ్మణాన్ సంతోషయేత్ ।నమస్కారంకుర్యాత్ ॥ గోత్రాభివృద్ధిరస్తు।అస్యగృహే శ్రీమహాలక్ష్మ్యైశ్వర్య సిద్ధిరస్తు॥ ఇతి బ్రాహ్మణాః వదేయుః॥

సద్యస్కాలే...ఏవంగుణ...పుణ్యతిథౌ ప్రా...తీ.పితుఃప్రీతి సాంవ...శ్రాద్ధీయ ఆమశ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణం కరిష్యామినమః॥

(3) పితరం– గోత్రం– ప్రద్యుమ్న రూపం తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః॥ (3) పితామహం– గో...నమః॥(3) ప్రపితామహం... గో...నమః॥

(3) మాతరం...గోత్రాం... ప్రద్యుమ్న రూపాం తర్పయామి నమస్తర్పయామినమస్తర్పయామి నమః॥(3)పితామహీం... గో... నమః॥(3)ప్రపితామహీం...నమః॥

శ్లో॥ ఏకేచాఽస్మత్కులే జాతా అపుత్రాగోత్రిణో మృతాః॥ తేగృహ్ణంతు (మాయా) త్వయాదత్తం సూత్రవస్త్ర) నిష్పీడనోదకమ్॥ శ్రీరామ రామ రామ (సూత్ర) వస్త్రగ్రంథింవిస్రస్య॥

ఆబ్దికప్రయోగస్సమాప్తః.

హిరణ్యశ్రాద్ధమ్.

పవిత్రధారణమ్॥ పితుః పిత్రూణామక్షయ పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం మకరసంక్రమణ ప్రయుక్త ఉత్తరాయణపుణ్యకాలేహిరణ్యశ్రాద్ధం కరిష్యామినమః॥ పరివద్దక్షిణాం గృహీత్వా॥ శ్లో॥సమస్త...

శ్రాద్ధేన పితృపితా...ణాం సపత్నీకానాం మాతామహా...ణాం సపత్నీకానాం గయా హిరణ్యదానకల్పోక్త సంపూర్ణ సకలఫలావాప్తిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు। గయా...రస్తు। తతః హిరణ్యంబ్రాహ్మణాయ దద్యాత్। శ్లో। భవిష్యద్వీష్టరంపాద్య మర్ఘ్యమావాహనం తథా। అనలం వికిరం పిండం హైమేచాష్ట విసర్జయేత్।

హిరణ్యశ్రాద్ధం సమాప్తమ్.

మహాలయ ప్రకరణమ్.

శ్లో। ఆదౌ పితాతథామాతా సాపత్నీజననీతథా। మాతామహాస్సపత్నీకా ఆత్మపత్నీస్త్వనంతరం॥ సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మాతులాస్సహభార్యకాః। దుహితా భగినీచైవ దౌహిత్రోభాగినేయకః। పితృష్వసామాతృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా। శ్వశురస్స్యాలకశ్చైవ స్వామినోగురురిక్థినః।

అథ పిండప్రదానవిధిః॥ శ్లో॥ పిత్రాదీనాంపత్నీమేభాగే మాతృపిండయథాక్రమం। మాతామహాశ్చతత్పూర్వం ఆత్మపత్న్యస్తదుత్తరత్ సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మాతాపిత్రోశ్చమధ్యమే। మాతామహీమధ్యే మాతులాస్సహభార్యకాః। దుహితాది తతో స్యేప శేషందక్షిణతోవిధిః॥ పుంపిండవామతః స్త్రీణాం తత్పుత్రింసమస్థితం। అంగుష్ఠపరిమాణంతు గోత్రిమన్యం నసంస్పృశేత్। నిరాపితరోయాంతి విపరీతో భవేద్యది॥

ఏవంగుణ ✦ పుణ్యతిథౌ యజమానస్య పితృపితామహప్రపితామహానాం గోత్రాణాం...నాం రూపాణాం।మాతృపితామహీప్రపితామహీనాం గోత్రాణాం...నాం రూపాణాం॥ సాపత్నీమాతుః...త్రాయాః... రూపాయాః। మాతామహప్రమాతామహ పితామహప్రమాతామహ

ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ... రూపాణాం । మాతామహీ మాతుః పితామహీమాతుః ప్రపితామహీనాం గోత్రాణాం...ణాం। ఆత్మపత్న్యాఃగోత్రాయాః...,నకస్...గోత్రస్య...ప్రద్యుమ్నరూప స్య,భ్రాతుః గోత్రస్యప్రద్యుమ్నరూపస్య। పితృవ్యస్య...గోత్రస్య... ప్రద్యుమ్న రూపస్య। మాతులస్య...గోత్రస్య ... ప్రద్యుమ్నరూప స్య। దుహితుః గోత్రాయాః...ప్రద్యుమ్నరూపాయాః। ఆత్మభగిన్యాః ...గోత్రాయాః ప్రద్యుమ్న రూపాయాః। దౌహిత్రస్య... గోత్రస్య ప్రద్యుమ్న రూపస్య । భాగినేయస్య ... గోత్రస్య ... పితృ ష్వసుః గోత్రాయాః...రూపాయాః । మాతృష్వసుః ... గోత్రా యాః ♦ యాః । జామాతుః గోత్రస్య...స్య । భావుకస్య గోత్రస్య♦ స్య, స్నుషాయాః గోత్రాయాః, యాః। శ్వశురస్య ...గోత్రస్య...స్య। శ్వశ్వాః ... గోత్రాయాః ... యాః । స్యాలకస్య గోత్రస్య ... స్య। స్వామినః గురోః రిక్థినః ధూర్విలోచన సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవా నాంచ కన్యాగతే సవితరి ఆషాఢ్యాది పంచమాఽ పరపక్షే కర్త వ్య సకృన్మహాలయాఖ్యామ శ్రాద్ధం సదైవంసపిండం పార్వణవిధినా సద్యః కరిష్యామి । కాలే అధికార సిద్ధ్యర్థం యథాశక్తిసంభవ ప్రా యశ్చిత్తం కరిష్యామినమః। శ్లో। సమస్త...పదం। పూర్వమాబ్దికప్రక రణోక్తరీత్యా శేషం శ్రాద్ధం కర్తవ్యం । కారుణ్య విషయే ప్యేవం। ఊహాస్థలేపి శ్రాద్ధప్రకరణోక్తరీతిరేవాను సంధేయా విస్తరభయాన్న లిఖ్యతే।

శ్రాద్ధకాల పుణ్యశ్లోక శ్రవణమ్.

శ్రీకృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణః కమలానాథో వాసుదేవస్సనాతనః, వసుదేవాత్మజః పుణ్యో లీలామానుష విగ్రహః, ౧॥ శ్రీవత్స కౌస్తుభధరో యశోదావత్సలో హరిః, చతుర్భుజాత్త చక్రాసి గదాశఙ్ఖాద్యుధాయుధః, ౨॥ దేవకీనన్దనశ్శ్రీశో నన్దగోపప్రియాత్మజః, యమునావేగ సంహారీ బలభద్ర ప్రియానుజః, ౩॥ పూతనాజీవితహర శ్శకటాసుర భఞ్జనః, నన్దవ్రజ జనానన్దీ సచ్చిదానన్దవిగ్రహః, ౪॥ నవనీతవిలిప్తాఙ్గో నవనీతనటోఽనఘః, నవనీతనవాహారో ముచికున్దప్రసాదకః, ౫॥ షోడశ స్త్రీసహస్రేశస్త్రిభఙ్గి మధురాకృతిః, శుకవాగమృతాబ్ధీన్దుర్గోవిన్దో యోగినాంపతిః, ౬॥ వత్సవాట చరోఽనన్తో ధేనుకాసుర భఞ్జనః, తృణీకృత తృణావర్తో యమళార్జునభఞ్జనః, ౭॥ ఉత్తాలతాల భేత్తా చ తమాలశ్యామలాకృతిః, గోపగోపీశ్వరో యోగీ కోటిసూర్య సమప్రభః, ౮॥ ఇళాపతిః పరంజ్యోతి ర్యాదవేన్ద్రో యదూద్వహః, వనమాలీ పీతవాసాః పారిజాతాపహారకః, ౯॥ గోవర్ధనాచలోద్ధర్తా గోపాల స్సర్వపాలకః, అజో నిరఞ్జనః కామ జనకః కంజలోచనః, ౧౦॥ మధుహా మధురానాథో ద్వారకానాయకో బలీ, బృన్దావనాన్తసఞ్చారీ తులసీదామభూషణః, ౧౧॥ స్యమన్తక మణేర్హర్తా నరనారాయణాత్మకః, కుబ్జాకృష్ణాంబరధరో మాయీపరమపూరుషః ౧౨॥ ముష్టికాసురచాణూర మల్లయుద్ధ విశారదః, సంసారవైరీ కంసారిర్మురారి ర్నరకాన్తకః, ౧౩॥ అనాదిబ్రహ్మచారీచ కృష్ణావ్యసనకర్శకః, శిశుపాలశిరశ్ఛేత్తా దుర్యోధనకులాన్తకః, ౧౪॥ విదురాక్రూరవరదో విశ్వరూపప్రదర్శకః, సత్యవాక్సత్యసంకల్ప స్సత్యభామారతో జయీ ౧౫॥ సుభద్రాపూర్వజో విష్ణు ర్భీష్మముక్తిప్రదాయకః, జగద్గురుర్జగన్నాథో వేణునాద విశారదః, ౧౬॥ వృషభాసురవిధ్వంసీ బాణాసురకరాన్తకః, యుధిష్ఠిరప్రతిష్ఠాతా బర్హిబర్హావతంసకః, ౧౭॥ పార్థసారథిరవ్యక్తో గీతామృత మహోదధిః, కాళీయఫణిమాణిక్య రఞ్జి

శ్రీపదాంబుజః, ౧౮॥ దామోదరో యజ్ఞభోక్తా దానవేన్ద్రవినాశకః, నారాయణఃపరంబ్రహ్మ పన్నగాశన వాహనః, ౧౯॥ జలక్రీడా సమాసక్త గోపీవస్త్రాపహారకః, పుణ్యశ్లోక స్తీర్థపాదో వేదవేద్యో దయానిధిః, ౨౦॥ సర్వతీర్థాత్మక స్సర్వగ్రహ రూపీపరాత్పరః, ఏవం శ్రీకృష్ణ దేవస్య నామ్నామష్టోత్తరంశతమ్, ౨౧॥ కృష్ణనామామృతంనామ పరమానన్ద కారకమ్, అత్యుపద్రవ దోషఘ్నం పరమాయుష్య వర్ధనమ్, శ్రీ కృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్,

---

శ్రీ రామాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శ్లో॥ శ్రీరాఘవం దశరథాత్మజమప్రమేయం సీతాపతిం రఘుకులాన్వయరత్నదీపమ్, ఆజానుబాహుమరవిన్ద దళాయతాక్షం రామం నిశాచరవినాశకరం నమామి, వైదేహీ సహితం సురద్రుమతలే హైమే మహామణ్డపే మధ్యేపుష్పకమాసనే మణిమయే వీరాసనే సుస్థితం, అగ్రేవాచయతి ప్రభఞ్జనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం వ్యాఖ్యాన్తం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజేశ్యామలమ్,

శ్రీరామో రామభద్రశ్చ రామచన్ద్రశ్చ శాశ్వతః, రాజీవలోచనః శ్రీమాన్ రాజేన్ద్రో రఘుపుఙ్గవః, ౧॥ జానకీవల్లభో జైత్రో జితామిత్రోజనార్దనః, విశ్వామిత్రప్రియోదాన్త శ్శరణత్రాణతత్పరః, ౨॥ వాలిప్రమథనోవాగ్మీ సత్యవాక్సత్య విక్రమః, సత్యవ్రతో వ్రతధరస్సదా హనుమదాశ్రితః, ౩॥ కౌసలేయః ఖరధ్వంసీ విరాధ వధపణ్డితః, విభీషణపరిత్రాతా హరకోదణ్డఖణ్డనః.౪॥ సప్తతాలప్రభేత్తా చ దశగ్రీవశిరోహరః, జామదగ్న్య మహాదర్పదళనస్తాటకాన్తకః, ౫॥ వేదాన్తసారో వేదాత్మా భవరోగస్య భేషజమ్, దూషణత్రిశిరోహన్తాత్రిమూర్తి స్త్రిగుణాత్మకః, ౬॥ త్రివిక్రమ స్త్రిలోకాత్మా పుణ్యచారిత్రకీర్తనః॥ త్రిలోకరక్షకోధన్వీ దణ్డకారణ్యకర్తనః,౭॥ అహల్యాశాపశమనః పితృభక్తోవరప్రదః॥ జితేన్ద్రియో జితక్రోధో జితామిత్రో జగద్గురుః, ౮॥ ఋక్షవానరసంఘాతీ చిత్రకూటసమాశ్రయః॥ జయన్తత్రాణవరద సుమిత్రాపుత్రసేవితః॥ ౯॥ సర్వదేవాదిదేవశ్చ మృత

వానరజీవనః । మాయామారీచహన్తాచ మహాదేవో మహాభుజః ॥ ౧౦॥
సర్వదేవస్తుత స్సౌమ్యో బ్రహ్మణ్యో మునిసంస్తుతః । మహాయోగీ
మహోదార స్సుగ్రీవేప్సితరాజ్యదః ॥ ౧౧॥ సర్వపుణ్యాధికఫలః స్మృత
సర్వాఘనాశనః । ఆదిపురుషః పరమపురుషో మహాపూరుష ఏవచ ॥
౧౨॥ పుణ్యోదయో దయాసారః పురాణపురుషోత్తమః । స్మితవక్త్రో
మితాభాషీ పూర్వభాషీచ రాఘవః ॥ ౧౩॥ అనంతగుణగంభీరో ధీరో
దాత్తగుణోత్తమః మాయామానుషచారిత్రో మహాదేవాదిపూజితః ॥
౧౪॥ సేతుకృజ్జితవారాశి స్సర్వతీర్థమయో హరిః । శ్యామాఙ్గస్సుందర
శ్శూరః పీతవాసో ధనుర్ధరః ॥ ౧౫॥ సర్వయజ్ఞాధిపో యజ్వా జరామరణ
వర్జితః । శివలింగప్రతిష్ఠాతా సర్వావగుణవర్జితః ॥ ౧౬॥ పరమాత్మా
పరంబ్రహ్మ సచ్చిదానందవిగ్రహః ॥ పరంజ్యోతిః పరంధామ పరాకాశః
పరాత్పరః ॥ ౧౭॥ పరేశః పారగః పార స్సర్వదేవాత్మకః పరః ॥

ఇతి రామాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ శివాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శివో మహేశ్వర శ్శంభుః పినాకీ శశిశేఖరః । వామదేవో
విరూపాక్షః కపర్దీ నీలలోహితః ॥ 1 ॥ శంకర శ్శూలపాణిశ్చ ఖట్వాంగీ
విష్ణువల్లభః । శిపివిష్టోంబికానాథః శ్రీకంఠో భక్తవత్సలః ॥ 2॥ భవ
శ్శర్వ స్త్రిలోకేశ శ్శితకంఠశ్శివాప్రియః । ఉగ్రః కపర్దీ కామారి రంధ
కాసురసూదనః ॥ 3॥ గంగాధరో లలాటాక్షః కాలకాలః కృపానిధిః
భీమః పరశుహస్తశ్చ మృగపాణి ర్జటాధరః ॥ 4॥ కైలాసవాసీ కవచీ
కఠోర స్త్రిపురాంతకః । వృషాంకో వృషభారూఢో భస్మోద్ధూళిత
విగ్రహః ॥ 5॥ సామప్రియ స్స్వరమయ స్త్రయీమూర్తి రనీశ్వరః
సర్వజ్ఞః పరమాత్మాచ సోమసూర్యాగ్నిలోచనః ॥ 6॥ హవిర్యజ్ఞమయ
స్సోమః పంచవక్త్ర స్సదాశివః । విశ్వేశ్వరో వీరభద్రో గణనాథః
ప్రజాపతిః ॥ 7॥ హిరణ్యరేతా దుర్ధర్షో గిరీశో గిరిశోఽనఘః ॥ భుజం
గభూషణో భర్గో గిరిధన్వా గిరిప్రియః ॥ 8॥ కృత్తివాసాః పురారా
తిర్భగవాన్ ప్రమథాధిపః । మృత్యుంజయ స్సూక్ష్మతను ర్జగద్వ్యా

జగద్గురుః 9॥ వ్యోమకేశో మహాసేన జనకశ్చారువిక్రమః। రుద్రో
భూతపతి స్థాణు రహిర్బుధ్న్యో దిగంబరః 10॥ అష్టమూర్తి రనే
కాత్మా సాత్త్వికః శుద్ధవిగ్రహః। శాశ్వతః ఖండపరశు రజః పాశ
విమోచకః 11॥ మృడః పశుపతిర్దేవో మహాదేవోఽవ్యయో హరిః॥
భగనేత్రభి దవ్యక్తో దక్షాధ్వర హరో హరః 12। భగనేత్రభిదవ్యక్త
స్సహస్రాక్ష స్సహస్రపాత్। అపవర్గప్రదోఽనంత స్తారకః పరమేశ్వ
రః 13॥ ఏవం శ్రీసాంబమూర్తేశ్చ నామ్నా మష్టోత్తరం శతమ్।

శ్రీ శివాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శ్రీమహాలక్ష్మ్యష్టకమ్.

ఇంద్రఉవాచ। నమస్తేస్తు మహామాయే శ్రీపీఠే సురపూజితే।
శంఖచక్రగదాహస్తే మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే 1॥ నమస్తే గరుడారూఢే
కోలాసురభయంకరి। సర్వపాపహరే దేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే।
2॥ సర్వజ్ఞే సర్వవరదే సర్వదుష్టభయంకరి। సర్వదుఃఖహరే దేవి
మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే। 3। సిద్ధిబుద్ధిప్రదే దేవి భుక్తిముక్తిప్రదాయిని।
మంత్రమూర్తే మహాదేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే। 4॥ ఆద్యంతరహితే
దేవి ఆద్యశక్తే మహేశ్వరి। యోగజ్ఞే యోగసంభూతే మహాలక్ష్మి
నమోస్తుతే॥ 5॥ స్థూలసూక్ష్మమహారౌద్రే మహాశక్తి మహోదరే।
మహాపాపహరే దేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే। 6॥ పద్మాసన స్థితే దేవి
పరబ్రహ్మస్వరూపిణి। పరమేశి జగన్మాత ర్మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే।
7॥ శ్వేతాంబరధరే దేవి నానాలంకారభూషితే। జగత్స్థితే జగన్మా
త ర్మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే॥ 8। మహాలక్ష్మ్యష్టకస్తోత్రం యఃపఠేద్భక్తి
మాన్నరః। సర్వసిద్ధిమవాప్నోతి రాజ్యం ప్రాప్నోతి సర్వదా॥ 9॥ ఏక
కాలం పఠేన్నిత్యం మహాపాప వినాశనం। ద్వికాలం యఃపఠేన్నిత్యం
ధనధాన్య సమన్వితః॥ 10॥ త్రికాలం యఃపఠేన్నిత్యం మహాశత్రు
వినాశనం। మహాలక్ష్మీర్భవేన్నిత్యం ప్రసన్నా వరదా శుభా॥ 11॥

శ్రీమహాలక్ష్మ్యష్టకం సంపూర్ణమ్.

శ్రీవిఘ్నేశ్వరాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రమ్.

శ్లో॥ వినాయకో విఘ్నరాజో గౌరీపుత్రో గణేశ్వరః। స్కందాగ్రజో ఽవ్యయః పూతో దక్షోఽధ్యక్షో ద్విజప్రియః ॥౧॥ అగ్నిగర్వచ్ఛిదింద్రశ్రీ ప్రదో వాణీప్రదోఽవ్యయః । సర్వసిద్ధిప్రద శ్శర్వతనయశ్శర్వరీప్రియః॥ ౨॥ సర్వాత్మక స్సృష్టికర్తా దేవోఽనేకార్చిత శ్శివః । శుద్ధ బుద్ధిప్రియశ్శాంతో బ్రహ్మచారీ గజాననః ॥౩॥ ద్వైమాతురో మునిస్తుత్యో భక్తవిఘ్నవినాశనః । ఏకదంత శ్చతుర్బాహు శ్చతుర శ్శక్తిసంయుతః ॥౪॥ లంబోదర శ్శూర్పకర్ణో హరిర్బ్రహ్మవిదుత్తమః॥ కాలో గ్రహపతిః కామీ సోమసూర్యాగ్నిలోచనః ॥౫॥ పాశాంకుశ ధర శ్చండో గుణాతీతో నిరంజనః । అకల్మషస్స్వయంసిద్ధ స్సిద్ధార్చిత పదాంబుజః ॥౬॥ బీజపూరఫలాసక్తో వరదశ్శాశ్వతః కృతీ ద్విజప్రియో వీతభయో గదీచక్రీక్షుచాపధృత్ ॥౭॥ శ్రీదోఽజ ఉత్పలకర శ్శ్రీపతి స్తుతిహర్షితః । కులాద్రిభేత్తా జటిలః కలికల్మషనాశనః॥ ౮॥ చంద్రచూడామణిః కాంతః పాపహారీ సమాహితః । ఆశ్రితశ్రీకరస్సౌమ్యో భక్తవాంఛితదాయకః॥ ౯॥ శాంతః కైవల్యసుఖద స్సచ్చిదానందవిగ్రహః॥ జ్ఞానీ దయాయుతో దాంతో బ్రహ్మద్వేషవివర్జితః॥ ౧౦॥ ప్రమత్తదైత్యభయద శ్శ్రీకంఠో విబుధేశ్వరః । రమార్చితో విధి ర్నాగరాజయజ్ఞోపవీతవాన్ ॥౧౧॥ స్థూలకంఠః స్వయంకర్తా సామఘోషప్రియః పరః । స్థూలతుండోఽగ్రణీ ర్ధీరో వాగీశ స్సిద్ధిదాయకః ॥ ౧౨ దూర్వాబిల్వప్రియోఽవ్యక్త మూర్తిరద్భుతమూర్తిమాన్। శైలేంద్రతనుజోత్సంగ ఖేలనోత్సుకమానసః ॥౧౩॥ స్వలావణ్యసుధాసార జితమన్మథవిగ్రహః । సమస్తజగదాధారో మాయీ మూషకవాహనః ॥౧౪॥ హృష్టస్తుష్ట ప్రసన్నాత్మా సర్వసిద్ధిప్రదాయకః । అష్టోత్తరశతేనైవం నామ్నాం విఘ్నేశ్వరం విభుమ్ ॥౧౫॥ తుష్టావ శంకరః పుత్రం త్రిపురం హంతుముద్యతః । యః పూజయేదనేనైవ భక్త్యా సిద్ధివినాయకమ్ ॥౧౬॥ దూర్వాదళై ర్బిల్వపత్రైః పుష్పైర్వా చందనాక్షతైః । సర్వాన్కామానవాప్నోతి సర్వవిఘ్నైః ప్రముచ్యతే ॥౧౭॥

శ్రీ విఘ్నేశ్వరాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్

శ్లో॥ శక్తిహస్తం విరూపాక్షం శిఖివాహం షడాననం । దారుణం రిపురోగఘ్నం భావయే కుక్కుటధ్వజమ్ ॥ ఇతి ధ్యానమ్ ॥ ఓమ్ స్కందో గుహ షణ్ముఖశ్చ ఫాలనేత్రసుతః ప్రభుః । పింగళః కృత్తికా సూను శ్శిఖివాహో ద్విషడ్భుజః ॥౧॥ ద్విషణ్ణేత్ర శ్శక్తిధరః పిశితాశ ప్రభంజనః । తారకాసురసంహారీ రక్షోబలవిమర్దనః ॥౨॥ మత్తః ప్రమత్త ఉన్మత్త స్సురసైన్య స్సురక్షకః । దేవసేనాపతిః ప్రాజ్ఞః కృపాళుర్భక్తవత్సలః ॥౩॥ ఉమాసుత శ్శక్తిధరః కుమారః క్రౌంచదారణః । సేనానీరగ్నిజన్మాచ విశాఖః శంకరాత్మజః ॥౪॥ శివస్వామీ గణస్వామీ సర్వస్వామీ సనాతనః । అనంతశక్తిరక్షోభ్యః పార్వతీ ప్రియనందనః ॥౫॥ గంగాసుత శ్శరోద్భూత ఆహూతః పావకాత్మజః జృంభః ప్రజృంభ ఉజ్జృంభః కమలాసనసంస్తుతః ॥౬॥ ఏకవర్ణో ద్వివర్ణశ్చ త్రివర్ణ స్సుమనోహరః । చతుర్వర్ణః పంచవర్ణః ప్రజాపతిరహర్పతిః ॥౭॥ అగ్నిగర్భ శ్శమీగర్భో విశ్వరేతా సురారిహా ॥ హరిద్వర్ణ శ్శుభకరో వటుశ్చ వటువేషభృత్ ॥౮॥ పూషాగభస్తిర్గహన శ్చంద్రవర్ణః కళాధరః । మాయాధరో మహామాయీ కైవల్య శ్శంకరాత్మజః ॥౯॥ విశ్వయోనిరమేయాత్మా తేజోనిధి రనామయః । పరమేష్ఠీ పరబ్రహ్మ వేదగర్భో విరాట్సుతః ॥౧౦॥ పుళిందకన్యాభర్తాచ మహాసారస్వతావృతః ఆశ్రితాఖిలదాతాచ చోరఘ్నో రోగనాశనః ॥౧౧॥ అనంతమూర్తిరానంద శ్శిఖండికృతకేతనః । డంభః పరమడంభశ్చ మహాడంభో వృషాకపిః ॥౧౨॥ కారణోపాత్త దేహశ్చ కారణాతీత విగ్రహః । అనీశ్వరోఽమృత ప్రాణః ప్రాణాయామపరాయణః ॥౧౩॥ విరుద్ధహంతా వీరఘ్నో రక్తశ్యామ గళోఽపిచ । సుబ్రహ్మణ్యో గుహః ప్రీతో బ్రహ్మణ్యో బ్రాహ్మణప్రియః । వంశవృద్ధికరో వేద వేద్యోఽక్షయఫలప్రదః ॥

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

సీతారామ కళ్యాణోత్సవ ప్రయోగః.

దేవాలయేవా, నదీతీరేవా, స్వగృహేవా, కార్యం - చైత్ర శు॥ నవమ్యాం ప్రాతస్స్నాయ- ప్రయోగంవక్ష్యతే.

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం ... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః। ఆచమ్య ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామ కళ్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః॥ తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం ... మహాజనైస్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః। ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥ గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంకృత్వా॥ ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామ కళ్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యే। అఖండదీపారాధనం కుర్యాత్। శ్లో॥ కల్యాణాద్భుత గాత్రాయ కామితార్థ ప్రదాయినే। శ్రీమద్వేంకట నాథాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్॥ ధర్మప్రజాసంపత్త్యర్థం స్త్రియముద్వహే॥ ఇతి సంకల్ప్య॥ పాణిగ్రహణాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యామి నమః॥ రక్షాబంధనపూజాంకృత్వా॥ శ్లో॥ ఆమ్రాతపత్రం శుభకంకణం హాటకాపి రక్షా విధిలక్షకంకణమ్। లక్ష్మీ నృసింహస్య కటాక్ష కంకణం కరోమిదంపత్యభివృద్ధికంకణమ్॥ శ్లో॥ యేనబద్ధో బలీరాజా దానవేంద్రో మహాబలః। తేనత్వాంపరిబధ్నామి రక్షమాతేవరంత్వామమ్॥ రక్షాబంధనముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు॥ ఏవంగుణ ... తిథౌ॥ లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామకళ్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యే। సువర్ణ యజ్ఞోపవీతధారణం కరిష్యామి॥ పూజాంకృత్వా॥ శ్లో॥ ఆయుష్యం సర్వకళ్యాణం సర్వసంపత్ప్రవర్ధనమ్। శుచిత్వమధికం భూయాత్తద్ధారణేన సదామమ। ఇత్యుక్త్వాయజ్ఞోపవీతధారణ ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు॥ శ్లో॥ వేదశాస్త్రాదిసంపన్నాన్ శ్రుతశీలగుణాన్వితాన్। కార్యసంధానకుశలాన్ బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేద్వధూమ్॥ మదర్థంకన్యాం వృణీధ్వమితి బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్॥ మదర్థంకన్యాం [illegible] వృణేష్మహే ఇతి విప్రాః కన్యావరణానిదత్వా శ్లో॥ అస్యా

కమిందోర్భ్యాం దాంపత్యం కతునం ప్రమకతేమహార్గ । భోస్త్రాహ్నాన
స్సాధ యద్వ్యం గత్యాయూయం మహాత్మనః । ఏవంగుణ ... శుభ
తిథౌ । లోకసంరక్షణార్థం ... గౌరీకంకణపూజాం కరిష్యామినమః ।
శ్లో॥ గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మనివాసినీమ్ । పాశాంకుశధ
రాంభూతి ధరాంచశివవల్లభామ్ । గౌరీమావాహయామి స్థాపయామి
పూజయామి॥ ఇత్యావాహ్య॥ శ్లో॥ శిరశ్శ్రోత్రం తథానాసామోష్ఠం
జిహ్వాంతథైవచ । కంఠంకుక్షించ హృదయం కటిబాహూతథాం
గుళ్ఫ్ । ఊరూజానూచపాదాంతం తత్తన్న్యాసంవినిర్దిశేత్ । ఇతిప్రాణ
ప్రతిష్ఠాంకృత్వా । గౌరీకంకణదేవతా...నమః ధ్యానావాహనా
నాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య। శ్లో। అమూతకత్రిం శుభకంకణం
వాపినాకిరక్షావిధి లక్ష్మ్యకంకణం । లక్ష్మీనృసింహస్య కంకణం
కరోమిదంవత్యభివృద్ధి కంకణం । యేనబద్ధోబలీరాజా దానవేంద్రో
మహాబలః । తేనత్వాంప్రతిబధ్నామి రక్షమాశేవధూమిమాం । ఇతి
కన్యాయాః వామకరే కంకణంబధ్నీయాత్ । రక్షాబంధనముహూ
ర్తః స్సుముహూర్తోఽస్తు । అత్రవధూవరయోః గోత్రనామాని
వదేత్ ।శ్లో। చతుస్సాగరపర్యంతం సదాదాతృవదాన్యయా । వృ
ద్ధ్యేతాం సర్వకల్యాణ భాజనావిహభూతలే । ఆచమ్య - ఏవంగుణ
...శుభతిథౌ । ఆగతమిమంవరం మధుపర్కపూజాంకరిష్యే । తతః
వరమభ్యర్చ్య । శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వరూపస్య వరస్య ఇదమాస
నందదామి । ఉభాభ్యామిదంతేపాద్యందదామి । అపాపాదప్రక్షాళ
నంకుర్యాత్ । దక్షిణపాదపూర్వకంగ్రాహ్యం ।శ్లో। నమోస్త్వనం
తాయ...యుగధారిణేనమః । ఆచమ్య॥ వరఃఅదోభ్యత్రనమ ఇతి ఉద
కాంజలింద్రష్ట్వా భూమావిసృజేత్ ॥ తతఃవరస్య చందనాది వస్త్రా
భరణానిదద్యాత్ ॥శ్లో॥ యువాంవస్త్రాణిపరమ్యాణి ధరతాం యువ
యోశ్శుభం। మిత్రావరుణనామానా హ్యాది శేతాంనిరంతరం॥ఇతిమం
త్రముచ్చార్య కన్యాదాతృనామోక్త్వా వస్త్రాణిదద్యాత్ । వస్త్రాణి
ధృత్వాచమ్య॥ దధిమధుపాత్రేనిధాయ॥ తతః మధుపర్కమభి మం
త్ర్య॥ వరస్యదక్షిణహస్తేనిధాయ॥ సవిత్రేనమః ఇతిప్రతిగృహ్యమధు

వరోఽ మధుపరోఽ మధుపర్కః ॥ ఇతి త్రిః ప్రాశ్య ॥ ఆచమ్య ॥ అవగాః ఇత్యుక్తే ప్రతిగృహ్య ॥ రుద్రాణాంమాతా వసూనాందుహి తా ఆదిత్యస్యస్వసేగ వేనషుః ఇతిగాంవిసృజేత్ । అభావే తత్ప్ర త్యామ్నాయం దద్యాంగా ఫలంవా విసృజేత్ । భూతార్థం తండులాన్ దద్యయిత్వా దేవాంగునమః ఇతి తండులాన్ విసృజేత్ । ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభతిథౌ లోకసంరక్షణార్థం ... కన్యాదానసమయే మహాసంకల్ప మంత్రపఠనం కరిష్యామి । మహాసంకల్ప ముచ్చార్య । కన్యాంకనకసంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతాం । దాస్యామి విష్ణవేతు భ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా । కన్యే మమాగ్రతో భూయాః కన్యామే దేవపార్శ్వయోః । కన్యామే సర్వభూయా స్త్వద్దానా న్మోక్షమవాప్ను యాత్ । విశ్వంభర ... ధర్మకామార్థ సిద్ధయే । శ్లో॥ శక్తరూపామి మాం కన్యాం యథాశక్తి విభూషితాం । వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్వాముక్తి సమాశ్రయే । యావంతి సంతిరోమాణి కన్యాయాశ్చత నూవరి । తావద్వర్ష సహస్రాణి స్వర్గలోకే మహీయతే । వధూపూ ర్వకంప్రవరంవదేత్ । వరపూర్వకం ద్వితీయః । యథా । శ్లో॥ చతు స్సాగరపర్యంతం సదాదాన్మ్యవరాంచ్యయో । వృద్ధ్యతాం సర్వకళ్యాణ భాజినావివాహూతకేః

శ్రీ సీతారామకళ్యాణ ప్రవరనిర్ణయః

యజుర్వేద శాఖాధ్యాయినే వాసిష్ఠమైత్రావరుణ కౌండిన్య త్రయార్షేయ ప్రవరాన్వితవసిష్ఠగోత్రోద్భవాయ త్రిభువనాదీశాయ అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకాయ తన్మూలతాయ సచ్చిదానంద మూర్తయే సూర్యవంశ పావనాయ శ్రీమదిక్ష్వాకు వంశోద్భవస్య రఘుమహారాజవర్మణః ప్రపౌత్రః అజమహారాజవర్మణః పౌత్రాయ.— దశరథమహారాజవర్మణః పుత్రాయ । శ్రీరామచంద్ర వర్మణే సాక్షాన్నారాయణ స్వరూపవరాయ.

ఋగ్వేద శాఖాధ్యాయినీం- ఆంగీరస ఆయాస్య గౌతమ త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత గౌతమసగోత్రోద్భవాం చతుర్దశభువన ధీశ్వరీం అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయికీం తత్స్వరూపిణీం- చండ

వంశప్రదీపికాం నిమివంశోద్భవస్య హ్రస్వరోమ మహారాజవర్మణో ప్రపౌ
త్రీం॥ హ్రస్వరోమ మహారాజవర్మణః పౌత్రీం॥ జనకమహారాజ
వర్మణః పుత్రీం । శ్రీసీతానామ్నీం సాక్షాల్లక్ష్మీరూపిణీం కన్యామ్॥
సర్వేజనాః నమస్కారం కుర్యాత్॥

తుభ్యంప్రజా సంవత్సర్థం ప్రతిపాదయామి॥ కన్యాముకకాక్షత
సువర్ణపూర్వక ఫలానిదత్వా॥ సాలంకృత సహిరణ్యోదక కన్యా
దానం తుభ్యమహం సంప్రదదే । శ్లో॥ కన్యాయాం ప్రతిగృహ్ణాతు
కన్యామైచ దదామితే । కన్యాయాస్తారకోభాభ్యాం కన్యాయాం
ప్రతిగృహ్యతామ్॥ శ్లో॥ దేవస్యప్రీతయేదానం గృహ్ణామ్యహమతు
ష్టయే । బాహుభ్యాం ప్రష్టహస్తాభ్యా పుణ్యకర్మకసూయతే । వరః
ప్రతిగృహ్ణాతు । ఇత్యుక్త్వాభువంస్పృశేత్ । శ్లో॥ మనవంశేసుతా
జాతా పాలితాశుభలక్షణా । తుభ్యం అద్యమయాదేయా పుత్ర
పౌత్రప్రవర్ధనీం॥ ఇతిదాతావదేత్॥ కన్యాదానసాద్గుణ్యార్థం దక్షిణాం
తుభ్యమహం సంప్రదదే (నమమ) ॥ అథ దశదానాని కుర్యాత్॥
ధర్మేచార్థేచ కామేచ ఇయాంత్వై పరిపాలయ ఇతి కమలాకరోక్తేః ।
నాతిచరితవ్యా ఇతిదాతా॥ నాతిచరామీతివరోక్తిః ॥ తతః గుడజీరా
మిళిత్వా॥ మూర్ధ్నికాంచోక్త్వా మనుమహామంత్రకారయేత్ । [illegible]
శ్శిరసినిధాయ॥ లగ్నాష్టకాన్పఠేత్ । [illegible]
[illegible] జనాః నమస్కారం కుర్యాత్ ॥ [illegible]
[illegible] కన్యాం [illegible] కుర్యాత్ । [illegible]
[illegible] కన్యాయాః [illegible]
[illegible] శ్లో॥ సుమంగలీరియం [illegible] వధూం [illegible] సంయుతా॥ [illegible]
[illegible] వధూం [illegible] ॥ ఇతి [illegible]
[illegible] వదేత్ ॥ [illegible] లోక [illegible]
... మాంగల్య [illegible] శ్లో॥ మాం
గల్యతంతునానేన లోకరక్షణహేతునా । కంఠేబధ్నామి సుభగే
పూర్ణాయుష్యైశ్వర్యవర్ధనీ॥ శ్లో॥ కనక [illegible] పుష్పాణి